

Memoriu către Sfântul Sinod al BOR, cu privire la oprirea cultului și a cinstirii ca Sfânt a lui Arsenie Boca

Preafericite Părinte Patriarh,

Înalt Preasfințiți Părinți Mitropoliți și Arhiepiscopi,

Preasfințiți Părinți Episcopi,

Subsemnatul, Nastasă Doru, [date identificare],

Prin prezenta, cu respect, adresez rugămintea ca Sfântul Sinod al BOR să oprească cinstirea și cultul lui Arsenie Boca drept sfânt al Bisericii și să îl scoată din lista de Sfinți cinstiți de Biserică, din cauza imposibilității de a accepta în vreo variantă erezia, practica hipnozei, dar și transmiterea influenței practicilor acestuia asupra Bisericii, pentru motivele pe care le voi prezenta în continuare.

Pentru a se putea înțelege memoriul, rog parcurgerea înainte a Anexelor 2 și 3, legate de *Catolicism*, dar și *Teosofie*, *Antroposofie* și *Esoterism* – acestea arată gravitatea discuției teologice, și ajută la înțelegerea ancorării vieții lui A. Boca în fundalul antroposofic. Fără parcurgerea acestor anexe este imposibilă înțelegerea a ceea ce s-a întâmplat cu A. Boca, fiind unul din impedimentele majore pentru înțelegerea experienței în ansamblu.

Cuprins

1. Viața pe scurt, credința (panteismul și sincretismul religios) și hipnoza.....	5
2. Erezia lui A. Boca. Partea 1. Catolicismul	11
2.1 Catolicismul, întreit-arianism, mărturisire eretică a lui A. Boca	12
3. Erezia lui A. Boca. Partea 2. Antroposofie: panteism și sincretism	15
3.1. Antroposofie: Francisc de Assisi, preluare la A. Boca din Rudolf Steiner ...	15
3.2. Antroposofie: Sundar Singh, referință cheie antroposofică, prezentă și la A. Boca.....	24
3.3. Antroposofie: Ignățiu de Loyola, figură antroposofică, prezentă la A. Boca	28
3.4. Antroposofie: Ulfila, referință antroposofică, prezentă la A. Boca.....	31
3.5. Antroposofie: Entitatea antroposofică Ilie-Ioan, preluare la A. Boca din R. Steiner	35
3.6. Antroposofie: Ioan Botezătorul, pictat antroposofic la Drăgănescu	38
3.7. Antroposofie: Arsenie Boca, reîncarnarea lui Ioan Botezătorul și a lui Ilie	45
3.8. Antroposofie: Drăgănescu, Schimbarea la Față și Învierea, pictură antroposofică. Sfânta Treime și simbolistica hindusă	46
3.9. Antroposofie: Hristosul cosmic antroposofic al lui A. Boca, entitate spirituală cu mai multe reîncarnări.....	53
3.10. Antroposofie: Pictura antroposofică și a lui Rudolf Steiner	56
3.11. Antroposofie: Apariția istorică a lui Iisus, abordare teologică antroposofică	64
3.12. Antroposofie: Androginismul, temă antroposofică. Hristos androgin	65
3.13. Antroposofie: Diferența antroposofică Iisus, persoană istorică, Hristos, spirit cosmic, vizibilă la A. Boca. Lucrările acestuia leagă istoria de Iisus, iar Biserica de Hristos. Accentul lui A. Boca pe „Iisus”, în stil antroposofic	66
3.14. Antroposofie: Biologia, celula umană, glandele, hormonii, alte teme antroposofice, prezente la A. Boca	67
3.15. Antroposofie: Discuție despre <i>corpul mintal</i>	68
3.16. Antroposofie: Discuție despre temperamente.....	70
3.17. Antroposofie: Discuție despre abținerea. Abținerea, temă exagerată la A. Boca, în mod antroposofic.....	73
3.18. Antroposofie: Vocabular străin de Ortodoxie, antroposofic, gândire antroposofică. Dialectul antroposofo-ortodox al lui A. Boca	73
3.19. Antroposofie: Criteriul comuniunii la A. Boca este paranormalul, suprafirescul, mistica înșelătoare.....	74

3.20. Antroposofie: Profetie dependență telefoane mobile, preluare de la Rudolf Steiner	76
3.21. Antroposofie: Poziționarea lui A. Boca față de antroposofie. A. Boca merge prin toate reperele majore ale antroposofiei. În antroposofie, A. Boca nu mai este creștin	77
3. Hipnoza, practică orientală și antroposofică. Practicarea de către A. Boca a hipnozei	79
4. Harul la A. Boca.....	89
5. Spiritualitatea la A. Boca	93
6. Acceptabilitatea ereziei și a hipnozei lui Arsenie Boca nu poate fi făcută.....	94
7. Încălcarea majoră a adevărului de credință în canonizarea acestuia.....	98
8. Drăgănescu, proiecție a Orientului în Occident și mărturisire de credință a lui A. Boca. Planul antroposofic și planul ortodox.....	99
9. Concluzie: A. Boca, panteist și sincretist, practicant de hipnoză, care nu poate fi cinstit în Biserică	105
10. Impactul eclesiologic care impune oprirea cultului și a cinstirii lui A. Boca: hulirea Duhului Sfânt, cuplarea Bisericii la paranormal activ	109
Bibliografie	111
Anexa 1. Erezie - Catholicismul, întreit-arianism	113
1.1 Primatul Romei, teza zero a dialogului ecumenic. „Totul prin Roma”	113
1.2 <i>Filioque</i> , problemă teologică artificială, accident lingvistic și enigmă teologică.....	117
1.3 Harul creat catolic, eroare capitală de poziționare a omului față de Dumnezeu, arianism	121
Anexa 2. Erezie – Concepte de Teosofie, Antroposofie și Esoterism	125
1. Bibliografie pentru Teosofie, Antroposofie, Esoterism și Ocultism	125
2. Georges Chevrier, <i>Teosofie</i>	126
3. Rudolf Steiner, <i>Antroposofie</i>	128
4. Rudolf Steiner, <i>Teosofie</i>	132
5. Rudolf Steiner, <i>Evangelia după Marcu</i>	134
6. Rudolf Steiner, <i>Cum se dobândesc cunoștințe despre lumile superioare?</i> .	138
7. Rudolf Steiner, <i>Orientul în lumina Occidentului</i>	139
8. Rudolf Steiner, <i>Karmă și reîncarnare</i>	139
9. Rudolf Steiner, <i>Știința ocultă</i>	140

10. Rudolf Steiner, <i>Creștinismul ca fapt mistic și misteriiile Antichității</i>	141
11. Rudolf Steiner, <i>Esoterismul creștin</i>	142
12. Rudolf Steiner, <i>Elemente fundamentale ale esoterismului</i>	149
Anexa 3. ChatGPT: Care sunt primele 10 nume mistice în Antroposofie? Francisc de Assisi și Sundar Singh între acestea	152
Anexa 4. Hipnoza, practică interzisă de Biserică. Mărturii despre practicarea acesteia de către Arsenie Boca	156
Anexa 5. Imagini din volume de antroposofie, R. Steiner, ocultism, știința spiritului	157

1. Viața pe scurt, credința (panteismul și sincretismul religios) și hipnoza

Contextul timpului în care A. Boca a trăit este relatat foarte precis în volumul doamnei Tatiana Niculescu, *Ei mă consideră făcător de minuni. Viața lui Arsenie Boca*, volum util în înțelegerea timpului în care se desfășoară evenimentele legate de acesta ¹. Filosoful și ezoteristul austriac Rudolf Steiner, „este inițiatorul unui curent de gândire ce reînvie mistică creștină punându-o în slujba unei **științe a spiritului** și a unui **creștinism fără confesiuni**” ² și leagă evenimentele timpului de „îndreptarea conștiinței umane spre planul fizic al existenței” ³, considerând că „soluția este o nouă concepție spirituală despre lume, numită antroposofie”. ⁴

În 1910 (anul nașterii lui A. Boca), „R. Steiner publică una dintre cărțile fundamentale ale acestei științe a spiritului *Știința ocultă*, tradusă peste patru ani în franțuzește sub titlul *La Science Occulte*. Traducerea o face imediat accesibilă publicului francofon”. ⁵ În țară apar rapid și alte volume de ocultism, între care C.K. Nicolau, *Ocultismul – Curs teoretic și practic asupra magnetismului personal, hipnotismului, fahirismului, magiei etc. Arta de a reuși în orice întreprindere* ⁶, și C. K. Nicolau, *Curs practic de Științi Oculte*, 1920, Editura Biroului Psihic Bârlad, dar și de spiritism, Ion. F. Buricescu, *Spiritism și Metapsihică*, 1934.

În România un cunoscut fakir indian, Dr. King, ține ședințe de fakirism, în 1924, în perioada liceului lui A. Boca, și publică și o broșură de vindecare cu „o metodă de vindecare la îndemâna oricui” ⁷. Și, „cum energia magnetizatorului se bazează pe concentrare și pe forța de transmitere a energiei vitale prin ochi, fahirul explica beneficiile unor exerciții pentru fortificarea pleoapelor și mărirea puterii razelor vizuale, astfel încât privirea să pătrundă în adâncul celui privit, să fie vie și încărcată de vibrații pozitive.” ⁸

În liceul unde activa A. Boca se practica hipnoza/fahirismul: „Elev pe-atunci, cu trei ani mai mare ca Zian, Mircea Eliade asistă la o demonstrație făcută de Dr. King la Liceul Spiru Haret din București. Se lasă el însuși hipnotizat de renumitul fahir. Se apucă apoi să experimenteze împreună cu un coleg antrenamentul minții și al privirii prin exerciții psihice. Treptat, colegul lui ar fi reușit să obțină puteri fahirice care-i permiteau să practice telepatia și telechinezia și ar fi fost capabil să ghicească gândurile prin forța concentrării”. ⁹

La fel, și A. Boca practica influența și sugestia pe colegii săi: „Arsenie Boca „avea curiozități oculte și la liceu, și în pauză le făcea colegilor tot felul de încercări, în care le

¹ Tatiana Niculescu, *Ei mă consideră făcător de minuni. Viața lui Arsenie Boca*, Ediția a II-a revăzută, Editura Humanitas, București, 2024.

² Ibidem, p. 10.

³ Ibidem, p. 10.

⁴ Ibidem, p. 10.

⁵ Ibidem, p. 10.

⁶ Ibidem, p. 11.

⁷ Ibidem, p. 29.

⁸ Ibidem, p. 29.

⁹ Ibidem, p. 30.

spunea să se uite în ochii săi, să strângă pumnul, îi sugestia, și aceștia nu mai puteau deschide pumnul până la următoarea pauză” [...] „Arsenie Boca făcea hipnotism încă de la liceu și fetele erau înnebunite după el. Relatarea este a unui coleg de liceu. I-a spus într-o pauză lui Zian că hipnotiza fetele, dar că pe el nu putea să-l hipnotizeze. – [Arsenie Boca] Bine mă, bine. Nu pot să te hipnotizez, dar ia fă mâinile așa (și i-a arătat cum să împreuneze degetele de la mâini, pieptene). Și a împreunat mâinile. – Și, dacă fac mâinile așa, ce înseamnă, că m-ai hipnotizat? - Bine mă, acum desfă-le. Și nu putea să le desfacă.” ¹⁰

A. Boca începe în acest punct propriile exerciții asupra trupului, minții dar și de putere asupra altora: „Din cartea lui Payot, studentul învață autocontrolul, stăpânirea asupra stărilor și trăirilor proprii, singurătatea reflexivă...” ¹¹ iar „pe urmele manualului lui Payot, îl interesează însă să vadă dacă e adevărat ce afirmă cărțile asupra actelor reflexe și asupra instinctelor, că anume sunt independente de voință și controlul conștiinței”. ¹²

„Experiența mea personală însă mi-a dovedit că acțiunea voinții și a conștiinței se poate întinde și peste instinct și actele reflexe după o oarecare variabilă” ¹³. „Fascinat de literatura și demonstrațiile acestor maeștri ai spiritualismului, Zian se îndeletnicește și el cu tot felul de experimente, de mortificarea trupului prin post sever, ore puține de somn și dormit pe podea, până la tehnici de meditație și concentrare preluate din hatha-yoga. [...] Citește cu pasiune cărți de ocultism, teozofie, spiritualism și yoga. Va mărturisi că, în căutările lui, îl ajută la aceste adânciri și studiile cele făcea pe vremea aceea Mircea Eliade la Calcutta, trimis de Universitatea din București pentru studii orientalistice. Iar parte de studii le tipărea în revista de filosofie din București și-mi parveneau pe această cale”. Nu întâmplător, va fi descris ca „un mistic cu cunoștințe serioase asupra fahirismului” ¹⁴.

„Băgând de seamă interesul lui față de puterile fahirilor indieni și performanțele lui Dr. King, față de misterele sugestiei și ale privirii și experimentele psihologice, colegii germanofili și germanofoni îl porecesc Dr. König, adică Dr. King, pe nemțește.” ¹⁵ Arsenie Boca este identificat ca un nativ și pasionat al acestor științe oculte, existând mărturii despre cum practica în liceu influența și sugestia asupra colegilor.

„Zian [...] continuă să fie preocupat de științele oculte, de comunicarea cu duhurile și de legăturile între spiritualism și diversele descoperiri științifice [...] Pare să aprofundeze practica magnetismului personal, adică autoritatea de a domina acțiunile altcuiva prin sugestie. Grație experimentelor care azi s-ar numi mentaliste (hipnoză, iluzionism, sugestie) [...], femeile din satele vecine cu Sâmbăta de Sus abia așteaptă „vrăjile” tânărului diacon. Îl numesc astfel „popa vrăjitoru”. [...] Văzând că lumea vine să-l caute pe diacon, mitropolitului Bălan îi încolțește o speranță pentru planul de întărire a ortodoxiei din Ardeal: Să-l facem preot, ca să folosească lumea care vine la el”. ¹⁶

Astfel, după ucenicia în credințe străine, în antroposofie-sincretism, în teoria și practica ocultismului, a hipnozei/fakirismului, A. Boca își primește propriul cabinet

¹⁰ Doru Nastasă, *De ce Biserica Ortodoxă nu îl poate canoniza pe Arsenie Boca*, Ediția a II-a, Editura Smart Publishing, București, 2025, p. 79.

¹¹ Tatiana Niculescu, *op. cit.*, p. 26.

¹² Ibidem, p. 27.

¹³ Ibidem, p. 27.

¹⁴ Ibidem, pp. 31-32.

¹⁵ Ibidem, p. 32.

¹⁶ Ibidem, pp. 48-49.

de hipnoză și ocultism în Biserică, se îmbracă într-o haină albă ¹⁷ și începe practica hipnozei, dar și răspândirea a diferite idei din antroposofie în lucrările sale. După moartea sa, ajunge să fie considerat de-a dreptul ca fiind al Bisericii, nicidecum cu un meșteșug învățat din afară, venit în Biserică doar pentru practică, învățare și influențare, întocmai ca Dr. King, care venise să învețe și el în țară propriul meșteșug oriental.

Din momentul începerii practicii sale de antroposofie-sincretism și hipnoză în Biserică, începe să se construiască în Biserică pe această antiteză și pe aceste **două arhetipuri, părintele Paulin Lecca** pe de o parte, arhetipul duhovnicului ortodox, care vede lucrarea unui profet precum cel din lucrarea Sfântului Ignatie Briancianinov, menționat mai jos, și **credinciosul extaziat**, care apără „**spunerea la lume de către profet**”, entuziasmat de „profețiile” și „darul” pe care nu îl înțelege. Părintele Paulin Lecca menționa elocvent, într-o singură pagină, toată această antiteză, dar și aceste două arhetipuri ale discuției:

„Ajuns la Frăsinei, i-am scris părintelui A. o scrisorică cu următorul conținut: «Preacuvioase părinte A., aveți milă de Sângele pe care Domnul nostru Iisus Hristos L-a vărsat pentru noi toți, aveți milă de turma pe care o păstoriți și aveți milă de sufletul sfinției voastre». Poate mai târziu o fi ascultat, dar sigur nu sunt, fiindcă n-am văzut o lepădare publică a sa de toate acele **rătăcirii spiritiste** și **erezii steineriene!**” ¹⁸

La fel, părintele Paulin Lecca menționează: „Pe vremea în care părintele A. se afla prin apropiere de București, mai mulți creștini mă tot îndemnau stăruitor să merg la dânsul, **fiindcă ar fi „clarvăzător” și-mi poate spune trecutul, prezentul și viitorul**. Deja aflasem mai multe **lucruri ciudate** despre felul de a fi al părintelui, iar insistențele și laudele excesive mă făceau și mai reticent: «Vă mulțumesc frumos, fraților, dar nu merg! ».

La un moment dat, un frate de credință contrariat de refuzul meu ferm, întrucât știa bine că, pe vremea aceea, nu pierdeam aproape niciun drum de folos la vreun părinte duhovnicesc, chiar îmi zisese:

- „De ce, frate doctor, vă e teamă cumva că **părintele o să vă dea păcatele pe față?**”.

Zâmbind, binevoitor, i-am zis:

- „Nu, frate, nu mi-e teamă deloc, fiindcă deja mi le-am dat singur pe față înaintea lui Dumnezeu și a duhovnicului meu, om cu viață sfințită și sfințitoare. Și oricum, lipsa de tact, ca să nu zic grosolănia, nu are nimic comun cu duhovnicia reală. Apoi, părintele A. nu are ce să-mi spună în plus; trecutul mi-l știu, iar rănilor păcatelor mă ard și-acum; prezentul mi-l vede toată lumea, chiar și frăția ta, neavând în el decât căință și ceva nădejde de

¹⁷ Care îi dă putere/autoritate în influență și sugestie (precum și yoghinii pun o icoană cu Maica Domnului la intrarea în ashram) și care are o simbolistică anume, în teozofie asemănându-se cu o rază albă de lumină, și, așa cum lumina albă conține toate culorile spectrului, teozofia cuprinde toate religiile, deși fiecare religie pretinde că numai ea aduce lumină și reprezintă adevărul. Sau poate haina sa reprezenta noua credință pe care venea să o descopere Bisericii, pas cu pas, până la descoperirea deplină de la Drăgănescu?

¹⁸ Arhimandrit Paulin Lecca, *Jurnal Duhovnicesc*, Editura Studion, Bacău, 2013, p. 71.

îndreptare; iar viitorul nu-l știe cu adevărat decât numai Bunul, Dreptul și Milostivul Dumnezeu, Care, la vremea potrivită, prin iconomia Sa de nepătruns, mă va pregăti pentru El...

De ceva, totuși, mă sfîesc, frate! Mi-e teamă că îi voi spune, între patru ochi, părintelui A., cum, cu toate străduințele sale misionare și „vizionare”, a început să greșească **de când nu mai ascultă de nimeni**; nici măcar de Părintele Stăniloae, pe care l-a ajutat o vreme în mod real, iar **cei ce nu se sfătuiesc cad ca frunzele!**”.

Despre **ședințele de spiritism** și **ideile eretice steineriene** ale acestui ieromonah, aflat în înșelare, mai știau Părintele **Profesor Dumitru Stăniloae**, **Părintele Benedict Ghiuș**, **Părintele Adrian Făgețeanu**, **Părintele Arsenie Papacioc**, **Părintele Profesor Dumitru Radu** ș.a., toți atrăgându-i atenția cu bunăvoință că greșește, dar fără folos.

Iar pictura sa de la Biserica Drăgănescu-Mihăilești, mult lăudată de „novatori”, este în mod explicit **sîncretistă și ecumenistă**, frizând erezia, cu „inovații” inacceptabile și elemente catoliciste introduse printre erminiile ortodoxe, chipurile sfînte exprimând mai degrabă un **demonism latent decât dumnezeire**, pe care le-au sesizat specialiștii ortodocși din domeniu, dar și unii creștini atenți și luminați.”¹⁹

A. Boca este doar recapitularea unei întâmplări din volumul Sfîntului Ignatie Briancianinov, *Despre Înșelare*. Într-o notă a volumului găsim:

„Un oarecare monah a fost vizitat de niște moscoviți, care au început să-i laude pe "proorocul" lor. Și spuneau că s-au convins din proprie experiență de înainte-vederea lui, întrebându-l despre o rudă a lor, care se afla ca ocnaș în Nercinsk. Ivan Iakovlevici n-a dat răspuns vreme de un ceas. Atunci când cei ce-l întrebaseră au început să-l zorească. El le-a zis: "Departați până la Nercinsk ?" Ei au răspuns: "Mai mult de 6000 de verste". "Apoi degrabă ajungi acolo ?" - a întors cuvînt "proorocul". Răspunsul lui a fost că exilatului i se roseseră picioarele până la sânge. După oarecare vreme, cei care întrebaseră au primit de la ruda din Nercinsk o scrisoare în care acesta descria situația sa grea și amintea și faptul că picioarele îi fuseseră roase de lanțuri până la sânge". "Închipuiți-vă ce clarviziune la Ivan Iakovlevici !" - cu această exclamație și-au încheiat moscoviții povestirea. Monahul a răspuns: "Nu-i vorba aici de nici o clarviziune, ci de o legătură bătătoare la ochi cu duhurile căzute. Sfîntului Duh nu-I trebuie vreun răgaz: El vestește fără întârziere tainele, atât pămîntești, cât și cerești. Ivan Iakovlevici l-a trimis pe demonul aflat pe lângă el din Moscova în Nercinsk și care a adus o mărturie deșartă, materialnică, spre a îndestula slava deșartă a "proorocului" și **curiozitatea oamenilor** trupești care îl întrebaseră. Sfîntul Duh vestește întotdeauna lucruri duhovnicești, iar duhul căzut vestește întotdeauna vreun lucru trupesc, ca unul ce se târăște, după căderea sa în patimi păcătoase și materializate!"²⁰

Profetul/arhetipul din cartea Sfîntului Ignatie Briancianinov îl regăsim în A. Boca, care vorbește numai nimicuri în „spusele” sale către oameni, fiind un fel de oracol sau mărunț ghicitor în „profețiile” sale, nicidecum un duhovnic cu discernământ duhovnicesc. „Descoperirile” pe care le face în așa zisele sale discuții cu

¹⁹ Arhimandrit Paulin Lecca, *Jurnal Duhovnicesc*, pp. 386-387.

²⁰ Sfîntul Ignatie Briancianinov, *Despre Înșelare*, Editura Anestis, 2005, București, p. 49.

oamenii sunt de o banalitate, dar și de o inutilitate largă, neavând caracter duhovnicesc – mare său dar este cvasi-inutil, servind la a impresiona, nefiind duhovnicesc.

A. Boca este doar unul dintre „profeții” care este frecventat de diferite duhuri, întocmai profetului din volumul Sfântului Ignatie Briancianinov. Și acolo erau „mulțimi”, și acolo erau entuziaști, precum cei din acest caz. Și acolo s-a repetat exact discuția între credinciosul entuziasmat și părintele Lecca, în care credinciosul îi explica părintelui respectiv că „senzațional, dă păcatele pe față, spune la lume”, trezindu-se cu o lecție de Ortodoxie, în care păcatele se discută în Taina Spovedaniei, datul păcatelor „pe față” este dar pitonicesc, „a spune la lume” fiind doar laudă și slavă deșartă și nicidecum o experiență ortodoxă. Experiența A. Boca este deja-vu mistic, de data aceasta la o depărtare oarecare temporală și de locație. În A. Boca recapitulăm arhetipuri bine definite în Biserică, credincioși extaziați de lucruri pe care nu le înțeleg, de paranormal, și duhovnici care înțeleg profund fenomenul mistic. Părintele Paulin Lecca este profund ancorat, în discursul său, în volumul *Despre înșelare* al Sf. Ignatie Briancianinov, parcurgând cu o acuratețe uimitoare toate ideile mari din acest volum (profetul înșelat, vederea propriilor păcate, smerenia adâncă, ascultarea de Biserică, nejudicarea aproapelui, păzirea de entuziasm față de paranormal, experiența ortodoxă este una curată), profetind în mare ce este cu A. Boca și ce reprezintă acesta pentru Biserică.

Acest nou „Dr. King” al Ortodoxiei va fi recunoscut mai târziu și de marii duhovnici ai Bisericii în A. Boca, într-un ipostas similar. Iar, la sfârșit, pentru a putea fi cinstit, i s-a șters/acoperit lui A. Boca întreg trecutul său întunecat. Iar meșteșugul său a fost considerat propriu Bisericii, deși Boca este străin de darurile Bisericii. Și, în Biserică, s-au închis ochii la cine este, la ce este, doar pentru impresia puternică lăsată „clienților” acestuia, care erau „mulți”, pentru a putea fi cinstit de întreaga Biserică.

Recapitulând pe scurt parcursul vieții acestuia: Arsenie Boca a urmat, de tânăr, un traseu în afara Bisericii, într-o zonă în care s-a întâlnit cu o serie largă de credințe orientale, care, în mare, propun sincretism religios, și și-a trăit viața într-un timp de intersecție a două culturi religioase, una orientală și una occidentală. La liceu, a început practica influenței și sugestiei, dar și tehnici de hipnoză, fiind coleg de liceu cu Mircea Eliade, amândoi influențați de discuția despre mistica orientală după cum se vede, Eliade plecând în India mai târziu pentru a aprofunda aceasta, Boca făcând acest exercițiu local. La facultate, părintele Zosim Oancea îl vede ore întregi la oglindă, „ziua întreagă”, desăvârșindu-și tehnicile de hipnoză, pentru viitoarea mare „lucrare” pe care avea să o facă prin această practică, după cum se va vedea la scurt timp. Tot în timpul facultății începe studiile aprofundate de „mistică comparată” sau, mai bine spus, de paranormal, orientalisme și antroposofie. Când intră în mănăstire, încep comentariile despre magnetism, despre ghicirea în palmă, despre chiromanție, fiind numit „popa vrăjitoru”, primindu-și o poreclă pentru numerele de ocultism practicate (partea 1 și a 2-a din manualul de ocultism din anexă). În 1939-1940, merge în Muntele Athos, și, după puține luni, se întoarce cu un „dar profetic” asociat unei priviri îngrozitoare, care îl va însoți întreaga viață. Se asociază cu fenomenul spiritist de la

Vladimirești, maica Veronica fiind cunoscută drept „medium spiritist”, A. Boca având în esență o experiență similară acesteia. Colectează o bibliotecă largă de cărți despre tehnici de ocultism și antroposofie, distribuind cărțile lui Rudolf Steiner despre antroposofie. Începe în lucrările sale teologice să devieze de la învățătura de credință ortodoxă către o viziune sincretistă, în care încep să apară idei din spectrul antroposofiei și spiritismului. Caută avid în afara Bisericii idei despre comuniune, și le găsește într-un paranormal pe care nu îl înțelege și nu îl identifică a fi greșit, menționându-i pe Ignățiu de Loyola, Sundar Singh, Francisc de Assisi, precum și idei despre reîncarnare, arătând clar că în afara Bisericii urmărirea punctual paranormalul, dar și eventuale idei de comuniune. Toată ziua este văzut la cursuri și cercuri de ocultism. Frecventează un cerc de antroposofie la Brașov, unde este numit chiar mare inițiat, adică maestru al ocultismului, validându-i-se astfel priceperea și meșteșugul dobândite în această artă. Se angajează în discuții despre fachirism, participă la demonstrații despre această parte a ocultismului (partea a 4-a a manualului de ocultism atașat). Părintele Arsenie Papacioc mărturisește un episod dramatic, în care a evitat să fie hipnotizat de către A. Boca, un episod similar fiind auzit de mine, personal, de la alți martori cu care am discutat, fiind relatat în volumul publicat. Este văzut în stare de catalepsie, de transă hipnotică/autohipnoză, în care vibrează (devine sălaș al ispitei), pentru a putea „profeți”. Securitatea mărturisește că era un practicant de hipnoză, fiind cunoscut pentru aceasta. La Drăgănescu, ajunge în finalul vieții să învețe întreaga Biserică și să mărturisească pe față o comuniune extinsă, largă, descoperind cum ne putem mântui și în catolicism, cum și catolicismul este în comuniune. Lasă în urmă o suită largă de afirmații care alcătuiesc o viziune extinsă de comuniune, sincretistă, spiritistă, care neagă Biserica, care afirmă că există comuniune în catolicism. Volumele din bibliografia atașată arată în mod clar acest traseu în spiritism și hipnoză al acestuia.

A. Boca s-a rătăcit în afara Bisericii în această influență și modă a timpului, și apoi a venit să spună Bisericii că este mai mult decât ce se spune în Biserică, fiind încredințat în noua sa credință de practica și reușitele din hipnoză, influență care i-a dus pe mulți din acel timp pe cărări greșite. Se situează la o zonă de contact între două religii, fiecare cu o perspectivă diferită asupra experienței religioase, și încearcă să disemineze în Biserică idei și practici orientale, ca fiind un superset peste credința Bisericii. Arsenie Boca este doar un antroposof-orientalist, care a avut o perspectivă sincretistă și largă asupra comuniunii, practicant de hipnoză, care și-a găsit în Biserică un loc bun de practică, începând mai puțin transparent să promoveze simbolistica și învățăturile/sincretismul antroposofiei. Erezia și practica la A. Boca sunt legate de antroposofie-sincretism și de ocultism-hipnoză. Ieșirea lui A. Boca din Biserică este una unitară, centrată în jurul unor idei clare, asumate de acesta din antroposofie-sincretism-ocultism. Totul la A. Boca izvorăște din contactul acestuia cu antroposofia, cu Rudolf Steiner și cu ocultismul, care îl pun în poziția de a-și fi asumat o învățătură și credință străină Bisericii, care neagă Biserica.

2. Erezia lui A. Boca. Partea 1. Catolicismul

Viziunea lui Arsenie Boca asupra credinței este una sincretistă, venită din antroposofia studiată în paralel. Lucrează în teologie conform crezului că religiile sunt construcții teoretice, că toate religiile sunt una, că practica (hipnoza-paranormalul-suprafirecul) este esența credinței. Credința lui A. Boca este una confuză, sincretistă, în care aduce o viziune extinsă de comuniune. Caută în afara Bisericii paranormalul, pentru a legitima comuniunea în alte confesiuni, neînțelegând în esență fenomenul haric și nici limita Bisericii.

Astfel, găsește în mod greșit, pornind de la paranormal, faptul că și Sundar Singh, Ignățiu de Loyola, dar și Francisc de Assisi sunt în comuniune, aceștia fiind, conform antroposofiei, reîncarnați și inițiați antici. La Drăgănescu afirmă explicit comuniunea în catolicism. Următoarele erori teologice arată clar ancorarea într-o viziune de antroposofie și eretică a învățăturii acestuia, arătând o perspectivă sincretistă de credință, care este coroborată cu învățătura sa de la Drăgănescu, ce susține identic aceeași perspectivă antroposofică-sincretistă. Mărturiile credincioșilor, lucrările sale teologice, dar și pictura de la Drăgănescu sunt una, și susțin o perspectivă antroposofică-sincretistă asupra credinței:

1. *Cărarea Împărăției*, p. 97: „Biserica catolică este aproape fără greșală” (Gheorghe Silea, Sâmbăta de Sus), „Între catolici și ortodocși deosebiriile nu sunt esențiale”.
2. *Cărarea Împărăției*, p. 93: „Îi primea pe greco-catolici la spovedit și împărtășit cu binecuvântarea mitropolitului Bălan”
3. *Cuvinte vii*, p. 130: „Ignățiu de Loyola [...] din ambiție a creat ordinul iezuit, numai ca să facă și el ceea ce făcuse sfântul Francisc de Assisi. Metoda duhovnicească a lui Ignatiu de Loyola se bazează pe imaginație. [...] Stăruie în această închipuire și în toate sentimentele ce le trezește această transpunere. Pentru începător e o treabă de ajutor; dar riscurile imaginației sunt ocolite în duhovnicia Răsăritului.”
4. *Pr. A. Boca, Mărturia mea*, p. 56: „Ca un înainte-văzător, pr. Arsenie Boca și-a îngăduit să-l picteze în lucrările sale pe Francisc de Assisi, despre care știm că *deși a fost catolic, a avut viață sfântă* și un mare rol în întărirea credinței la vreme de ispită. Însă bârfitorii afoni n-au încetat să-l acuze, deși pr. A. Boca a pictat după îndemnul de Sus, neauzit de cei mai mulți dintre noi”.
5. *Pictura de la Drăgănescu*, Sfântul Ioan Botezătorul are același chip ca Arsenie Boca, iar în volumul *Mărturia mea*, Pr. Petru Vamvulescu: „[...] De copil, zicea Arsenie Boca, **eu sunt Zian. Veniți la mine! Și eu vă voi duce pe voi la Hristos!** [...]”
6. „Ierom. Arsenie Boca, citat de Ioan Cișmicleanu în *Mărturii din Țara Făgărașului*: [...] Și a venit Mitropolitul Bălan și a spus că se pot spovedi și împărtăși.” „Pr. Nicolae Streza în *Mărturii despre Păr. Arsenie Boca*: Îi primea cu aceeași dragoste și răbdare ca și pe cei ortodocși, arătându-le că și unii și alții au aceeași origine, ca neam, ca limbă și credință și că deosebiriile sunt minime, numai prin cuvinte și că înaintea lui Dumnezeu contează credința în Fiul Său Iisus Hristos, în Maica Domnului și în Sfintele Taine, dar mai ales în viața creștină și schimbarea ei”.

7. *Cuvinte vii*, p. 30: „Sundar Singh era nemulțumit de toate Scripturile religiilor. În revolta sa tulburată a ars Sfânta Scriptură, și, înainte de-a pleca să se arunce înaintea trenului, a mai căzut o dată în genunchi, rugându-se niciunui Dumnezeu. Dar Dumnezeu era și i s-a arătat Iisus în gloria divină... „- Și pentru tine M-am răstignit pe Cruce...” „Am murit Eu în locul tău; tu trăiește, și mai mult trăiește!...” Sungar Singh s-a făcut „Shadou”, adică *învățător* sau *apostol al lui Iisus Hristos*, acum în veacul nostru, ca o *mărturie a viului Dumnezeu Iisus*, de peste veacuri. De unde fără Iisus era în pragul sinuciderii, după ce *L-a cunoscut pe Iisus, și-a cunoscut sensul și idealul vieții sale*. Căutați la Mine că sunt blând și smerit cu inima și veți afla odihnă sufletelor voastre! Atunci viața ta, ba și ceva din chipul tău, seamănă cu Iisus”.
8. „Și mai grav este faptul că A. Boca a fost muștră de un ierarh de la Patriarhie, care i-a zis să șteargă imaginile neortodoxe pictate. A. Boca i-a zis să șteargă episcopul ce nu-i convine, deoarece zicea Boca: „N-am pictat nimic decât cu *porunca de Sus*, pentru *catehizarea poporului care zace în întuneric*.” (pag. 36). Eu cred că bine a făcut ierarhul că n-a șters mărturiile, care, în istoria creată de așa-zisul *sfânt al Ardealului*, au un rol lămuritor. Astăzi, când vedem pictura, înțelegem că arhiereul a avut dreptate, dar Boca, truș, neascultător și încrezător în arătările drăcești ce le lua drept „arătări cerești”, s-a rătăcit”.²¹
9. Pictura de la Drăgănescu mărturisește catolicismul, o întreită erezie, un întreit-arianism, alături de o lungă trenă de simboluri din teozofie.

2.1 Catolicismul, întreit-arianism, mărturisire eretică a lui A. Boca

Conform învățăturii Sfinților Grigorie Palama, a Sfântului Patriarh Fotie, a Sfântului Marcu al Efesului, dar și a Sfântului Iustin Popovici, catolicismul este un întreit-arianism. Drăgănescu a fost făcut într-un context în care poziția ortodoxă față de catolici era mult mai tranșantă, în care contrastul între Ortodoxie și catolicism era izbitor. Contrastul acesta a fost șters astăzi, în ecumenism – cu catolicii se discuta istoric pe alt ton. Dacă așezăm Drăgănescu pe fundalul actual ecumenist, nu e mare diferență, iar contrastul este irelevant. Dar, dacă așezăm Drăgănescu pe fundalul istoric al tezelor Bisericii, contrastul este izbitor, iar ce este la Drăgănescu este un întreit-arianism, dar și o declarație personală, care contrastează puternic în timp și care o transformă în mărturisire de credință. Dacă suprapui două fotografii, depinde ce pui în fundal, pentru a-ți ieși un contrast. Pentru canonizare, pare să se fi folosit un fundal cu contrast reglabil pentru Drăgănescu, pentru a nu ieși nimic. Cu tehnici potrivite de contrast și minimizare, Drăgănescu este anulat convenabil în discuție. Acum sute de ani, pentru afirmațiile de la Drăgănescu și din întreaga viață, legate de comuniunea în afara Bisericii și catolici, A. Boca ar fi fost anatemizat. Astăzi este canonizat.

²¹ Pr. Anițulesei Gheorghe, *Fenomenul Arsenie Boca*, p. 14.

Arsenie Boca promovează la **Drăgănescu** un **întreit-arianism**. Pentru a dovedi acest lucru, am atașat cele trei teze/contribuții aduse la tezele istorice al acestor patru Sfinți, teze din care se vede explicit cum Arsenie Boca, la Drăgănescu, a pictat trei arieni în Francisc de Assisi și a susținut un întreit-arianism. Arianismul nu este acceptabil în niciun fel de discuție teologică, dar catolicismul, întreit-arianismul, acesta este? Canonizarea lui Arsenie Boca este echivalentă cu acceptarea poziției teologice dogmatice catolice, care este o întreită-erezie. Dacă eu aș mărturisi în public arianismul, în Biserică, pe loc aș fi categorisit drept eretic și încă dintre cei mari. Dacă acesta mărturisește catolicismul, un întreit-arianism, atunci este de canonizat? Undeva este o fractură de logică, și aceasta este venită din anestezierea deplină a simțirii ortodoxe și a măsurii ortodoxe dogmatice corecte, prin ecumenism. Astăzi nu se mai gândește în canonizare după logica dogmatică ortodoxă, ci după modele actuale ale ecumenismului și filo-catolicismului. Modele sunt cele care reglează astăzi gravitatea discuțiilor teologice, nu dogmele și pozițiile dogmatice istorice.

Drăgănescu este în ultima etapă a vieții acestuia, fiind o declarație generală, dar și o moștenire lăsată Bisericii. La Drăgănescu girează niște erori teologice și mistice largi, aducând o trenă largă de simboluri teozofice, care îl descalifică deplin atât ca teolog, cât și ca ascet, fiind, de fapt, un eretic și un înșelat, girând teologic ceva ce este un întreit-arianism și girând o înșelare condamnată multiplu în Francisc de Assisi de către mai mulți Sfinți Părinți ortodocși, erezie menționată de A. Boca drept „inspirată”²². Dacă a spus așa ceva despre catolicism, despre Francisc de Assisi și despre cei din afara Bisericii, nu a înțeles nimic din Ortodoxie, nici din dogma și teologia Bisericii și nici din mistica acesteia – nu are o vedere teologică profundă, ci la nivel de superstiții, nefiind nicidecum „sfântul” de care se vorbește. Experiența mistică autentică este doar în limita dogmei, iar cei care sunt ruși de dogmă-adevăr (catolicii) sunt ruși și de Biserică și de Dumnezeu. A porni de la paranormal (și acesta înțeles greșit, a se vedea volumul menționat) pentru a găsi comuniune în catolicism, precum face A. Boca, este o profundă eroare de logică eclesiologică și o neînțelegere desăvârșită atât a teologiei, cât și a misticii Bisericii.

A valida repetat comuniunea în afara Bisericii nu mai intră în categoria „scăpări”. Prezența unui cumul larg de afirmații greșite dogmatic (Assisi, Loyola, Ulfila, Sundar Singh, reîncarnarea, Drăgănescu și altele), confirmă o teză a unei viziuni eretice, grefată pe antroposofie și sincretism. A. Boca ghicește comuniunea, și o caută prin paranormal înțeles greșit – adică nu înțelege teologia și mistica ortodoxă. Nu putem gândi o eclesiologie a paranormalului, așa cum face A. Boca. Acesta avea în cap altceva decât avem noi despre Biserică. Pentru el, Biserica nu este ce spunem noi în Ortodoxie și A. Boca nu împlinește condiția de bază a unei canonizări: credința în Biserică.

Cât timp a practicat în fundal hipnoza și a intrat în contact cu o credință sincretistă, antroposofia, toate aceste idei sunt venite în sine din aceasta, care este

²² „În pustnicie, au ajuns, asemenea lui Malpas, la cea mai vârtoasă înșelare demonică Francisc de Assisi, Ignățiu de Loyola și alți nevoitori ai latinilor” (Sf. Ignatie Briancianinov, *Despre înșelare*, p. 60).

teoria și fundația de credință a hipnozei. Exact ideile de comuniune, reîncarnare, paranormal, pe care el le circulă, sunt și în antroposofie, spiritism și hipnoză. Nu putem accepta discuții despre probleme discutate de Biserică secole și milenii, pentru probleme teologice centrale, decât la nivel de erezie. Nu putem cinsti pe cineva care credea că Biserica este în toate părțile. Nu putem cinsti pe cineva care nici măcar credința în Biserică nu o avea curată, condiția de bază a unei canonizări. Credea A. Boca în Biserică? Lipsa acestuia de coordonate în toate direcțiile vine din lipsa unui duhovnic, care să-l stabilizeze, echilibreze, direcționeze, care să-l canalizeze corect.

De ce să fie scuzat A. Boca pentru catolicism? Nu există nici cea mai mică scuză pentru erezia lui A. Boca. Toate aceste idei ale sale de comuniune sunt ancorate în antroposofie, au o cauză și un fond bine determinat, de aceea nu pot fi considerate decât erezie – nu au o cauză marginală, ci una determinată. Sursa ereziei sale este cunoscută, această viziune nu este una accidentală, marginală, ci este determinată. Este vorba despre o preluare largă de idei pe un fond sincretist, idei văzute și pentru protestantism. Sunt erezii cunoscute deja, pentru care nu putem discuta despre „accidente”.

3. Erezia lui A. Boca. Partea 2. Antroposofie: panteism și sincretism

3.1. Antroposofie: Francisc de Assisi, preluare la A. Boca din Rudolf Steiner

1. ChatGPT

La o căutare rapidă cu ChatGPT a unor referințe pentru Rudolf Steiner și Francisc de Assisi, găsim imediat câteva referințe, textul de mai jos fiind oferit de aplicație:

1. GA 121 – *Misiunea sufletelor popoarelor (1910)*

Aici apare una dintre cele mai clare referințe:

„În Italia s-a manifestat într-un mod deosebit acea formă de viață sufletească ce se exprimă în personalitatea lui Francisc de Assisi, unde creștinismul trăiește ca iubire nemijlocită, ca dăruire totală către lume”.

Context: Steiner discută caracterul spiritual al poporului italian și tipul de religiozitate afectivă, vie.

2. GA 15 – *Individualități spirituale și conducerea omenirii*

Referință mai generală, dar importantă:

„Există individualități care acționează mai mult prin forța iubirii și a devoțiunii decât prin concepte; astfel de manifestări le întâlnim în figuri precum Francisc de Assisi.”

Context: tipologia marilor individualități (nu doctrinară, ci funcțională în evoluția umanității).

3. Conferințe despre Evul Mediu (diverse cicluri, ex. GA 233a / conferințe istorice)

Formulare tipică (variază ușor în traduceri):

„În Francisc de Assisi vedem o reînnoire a impulsului christic într-o formă de simțire care cuprinde întreaga natură”.

Context: renașterea trăirii creștine după perioada scolastică.

2. Referințe importante

ChatGPT oferă în căutarea de mai sus și o referință la rsarchive.org, unde se găsește o arhivă de lucrări ale lui Rudolf Steiner, în care se pot căuta referințe. O arhivă similară se găsește la linkul spiritualrs.net, care este o bibliotecă antroposofică în limba română, unde se pot căuta referințe în lucrările lui A. Boca:

- <https://rsarchive.org/Search.php?q=assisi>.
- Rezultate, 75 la Steiner. Adaug primele linkuri:
- <https://rsarchive.org/Lectures/GA109/English/AP1986/19090406p01.html>
- <https://rsarchive.org/Lectures/GA130/English/RSP1950/19121218p01.html>
- <https://rsarchive.org/Lectures/GA155/English/APC1928/19120529p02.html>
- <https://rsarchive.org/Lectures/GA140/English/AP1949/19130217p01.html>
- <https://rsarchive.org/Lectures/GA141/English/RSP1975/19121222p01.html>
- <https://rsarchive.org/Lectures/GA130/English/RSP1984/19121218p02.html>
- Biblioteca antroposofică (în limba română),
https://www.spiritualrs.net/Online_alf.html
- https://www.spiritualrs.net/cgi-bin/search.cgi?zoom_sort=O&zoom_xml=O&zoom_query=assisi&zoom_per_page=100&zoom_and=1.

3. Pasaje la Rudolf Steiner despre Francisc de Assisi

1. În 1909, Rudolf Steiner a inaugurat ramura Francisc de Assisi a Societății Teosofice în Malsch, Germania, ca parte din seria „Principiile Economiei Spirituale”, GA 109. Aici adaugă o prelegere largă despre Francisc de Assisi:

„A simți în acest mod la inaugurarea unei ramuri a mișcării noastre e adecvat, mai ales atunci când, precum este cazul și aici, membrii s-au reunit dintr-o dorință comună profundă și au dat acestei ramuri un nume ce se află în strânsă legătură cu întreaga evoluție a creștinismului, Francisc din Assisi, a cărui viață este învăluită de un mister spiritual profund.”

„Atunci când Christos a coborât pe Pământ, s-a înfășurat cu întreita corporalitate – fizică, eterică și astrală – a lui **Iisus din Nazareth și a trăit timp de trei ani în acest înveliș ca Christos sau Spiritul Soarelui**. Atunci când a avut loc Misteriul de pe Golgotha s-au petrecut mai multe evenimente. Christos a coborât din înălțimi pe Pământ. Însă pe lângă ceea ce vă este deja cunoscut, a mai avut loc încă ceva. Prin locuirea lui Iisus din Nazareth de către Christos, s-a întâmplat ceva deosebit cu cele trei corpuri ale lui Iisus din Nazareth, în special cu corpul astral și cel eteric. După depunerea corpurilor lui Iisus din Nazareth, ele au fost păstrate în lumile spirituale, dar multiplicat în foarte multe copii. Ele nu au fost disipate în lumea eterică sau în cea astrală, ci au continuat să trăiască ca imagini identice în lumile spirituale. Precum sămânța unei plante, pe care o sădim în pământ, reapare în imaginea multor boabe, în acord cu misterul numărului, astfel existau în lumile spirituale copii ale corpurilor eteric și astral ale lui Iisus din Nazareth. Și în ce

scop existau ele, dacă luăm în considerare cadrul general al economiei spirituale? Ele existau pentru a fi păstrate și a servi la progresul universal al rasei umane.

Una din primele individualități care a beneficiat de marea posibilitate oferită omenirii de existența acestor nenumărate copii ale corpului eteric al lui Iisus a fost *Sfântul Augustin*. Atunci când, după o încarnare anterioară, a coborât din nou pe Pământ, nu i-a fost întretesut un corp eteric oarecare, ci corpul său eteric a fost întretesut cu o copie a corpului eteric al lui Iisus din Nazareth. Corpul astral și Eul erau ale sale, însă în corpul eteric avea o imagine a lui Iisus din Nazareth. El a trebuit să-și construiască drum prin cultura propriului Eu și corp astral, însă atunci când a ajuns la corpul eteric, i s-au revelat marile adevăruri, pe care le regăsim în mistica sa. Și numeroase individualități din secolele VI-IX au primit întretesută corpurilor lor eterice o imagine a corpului eteric al lui Iisus din Nazareth. Multe dintre ele au conceput imaginile creștine care mai târziu au fost glorificate în artă – Madonna, Christos pe Cruce. Așadar, aceste individualități au experimentat în ei înșiși ceea ce experimentaseră oamenii care trăiseră în perioada Misteriului de pe Golgotha.

Din secolul al XI-lea până în secolul al XV-lea a venit timpul pentru ca, la încarnarea anumitor suflete, să le fie întretesută în corpul lor astral o imagine a corpului astral al lui Iisus din Nazareth. Multe personalități din secolele XI-XIV nu au primit la coborârea pe Pământ doar un simplu corp astral, ci, în timp ce la reîncarnare se forma corpul lor astral, s-a întretesut cu acesta – sursă a cunoașterii lor – o copie a corpului astral al lui Iisus din Nazareth. De aici au putut aceste personalități să proclame marile adevăruri creștine. Căci ei aveau în corpul lor astral o copie a corpului astral al lui Iisus din Nazareth însuși. **Unul din cei care avea o asemenea copie a corpului astral al lui Iisus din Nazareth era Francisc din Assisi.** În vremurile de atunci și *Elisabeth din Thuringia* avea [în corpul său astral] o copie a corpului astral al lui Iisus din Nazareth. De aceea, ei au putut să aducă la cunoștință marile adevăruri ale creștinismului ca judecată, cunoaștere logică și înțelepciune științifică. Dar ele mai dețineau o capacitate: puteau viețui sentimentele specifice ale purtării în sine însuși a corpului astral al lui Iisus din Nazareth.

Acum lăsați să acționeze asupra dumneavoastră întreaga umilință, devoțiune, iubire christică ale lui Francisc din Assisi și astfel vă va cădea un vâl de pe ochi. Atunci veți înțelege cum să îl priviți, ca pe o persoană supusă erorii – pentru că avea propriul Eu – și ca pe o mare individualitate, pentru că **purta o copie a corpului astral al lui Iisus din Nazareth.**

Toate sentimentele umile, mistica profundă, întreaga viață sufletească și spirituală ale lui Francisc din Assisi devin comprehensibile în momentul în care cunoaștem acest mister al vieții sale. Astfel putem vedea în spirit o perspectivă bună pentru viitorul acestei ramuri, atunci când se ridică în lumina călăuzitoare a figurii lui Francisc din Assisi. Aceia care au primit ca și el grația și chemarea de a ghida umanitatea creștină din Occident vor lăsa ca lumina lor spirituală să strălumineze acolo unde se va lucra în sens spiritual, în toate timpurile. Iar dacă în mod special această ramură Francisc din Assisi va lucra în mod autentic spiritual, fuziunea de gânduri și sentimente ce iau naștere astfel va fi reflectarea luminii ce armonizează a lui Francisc din Assisi, pe care el a primit-o ca grație, precum am menționat deja, prin **pătrunderea corpului său astral de cel al lui Iisus din Nazareth.** Ceva din această lumină a lui va radia în această ramură.

Lăsând asemenea perspective să fie contemplate de ochiul nostru interior, noi, care ne-am adunat astăzi în această ramură modestă, spre a o consacra, vom lăsa în urma noastră sentimentele corespunzătoare pe care le-am creat împreună. Să privim la lumina lui Francisc din Assisi, să luăm mai departe ceea ce se aprinde în noi în acest moment și să

ne amintim cu astfel de sentimente de această ramură și de acest moment. Astfel, sentimentele și gândurile noastre vor plana invizibil deasupra ramurii Francisc din Assisi, în așa fel încât impulsurile ce se străduiesc din adâncuri spre înălțimi să fie demne de lumina ce vine din afară în interior. Intr-un asemenea moment ne devine clar că suntem aici spre a lucra pentru adevăratele, realele progrese ale timpului nostru. Și a viețuit cu siguranță ceva din conștiința acestui important progres al prezentului în sufletele fondatorilor acestei ramuri, de vreme ce a apărut necesitatea de a o numi Francisc din Assisi.”²³

2. Francisc de Assisi, **reîncarnare a unuia dintre elevii lui Buddha**

În *Misiunea lui Christian Rosenkreutz*, GA130, găsim în capitolul *Misiunea lui Gautama Buddha pe Marte*:

„În secolele al VII-lea și al VIII-lea, de exemplu, a existat un centru de inițiere foarte important în vecinătatea Mării Negre, în care Buddha a predat, în corpul său spiritual. În astfel de școli există profesori care trăiesc în corpul fizic; dar este, de asemenea, posibil ca elevii mai avansați să primească instrucțiuni de la cineva care predă doar într-un corp eteric. Printre **elevii lui Buddha din acea vreme s-a numărat unul care s-a încarnat din nou câteva secole mai târziu**. Vorbim, așadar, despre **o personalitate fizică care secole mai târziu a trăit din nou într-un corp fizic și este cunoscută nouă sub numele de Sfântul Francisc de Assisi**. Calitatea caracteristică a lui Francisc de Assisi și a vieții călugărilor săi - care are atât de multă asemănare cu cea a discipolilor lui Buddha - se datorează faptului că Francisc de Assisi însuși a fost un elev al lui Buddha.

Este ușor de perceput contrastul dintre calitățile caracteristice oamenilor care, asemenea lui Francisc de Assisi, se străduiau cu fervoare pentru Spirit și cei absorbiți de lumea industriei, a vieții tehnice și a descoperirilor civilizației moderne. Mulți, inclusiv ocultiști, sufereau profund la gândul că în viitor vor apărea inevitabil două clase separate de ființe umane. Ei prevedeau că una dintre clase se va dedica în întregime treburilor vieții practice, convinși că securitatea depinde în întregime de producerea de mijloace de hrană, de construcția de mașini și așa mai departe; în timp ce cealaltă clasă va fi compusă din oameni care, asemenea lui Francisc de Assisi, se retrag complet din treburile practice ale lumii de dragul vieții spirituale. Lăsată de capul ei, fără intervenție, istoria ar fi urmat inevitabil acest curs. Dar, în sfaturile înțelepte ale lumilor spirituale, s-au luat măsuri pentru a evita cea mai rea formă a acestui rău pe Pământ. [...]

Învățătura despre Nirvana era nepotrivită pentru o formă de cultură orientată în primul rând către viața practică. **Elevul lui Buddha, Francisc de Assisi**, a fost un exemplu al faptului că această învățătură produce în adepții săi o îndepărtare completă de lume și de treburile ei. Dar conținutul budismului care nu era adaptat vieții practice a omului între naștere și moarte era de o mare importanță pentru sufletul dintre moarte și o nouă naștere. [...]

Deoarece toate aceste lucruri se întâmplaseră, a fost posibil să se evite divizarea ființelor umane în două clase distincte - constând, pe de o parte, din oameni de tipul lui

²³ Rudolf Steiner, *Principiul Economiei Spirituale în legătură cu problema reîncarnării*, GA 109, *Un aspect al conlucrării spirituale a lumii*, https://www.spiritualrs.net/Conferinte/GA109/GA109_index.html, https://www.spiritualrs.net/Conferinte/GA109/GA109_CFO5.html

Francisc de Assisi și, pe de altă parte, oameni care trăiesc în întregime în materialism. Dacă Buddha ar fi rămas în legătură directă și imediată cu Pământul, nu ar fi putut să se preocupe de „oamenii afacerilor practice”; iar influența sa i-ar fi transformat pe ceilalți în călugări precum Francisc de Assisi. Prin **actul de Răscumpărare săvârșit de Gautama Buddha pe Marte, este posibil pentru noi, atunci când trecem prin perioada de existență pe Marte dintre moarte și o nouă naștere, să devenim adepți ai lui Francisc de Assisi fără a provoca privațiuni ulterioare Pământului.** Oricât de grotesc ar părea, este adevărat totuși că, din secolul al XVII-lea, fiecare ființă umană din existența pe Marte este, pentru o vreme, budistă, franciscană, un adept direct al lui Francisc de Assisi. Francisc de Assisi a făcut de atunci o singură scurtă încarnare pe Pământ ca și copil; a murit în copilărie și nu s-a mai încarnat. El este strâns legat de opera lui Buddha pe Marte și este unul dintre cei maieminenți discipoli ai săi”.²⁴

3. În Rudolf Steiner, *Etici Antroposofice*, GA155²⁵ găsim:

„Cum a ajuns o astfel de **putere sufltească în Francisc de Assisi**? Întrucât nu ne-am adunat pentru a studia știința exterioară, ci pentru a înțelege moralitatea umană din fundamentele ei spirituale și oculte, trebuie să examinăm câteva adevăruri oculte sau spirituale. Să ne întrebăm: De unde a venit cu adevărat un astfel de suflet precum cel al lui Francisc de Assisi? Putem înțelege un astfel de suflet doar dacă **îl investigăm puțin**; dacă ne străduim să găsim ce era ascuns în adâncurile sale.

Trebuie să vă reamintesc că **vechea diviziune în caste din India** a primit cu adevărat prima lovitură, primul șoc, **prin budism**, căci printre multe alte lucruri pe care budismul le-a introdus în viața asiatică a fost ideea că nu recunoștea diviziunea în caste ca fiind ceva justificabil; că, pe cât era posibil în Asia, recunoștea **puterea fiecărei ființe umane de a atinge cel mai înalt nivel posibil**. Știm, de asemenea, că acest lucru a fost posibil doar prin individualitatea preeminentă, mare și puternică a lui Buddha. Știm, de asemenea, că Buddha a devenit Buddha în încarnarea despre care ni se spune de obicei și că în prima parte a vieții sale a fost un Bodhisattva, ceea ce reprezintă stadiul imediat inferior statului de Buddha. Prin faptul că acest fiu al regelui Suddodana, în al douăzeci și nouălea an al vieții sale, a experimentat și a simțit profund în sine marele adevăr al vieții și al durerii, el atinsese măreția de a vesti în Asia învățătura cunoscută sub numele de budism.

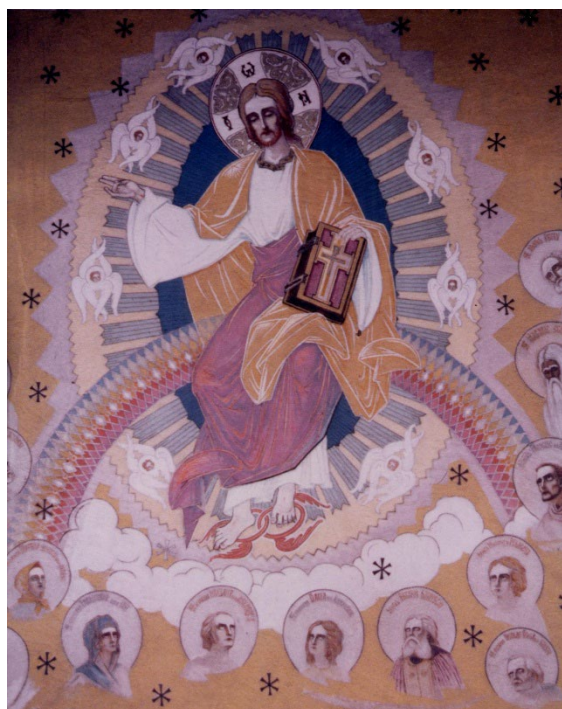
Legat de această dezvoltare a Bodhisattva până la Buddha, mai era ceva ce nu trebuie pierdut din vedere, și anume faptul că individualitatea care trecuse prin multe încarnări ca Bodhisattva și apoi se ridicase la rangul de Buddha, când a devenit Buddha, a trebuit să locuiască pentru ultima dată într-un corp fizic pe pământ. Astfel, cel care este ridicat de la Bodhisattva la Buddha intră într-o încarnare care pentru el este ultima. Din acest moment, o astfel de individualitate lucrează doar de la înălțimi spirituale, el lucrează în continuare, dar numai spiritual. Astfel, avem acum faptul că individualitatea lui Buddha a lucrat doar de la înălțimi spirituale începând cu secolul al V-lea înainte de Hristos. [...]

Să ne gândim la viața lui Francisc de Assisi; să observăm ce curs remarcabil a urmat. El s-a născut în anul 1182. Știm că primii ani ai vieții unui om sunt dedicați în

²⁴ Rudolf Steiner, *Christian Rosenkreutz și Misiunea sa*, GA130
https://www.spiritualrs.net/Conferinte/GAChrisRozen/ChrisRozen_index.html,
https://www.spiritualrs.net/Conferinte/GAChrisRozen/ChrisRozen_CFO7.html,
https://rsarchive.org/Lectures/GA130/English/RSP1950/ChRose_index.html,
<https://rsarchive.org/Lectures/GA130/English/RSP1950/19121218p01.html>.
²⁵ <https://rsarchive.org/Lectures/GA155/English/APC1928/19120529p02.html>

principal dezvoltării corpului fizic. În corpul fizic se dezvoltă în principal ceea ce iese la iveală prin ereditate externă. Prin urmare, la el a apărut mai întâi ceea ce provenea prin ereditate externă de la populația europeană. Aceste calități au ieșit treptat la iveală, pe măsură ce corpul său eteric s-a dezvoltat de la al șaptelea până la al paisprezecelea an, ca la orice alt om. În acest corp eteric a apărut în primul rând acea calitate care, ca impuls christic, a acționat direct în el în misterele de la Marea Neagră. Din al paisprezecelea an, în zorii vieții sale astrale, forța christică a devenit deosebit de activă în el, astfel încât a intrat în corpul său astral ceea ce fusese în legătură cu atmosfera Pământului încă de la Misteriul de pe Golgota. Căci **Francisc de Assisi a fost o personalitate pătrunsă de puterea exterioară a lui Hristos, datorită faptului că a căutat puterea lui Hristos în încarnarea sa anterioară**, în acel loc anume de inițiere de pe țărmurile Mării Negre”.

4. La Drăgănescu, Francisc de Assisi este primul de la capătul curcubeului pe care Hristos îl transmite, curcubeu teosofic, care, în esență, ce spune este că e unul din cei mai importanți inițiați în antroposofie, legat de Hristos.

Poziționarea lui Francisc de Assisi la capătul curcubeului este explicată anterior, prin acest curcubeu fiind legat de Hristos, fiind în întrepătrundere cu Acesta: „această ramură Francisc din Assisi va lucra în mod autentic spiritual, fuziunea de gânduri și sentimente ce iau naștere astfel va fi reflectarea luminii ce armonizează a lui Francisc din Assisi, pe care el a primit-o ca grație, precum am menționat deja, **prin pătrunderea corpului său astral de cel al lui Iisus din Nazareth**”, și „Francisc de Assisi a fost o **personalitate pătrunsă de puterea exterioară a lui Hristos**, datorită faptului că a căutat puterea lui Hristos în încarnarea sa anterioară”. Este cel din această pictură Iisus, este un Hristos cosmic, este corpul astral al lui Hristos? Are

legătură această pictură cu Ortodoxia sau este o suită de entități astrale antroposofice, care nu pot fi denumite și identificate?

Steiner spune: „Prin actul de Răscumpărare săvârșit de **Gautama Buddha pe Marte**, este posibil pentru noi, atunci când trecem prin perioada de existență pe Marte dintre moarte și o nouă naștere, **să devenim adepți ai lui Francisc de Assisi fără a provoca privațiuni ulterioare Pământului.** [...] El este strâns legat de opera lui Buddha pe Marte și este unul dintre cei mai eminente discipoli ai săi” – putem foarte simplu deduce că în această icoană îl avem pe Hristos cosmic-antroposofic, dar și pe Buddha, în ucenicul său, Francisc de Assisi. **Hristos și Buddha apar amândoi în această icoană, prin apariția lui Assisi la capătul curcubeului antroposofic.**

Legătura între Hristos și Assisi din această icoană este evidentă (dacă mai poate fi numită icoană, având niște entități astrale în viziunea antroposofică), iar cine l-a pus pe Assisi chiar la capătul acestui curcubeu, cu siguranță că știa care este erminia antroposofică a lui Assisi. Pe scurt, A. Boca știe clar ce caută Assisi în discuție și ne comunică legătura între Hristos și acesta, prin intermediul întrepătrunderii corpurilor astrale (reprezentate de culori – doar nu era să facă A. Boca în Ortodoxie cercuri în jurul lui Hristos, făcând aceste petale de lotus). A. Boca nu așază compoziția la întâmplare, fiecare detaliu având la acesta o poveste întreagă în spate – avea totuși o Biserică întreagă unde să-l așeze pe Assisi în calitate de catolic, dacă l-ar fi considerat astfel – nu e o întâmplare unde l-a așezat.

Dacă înaintăm pe firul antroposofic al discuției, ne trezim într-o discuție nepotrivită și începem să privim Ortodoxia de la New-Delhi – **realitatea de facto la Drăgănescu, pictarea Ortodoxiei într-o viziune de la New-Delhi.** Icoana de mai sus pare să devieze destul de mult de la canonul ortodox. Interesant cum perspectiva curcubeului este peste cea ortodoxă, confirmând că perspectiva antroposofică este „superioară” celei ortodoxe.

4. Concluzie

Francisc de Assisi este o reîncarnare a unor ucenici ai lui Buddha și se întrepătrunde cu puterea din corpul astral al lui Hristos. Nu degeaba apare alături de Ilie-Ioan la Drăgănescu și alături de Ulfila, alt reîncarnat, tot legat de puterea elementară a lui Buddha. Pentru Francisc de Assisi m-am oprit după menționarea a câteva pasaje din primele trei linkuri, restul considerând că nu mai este nevoie să le adaug, putând fi accesate ușor în linkurile puse la dispoziție. Concluzia de tras este că A. Boca a parcurs extensiv antroposofia, iar, în contextul simbolisticii de la Drăgănescu și a prezenței a nenumărate indicii antroposofice în *Cărarea Împărăției* și *Cuvinte Vii*, prezența lui Francisc de Assisi pe pereții Bisericii este egală cu mărturisirea antroposofiei, a unei entități cosmice reîncarnate, care nu se știe exact cine este, dar care legată sigur de Buddha.

Cât timp Francisc de Assisi este regăsit alături de Ulfila la Drăgănescu – primul fiind reîncarnarea unui ucenic al lui Buddha, iar al doilea fiind un mare inițiat –, este clar că Drăgănescu este o operă antroposofică, un testament lăsat de A. Boca Bisericii, în ultimii ani ai vieții, în care învață Biserica bazele antroposofiei, pictând principalele idei ale acesteia, reîncarnarea, evoluția, organele suprafirești, marii inițiați și reîncarnați din antroposofie, regăsindu-se la Drăgănescu întreaga paletă de idei și perspectivă antroposofică. La fel, Francisc de Assisi este legat antroposofic de Hristos, după cum spune Rudolf Steiner, iar curcubeul teosofic exact asta face, îi leagă-întrepătrunde pe aceștia.

Și ca să vedem că de fapt la Drăgănescu îl avem și pe Hristos dar și pe Buddha, trebuie să amintim pasajul următor al lui Steiner: „ Cu aceasta, **omul intră în lumea spirituală**. Odată atinsă această treaptă, el dobândește o nouă înțelegere pentru învățăturile propovăduite de **marii învățători ai omenirii. Cuvântările lui Buddha și Evangheliile**, de pildă, acționează acum într-un fel nou asupra lui.”²⁶

Erminie antroposofică. Această erminie antroposofică este imediată și vizibilă, cu Hristos și Assisi legați prin simbolismul antroposofic legat de corpul astral, erminia fiind una firească și neforțată, însuși Assisi nefiind justificat în discuție pe pereții Bisericii, dar fiind justificat în erminia antroposofică. Pentru antroposofie, scena este un fel de **Schimbare la Față antroposofică, cu Hristos-Assisi, reprezentare firească**. De cealaltă parte, erminia ortodoxă nu are niciun fel de suport pentru scena Hristos-Assisi. Tot ce e pictat la Drăgănescu și care este nefiresc în Ortodoxie sunt evenimente și dogme majore în antroposofie și au explicații relevante. **Nefirescul din Ortodoxie este dogmă în antroposofie la Drăgănescu**. Ce vedem la Drăgănescu sunt **dogme antroposofice, pictate pe pereții Bisericii**.

Toate aceste erminii suntem nevoiți să le facem în context antroposofic, deoarece chiar A. Boca, în lucrările sale, menționează pe larg entitatea Ilie-Ioan, Sundar Singh, Loyola, Ulfila, reprezentanții-cheie ai antroposofiei (pentru care se va vedea mai jos că sunt în aceeași situație ca și Assisi), obligând o erminie în acest fel, Drăgănescu fiind plin de idei similare, antroposofia fiind zona în care toate aceste devieri se produc la Boca. Dacă acolo se duce A. Boca, acolo trebuie să căutăm și noi răspunsurile, tot în antroposofie, pe care și A. Boca le caută pentru Ilie-Ioan. Cumva A. Boca își permite explorarea pe larg a antroposofiei, fără consecințe, dar când lucrările sale sunt analize din perspectivă antroposofică, imediat eticheta „speculație” este aplicată, iar scepticii refuză să vadă unde se duce Boca și refuză să exploreze direcțiile indicate de acesta.

Acolo sunt toate răspunsurile pentru tot ce este în plus la A. Boca: Assisi, Loyola, Ulfila, Sundar Singh, toți cu o semnificație structurală pentru antroposofie – doar de aceea și apar în această discuție. Faptul că acestuia i se permite această deviere și ieșire din Ortodoxie, dar celor care consideră greșită această abordare nu li se permite să intre în discuția despre antroposofie, este o diferență largă de măsură,

²⁶ Rudolf Steiner, *Cum se dobândesc cunoștințe despre lumile superioare?*, p. 106.

diferență ce trebuie semnalată. Iar discuția despre speculație încetează în momentul în care toți aceștia (Assisi, Ulfila, Loyola, Sundar Singh, Ilie-Ioan, și alții) sunt parte dintr-o experiență și credință unitară, pachet unitar, care exact asta propune, un plan antroposofic complet – după cum se va vedea în restul memoriului, și ceilalți menționați au povești la fel de grozave, nu doar Francisc de Assisi.

Perspectiva antroposofică asupra Drăgănescu este una coerentă, cu toate elementele care trebuiau să apară în discuție. Planul antroposofic de la Drăgănescu este clar, vizibil, perfect delimitat și încadrat în restul compoziției. Din cauza dificultății de ancorare a picturii de la Drăgănescu în antroposofie, de aceea nici nu se înțelege prea bine această perspectivă. Această discuție se bazează doar pe câteva texte parcurse pentru Francisc de Assisi, pentru care cu siguranță că se poate dedica un întreg volum pentru a înțelege ce a spus Boca la Drăgănescu în această legătură Hristos-Assisi-Buddha.

Ar trebui explicat Bisericii ce anume avem pictat, în acest context, pe pereții Bisericii Drăgănescu, catolici sau reîncarnări ale altora, budism cu chipuri creștine, și cum se poate decide asupra interpretării, mai ales pe fundalul antroposofic al lui A. Boca (entitatea Ilie-Ioan, Sundar Singh, Assisi, Loyola, Ulfila), și în contextul în care aceștia formează un pachet unitar, antroposofic, alături de ocultism-hipnoză? Oricum, pe alese nu este, iar ce este pe pereții Bisericii nu este varianta „minimală-sigură”, catolicismul, care este oricum un întreit-arianism, ci varianta autentică-antroposofică, un alt reîncarnat, alături de entitatea cosmică Ilie-Ioan care este în vecinătatea acestuia.

3.2. Antroposofie: Sundar Singh, referință cheie antroposofică, prezentă și la A. Boca

1. ChatGPT

Întrebând ChatGPT despre Rudolf Steiner și Sundar Singh, am obținut următoarele:

„De aceea, antroposofii îl văd pe Sundar Singh ca: un fel de **„martor spontan” al acelei realități descrise de Steiner.**

1. Referință directă: Steiner îl menționează pe Sundar Singh

În contextul ideii de **„Christ în eteric”**, Steiner (sau literatura antroposofică bazată pe el) face referire la experiențe mistice contemporane, inclusiv la Sundar Singh:

- Este menționată **„povestea remarcabilă a indianului Sundar Singh în anii 1920”** ca exemplu de experiență spirituală creștină
- În alte texte antroposofice:

experiența lui Sundar Singh **„cu viziunea lui Hristos ...** ilustrează ceea ce Steiner a spus despre noua revelație a lui Hristos”

Asta înseamnă că:

- Sundar Singh este folosit ca **exemplu empiric** pentru ideile lui Steiner despre apariția lui Hristos în plan subtil (eteric)
- Nu este o influență doctrinară directă, ci **o confirmare ilustrativă.**

În texte antroposofice (bazate pe Steiner) apare ideea: experiența lui Sundar Singh „cu viziunea lui Hristos” este un exemplu al acestei noi percepții spirituale. “

Sundar Singh este cel care validează ideea despre apariția lui Hristos în plan eteric. De asta este menționat de toți antroposofii, inclusiv de A. Boca. Acesta cumva validează întreaga asumare a antroposofiei în Sundar Singh, mențione cu un singur rost.

2. Arsenie Boca, despre Sundar Singh

Arsenie Boca: „Sundar Singh s-a făcut „Shadou”, adică învățător sau apostol al lui Iisus Hristos, acum în veacul nostru, ca o **mărturie a viului** Dumnezeu Iisus, de peste veacuri. De unde fără Iisus era în pragul sinuciderii, după ce L-a cunoscut pe Iisus, și-a cunoscut **sensul și idealul vieții sale**”. ²⁷

²⁷ Arsenie Boca, *Cuvinte Vii*, Editura Charisma, Deva, 2006, p. 30.

Acest pasaj ascunde nenumărate probleme din punct de vedere teologic:

1. Negarea credinței ortodoxe, sensul și idealul vieții neputând fi în afara Bisericii, deși formularea pare să fie emotivă.
2. Promovarea antroposofiei, în care **sensul și idealul** este împlinit în paranormal-suprafiresc, după cum și Sundar Singh îl trăiește.
3. Legarea lui Sundar Singh de Hristos și transformarea acestuia, legitimarea acestuia ca inițiat-învățător și apostol, datorită experienței similare cu a Apostolului Pavel.
4. A. Boca vede în Sundar Singh un alt Apostol Pavel, un inițiat, care reușește să ajungă la suprafiresc, la Hristosul cosmic, și legitimează în acesta antroposofia, legătura prin suprafiresc.
5. Pasajul este unul profund dogmatic.

Coroborat, pasajul trebuie alăturat altui citat: „Va veni vremea când va trebui să trecem peste confesionalitate, care ne învrăjbește și ne desparte”.²⁸ Or, este normală această afirmație cât timp „confesionalitatea” este doar o dogmă rigidă în antroposofie (a se vedea anexa cu abordarea antroposofică asupra „dogmelor”), când, de fapt, paranormalul-suprafirescul este legitimat prin toți inițiații care au pus bazele diferitelor confesiuni și care dau credibilitate experienței confesionale, cum se întâmplă și la catolici și la protestanți? Iar A. Boca nu ținea cont de catolici, greco-catolici, protestanți, părând să fie toți la fel pentru acesta. Afirmația trebuie înțeleasă ca o viziune de comuniune prin suprafiresc, în stil antroposofic, asumată și mărturisită de A. Boca.

3. Referințe la diferite lucrări antroposofice pentru Sundar Singh

Sundar Singh este o figură mult iubită, dar și referință de facto în lectura antroposofică, după cum se vede în Newsleterr-ul Societății Antroposofice Americane, 1980, alături de Francisc de Assisi. După cum se vede menționat mai jos, Sundar Singh este asemănat cu Sf. Apostol Pavel pe drumul Damascului, spunându-se că are o experiență similară acestuia – de aici și admirația lui A. Boca față de acesta, care îl numește „Apostol al lui Hristos”, preluând dogma și poziția antroposofică față de Sundar Singh. A. Boca preia poziționări antroposofice în propriile lucrări.

Comentarii legate de Sundar Singh pot fi găsite în Societatea Americană Antroposofică, *Newsletter Antroposophical Society in America*, Summer 1980²⁹.

²⁸ *Alte mărturii despre Părintele Arsenie Boca*, Colecția „Ortopraxia”, Editura Agaton, Făgăraș, 2008, p. 20.

²⁹

https://cdm16694.contentdm.oclc.org/digital/api/collection/nyrud/id/711/download?utm_source=chatgpt.com

In conclusion, the book lists experiences by well-known Christian saints and mystics such as St. Francis, Suso, Tauler, St. Birgitta, and Theresa of Avila. Most moving is an experience by Sadhu Sundar Singh, a Hindu, whose Christ vision resembles that of St. Paul before Damascus.

Though these reports are clothed in conventional Protestant language, the reader will find here much that illustrates what Rudolf Steiner has said concerning the new Christ revelation in this century, the appearance of Christ in the etheric realm. In his preface, Boris Tullander, the translator (who is an anthroposophist) quotes several of Rudolf Steiner's statements concerning "the greatest Mystery of the twentieth century" that could come to pass without men taking notice of it.

In one way or another, the reports in this timely book point to experiences of the living Christ. They are told by eyewitnesses as simple facts. What was prophetically proclaimed seventy years ago—this is becoming reality for more and more people.

Următorul pasaj arată clar despre ce context antroposofic vorbim atunci când apare numele de Sundar Singh:

„Titlul paginii **„Hristos în eteric”** este o expresie folosită de Rudolf Steiner pentru a se referi la ceea ce se numește de obicei „A Doua Venire” și la apariția lui Hristos umanității nu în formă fizică întrupată, ci în eteric, începând cu secolul al XX-lea. Teologia creștină folosește uneori termenul grecesc Parousia pentru această a Doua Venire.

Hristos a fost spiritul Pământului încă de la Misterul de pe Golgota, așadar apariția „în eteric” umanității are legătură atât cu condițiile schimbate ale influențelor spirituale, cât și cu conștiința umanității ca suflete individuale. Aceasta este o experiență foarte individuală și nu - ca să spunem așa - pentru întreaga umanitate în același timp.

Rudolf Steiner descrie aceasta ca făcând parte dintr-o tranziție lentă și continuă și o înflorire a noilor facultăți ale omenirii, care vor crește treptat în următoarele secole și milenii (vezi Schema FMCo0.376). Schema FMCo0.081 oferă o imagine de ansamblu asupra facultăților descrise despre cum „un număr tot mai mare de ființe umane în secolul al XX-lea vor fi capabile să perceapă manifestarea Hristosului eteric - adică a lui Hristos sub forma unui înger” (1913-05-02-GA152). O altă modalitate de a descrie acest lucru este dezvoltarea treptată a unei noi clarviziuni (1909-06-30-GA112) și a previziunii karmice”.³⁰

3. Concluzie

Când discutăm despre Sundar Singh discutăm specific despre o dogmă antroposofică, despre validarea lui *Hristos în eteric*, concept complex, care presupune asumarea întregii dogme antroposofice, evoluție, reîncarnare, apariție a lui Hristos, Sundar Singh fiind doar o instanță specifică, ce validează această teorie. Sundar Singh

³⁰ *Hristos în eteric*, https://anthroposophy.eu/Christ_in_the_etheric?utm_source=chatgpt.com

nu este doar o referință întâmplătoare, ci este, din nou, un punct de validare a întregii antroposofii asumate de A. Boca.

3.3. Antroposofie: Ignațiu de Loyola, figură antroposofică, prezentă la A. Boca

1. Ignațiu de Loyola în lucrările lui Rudolf Steiner:

- <https://rsarchive.org/Search.php?q=loyola>
- Rezultate, 14 la Steiner. Adaug primele 5 linkuri din arhivă
- <https://rsarchive.org/Lectures/GA240/English/APC1953/19240824p02.html>
- <https://rsarchive.org/Lectures/GA240/English/RSP1975/19240824p01.html>
- <https://rsarchive.org/Lectures/GA346/English/UNK1995/19240909v02.html>
- <https://rsarchive.org/Lectures/GA200/English/RSP1988/19201023p01.html>
- <https://rsarchive.org/Lectures/GA090b/English/SOL2024/19051202p01.html>
- https://www.spiritualrs.net/cgi-bin/search.cgi?zoom_sort=0&zoom_xml=0&zoom_query=loyola&zoom_per_page=100&zoom_and=1

Rudolf Steiner, *Lectură către preoți: Apocalipsa*, GA 346:

„Avem deja astăzi oameni care sunt instruiți într-un mod apocaliptic; dar sunt instruiți apocaliptic, astfel încât să primească instruirea voinței într-un mod orientat în mod specific către biserica romano-catolică; aceștia sunt iezuiții. Există ceva foarte apocaliptic în instruirea și exercițiile iezuiților. Exercițiile iezuiților implică o instruire a voinței, care stă întotdeauna la baza percepției lucrurilor apocaliptice. Prin urmare, oricine ia în serios astăzi o preoție reală, în sensul unei reînnoiri creștine trebuie să aibă în vedere această instruire a iezuiților.

El trebuie să înțeleagă Apocalipsa pentru a putea găsi în ea impulsul potrivit pentru voința sa, întrucât, deși **impulsul pentru voință dat de Ignațiu de Loyola a fost minunat, a fost foarte unilateral și a devenit astăzi împietrit ahrimanic**. Căci **Ignațiu de Loyola este un bun exemplu pentru cât de greșit putem privi lumea dacă nu dobândim cunoaștere într-un mod științific spiritual**.

Oamenii atribuie dezvoltarea actuală a iezuiților lui Ignațiu de Loyola. Dar nu mai are nicio legătură cu el. **Ignațiu de Loyola s-a reîncarnat cu mult timp în urmă și, bineînțeles, s-a separat complet de mișcare**, căci a trăit ca Emanuel Swedenborg; și astfel **mișcarea iezuită a devenit complet ahrimanică de atunci**. Nu mai este legată de Ignațiu și este activă într-un mod ahrimanic. Aici ai un fel de imagine contradictorie, vagă, a ceea ce trebuie să te antrenezi să faci, atunci când preiei lucruri apocaliptice în egoul tău, așa cum am menționat, astfel încât egoul tău devine „o sumă de forțe active care sunt, de asemenea, apocaliptice”.³¹

Rudolf Steiner, *De la Simptom la Realitate în istoria modernă*, GA 185:

³¹ Rudolf Steiner, *Lectures to Priests, The Apocalypse*, GA 346, <https://rsarchive.org/Lectures/GA346/English/UNK1995/19240909v02.html>

„Totul trebuie să fie astfel rânduit încât adevăratul creștin să devină un soldat al generalissimo-ului Iisus. În esență, acesta este scopul acelor exerciții pe care fiecare iezuit le practică pentru a dezvolta în sine acea vastă putere pe care ordinul iezuit a posedat-o de mult timp și care va fi încă resimțită în formele sale decadente în vremurile haotice care ne așteaptă. Scopul **meditațiilor prescrise de Ignățiu de Loyola** 2 și care sunt respectate cu fidelitate de iezuiți este de a face din iezuit, în primul rând, un soldat al generalissimo-ului Iisus Hristos.

Exercițiile spirituale se practică în acest fel. După cum am mai spus, ceea ce contează este că o împărăție temporală, și organizată ca atare, trebuie reprezentată ca armata lui Hristos Isus. Iezuitismul este cea mai consecventă, cea mai bună și, în plus, extrem de bine organizată expresie a ceea ce am numit al doilea curent - impulsul Poporului Bisericii. Vom constata, în esență, că fundamental acest impuls al Poporului Bisericii este de a reduce revelația unică care a avut loc la Ierusalim la nivelul unei Împărății temporale. Căci scopul și obiectul exercițiilor este, în cele din urmă, de a-l face pe exercitant să se aleagă pe sine ca soldat care servește sub steagul lui Hristos și să se simtă un adevărat soldat al lui Hristos. Acesta a fost **mesajul încredințat lui Ignățiu de Loyola printr-o revelație de un fel special**. El a săvârșit mai întâi fapte eroice ca soldat, apoi, în timp ce zăcea pe un pat de bolnav, recuperându-se după răni, a fost condus, ca urmare a meditațiilor (nu voi spune prin ce putere) să transforme impulsul marțial care îl inspirase anterior în impulsul de a deveni un soldat al lui Hristos. Este unul dintre cele mai interesante fenomene ale istoriei universale să observi cum calitățile marțiale ale unui soldat deosebit de curajos sunt transformate prin meditații în calități spirituale”.³²

Rudolf Steiner, *Materialism și Obiectul Antroposofiei*, GA 204:

„Dacă, pe de o parte, vedem cum se cristalizează romano-catolicismul în toate acestea într-o anumită direcție, dacă observăm ce este legat sub forma romano-catolicismului de personalități precum Ignățiu de Loyola, Alfonso de Liguori, Francisc Xaveriu și alții și raportăm acest lucru la figura strălucită a lui de Maistre; dacă observăm tot ce este prezent aici, atunci, într-un fel, vedem lumina învechită, arhaică a lui Ormuzd. Pe de altă parte, observăm ce vede de Maistre apărând în Insulele Britanice și ce atacă apoi tăios cu acidul înțepător al minții sale pătrunzătoare. Această luptă a lui de Maistre împotriva adevăratei esențe a spiritului anglo-saxon este una dintre cele mai grandioase bătălii spirituale care au avut loc vreodată. În special, el vizează personalitatea filosofului Locke și vede în el însăși întruparea spiritului care conduce omenirea spre declin. El se opune filosofiei lui Locke în mod strălucit, până la exces. [...]

Trebuie doar să reamintim semnificația acestei filosofii. În fundal, pe de o parte, trebuie să remarcăm principiile romane ale inițierii care se exprimă ca un cult ormuzd continuu. Trebuie să fim conștienți de tot ce a decurs în aceasta de la cineva **precum Ignățiu de Loyola** și într-un mod atât de măreț de la de Maistre însuși. Pe de altă parte, spre deosebire de tot ceea ce își are centrul în romano-catolicismul din Roma însăși, dar se bazează pe inițiere și, așa putea spune, este cu siguranță cea mai nouă **fază a inițierii ormuzdiene**, trebuie să observăm toate societățile secrete care s-au răspândit din Scoția până în Anglia și din care filosofia și politica engleză sunt o expresie. Dintr-un anumit punct de vedere, diferit, am descris acest lucru cu altă ocazie. De Maistre este la fel de bine informat despre ceea ce se manifestă dintr-un **principiu de inițiere ahrimanică**, pe cât

³² Rudolf Steiner, *Materialism și Obiectul Antroposofiei*, GA204,
<https://rsarchive.org/Lectures/GA185/English/RSP1976/19181102p01.html>

este cunoscător despre ceea ce încearcă să realizeze ca inițiere ormuzdiană în noua formă pentru civilizația europeană. De Maistre știe cum să evalueze toate aceste lucruri. El este suficient de inteligent pentru a le recunoaște ezoteric, întrucât îl atacă pe filosoful Locke, care, într-un fel, este un urmaș, un urmaș exterior, exoteric, al acestei alte inițieri ahrimanice. El atacă o personalitate importantă, cea care și-a făcut apariția cu cartea epocală *Despre rațiunea umană*, care a influențat apoi foarte mult gândirea franceză. Ulterior, Locke a fost într-adevăr venerat de Voltaire. Influența sa a fost de așa natură încât Madame de Sevigne a remarcat, referindu-se la un scriitor italian care l-a făcut pe Locke acceptabil în sens literar pentru Italia, că aceasta din urmă ar fi vrut să consume înfrumusețările retorice ale lui Locke în fiecare bol de bulion”.

2. Concluzie

Ignațiu de Loyola este o altă figură majoră antroposofică prezentă la Rudolf Steiner, preluată de Arsenie Boca, tocmai datorită legăturii cu vedeniile, imaginația și misterele pe acesta le purta în acel timp. Este un alt reîncarnat, ucenic al lui Buddha, inițiat important pentru teza lui Steiner, dar și a lui Boca.

3.4. Antroposofie: Ulfila, referință antroposofică, prezentă la A. Boca

1. Ulfila în lucrările lui Rudolf Steiner:

- <https://rsarchive.org/Search.php?q=ulfila>
- Rezultate la Steiner, 8
- <https://rsarchive.org/Lectures/GA104/English/APC1958/19080618p01.html>
- <https://rsarchive.org/Lectures/GA299/English/AP1995/19191228d01.html>
- <https://rsarchive.org/Lectures/GA204/English/AP1987/19210415m01.html>
- <https://rsarchive.org/Lectures/GA185/English/RSP1976/19181103p01.html>
- <https://rsarchive.org/Lectures/GA093a/English/RSP1982/19050930p01.html>
- https://www.spiritualrs.net/cgi-bin/search.cgi?zoom_sort=0&zoom_xml=0&zoom_query=ulfila&zoom_per_page=100&zoom_and=1.

Rudolf Steiner, *De la Simptom la Realitate în Istoria Modernă*, GA 185:

„Oricât de ciudat ar părea, aceasta pare la prima vedere a fi o dispută doctrinară. Dar este o dispută doctrinară doar în ochii omului modern. În primele secole ale creștinismului, a avut implicații mai profunde, deoarece creștinismul arian, bazat pe relația dintre Fiul și Tată, așa cum tocmai am indicat, era ceva natural și evident pentru goți și longobarzi – toate acele popoare care au preluat conducerea de la Roma după căderea imperiului. Instinctiv, ei erau arieni. **Traducerea Bibliei de către Ulfila arată destul de clar că acesta era un adept al lui Arius.** Goții și longobarzii care au invadat Italia erau, de asemenea, arieni și abia când Clovis a fost convertit la creștinism, francii au acceptat creștinismul. Ei au adoptat oarecum superficial doctrina lui Atanasie, care era străină naturii lor, căci înainte fuseseră arieni în suflet. Și când creștinismul și-a arborat steagul sub conducerea lui Carol cel Mare

Toată lumea a fost instruită în crezul lui Atanasie. Astfel, terenul a fost pregătit pentru trecerea la Biserica Romei. O mare parte a popoarelor barbare, goți, longobarzi etc., au pierit; rămășițele etnice care au supraviețuit au fost alungate sau anihilate de către atanasieni. Arianismul a continuat să existe sub formă de secte; dar ca religie tribală a încetat să mai fie o forță activă.

Acum, **Hristosul lui Ulfila, Hristosul goților era puternic impregnat de arianism.** El era un Hristos pentru toți oamenii, pentru cei care, într-un anumit sens, se simțeau egali, care nu acceptau nicio diferență de clasă, nicio pretenție la aristocrație. În același timp, el era un ultim ecou al acelui sentiment instinctiv din Orient pentru comuniunea dintre om și cosmos, dintre om și natură. Natura era într-o oarecare măsură exclusă din structura socială a sistemului monarhic celtic.”³³

³³ Rudolf Steiner, *De la Simptom la Realitate în Istoria Modernă*, GA185, <https://rsarchive.org/Lectures/GA185/English/RSP1976/19181103p01.html>.

Rudolf Steiner, *Fundamentele esoterismului*, G93a:

„Acum însă, **Buddhi-Manas trebuie să înceapă și el dezvoltarea sa**. Omul trebuie să învețe ceva dincolo de vorbire. O altă forță trebuie să fie unită cu vorbirea, așa cum găsim în scrierile lui Tolstoi. Nu este vorba atât de ceea ce spune el, ci de faptul că în spatele a ceea ce spune stă o **forță elementară care are în ea ceva din Buddhi-Manas**, care trebuie să pătrundă acum în civilizația noastră. Scrierile lui Tolstoi funcționează atât de puternic pentru că sunt în mod conștient opuse culturii vest-europene și conțin ceva nou și elementar. Un anumit barbarism care este încă conținut în ele va fi ulterior echilibrat. Tolstoi este doar un mic instrument al unei **puteri spirituale superioare care a stat și în spatele inițiatului gotic Ulfila**. Această putere spirituală îl folosește pe Tolstoi ca instrument al său”.³⁴

2. Concluzie

Arsenie Boca regăsește în Ulfila un alt inițiat, pe care îl propune Bisericii. Rudolf Steiner spune clar că Ulfila este arian, însă ce regăsește Steiner la acesta este o legătură cu suprafiirecul, cu inițierea. Ulfila apare în două lucrări la Steiner, *De la Simptom la Realitate în Istoria Modernă și Fundamentele esoterismului*, în contexte legate de esoterism, inițiere. Aceasta este semnificația și valoarea antroposofică a acestuia și de aceea a fost preluat de A. Boca.

Mai mult, astăzi avem în Biserică pictați pe pereții Bisericii buddhiști, stăpâniți de „forțe elementare”, Drăgănescu ajungând astăzi o scenă în care mai mulți legați de Buddha-Manas sunt descoperiți Bisericii (Francisc de Assisi, ucenic reîncarnat al lui Buddha, și Ulfila, pătruns de forța elementară a lui Buddhi-Manas). Aceștia sunt folosiți de aceste forțe elementare în lucrarea lor, conform viziunii antroposofice.

Ce spune A. Boca în preluarea acestuia pe pereții Bisericii este că, de fapt, dogma nu prea contează, că, deși Ulfila este arian, el totuși este un inițiat, și Biserica trebuie să țină cont și de oamenii aceștia. Ulfila poate să apară, conform lui A. Boca, pe pereții Bisericii, **deoarece este deja inițiat, prin Buddha**, și el aparține integral acestei experiențe, chiar dacă nu este recunoscut oficial. Ulfila este pus acolo în calitate de inițiat, nu în calitate de eretic.

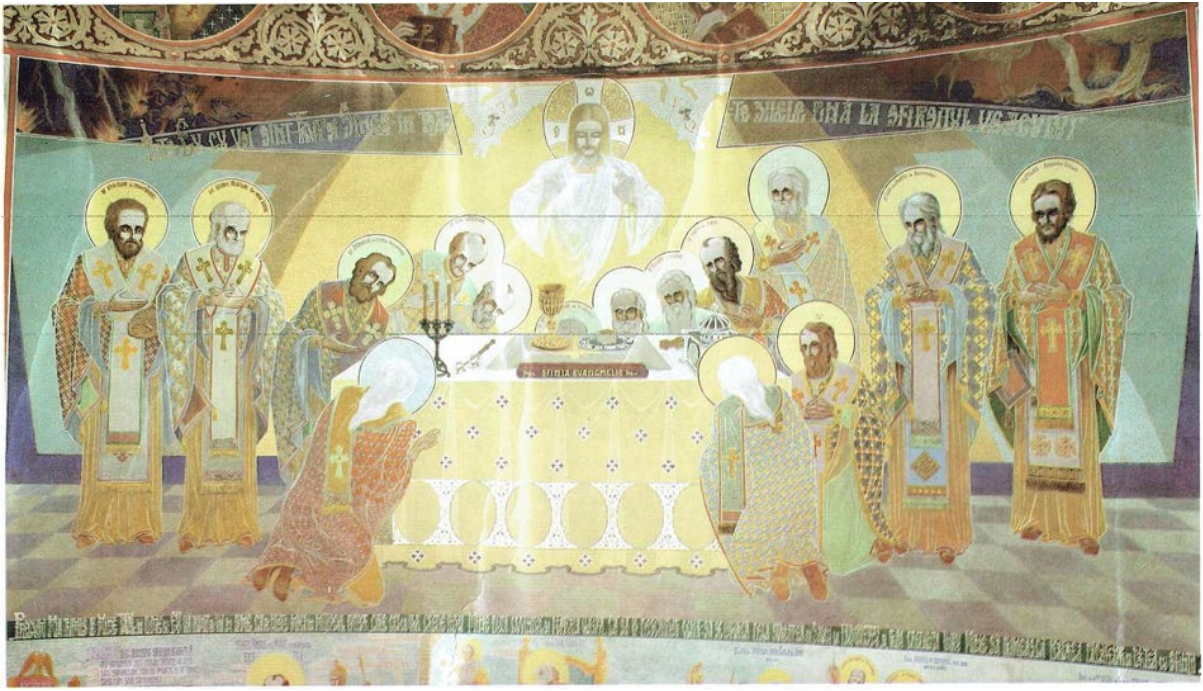
În discuția despre Ulfila, A. Boca confirmă adogmatismul personal, dar și dogma personală, a inițierii și a validării prin suprafiirec. Adică neagă deplin Biserica și propune validarea Bisericii prin suprafiirec/supranatural, propune **dogma inițiatilor, mărturisește antroposofia**, fiind unica explicație pentru apariția lui

³⁴ Rudolf Steiner, *Fundațiile Esoterismului*,
<https://rsarchive.org/Lectures/GA093a/English/RSP1982/19050930p01.html>

Ulfila pe pereții Bisericii. Ulfila, în interpretare antroposofică este una dintre marile erori ale lui A. Boca.

Ulfila, apare în calitate de inițiat, împărtășindu-se alături de restul sfinților și inițiaților (Francisc de Assisi și Sundar Singh), de sfântul potir.

3.5. Antroposofie: Entitatea antroposofică Ilie-Ioan, preluare la A. Boca din R. Steiner

Rudolf Steiner, *Evanghelia după Marcu* ³⁵:

„P. 64 **Spiritul lui Ilie, care acționa de asemenea în Ioan Botezătorul**, ni se arată în adevărata lumină numai când avem în vedere acest aspect. El ne apare ca spiritul însuși al poporului evreu, al poporului Vechiului Testament. Dar ce fel de spirit este acesta? [...] Faptul că acest spirit, care plutea oarecum deasupra oamenilor și a istoriei lor, trebuia să-și facă tot mai mult intrarea în fiecare piept omenesc, constituia marele eveniment pe care îl anunța însuși Ilie-Ioan când spunea, în timp ce boteza. [...]

P. 65 Date fiind aceste împrejurări, putem foarte bine să ne așteptăm ca **în Ioan Botezătorul să se arate într-un fel ceva asemănător cu ceea ce am observat la Ilie**; și anume, ceva ce este mai mult decât personal lui Ioan Botezătorul, ceva ce depășește această personalitate individuală și acționează peste aceasta, ca o aură, ca o atmosferă ce trăiește printre oamenii în mijlocul cărora se află. Așa cum **Ilie acționa ca o atmosferă, la fel ne putem aștepta ca el să acționeze în Ioan Botezătorul**, ca o atmosferă. Ne mai putem aștepta și la altceva: ca **entitatea spirituală a lui Ilie, care acum este legată de persoana lui Ioan Botezătorul**, să continue să acționeze spiritual și când acesta încetează de a mai fi. Or, ce urmărește această ființă spirituală? Ea vrea să pregătească drumul lui Christos. Este deci posibil ca Ioan Botezătorul să dispară fizic, dar ființa sa suprasensibilă să rămână, ca atmosferă spirituală [...] Cu alte cuvinte, se poate spune: **Ioan Botezătorul nu mai este acolo, dar spiritul lui Ilie care trăia în el este prezent**, și în atmosfera rămasă după plecarea lui Christos. [...]

Pp. 66-67 Fiindcă ei își pierduseră maestrul, fiind nu-l mai aveau pe Ioan Botezătorul, de care se spune că tocmai îi îngropaseră corpul decapitat. [...] Nu se poate exprima mai clar că Christos îi învăța pe ucenicii lui Ioan Botezătorul. El îi învață fiindcă spiritul lui Ilie, care era în același timp spiritul lui Ioan Botezătorul, acționa încă printre ei. [...] Am spus în mai multe rânduri că **sufletul lui Ilie-Ioan a reapărut în persoana pictorului Rafael**. [...] Nu putem presimți oare și la Rafael această **aură a lui Ilie-Ioan** ce plutește în jurul lui, că și în cazul lui există ceva asemănător ca și la ceilalți doi [...] Aș vrea să vorbesc de ea nu numai din punct de vedere al personalității lui Ioan Botezătorul, ci ținând cont de **întreaga entitate Ilie-Ioan**, iar pentru aceasta aș vrea să descriu evoluția pe care a parcurs-o sufletul lui Ilie-Ioan în Rafael.

P. 73 Sensul profund al Evangheliei după Marcu este acesta: să arate cum ființa lui Christos pătrunde, umple complet persoana fizică a lui Iisus din Nazaret și că ea acționează în ceea ce noi recunoaștem a fi Eul general omenesc. [...] De la primele capitole ale Evangheliei după Marcu, figura lui Christos ne apare într-un fel ca opunându-se celei a lui Ilie-Nabot și chiar celei a lui **Ilie-Ioan**.

P. 117 Buddha este deci urmașul lui Krishna. Tot așa, Ioan Botezătorul este înaintemergătorul lui Christos Iisus”.³⁶

³⁵ Rudolf Steiner, *Evanghelia după Marcu*, Editura Univers Enciclopedic, București, 2006.

³⁶ Ibidem.

Arsenie Boca, *Cuvinte Vii*:

„(a) Despre reîncarnare - Ierom. Arsenie Boca *Cuvinte vii* -

TAINA LUI ILIE ȘI IOAN:

Fiul Zahariei știm că a fost Ioan Botezătorul. (Cine știe, dacă tatăl său ar fi știut că pentru copilul acesta va avea să moară ucis între templu și altar, oare l-ar mai fi cerut ? – E o rânduială că noi nu știm viitorul: am zădărnici rânduieli providențiale.)

[Vorbește aici despre karma?]

Dar Ioan era reîntruparea lui Ilie ? „Cu duhul și puterea lui Ilie” n-ar putea merge și altcineva, de pildă Ioan ?

A fost un singur suflet, o dată în Ilie, a doua oară în Ioan? Ar fi prin urmare vieți succesive? „Reîncarnarea” ar avea baze în Revelație?

Astea-s întrebările și misterul. Când Ioan a trimis din temniță o întrebare lui Iisus, cu prilejul acesta Iisus a mai precizat despre Ioan: „Ce-ați ieșit să vedeți? – un prooroc? Da, zic vouă, și mai mult decât un prooroc. Căci el este acela de care s-a scris: «Iată eu trimit înaintea feții tale pe îngerul meu, care va pregăti calea Ta înaintea Ta»”.

Deci Ioan era Ilie sau era înger; sau Ilie era înger? Dacă după înviere toți vom fi ca îngerii, atunci răpirea lui Ilie la Cer să fi fost cauza transformării (strămutării – deși nu corespunde nici cuvântul acesta -) unui om în înger?

Îngerii și oamenii sunt ordine distincte. Dogmatic. Dar dacă Dumnezeu poate și din pietre să facă fii lui Avraam, sau pe măgărița lui Balaam să vorbească omenește? – Cine-I poate pune hotare? Că nu putea să fie înger mai înainte de aceea ne stau mărturie și cuvintele lui Iacov: „Ilie, om păcătos asemenea nouă a fost, dar cu rugăciune s-a rugat...” (Iacov 5,17).

Dar ce mai înțelegem atunci prin „înger”? Întâi înțelegem fapăturile cerești, cetele îngerilor. Al doilea înțeles e cel de „trimis” al lui Dumnezeu – cu o misiune.

Dar în ce privește pe Ioan Botezătorul, echivalența înger = trimis începe să nu mai fie mulțumitoare. Cuvintele: „Iată Eu trimit pe îngerul Meu înaintea feței Tale”, ar fi știrbite din înțeles.

Apoi, la Schimbarea la Față a Domnului, vin de față și vorbesc cu Iisus, Moise și cu Ilie. Moise din iad. Ilie – din Rai sau din iad? Dacă considerăm pe Ilie independent de Ioan, atunci a venit din Rai. Dacă Ioan era Ilie, atunci știm din Predanie că Ioan a fost înaintemergător al Domnului și în iad; în cazul acesta și Ilie a venit din iad.

[Notă: a se vedea Anexa, în care Rudolf Steiner discută în *Evangelia după Marcu* despre Ilie-Ioan, dar și despre Schimbarea la Față.]

Că Ioan a fost înger sau era Ilie transformat de Rai în înger rămâne iarăși o întrebare: de ce Ioan e reprezentat în icoane de Biserica veche, îndată după tăierea capului (și cu el pe tava Irodiadei) printr-un Ioan cu aripi: – semnele firii îngerești? Deci îngerii pot reveni pe pământ în trupuri pământești, ori de câte ori sunt trimiși?

Reîncarnarea lor (deși numai unul, Ilie sau Ioan pune „problema” așa, – ca să nu generalizăm) nu mai e propriu-zis doctrina indiană a reîncarnării. [...]

Lăsat-am întrebările să se ciocnească de toate stăvilarele tainei și să-și dovedească zădărnicia, izbindu-se de limitele îngăduitului. Dincolo este împărăția

marilor taine ale existenței. Dumnezeu ține ascunse în mister rânduieli neștiute de îngeri și oameni”.³⁷

Concluzie:

Tipologia aceasta de excurs se numește „**investigație ocultă**”, după cum vom vedea la Rudolf Steiner, care face un excurs identic: „Biblia pare deci să ne spună că Nabot a fost omorât de Izabela; Izabela însă nu a declarat că vrea să-l omoare pe Nabot, ci că îl va omorî pe Ilie. Faptele deci nu concordă. Aici intervine **investigația ocultă** și ne dă cheia enigmei” (p. 61). Același mod de gândire, de abordare asupra discuției. Adică presupuneri în diferite direcții, stilul lui Rudolf Steiner și al lui A. Boca de discutare a subiectului fiind identice. În carte de teologie ortodoxă avem astăzi ceea ce se numește „investigație ocultă”.

Arsenie Boca știe foarte bine teza antroposofică a entității Ilie-Ioan, pe care o explică foarte precis. Cunoaște foarte bine lucrarea lui Steiner, Evanghelia după Marcu, menționându-i și pe Moise și pe Ilie, care și aceștia apar în discuție. Mai târziu, la Drăgănescu, reia discuția în mod grafic, scena Schimbării la Față fiind pictată cu simbolism antroposofic.

O discuție de tipul Ilie-Ioan-Boca este imposibilă și inacceptabilă în Ortodoxie. Un astfel de teolog nu poate fi băgat în apropierea unei discuții de cinstire, fiind rătăcit deplin de dogma Bisericii. Conceptul de spirit rupt de trup, reîncarnat, în evoluție, ca principiu de bază al teosofiei-antroposofiei, îl găsim discutat aici, și asumat la Drăgănescu, adică și aici.

Nu sunt singurele concepte de antroposofie pe care le stăpânește impecabil, negăsindu-se la el greșeli pe această parte.

³⁷ Marius Mihael, *Arsenie Boca, Vrăjitor*, pp. 9-10.

3.6. Antroposofie: Ioan Botezătorul, pictat antroposofic la Drăgănescu

Doamna Tatiana Niculescu spune:

„Îl pictează pe Ioan Botezătorul în culori pastelate, purtând în mâna stângă, pe o tipsie, capul tăiat la porunca lui Irod. În spate, i se deschid larg **curcubeul teozofiei** sub forma a două aripi de înger gata să-și ia zborul. (În pictura bizantină canonică, Botezătorul e reprezentat cu aripi strânse, în culori metalice închise, ca de armură, purtând tipsia cu capul în mâna dreaptă.) **Oglindirile succesive ale pictorului** în personajele frescelor respect **treptele transfigurării inițiatului în antropozofie**, inițiat despre care Rudolf Steiner drept sine însuși. Personificate, puterile sale sufletești iau forma sfinților într-o omenire hristificată.

Printre sfinții pictați în biserica de la Drăgănescu se află două dintre marile figuri prețuite de Rudolf Steiner pentru ceea ce el socotește a fi **evoluția corpului lor astral către totala purificare: Sfântul Francisc de Assisi și episcopul Ulfil** din secolul al IV-lea, inventatorul alfabetului gotic și traducătorul Bibliei în gotică.”³⁸

Lotusul în antroposofie și la Arsenie Boca. A. Boca folosește identic culorile atât la Ioan Botezătorul, cât și la Hristos, nenumăratele petale de lotus având semnificație antroposofică, de organe reale de percepție spirituală.

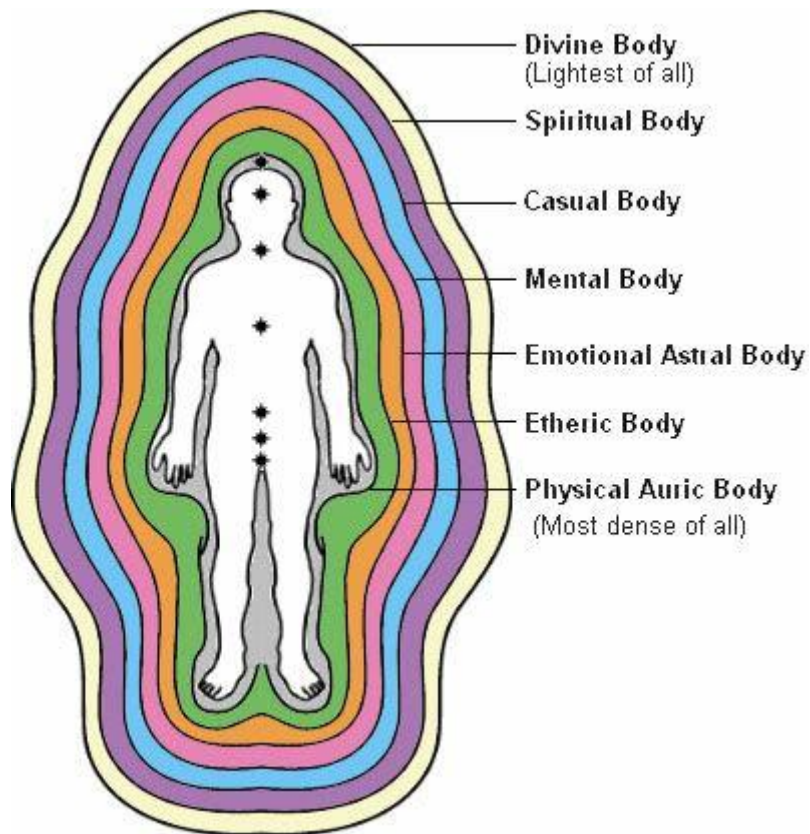
În Antroposofie, descrisă de Rudolf Steiner, „florile de lotus” nu sunt doar simboluri ca în yoga, ci **organe reale de percepție spirituală** (numite și „organe subtile” sau „chakre”, dar interpretate diferit). Schema de culori folosită de Arsenie Boca arată ca un **ciclu de transformare interioară**, fiind mai apropiată de un proces inițiativ și de o dinamică de transformare:

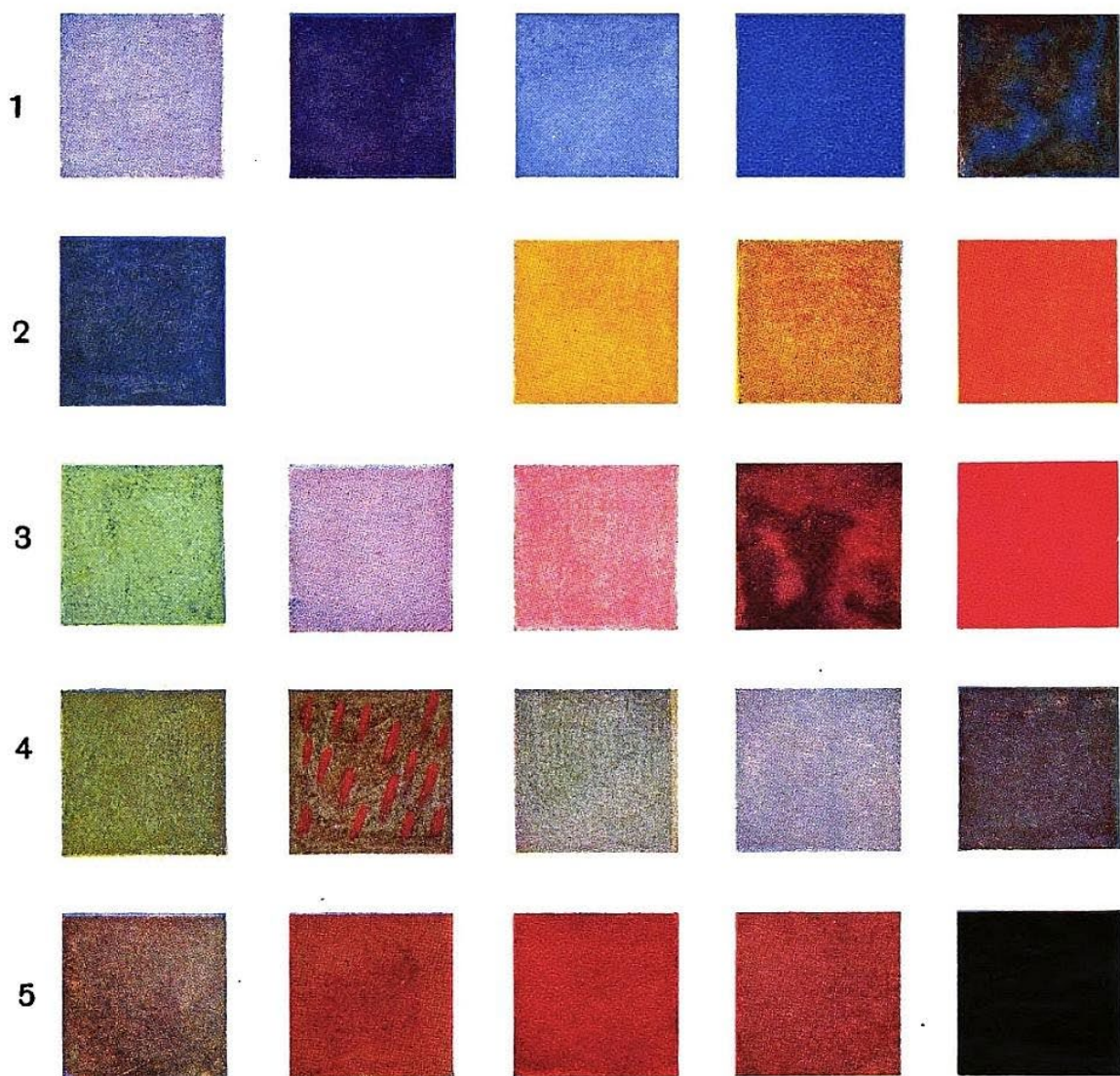
1. Echilibru inițial (verde)
2. Clarificare (albastru deschis)
3. Gol / suspendare (bej)
4. Reactivare energetică (oranj)
5. Intensitate / conflict (roșu)
6. Transformare (magenta)
7. Integrare profundă (albastru închis)

Secvența urmează acest traseu:

- **echilibru → claritate → gol → activare → intensitate → transformare → profunzime** sau și mai simplu:
- **viață → spirit → zero → energie → foc → transmutare → conștiință profundă.**

³⁸ Tatiana Niculescu, *op. cit.*, p. 185.

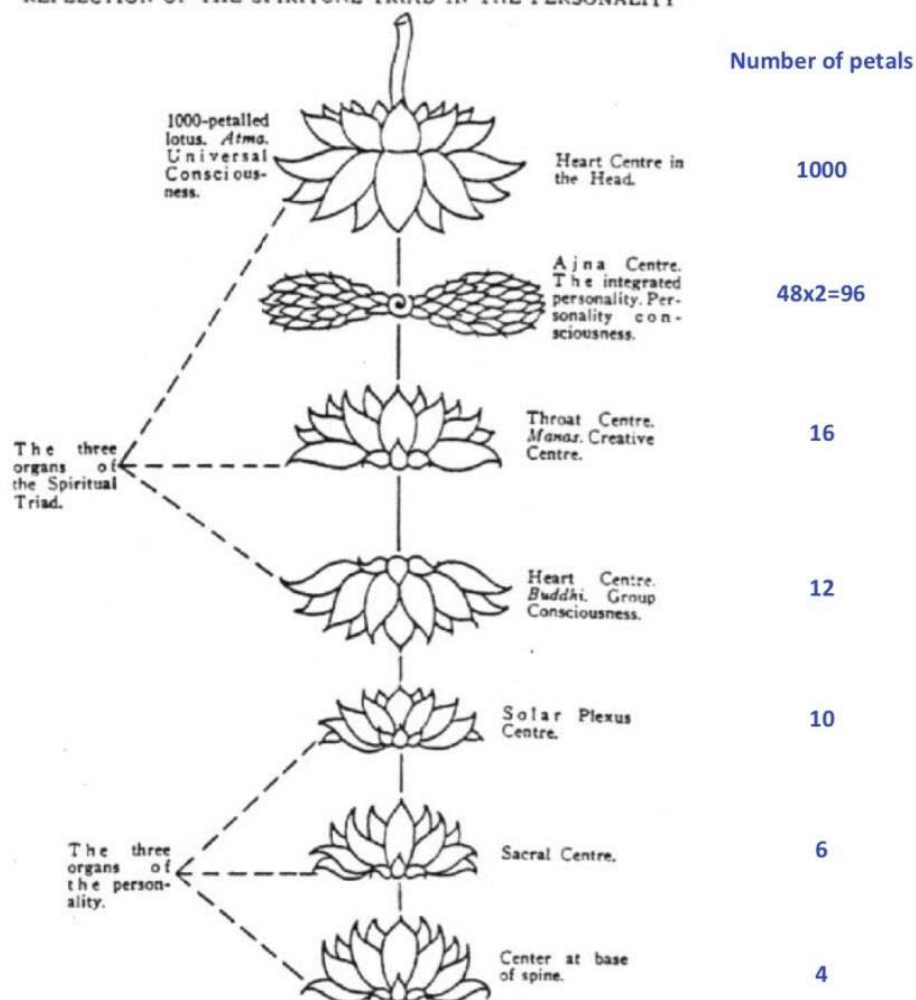

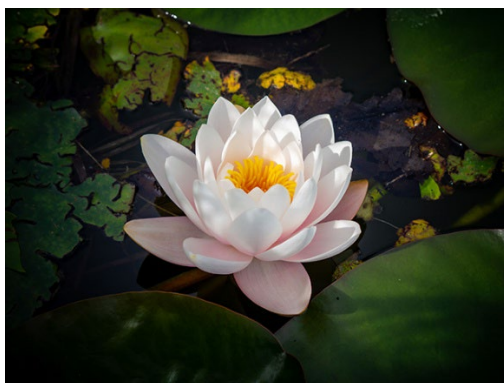
1. High Spirituality.	1. Devotion mixed with Affection.	1. Devotion to a Noble Ideal.	1. Pure Religious Feeling.	1. Selfish Religious Feeling.
—	—	—	—	—
2. Religious Feeling, tinged with Fear.	2. Highest Intellect.	2. Strong Intellect.	2. Low type of Intellect.	2. Pride.
—	—	—	—	—
3. Sympathy.	3. Love for Humanity.	3. Unselfish Affection.	3. Selfish Affection.	3. Pure Affection.
—	—	—	—	—
4. Adaptability.	4. Jealousy.	4. Deceit.	4. Fear.	4. Depression
—	—	—	—	—
5. Selfishness.	5. Avarice.	5. Anger.	5. Sensuality.	5. Malice.

KEY TO THE MEANINGS OF COLOURS.

REFLECTION OF THE SPIRITUAL TRIAD IN THE PERSONALITY

În antroposofie, conceptul de floare de lotus se referă la centrii energetici sau la organele de percepție suprasensibilă din corpul astral al omului, iar „aripile”, dar și arcul de sub picioarele lui Hristos, sunt formate din petale de flori de lotus, cu simbolism antroposofic.

Arcul curcubeu pe care Hristos îl răspândește este tot o succesiune de petale de flori de lotus și de culori, curcubeu teosofic.

3.7. Antroposofie: Arsenie Boca, reîncarnarea lui Ioan Botezătorul și a lui Ilie

Sunt 5 puncte paralele în care se validează concepția lui Arsenie Boca despre sine, ca reîncarnarea lui Ilie-Ioan.

1. *Drăgănescu* – Arsenie Boca este una cu Ioan Botezătorul, într-o simbolistică antroposofică a petalelor florii de lotus și a culorilor antroposofice.
2. *Cuvinte Vii* – Taina lui Ilie-Ioan. Arsenie Boca știe foarte bine contextul, iar întrebările sale sunt de fapt afirmații, cum se vede la Drăgănescu. Drăgănescu transformă exercițiul din *Cuvinte Vii* în afirmații.
3. Unii credincioși mărturisesc că în mintea lor apare, la contactul vizual cu Arsenie Boca, ideea de „Boca este Sf. Ilie, Sf. Ioan”, idei care vin din influență și sugestie, transmise de la acesta. A. Boca sugerează direct aceste idei credincioșilor. Mărturia este găsită în volumele cu mărturii pentru Arsenie Boca.
4. Un monah mărturisește cum l-a auzit pe Boca spunând că „acum 300 de ani eram pe aceste meleaguri cu Duhul lui Ilie”, afirmație care este exact jumătatea complementară afirmației de la Drăgănescu. Această afirmație este una deosebit de importantă, fiind exact jumătate de discuție. Fără să știe nimic din Steiner și propunerea acestuia, monahul mărturisește curat ce scrie în cărțile acestuia despre entitatea Ilie-Ioan.
5. Părintele Arsenie Papacioc mărturisește aceea că A. Boca credea în reîncarnare.

Arsenie Boca crede în reîncarnare, afirmând că este reîncarnarea lui Ioan Botezătorul, deschide repetat subiectul și este auzit de credincioși spunând acest lucru. Deschizând pe larg perspectiva antroposofică și a contactului lui A. Boca cu antroposofia și cu ocultismul-hipnoza, discuția atinge cu totul alte cote.

3.8. Antroposofie: Drăgănescu, Schimbarea la Față și Învierea, pictură antroposofică. Sfânta Treime și simbolistica hindusă

Doamna Tatiana Niculescu, despre pictura Schimbării la Față:

„Iisus urcă pe muntele Tabor din Galileea împreună cu Petru, Iacob și Ioan, să se roage. Iisus urmează să le dezvăluie chipul Slavei Sale. [...] Atunci apar Moise și profetul Ilie și vorbesc cu Iisus, în timp ce ucenici Petru, Iacob și Ioan cad cu fața la pământ, acoperindu-și ochii, orbiți de slava lui Hristos.

Se considera că pictarea acestei scene ține mai puțin de talentul pictorului, cât de lumina arătată pe Tabor și revelată sufletului său. De aceea, Schimbarea la Față rămâne una dintre reprezentările bizantine cel mai puțin permeabile la inovații: Iisus stă în centrul unei hexagrame albe, alungite pe vertical, din care țâșnesc raze albastrii înscrise într-un medalion alb. În dreapta se află Ilie și în stânga este Moise, iar la picioarele lor... Impresia de lumină suprafirească e vie.

Pe măsură ce scena prinde contur sub pensula lui Boca, atitudinile și culorile se schimbă. **Iisus e încadra într-o septagramă galbenă alungită**, de forma unei navete spațiale. Schimbarea la Față iese, pe nesimțite, din canonul bizantin, făcând loc unui **Hristos eteric și cosmic. Străvechi simbol cabalistic, creștin, astrologic, magic, septagrama este și un simbol teozofic al luminii care conține curcubeul celor șapte culori (ROGVAIV)**. Apostolii nu numai că nu-și feresc ochii de lumină, dar parcă sunt **absorbiți de ea către Iisus**. Câte un colț al septagramei le țâșnește din ochi. Toate personajele au, în jurul capului, aura sfințeniei. În traducere teozofică, Petru se teme, dar are tărie de caracter (culorile lui sunt violet și verde, Ioan se teme, dar are dragoste (culorile lui sunt violet și roșu aprins), în timp ce la Iacob se amestecă religiozitatea (albastru) cu teama și afecțiunea (ruși, cărămiziu). Iisus are trăsături ariene, e blond, cu barbă și mustață scurte, blonde, abia vizibile, iar veșmintele îi sunt albe.

Timp de 15 ani, Arsenie Boca va încerca să reproducă în pictura bisericească realitățile suprasensibile asociate creștinismului și lui Iisus și accesibile numai celor care fac experiența călătoriilor în afara corpului fizic. Canoanele iconografiei bizantine devin astfel rama unui mare tablou antropozofic în care percepția corpurilor minerale (fizice), eterice, astrale, a corpurilor sufletești ale senzației, rațiunii, conștiinței și realității ultime a omului spiritual sunt descifrabile doar de ochiul cunoscătorului. La prima vedere frescele reprezintă o cateheză în imagini sau un aggiornamento ortodox în stil New Age. Ar, în lumea spirituală, privirea clarvăzătorului percepe prezența realităților nevăzute ca pe o cupă de culori astrale aureolate de curcubeu. **Hristosul antropozofie este o entitate cosmică solară**, care, din momentul botezului în apele Iordanului, a avut nevoie de trei ani pentru a lua forma lui Iisus din Nazaret, prototipul inițiatului perfect, al omului deplin apt să pătrundă tainele ultime ale spiritului.

Într-un amestec de simbolism și stil art nouveau cu elemente de Renașterea italiană, dar și din realismul socialist al vremii, Boca pictează diafan și tăios, viguros și nonconformist, eclectic și provocator, naiv și pedagogic, cu inovații scandaluoase pentru canonul bizantin. Culorile transparente ale spectrului ROGVAIV (roșu, oranj, galben,

verde, albastru, indigo, violet), cultivat de antropozofi în teoria văurilor, ascund sub straturi biblice lecturile artistului.”³⁹

Rudolf Steiner și Schimbarea la Față:

„Pe munte, într-un aer rarefiat, unde raportul oxygen-azot este diferit, conștiința clarvăzătoare este mai predispusă să viețuiască inspirativ, să dea naștere la forțe noi de

³⁹ Tatiana Niculescu, *op. cit.*, pp. 175-176.

clarvedere. De aceea, expresia „a urca pe munte” nu este spusă doar simbolic: muntele favorizează posibilitatea de a dezvolta în sine forțe noi oculte. La fel, expresia „a merg pe mare” nu este doar un simbol, ci a fost aleasă deoarece contactul cu marea favorizează contemplarea.

De aceea Christos Iisus le apare alor Săi în imaginațiune pe mare, numai că în tot acest eveniment El este prezent în mod real, deoarece se poate exterioriza. Apostolii Îl văd, însă nu Îl au în față în corpul Său fizic, Cum însă specificul de loc nu are importanță într-o astfel de viațuire, El este în același timp „lângă ei” pe mare, - Iar când se pune problema de o dezvoltare a forțelor sufletești ale apostolilor, se vorbește de „munte,..”. De aceea, în momentul în care sunt aleși Cei doisprezece, când, să zicem așa, Christos decide ca ei să primească spiritul-grup al lui Ilie, scena se petrece pe munte, În sfârșit, când Christos vrea să se arate în toată măreția sa cosmică, în toată importanța istorică a misiunii Sale, este vorba din nou de munte. Transfigurarea se petrece deci tot pe munte.

Acum noi trebuie să studiem scena Transfigurării chiar din acest punct de Vedere. Cei mai capabili, cei mai apti să pătrundă tainele profunde ale Misteriului de pe Golgota se arată a fi cei trei ucenici, Petru, Iacob și Ioan. **Și ochilor clarvăzători care li se deschid acestora trei le apar transfigurați, adică în entitatea lor spirituală, Ilie deoparte, Moise de alta și Christos Iisus însuși la mijloc**, dar de această dată – acest lucru este indicat imaginative în textul Evangheliei – în forma în care poate fi recunoscut în entitatea sa spiritual. Acest lucru este indicat suficient de clar în Evanghelia după Marcu”.⁴⁰

Toate evenimentele mari din Evanghelie, au semnificații speciale în antroposofie. Se observă clar în pictura despre Schimbarea la Față, cum Ilie și Moise au ochi spirituali deschiși.

Învierea este tratată cu mare atenție de către Arsenie Boca, într-un Hristos cosmic, înveșmântat în toată simbolistica antroposofiei.

Doamna Tatiana Niculescu, despre scena Învierii:

„Când pictează biserica de la Drăgănescu, la începutul anilor 70, Arsenie Boca este, așadar, un inițiat în materie de antropozofie. Învierea lui Iisus pictată pe peretele dinspre nord al bisericii are transparența culorilor lui Mondrian, cel pasionat de teozofie, din faza mistică a artei sale. La Arsenie Boca culorile se topesc într-un abur străveziu, care închipuie vâlul ultim al corpului spiritual: o apariție androgenă și dematerializată, ieșind, fantomatică, din lespedea mormântului. [...] Pictura lui Arsenie Boca imită, la rândul ei, un sistem de oglinzi, în care spectrul luminii e descompus în curcubeie succesive, ca să reflecte în ascuns un portret în mai multe ipostaze: cel al pictorului”.

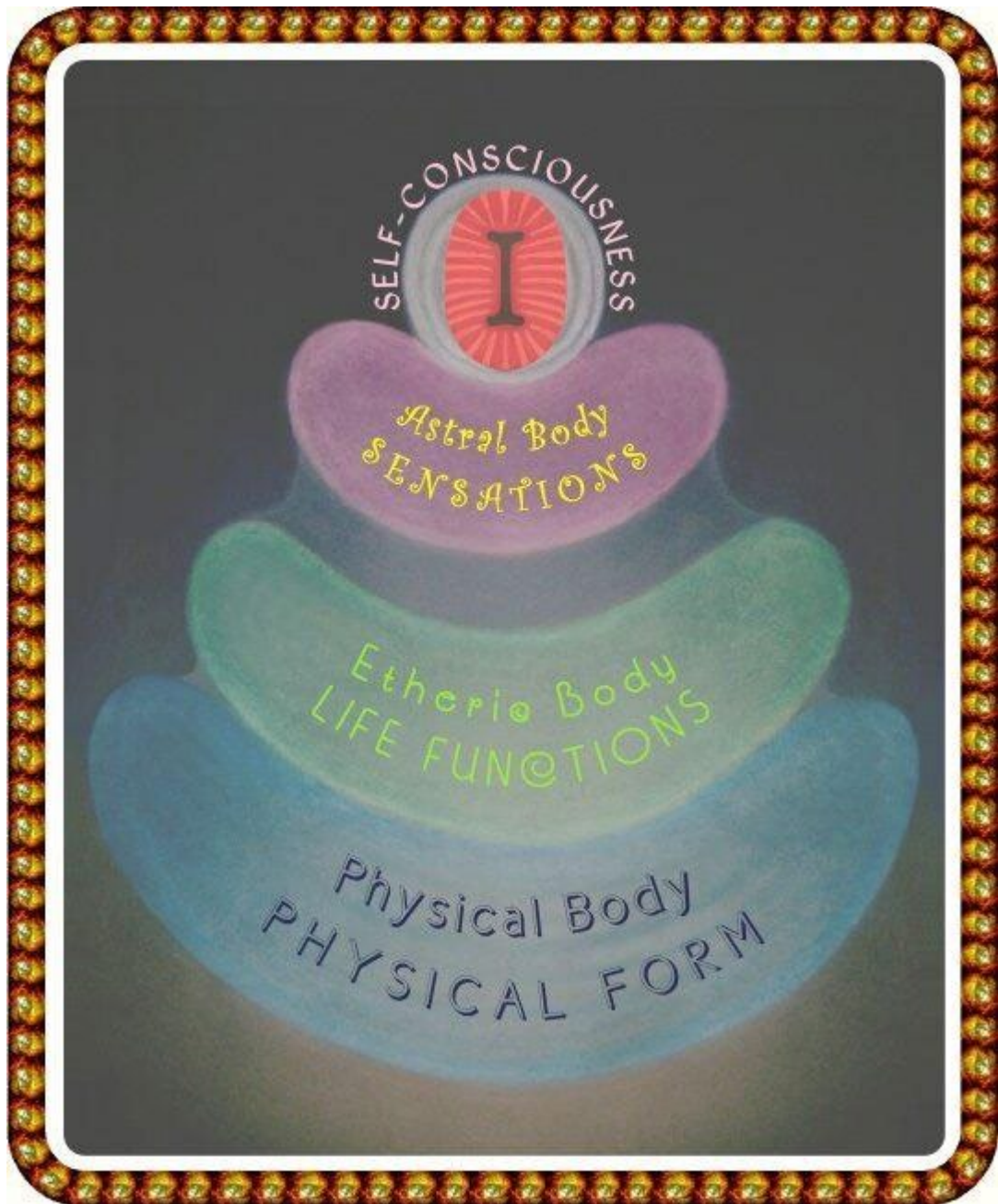
În galeria autoportretelor pictate de Arsenie Boca, chipul lui la diferite vârste, se distinge sub figuri de mari sfinți: Vasile cel Mare, Ioan Botezătorul, Sfântul Ilie [...]”.⁴¹

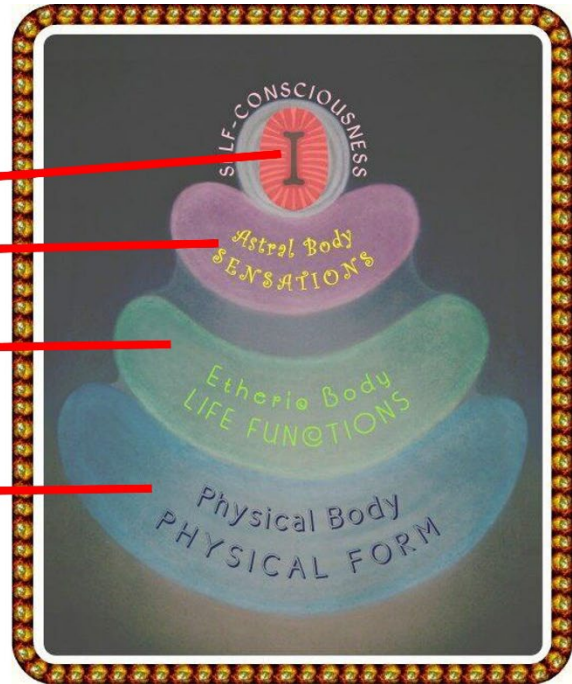
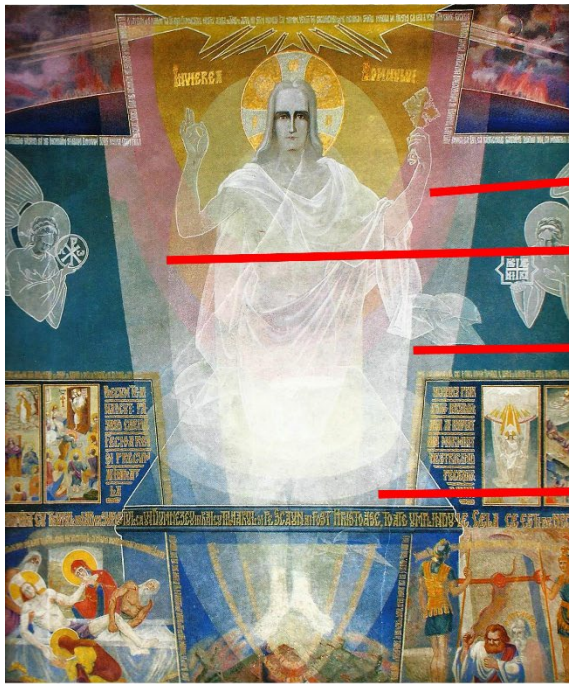
⁴⁰ Rudolf Steiner, *Evanghelia după Marcu*, pp. 160-161.

⁴¹ Tatiana Niculescu, *op. cit.*, p. 178.

Cumva, exact figurile principale ale antroposofiei apar în ipostaze și simțire identică și la Boca. O arhitectură de culori pe niveluri, similară nivelurilor corpului omului – se vedea imaginile de mai jos.

Tot din antroposofie avem **Sfânta Treime cu simbolistică din hinduism**, cu trishula, tridentul zeului Shiva. Din nou, orient și occident, simbolistică orientală preluată în Ortodoxie:

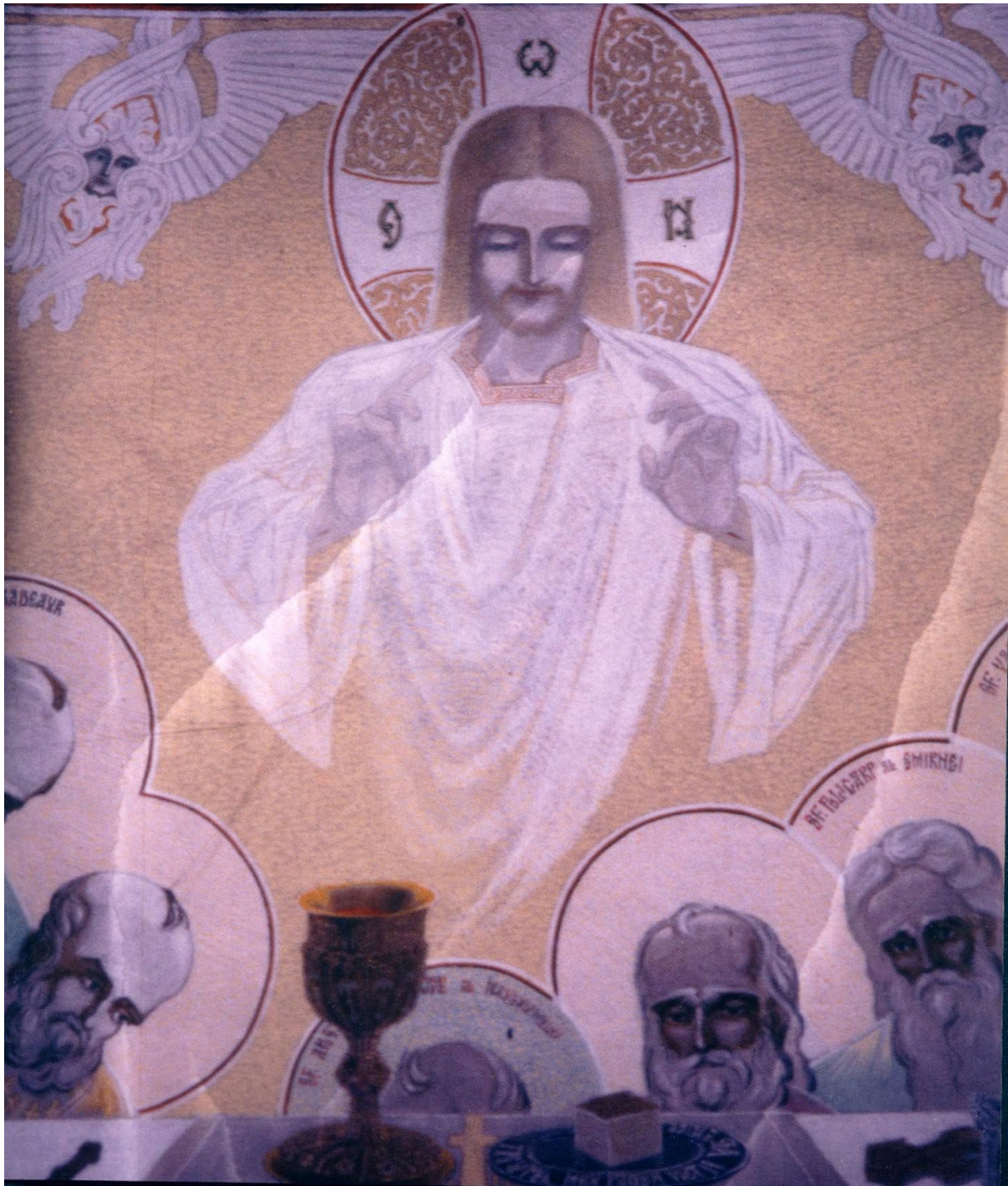
„În **teozofie și ezoterism occidental** Helena Blavatsky și curente teozofice au reinterpretat uneori trishula ca:

- simbol al evoluției spirituale;
- triunghi al spiritului;
- unificarea celor trei principii ale omului.” (ChatGPT)

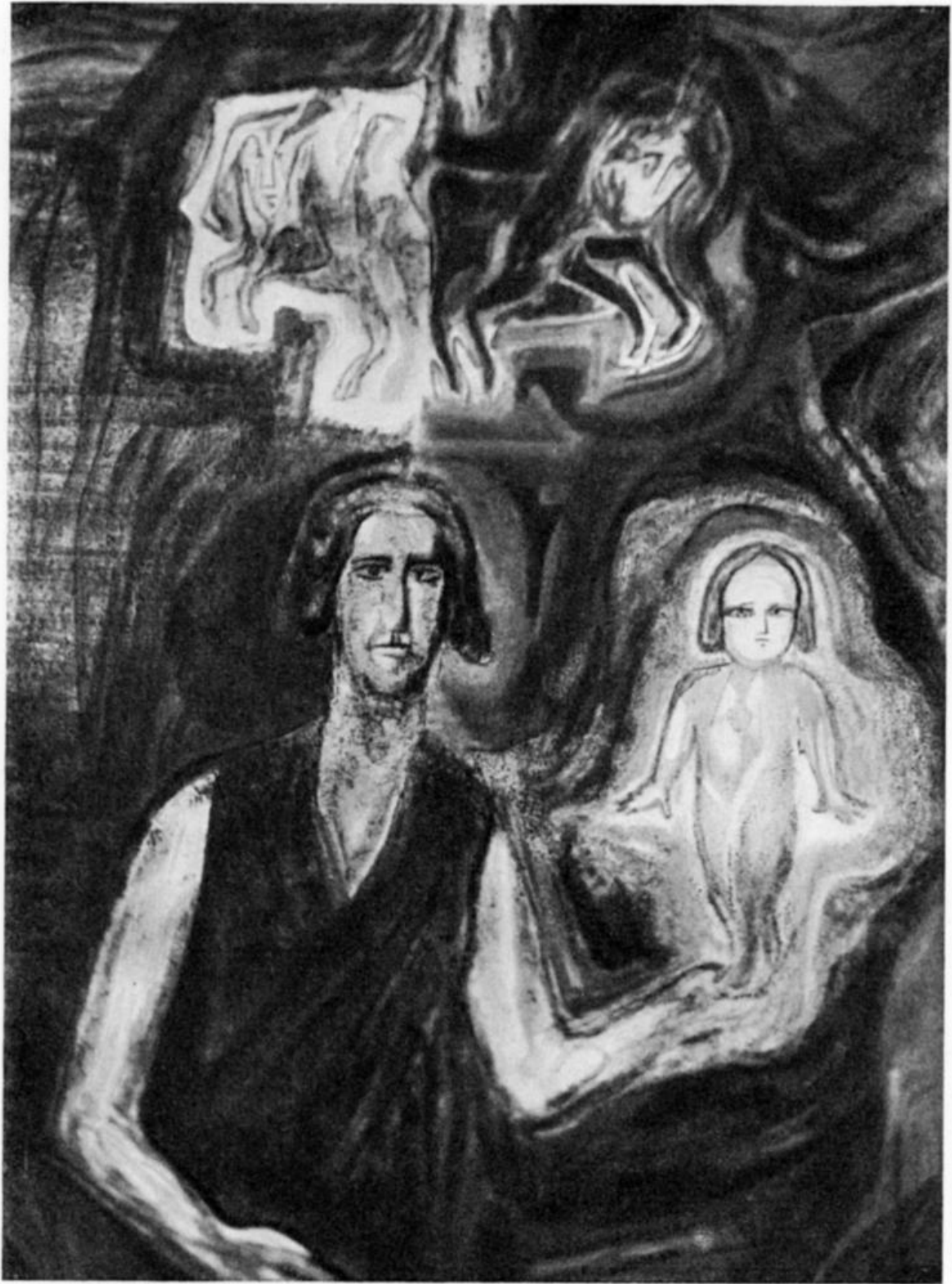

3.9. Antroposofie: Hristosul cosmic antroposofic al lui A. Boca, entitate spirituală cu mai multe reîncarnări

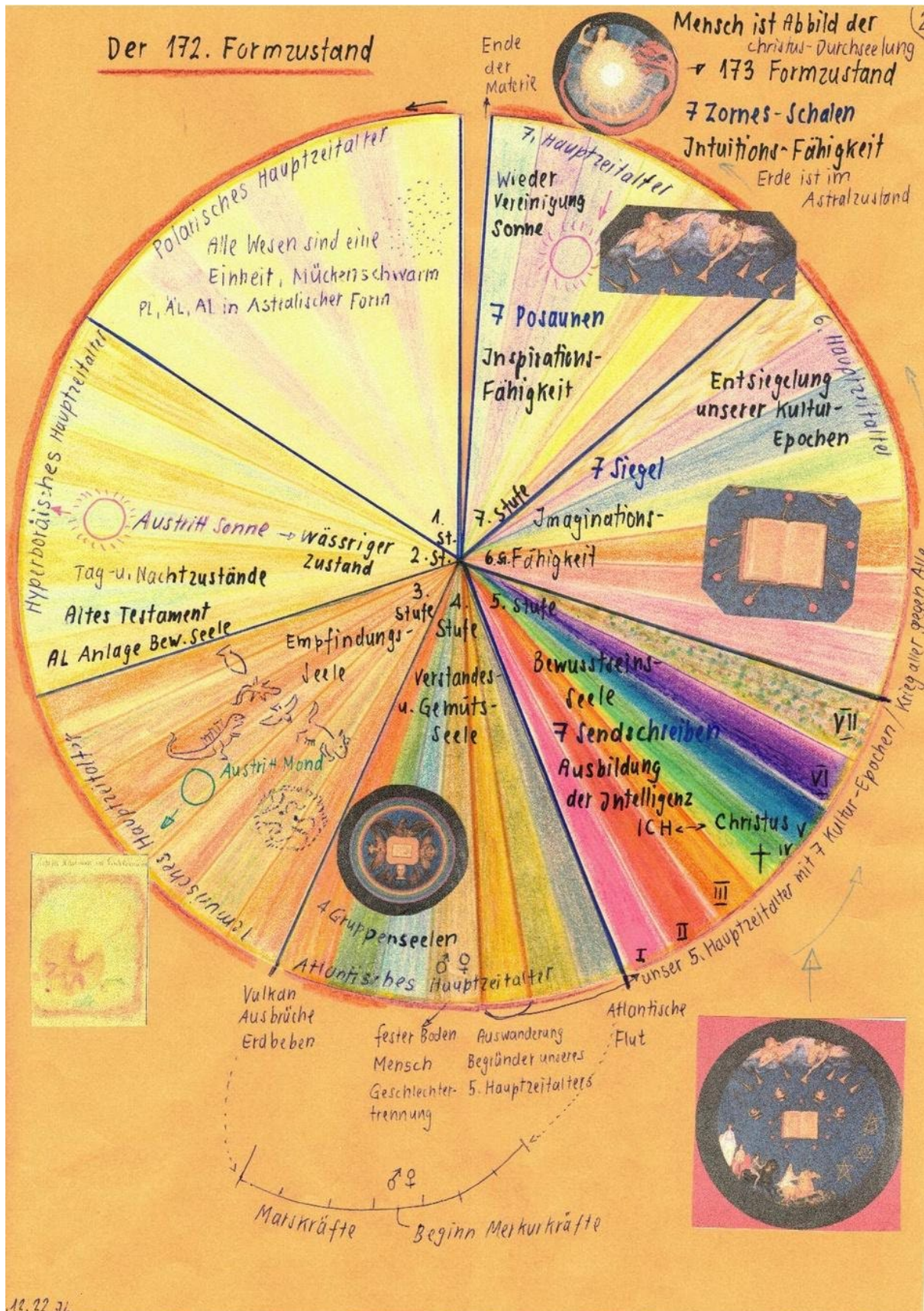
Întrebarea de pus aici este: ce avem în față în această pictură, **Hristosul cosmic**, spiritul lui Hristos, numit **Iisus în reîncarnarea Sa**, sau, după alte nume, **Zarathustra** sau altfel? Cui se închină Biserica în acest chip, unei entități cosmice antroposofice, reîncarnate de câteva ori, între care și în Iisus? „**Fantoma**”, cum a fost denumită, este un fel de entitate astrală, dar nu un Hristos ortodox. “**Căci datorită faptului că omul și-a târât propria ființă în noroi, ceea ce era chipul exterior al divinității s-a transformat în „fantomă”** (*Evanghelia după Marcu*, p. 205).

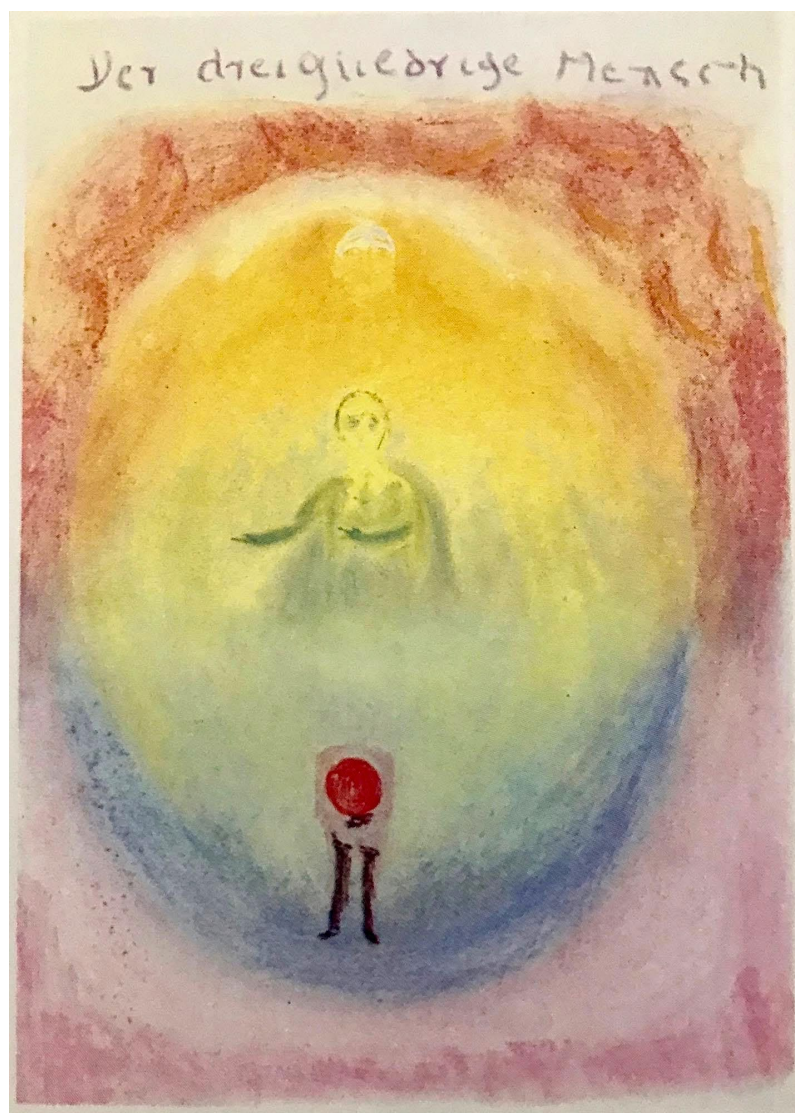
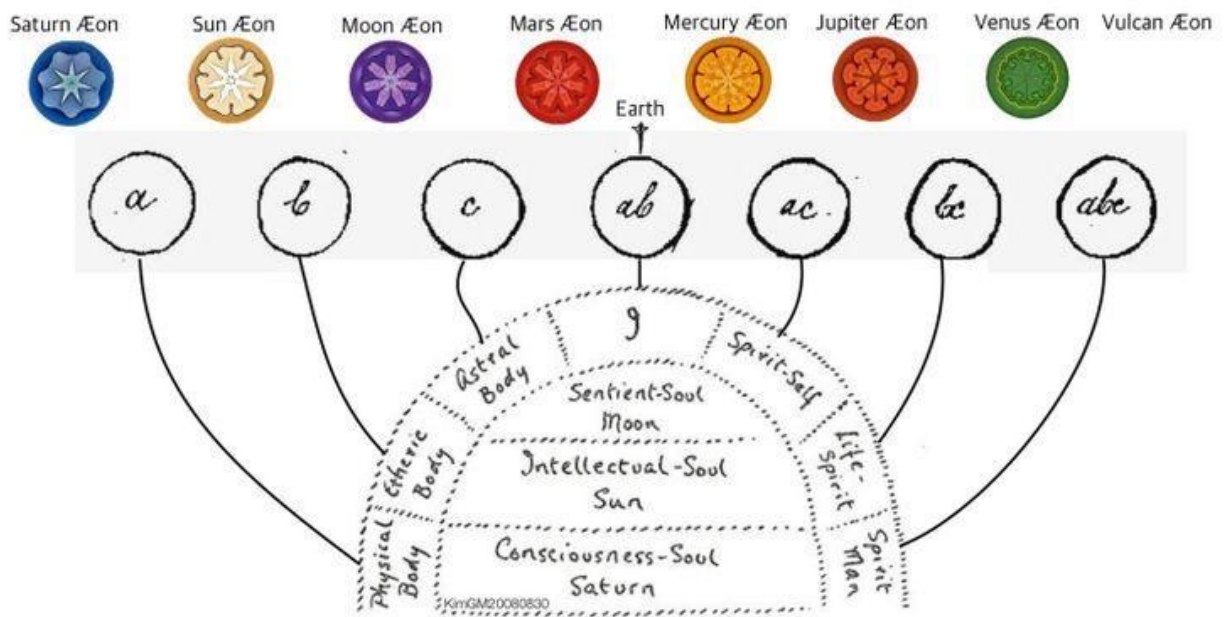

Antroposofie, corp eteric

3.10. Antroposofie: Pictura antroposofică și a lui Rudolf Steiner

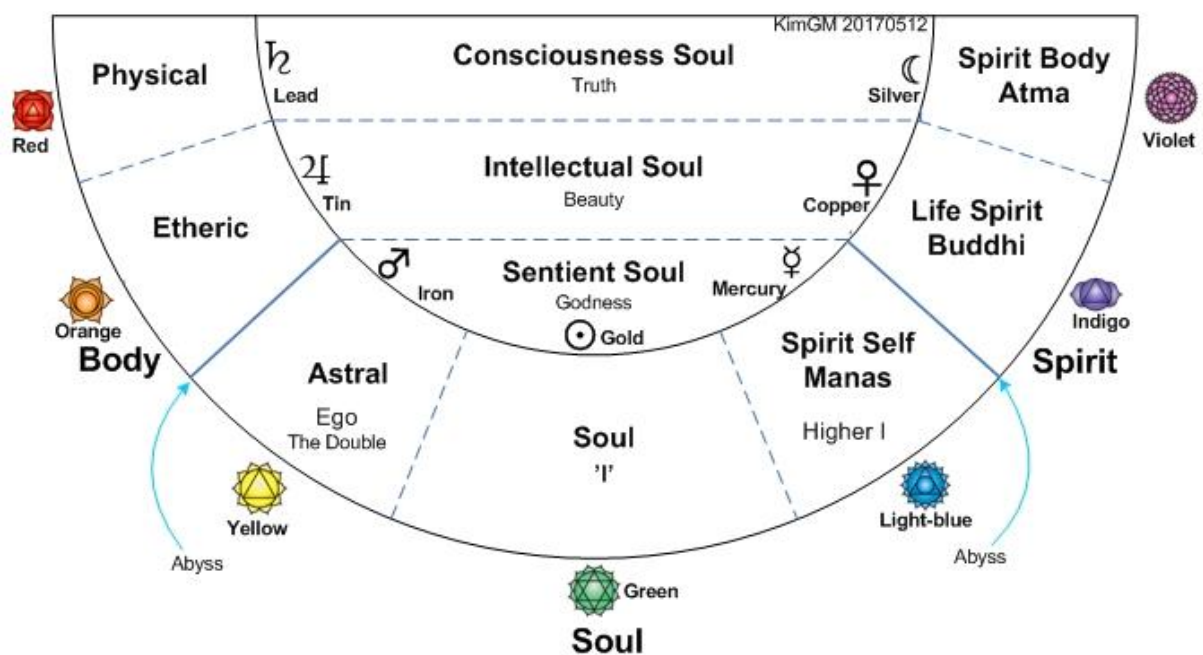
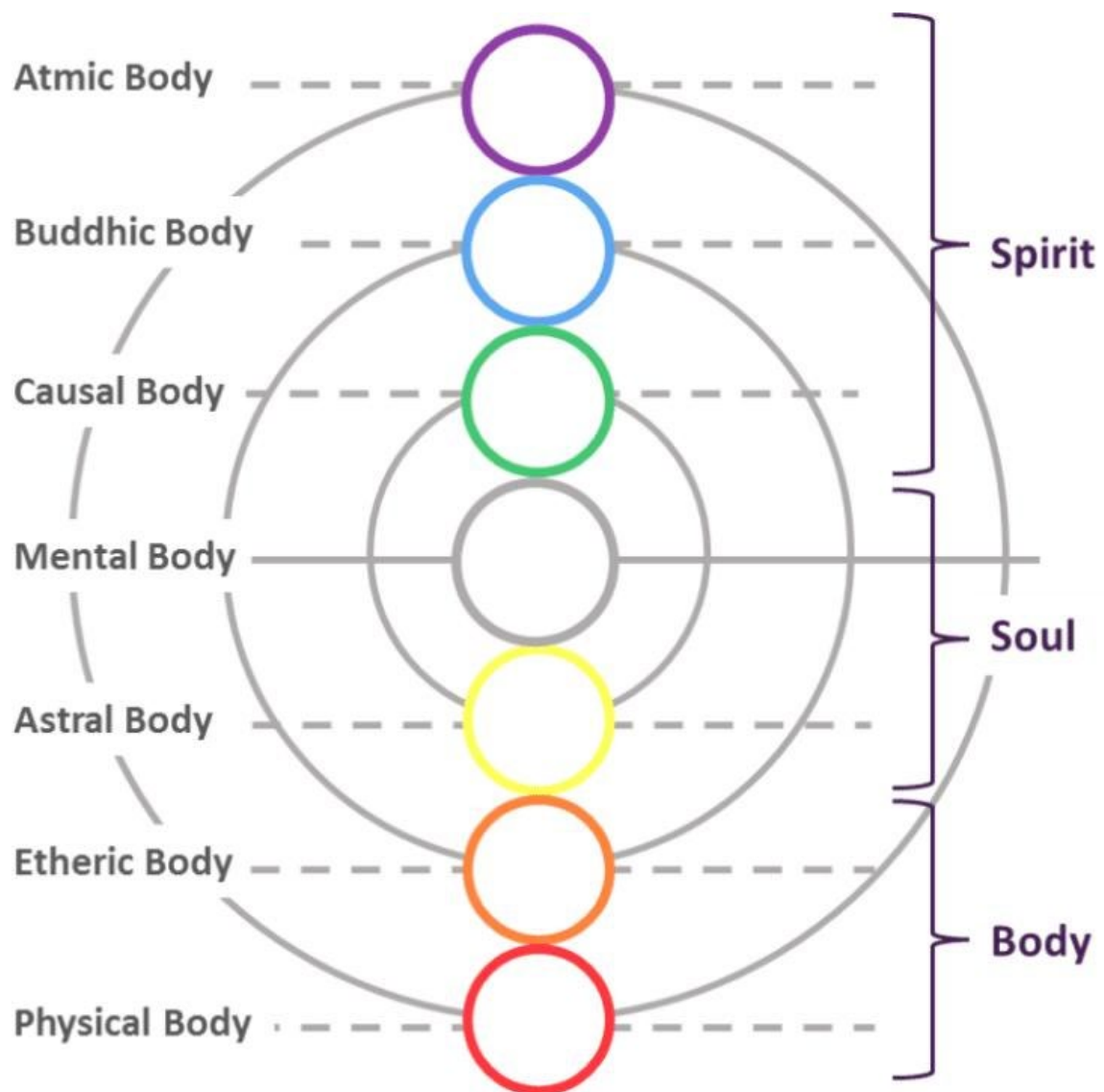

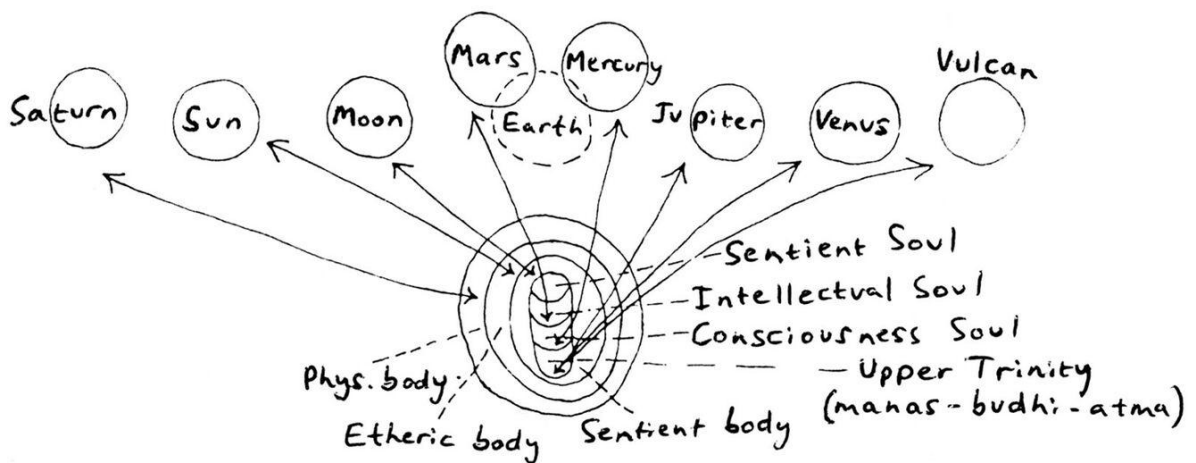

[illegible]

1905-11-25-GA262

THE SEVENFOLD CONSTITUTION OF MAN

World or Region			Corresponding Vehicle	
5.	World of Divine Spirit.....	Divine Spirit	}	The Threefold Spirit
4.	World of Life Spirit.....	Life Spirit		
3	{ World of Thought	{ Region of Abstract Thought Human Spirit Region of Concrete Thought..Mind.		
				(The Mind is the mirror through which the three-fold spirit reflects itself in the three-fold body; the focussing-point. See Diagram 1.)
2.	Desire World.....	Desire Body	}	The Threefold Body; the Shadow of the Threefold Spirit
1	{ Physical World	{ Etheric Region..... Vital Body Chemical Region.... Dense Body		

DIAGRAM 4A

3.11. Antroposofie: Apariția istorică a lui Iisus, abordare teologică antroposofică

Arsenie Boca:

„Iisus formulează o nouă ordine spirituală în om. Iisus S-a integrat naturii omenеști, de aceea El e mereu viu: și vine ca ființă supremă și e vie în nou, ca ființă supremă și e vie în noi, ca ființă supremă și posibilitate nesfârșită de desăvârșire.

[...] Acesta e omul cel nou, făptura cea nouă, omul născut de sus, omul cu **reflexul veșniciei lui Iisus**, rășfrânt în afară de chip, simplu în toată ființa Sa. Fiindcă Iisus e omul cerului și S-a țesut pe Sine în firea cea omenească, de aceea, El Se impune tuturor oamenilor și tuturor veacurilor, cu atât mai mult cu cât ar vrea unii să scape de El.

Iisus cere istoriei decizia existenței Sale. Dar istoria s-a arătat neputincioasă din primele ei zile. Așa a rămas și mai rămâne. Prin faptul că Iisus S-a țesut destinului omenesc și prin faptul că omul trebuie să se decidă ce face cu Iisus, se explică de ce istoria omului e așa de zbuciumată și veșnicia lui e așa de hărțuită și mușcată de șerpii îndoielilor și ai contrazicerilor”.⁴² (*Părintele Arsenie Boca, Mare îndrumător de suflete din secolul XX*, p. 93)

Antroposofie:

Pasajul pare luat mai mult din antroposofie decât din Ortodoxie. Este formulat folosind terminologie și vocabular de antroposofie. De aceea vocabularul și terminologia lui Boca sunt străine de Ortodoxie, fiind împrumutate din antroposofie.

O nouă ordine spirituală – ce înseamnă acest lucru? S-a integrat naturii omenеști – ce este acest act de „integrare”? Vine ca **ființă supremă**, există mai multe **ființe supreme** sau este unica? Iisus cere istoriei decizia existenței Sale – în ce sens, în sens antroposofic, unde istoria se prăbușise și era nevoie de „intervenția cosmică”, așa cum justifică antroposofia apariția acestuia, cum se poate vedea în anexă?

Nu istoria așa cum se invocă mai jos l-a adus pe Hristos. Cauzalitatea de mai jos este una specifică antroposofică. Dacă așezăm aceste rânduri de mai jos la Steiner, nimeni nu o să observe. O nouă ordine spirituală, (una/o) ființă supremă, istoria l-a adus. Omul trebuie să se decidă ce face cu Iisus? Discuția despre Iisus și istorie se poate vedea în anexă, unde timpul este vinovat pentru venirea acestuia.

[Notă: Minte supremă, ființă supremă, concepte, vocabular și abordare care sunt regăsite și în textele lui A. Boca.]

⁴² *Părintele Arsenie Boca, Mare îndrumător de suflete din secolul XX*, Editura Teognost, Cluj-Napoca, 2002, p. 93.

3.12. Antroposofie: Androgenismul, temă antroposofică. Hristos androgen

Arsenie Boca:

Antroposofie

„V. 3. 4. Androgenul hermetic. – Unul, Dumnezeu, Părintele este în afara creației. El este deasupra oricărei noțiuni de timp, de spațiu, de gen sau sex, fiind Infinitul, Perfectul, Absolutul, Unicul. Fiul său, generația prin proiecția Verbului, ce posedă viața și lumina în ea, este un act imaterial, care cu încetul se încarnează însă și se multiplică. La început, este vorba de un arhetip în dedublare binară, operându-se distincția între un curent pozitiv și unul negativ, între genul masculin și feminin, înainte de a deveni efectiv și sexual în cursul evoluției. În ordine materială, binarii ce se unesc operează felul de creație care este reproducerea prin creștere și multiplicare. Aceste stări succesive de sinteză și de analiză, de unitate ce se dedublează și se reconjugă pentru a se recrea la infinit și a ajunge în cele din urmă la un mariaj mistic arhetip, prin unificare terminală, arată că înaintea separării materiale, contrariile și sexele erau grupate într-o singură manifestare sau ființă, pe care ocultiștii o numesc Androgenul arhetip (Shiva-Shakti, în sanscrită), formată din două parestre (fiecare dintre cele două jumătăți ale unei constituții oculte).

Androgenul arhetip, Mamă și Tată al universului, acționând în creatură, prin două forțe opuse și complementare, creatoare și formatoare, pozitivă și negativă, bărbat și femeie, atașate la o unitate arhetip originală, era reprezentat de discul înaripat al Egiptenilor, format din două aripi deschise și atașate la un disc central. Acest disc înaripat sau Houd egiptean (fig. 1 A) era simbolul « Dumnezeului fără de formă, al cărui nume este

un mister », exprimat sub formă figurativă și numerică. Cercul sau discul central este Unicul, Absolutul, Infinitul, Eternul. Cele două aripi reprezintă binarul androginic, arhetipul acționând în cele trei zone: aer, pământ, apă. După cum se vede, aceste aripi sunt constituite dintr-un rând de pene sau fulgi, pentru ființele ce zboară în atmosferă; apoi dintr-un rând de blană, pentru ființele terestre și, în al treilea rând, dintr-un rând de solzi, pentru ființele ce trăiesc în apă. Ființele din domeniul ceresc sau al focului sunt cuprinse în discul central. Cei doi șerpișori adăugați aripilor, de fiecare parte a discului central, figurează cele două curente cosmice, pozitiv și negativ, masculin și feminin, solar și lunar, reunite și sudate pe unitatea originală, într-o singură treime, adică de o ființă. Când se materializează într-o unitate individuală, aceasta devine constituția cuaternară a ființelor.

Omul original, Kadmon sau Adamul cosmic, numit și om colectiv sau ezoteric, polariza în el, precum Dumnezeu, toate forțele contrare, fiind în același timp bărbat, femeie sau androgin, lucru ce reiese cu destulă claritate din Facerea biblică. Prezența simultană a celor două principii, masculin și feminin, făcea din el un primitiv. Separația celor două principii a creat în ambele dorința și pasiunea unității, care se numește iubire. Aceasta, în manifestarea ei cea mai desăvârșită, poartă numele de monogamie, făcând una și aceeași ființă din bărbatul și femeia uniți prin căsătorie, care în viața de după moarte vor deveni ființe asexuate. Texte hermetice, biblice, evanghelice și diverse observații demonstrează exactitatea acestor învățături ale științei oculte. Omul sau Adam cel primitiv a fost conceput inițial ca o unitate androgină, rezultat al unei prime etape a creației, un fel de adaus spiritual într-o formă organică rezultată din evoluția anterioară a ființelor.

Omul era androgin pentru că era asemenea lui Dumnezeu. Abia mai târziu a fost separat bărbatul de femeie.”⁴³

3.13. Antroposofie: Diferența antroposofică Iisus, persoană istorică, Hristos, spirit cosmic, vizibilă la A. Boca. Lucrările acestuia leagă istoria de Iisus, iar Biserica de Hristos. Accentul lui A. Boca pe „Iisus”, în stil antroposofic

Arsenie Boca folosește în stil antroposofic, dominant, numele „Iisus”. Numele Hristos este folosit mai rar și este legat de Biserică, în mod conceptual. A dorit să fie corect în formulare din punct de vedere antroposofic, adică Iisus pentru persoana istorică, iar Hristos pentru spiritul ceresc/cosmic? Terminologia pe care A. Boca o folosește pentru Iisus-Hristos este una care aduce mult a antroposofie.

⁴³ *Ocultism, Manualul bunului creștin*, volum online, p. 107, <https://www.scribd.com/document/540456450/%C5%9ETIIN%C5%A2%C4%82-OCULT%C4%82-P-D-F>.

3.14. Antroposofie: Biologia, celula umană, glandele, hormonii, alte teme antroposofice, prezente la A. Boca

Antroposofie:

„Descoperirea specificității forței vitale oculte proprii fiecărei glande din organism s-a dovedit utilă pentru reglajul fiziologic și folosirea forțelor naturale digestive, musculare sau de altă natură. Nu mai puțin însă, aceste descoperiri au pus la dispoziția spiritelor malefice procedeele organoterapiei maniace. Spiritele sataniste din medicină a profitat de aceste descoperiri pentru a amesteca sângele provenind de la diverse persoane, sângele uman cu cel animal [...] Nu mai vorbim de moda terapiilor sexuale, motivată prin falsa necesitate a hormonilor complementari, grefele de organe în general [...].

Necesitatea ineluctabilă a hormonilor sexuali complementari, de care vorbește medicina materialistă oficială, antireligioasă și ateistă, constituie un alt exemplu privind dezlănțuirea senzuală sau degradarea animală, la care pot ajunge ignoranții neinițiați în dematerializarea progresivă a spiritului sau în alte probleme oculte, cele privind Syzygia primordială, de exemplu. Puțini știu că, în astfel de cazuri, continența și castitate sunt necesare și normale, ca pregătire pentru nunta Spiritului. Ei nu bănuiesc că abstinența face parte din sacrificiile și renunțările indispensabile progresului spiritului omenesc.”

V. 3. 3. Numărul doi este și curentul vieții sau fluidul vital, magnetic sau electric, ce se scurge de la un pol la altul. Este vorba de un transfer de forță de la un pozitiv către un negativ. Acest transfer este lumină materială în fulger. În materie, el este electricitate, iar în acțiunile magnetice devine forță regulatoare. În uniunea sexuală, acest transfer de forță este orgasm generator dar și decepționant, o putere de fericire și iubire paradisiacă în mariajul mistic al sufletelor sfinte, așa cum, de exemplu, este celebrat în Cântarea Cântărilor. Polul pozitiv este excitator, cel negativ este generator. Bărbatul aduce elementul ce fecundează, femeia aduce matricea formatoare. În electricitate, polul pozitiv este excitant prin tensiunea sa. Polul negativ este generator, el este acela care dă naștere roiurilor de electroni catodici.

Aceste învățături oculte sunt confirmate științific prin elemente de embriologie și patologie umană. Într-un avântat elan de fuziune unitară, spermatozoidul navighează în căutarea ovulului. Până la mijlocul lunii a doua de sarcină (pentru diferențierea internă), și până la mijlocul lunii a treia (pentru diferențierea externă în viața intrauterină), embrionul este bisexual, de sex mixt, bărbătesc și femeiesc deopotrivă, fără vreo predominanță. Apoi, în funcție de orientarea sexuală imaterială, se produce atrofia glandei sexuale opuse, ce va persista în stare embrionară până la vârsta adultă și toată viața.

Dacă în timpul perioadei intra-uterine are loc o perturbare gravă, atunci se constată, după naștere, anomalia hermafroditismului. Este normal ca femeia să fie contrară și complementară (Eliphas Levi, *La clef des grands mystères*, p. 281).

Practic, femeia este instrumentul dorinței pure sau impure, după cum este vorba de o dorință grosieră sau spiritualizată. Femeia este ispita, tentația și partenerul carnal ce creează în ordinea materială ; ea poate fi însă și paredrul ideal, care edifică și construiește bărbatul pe toate planurile, inclusiv în ordine intelectuală și spirituală. Destinul femeii se situează între cel al Evei și al Fecioarei Maria. Ea poate servi păcatului sau răscumpărării,

slaviei prin carne sau eliberării și salvării prin intervenție și sprijin pe lângă Fiul ei Christos.

Necesitatea ineluctabilă a hormonilor sexuali complementari, de care vorbește medicina materialistă oficială, antireligioasă și ateistă, constituie un alt exemplu privind dezlănțuirea senzuală sau degradarea animală, la care pot ajunge ignoranții neinițiați în dematerializarea progresivă a spiritului sau în alte probleme oculte, cele privind Syzygia primordială, de exemplu. Puțini știu că, în astfel de cazuri, continența și castitatea sunt necesare și normale, ca pregătire pentru nunta Spiritului. Ei nu bănuiesc că abstenența face parte din sacrificiile și renunțările indispensabile progresului spiritului omenesc.”⁴⁴

Arsenie Boca:

Discuții similare sunt deschise de Boca, în același ton, direcție, stil de abordare a subiectelor, cu idei similare. De aceea A. Boca pare a fi atât de „străin” de Ortodoxie, pentru că, de fapt, vorbește precum R. Steiner. După ce începi să parcurgi materiale de antroposofie, recunoști devierile specifice, stilul, abordarea, încercarea de a explica prin natural/știință instinctele, organismul uman, relația acestuia cu suprafirescul, așa cum face și A. Boca.

3.15. Antroposofie: Discuție despre *corpul mintal*

Arsenie Boca:

„Pe urmele manualului lui Payot, îl interesează însă să vadă *dacă e adevărat ce afirmă cărțile asupra actelor reflexe și asupra instinctelor, că anume sunt independente de voință și controlul conștiinței. Experiența mea personală însă mi-a dovedit că acțiunea voinței și a conștiinței se poate întinde și peste instinct și actele reflexe după o oarecare variabilă*” Cu voința astfel antrenată, tânărului avid să descifreze misterele religiilor îi stărnesc curiozitatea articolele din Revista teosofică despre știința spiritului și creștinism, precum și cărțile de popularizare a ocultismului.⁴⁵

Antroposofie:

„V. 6. 7 Focarul mintal sau corpul mintal – Repetăm: cele șapte segmente din constituția omului nu sunt compartimente etanșe, ci zone etajate ce se întrepătrund la nivelul planurilor de contact. Din cauza acestor interpenetrări rezultă un amalgam de tendințe asociate ce se încrucișează, producând efecte contradictorii. O încrucișare de acest fel are loc între părțile mai înalte ale sufletului animal cu spiritul omenesc. Din acest fapt rezultă un amestec de stări de conștiință și de sub-conștiință, un focar de stări conștiente și inconștiente, acțiuni reflexe dar și voluntare, incitații sau chiar impulsuri bestiale

⁴⁴ *Ocultism, Manualul bunului creștin*, p. 32, p. 108-111,
<https://www.scribd.com/document/540456450/%C5%9ETIIN%C5%A2%C4%82-OCULT%C4%82-P-D-F>.

⁴⁵ Tatiana Niculescu, op. cit., p. 27.

reunite într-un singur termen: mentalitatea individual sau focarul mintal, pe care teozofii îl numesc corpul mintal.”

„Corpul astral este un fel de director automat, vegetative și inconștient, al mașinii organice și fizice. El acționează prin intermediul centrilor bulbo-medulari-simpatici și prin mușchii netezi, facilitând mecanizarea și automatizarea vieții moderne, transformând omul într-un soi de mașină cu reflexe automate benefice sau malefice, necesare mersului pe jos, conducerii unei biciclete, automobile etc. Celor lipsiți de cultura necesară, aceste reflexe le facilitează materialismul excesiv și abrutizarea”.⁴⁶

Fragmentul face parte din capitolul Numărul șapte sau septenarul V. 6.

Aceasta este una dintre primele discuții rămase de la Boca, discuție care îl poziționează într-un capitol despre inițiere, care discută despre controlul instinctelor, prin voință, voința și instinctele fiind un factor important în progresul personal, în ciclurile karmice. De asta este și naturală-firească apariția discuției chiar la începutul traseului acestuia, când acesta începe să caute, să înțeleagă această cale a Orientului.

⁴⁶ *Ocultism, Manualul bunului creștin*, p. 167,
<https://www.scribd.com/document/540456450/%C5%9ETIIN%C5%A2%C4%82-OCULT%C4%82-P-D-F>.

3.16. Antroposofie: Discuție despre temperamente

Arsenie Boca:

Despre temperamente și influența lor asupra caracterului găsim la A. Boca în volumul *Din învățăturile Părintelui Arsenie Boca, Despre îndumnezeirea omului prin Har*, 8 pagini scrise, 32-39, întocmai în spiritul celor din antroposofie:

„Este constatat că fiecare suferă influența temperamentului său, dar să nu descurajăm, ci să ne silim a devenim ce trebuie cu ajutorul Harului lui Dumnezeu.

1. Temperamentul sanguinic...
2. Temperamentul bilios sau coleric...
3. Temperamentul nervos...
4. Temperamentul flegmatic...”⁴⁷

Antroposofie:

Discuție despre temperamente

Volum online despre ocultism: *Capitolul V.5 Numărul patru sau tetrada ocultă, V.5.3 Tetrada temperamentelor în cadrul corpului social*

„Societatea este un mare corp, construit pe aceeași tetradă temperamentală ca individul uman. Precum constituția personală, constituția socială se poate dezvolta și ierarhiza armonios, adică normal, sau dimpotrivă, poate prezenta unele carențe, o ierarhie temperamentală anormală.

Pe baza celor stabilite, coordonatele organizării sintetice și ierarhice a elementelor constitutive dintr-o societate construită corect și conform tradiției sunt următoarele:

Bilos, Nervos, Sanguin, Limfatic

Un Stat astfel constituit, în B. N. S. L. este o uniune sintetică și ierarhică ce respectă ordinea universală, legile naturale și supranaturale. Când, dimpotrivă, conducerea este exercitată de straturile inferioare ale societății, sau de la o falsă elită [...] când prin frenezia egalității mincinoase o astfel de societate intră pe mâna spiritelor dezordonate, insuficient evolute...

Aceasta este legea sănătății pentru societatea bazată pe știința sau cunoașterea temperamentelor.

⁴⁷ *Din învățăturile Părintelui Arsenie Boca, Despre îndumnezeirea omului prin Har*, Editura „Credința strămoșească”, 2005, pp. 32-39.

V. 5.4 Tetrada temperamentelor în construcția bisericilor. Una dintre cele mai perfecte realizări arhitecturale este catedrala, biserica sau templul. ..

Deși nu toți ocultiștii sunt de aceeași părere, este preferabil să rămânem la distincția tradițională a celor patru temperamente, care nu este depășită, nici anacronică. ⁴⁸

Subliniem încă odată lipsa de interes a medicinei oficiale, care nu știe nimic despre vitalitatea invizibilă, individualitatea temperamentelor și reacțiile humorale, preconizând tratamente dictatoriale și uniforme, în ciuda diferențelor de constituție individuală, de ierarhie spirituală, sau rezistență vitală.

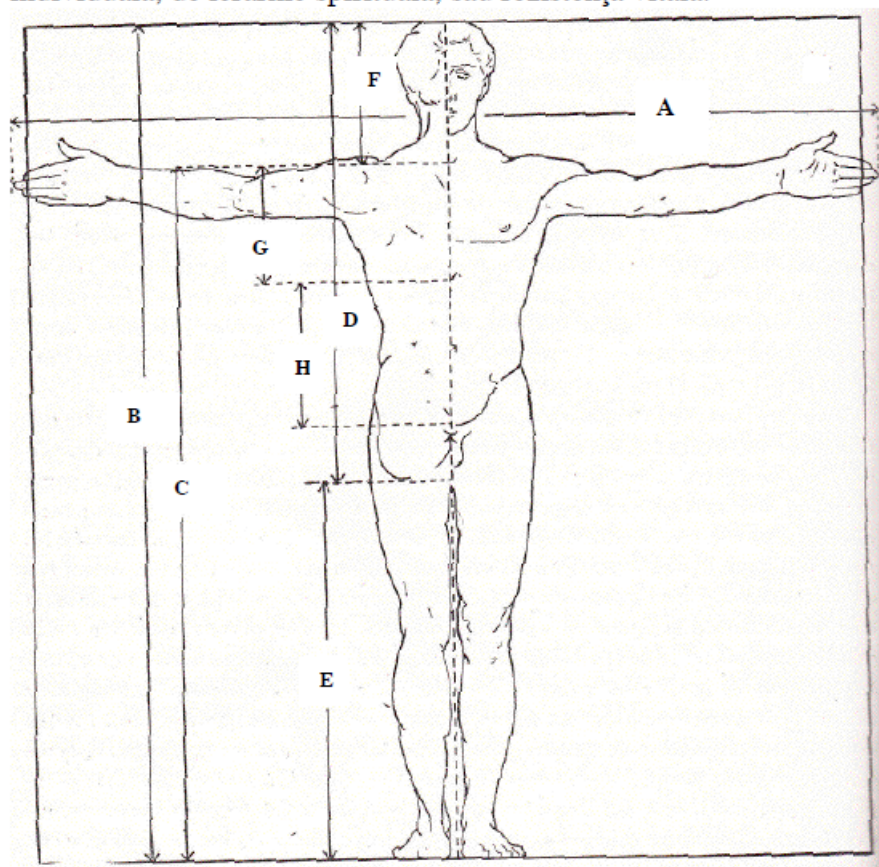

Fig. 6 – Măsurile necesare pentru determinarea ierarhiei individuale a celor patru temperamente în construcția anatomică a omului

Nu este de mirare că medicina oficială acumulează eșec peste eșec, ambiționând parcă să distrugă omenirea. Ea tratează un limfatic ca pe un bilos, un sanguin ca pe un nervos, supra-alimentează debili digestivi, prescrie exerciții sportive copiilor incomplet dezvoltați, injectează doze egale de produse chimice

⁴⁸ *Ocultism, Manualul bunului creștin*, p. 154,

<https://www.scribd.com/document/540456450/%C5%9ETIIN%C5%A2%C4%82-OCULT%C4%82-P-D-F>.

Arsenie Boca discută similar în lucrările sale despre temperamentele în obștea mănăstirii, nu în „Statul” menționat de antroposofie.

3.17. Antroposofie: Discuție despre abstenență. Abstenența, temă exagerată la A. Boca, în mod antroposofic

Arsenie Boca:

„Înfrânarea patimilor principale în regim de post și abstenență „poate duce” organismul la situații prin care energia „genezică se travestește în alte patimi care în prima aparență n-ar avea nici o legătură cu patimile capitale stăvilite conștient. Transferul energiei oarbe a instinctelor, mai ales dacă acestea au dat de gustul patimilor, care le-au viciat rostul, poate duce la deranjări mintale”.⁴⁹

Antroposofie:

„O abstenență foarte importantă este cea sexuală, prin castitate în cadrul căsătoriei (cazul catarilor, după ce făceau un număr de copii) sau jurământ de feciorie, în viața călugărească. Abstenența sexuală face parte din mijloacele de ascensiune spiritual rapidă, ale căii abrupte. Instinctul sexual este singurul a cărui satisfacere poate fi suprimată fără inconveniente de sănătate generală. Nu putem evita necesitatea de a respira, de a bea sau de a mânca decât cel mult pe o perioadă strict limitată. Dimpotrivă, despotismul sexual poate fi învins prin castitate totală și permanentă. [...] Când cineva nu este suficient de apt renunțării radicale, vidul creat în el, fără suficientă barieră mintală și fără transmutație vitală, poate determina un aflux de incitații ce îi populează excesiv ambianța de forțe de gândire, dorințe și large (incubi, sucubi), putându-se ajunge la diabolizarea celui care și-a exagerat posibilitățile proprii”.⁵⁰

3.18. Antroposofie: Vocabular străin de Ortodoxie, antroposofic, gândire antroposofică. Dialectul antroposofo-ortodox al lui A. Boca

A. Boca: „Trebuie să fim cu mare atenție asupra percepțiilor **suprafirești** care vin înțelegerii numai pe calea simțurilor din afară: văzul, auzul, mirosul, gustul și pipăitul”. [Terminologie antroposofică]

A. Boca: „Lucrurile, situațiile ascund în ele socoteli dumnezeiești, cu tot atâtea raze ale **Mintii supreme**. Credinciosul care le descoperă din lucruri și situații, pe firul lor se suie din lume la cunoașterea lui Dumnezeu” [Terminologie antroposofică, menționată anterior]

Dar și multe altele, menționate anterior. Ce învățăm de la A. Boca, în toată această terminologie antroposofică, învățăm dialectul antroposofo-ortodox inventat

⁴⁹ Din învățăturile Părintelui Arsenie Boca, *Despre îndumnezeirea omului prin Har*, Editura „Credința strămoșească”, 2005, pp. 64-65.

⁵⁰ *Ocultism, Manualul bunului creștin*, p. 322,

<https://www.scribd.com/document/540456450/%C5%9ETIIN%C5%A2%C4%82-OCULT%C4%82-P-D-F>.

de A. Boca? Adică Biserica e nevoită să învețe alte formulări, o altă limbă, un stil plin de devieri în discuții colaterale, un limbaj venit din întâlnirea antroposofiei cu Ortodoxia? A. Boca propune Bisericii un nou stil de comunicare, stil nefiresc, care în timp va duce la apropierea Bisericii de antroposofie și de apropiere de divagații, precum cele ale autorului. Stilul personal în care A. Boca scrie lucrările, puternic influențat de antroposofie, este unul care nu este admisibil în Biserică.

Acest dialect al lui A. Boca nu va duce în timp decât la colectarea de idei și devieri de la credință, tocmai prin terminologia improprie, necaracteristică, și prin stilul de deviere antroposofică a discuției, stil impregnat cu o logică specifică de dezbatere și asumare a unor idei și presupuneri în tot felul de direcții. Este o poartă deschisă pentru asimilarea de concepții „cosmice, antroposofice, energetice, biologice”, pentru denaturarea ethosului ortodox, orientat pe lucrarea Duhului Sfânt și pe ajutorul primit de om prin harul lui Dumnezeu. Aceasta nu mai este Ortodoxie, este degenerare ortodoxă, prin stil importat și denaturat.

3.19. Antroposofie: Criteriul comuniunii la A. Boca este paranormalul, suprafirescul, mistica înșelătoare

Aceasta este antroposofia, o credință care pornește de la „suprafiresc sau supranatural, după cum se vede în experiențe de tinerețe care i-au girat lui Steiner această cale, dar și în experiențele lui A. Boca din liceu, legate de influență și sugestie, care cu siguranță au avut același efect. Rezultatul practicilor particulare din ocultism i-au girat „adevărul” despre Biserică, pe care Biserica „nu îl cunoaște încă”. Drăgănescu este în ultima etapă a vieții acestuia, fiind o declarație generală, dar și o moștenire lăsată Bisericii. A. Boca nu are capacitatea de orientare în Ortodoxie în puncte esențiale, nu știe să gândească ortodox. Nu știe unde să găsească harul și comuniunea și este pe cont propriu, într-un exercițiu în care validează pe cont propriu tot felul de idei din afara Bisericii. Nu știe ce să facă aici, cu Ortodoxia. Iar „*Cărarea Împărăției*”, lucrarea sa, este doar o teorie personală despre Ortodoxie, cu multe alterări ale învățaturii ortodoxe.

Când la A. Boca găsim toate acestea adunate și prezente în viața acestuia, teorie despre antroposofie și hipnoză, practicare a hipnozei în diferite etape ale vieții, erezii cumulate, repetate, din diferite perspective, care repetă o paletă largă din spectrul antroposofie-sincretist-ocultism-hipnoză, învățare în scris, în lucrări, în viu grai, dar și prin pictură (învățătură multi-dimensională, repetând în mai multe contexte/canale aceleași erezii), documentație suficientă și distribuire de materiale despre aceste subiecte, atunci vorbim despre prezența tuturor elementelor pentru a confirma o practică și o erezie. A. Boca a bifat corect toate dimensiunile în care trebuiau să fie prezente elemente ale ereziei și practicii greșite. Fiecare dimensiune în care trebuiau să apară elemente este bifată de suficiente mărturii.

A. Boca a avut niște trăiri de tânăr și a căutat sursa acestora toată viața, fiind profund afundat în lecturi interzise de Biserică, care neagă în sine credința în Biserică. A crezut că Ortodoxia este cea mai la îndemână în care să valideze și să trăiască experiențele sale. A trăit în sfera antroposofiei, spiritistă, a înșelării, a practicării hipnozei, auzea voci când a intrat în mănăstire, trăia o paletă foarte largă de înșelare. La Drăgănescu a desenat că toate sunt una, catolicii, protestanții, reîncarnarea sunt una. Și de asta tot spunea că oamenii sunt în întuneric, că doar cei inițiați sunt cei care cunosc „adevărul”. Și se vede unde a început căutarea sa, în tinerețe, și se vede și parcursul pe care a încercat să înțeleagă și să își satisfacă această curiozitate, paranormalul. Și aceasta transformă Drăgănescu într-un punct reper al vieții lui A. Boca, în care acesta descoperă toate căutările sale întregii Biserici, o revelație, pe care în chip tainic o face întregii Bisericii, deși, oficial, nu i se permite aceasta, nu doar o mărturisire de credință, ci un întreg act de revelație, în mai multe dimensiuni, pentru toate tainele care au fost și sunt ținute ascunse de credincioși.

Povestea A. Boca este doar o dramă, o căutare în mod greșit a unui adevăr care este deja în Biserică, după ce s-a înșelat în tinerețe, în mărunte practici din ocultism. Și se văd la A. Boca goluri pe foarte multe zone, de asta cărțile acestuia sunt atât de incoerente și deviate în diferite locuri. Pentru că nu înțelegea multe lucruri, le peticea de pe unde găsea cu explicații, și de la catolici, și de la protestanți, și din reîncarnare, și din medicină. Când nu găsea explicație, încerca să explice cumva, și peticea Ortodoxia. Și asta a făcut în viață, a peticit Ortodoxia cu hipnoză, cu catolici, cu protestanți, cu reîncarnare, cu de toate, și a și comunicat asta în Biserică, o viziune distinctă asupra „Bisericii”. Și discuția despre reîncarnare a apărut pentru că nu a înțeles ce se întâmplă după moarte. În mintea lui A. Boca a fost doar ce este în mintea unui credincios confuz, care parcurge cărți de antroposofie, spiritism, hipnoză, care își face un sincretism și apoi încearcă să valideze ici și colo comuniune, paranormal, reîncarnare. Este doar un simplu credincios confuz în credința sa, care ajunge să nege Biserica și care în paralel crede serios în hipnoză, în care îi ies pasențe destul de ușor. Este eretic pentru că practica în hipnoză o credință eretică, deci avea puse în practică idei eretice, care ne arată că și restul ideilor sale sunt eretice.

Erezia lui Boca, accident? Nicidecum. A preluat o viziune comprehensivă despre credință din antroposofie, peste care se dezvoltă toate ideile sale. Apărătorii săi iau individual fiecare „eroare”, o decuplează de contextul general, pentru a „demonstra neînțelegerea” acestuia, pentru a minimiza discuția – *Divide et impera!*. Ideile lui Boca nu sunt accidentale. Boca nu e eretic prin accident, ci prin preluare masivă a unei viziuni largi, a unei credințe în sine, pe care o și preda/învăța în mănăstire, în diferite lecturi adresate studenților. Antroposofia este o credință/sincretism, iar A. Boca avea credința antroposofiei. A. Boca a asumat filosofia și credința antroposofiei, având idei prin preluare din antroposofie, teosofie și spiritism.

Discuția despre erezia lui Boca nu poate fi dusă la nivel de accident – A. Boca este eretic prin preluare și asumare a unei palete largi de idei existente deja în piața de idei religioase, peste care adaugă ocultism și hipnoză, practici legate tot de aceste idei eretice – antroposofie. Și nu poate fi cinstit în Biserică dacă înțelegerea lui despre

Biserica este că toate religiile sunt una și validează Biserica prin mistică paranormală. Dacă pornim discuția de la perspectiva antroposofică asupra credinței, este Boca ortodox sau antroposof? Nimic nu mai poate fi scuzat la Boca din această perspectivă.

A. Boca doar repetă idei parcurse anterior de sine însuși în antroposofie, ceea ce împiedică discuția despre accident, alături de o practică și alături de un comportament integral, de toată viața în aceste coordonate. Credința lui Boca este antroposofia, nu Ortodoxia. Verticalele după care Boca și-a condus viața au fost cele din antroposofie, nu din Ortodoxie. Și toată apărarea lui Boca pentru erezie e făcută prin decuplare de context, de care ideile sale sunt rupte, context minimizat, accidentalizat și apoi se concluzionează că „nu există” pentru ereziile acestuia. Ideile răspândite de Boca în Biserică nu sunt „accidentale”, ci sunt venite pe filieră antroposofică. Să îl aperi pe Boca pentru catolicism, după ce a stat ani întregi în antroposofie, teosofie, în hipnoză, după ce are o viziune sincretistă asupra comuniunii, este prea puțin cuprins în termenul „compromis de credință”.

3.20. Antroposofie: Profetie dependență telefoane mobile, preluare de la Rudolf Steiner

Un clip de pe YouTube ne arată cum A. Boca a preluat de la R. Steiner discuția despre dependența de telefoanele mobile, în 1920.

Link: https://www.youtube.com/shorts/ui_N4VTDsuQ.

3.21. Antroposofie: Poziționarea lui A. Boca față de antroposofie. A. Boca merge prin toate reperele majore ale antroposofiei. În antroposofie, A. Boca nu mai este creștin

Cumva exact figurile principale ale antroposofie apar în ipostaze și simțire identică și la Boca. A. Boca îi apreciază identic pe aceștia, precum antroposofii. Poziționarea lui față de aceștia este antroposofică, nu ortodoxă. Nu sunt mențiuni bibliografice, să zicem că ajunge la scuza „Da, Boca a parcurs Steiner și toată antroposofia, dar nu o mărturisea”. O mărturisirea, și asta trebuie spus din cauza poziționării lui Assisi în rândul sfinților, pictura fiind mărturisire de credință, cum bine știa în calitate de pictor.

Când te apuci și cauți cu chat GPT referințe și faci un excurs prin antroposofie, acestea sunt numele care apar între primele.

Arsenie Boca merge prin toate reperele majore ale Antroposofiei:

1. Teorie: concepte de bază, reîncarnare, evoluție.

2. Pilonii principali ai discuției, reîncarnați sau mari inițiați: Loyola, Assisi, Ulfila, Ioan Botezătorul, Ilie.
3. Practică: hipnoză, influență, sugestie, clarviziune.
4. Distribuie materiale și predă cursuri la mănăstire despre acest lucru.
5. Tot ce este „străin” la A. Boca și „speculație” conform unora, este de fapt **antroposofie și ocultism**.
6. Pe scurt, A. Boca s-a pregătit în acest sincretism Orient-creștinism, și l-a asumat drept superset al creștinismului. Nu a preluat din antroposofie idei marginale, ci idei profunde, miezul, esența discuțiilor antroposofice. Boca începe în lucrările sale să transmită pe larg Bisericii informație din antroposofiei, principii și dogme antroposofice, atât în *Cuvinte Vii*, dar și la Drăgănescu. A. Boca nu are originalitate în preluarea de idei de la Steiner.

Arsenie Boca nu mai este creștin în primul rând, intră în categoria păgânilor. Are o religie orientală. Crede într-un fel de panteism și sincretism, într-o amestecare de yoga și creștinism, cu practica hipnozei. Nu poate fi cinstit și asumat în cult. Este un fel de yoghin reușit în carieră, sincretist (R. Steiner punând accent pe creștinism probabil pentru a-i fi preluată religia, teosofia având o problemă în asumare pentru publicul occidental, obișnuit cu creștinismul), care a acaparat întreaga Biserică. Nu a preluat ce era bun, ci a preluat ce era legat de paranormal. Și întreaga experiență este doar ciocnirea sau confruntarea firească istoric, a două culturi religioase, în care una dorește să fie supersetul celeilalte, Orientul propunând Occidentul ca un subset și speță a propunerii orientale, în care practica aduce o mare diferență, creștinismul ortodox aducând o lucrare prin har și libertate, iar orientul aducând o lucrare prin forța sugestiei, posedare și control.

Toți aceștia, Francisc de Assisi, Ulfila, Ignațiu de Loyola, Sundar Singh, sunt relevanți pentru suprafiresc, suprasenzorial, antroposofie. Ilie și Ioan sunt doar reîncarnări orientale. A. Boca procesează cel puțin șase discuții paralele despre reîncarnare și reinițiere, atât în lucrările de tinerețe, cât și la Drăgănescu. Arsenie Boca se situează la limita a două culturi, dominante la acesta, sau, mai bine spus, trecând definitiv ca superioritate în antroposofie, sincretism între orientalism și creștinism. Lucrarea lui Boca este identică antroposofiei: este yoghin cu speță ortodoxă.

A. Boca în trei cuvinte: antroposof, sincretist, hipnotist. Nicidecum vreo experiență ortodoxă – dar, dar în mod legitim, un eretic sincretist, practicant de „daruri” din afara Bisericii, adeptul unei culturi dorite superset al culturii creștine răsăritene.

3. Hipnoza, practică orientală și antroposofică. Practicarea de către A. Boca a hipnozei

Hipnoza nu este un mit, este o realitate. Este o practică și o putere de poziționare în stare de transă, de așezare a minții și trupului în stare de disponibilitate pentru posedare, alături de finalitatea acesteia, primirea influenței demonice și a posedării. Oracolele, transa, dar și alte practici de invocare, au în esență același tehnici, de a ajunge la transă și posedare, la halucinații și profeții prin comunicare și comuniune demonică, interzise de Biserică.

Mai jos adaug câteva pasaje din *Curs practic de Științi Oculte*, C.K. Nicolau:

P. 5: „Pentru a putea pătrunde în vasta știință a Ocultismului vom începe cursul nostru prin studierea **Hipnotismului**. **El este baza ocultismului** prin faptul că este **o știință experimentală** și care pune la îndemâna elevului **materialul necesar pentru a putea pătrunde în partea transcendentală a ocultismului**. (Spiritismul, Telepatia, Magia etc.)”.⁵¹

P. 13: „Începând prin experiențe de influență personală voi inspirați încredere subiecților, **mărind totodată puterea voastră de influență**. Aceste experiențe devoltă puterea voastră reală în hipnotism; [...]”.⁵²

P. 13: „...Spuneți amicilor Dvs. că există **o forță răspândită în întregul univers**, produs al mișcării neîncetate a atomilor care constituiesc materia [...] Omul absoarbe din natură această forță care apoi se manifestă prin așa **numitul «fluid magnetic»** care, rezidă din **mânele** și **ochii omului** prin ajutorul voinței excitată prin anume exerciții și că, acest fluid permite acelor ce știu al întrebuiința, executarea unor experiențe foarte curioase. [...] Repetați la 4-5 secunde această sugestiune căutând a fixa pe rând în ochi persoanele asistente. În timpul *experienței căutați a vorbi cu fermitate* [...]”.⁵³

P. 32: „Fiți deciși de a domina și influența pe alții [...] *Există în om o forță ascunsă* care-i pune în mișcare puterea de a cuceri prin ajutorul voinței. [...] Ea este o putere de care aveți nevoie spre a influența pe alții; forță care se cucerește printr-o speranță continuă, prin o voință energică...”.⁵⁴

P. 32: „Desvoltarea influenței personale. Deși la prima vedere experiențele de Influență Personală se par de o ușurință nenchipuită, totuși mulți din experimentatori se isbesc la început de trei mari inconveniente: Lipsa îndrăsnelii de a începe, *Privirea în ochii subiectului* și Vorbirea hotărâtă în darea sugestiilor. Pentru a evita aceste neajunsuri sunt

⁵¹ C.K. Nicolau, *Diplomat în ocultism, Curs practic de științi oculte*, Volumul I, Ediția a VIII-a, p. 5.

⁵² C.K. Nicolau, *op.cit.*, p. 13.

⁵³ C.K. Nicolau, *op.cit.*, p. 13.

⁵⁴ C.K. Nicolau, *op.cit.*, p. 31.

necesare unele *exerciții de antrenare* în aceste direcțiuni și care vor face ca voi să lucrați în mod automat [...]”.⁵⁵

P. 51: „Cum puteți da o reprezentatie. După ce ați învățat a stăpâni pe cineva prin Sugestie și Influență Personală, de sigur că doriți a da o ședință hipnotică într-un salon sau teatru.”

Pp. 57-60: „Magnetismul Personal supranumit și Influență Personală este o *putere ascunsă, o forță psihică pe care unii oameni o posedă de la natură*, alții și-o pot însuși prin o serie de exerciții și prin o linie de conduită în viață. Magnetismul Personal este o forță dominatoare. [...] Cu toate că puterea influenței personale este vizibilă, totuși natura acestei puteri este împrejmuită de mister. [...] *Cheia întregului succes în viață este Magnetismul Personal*”.

P. 72, 83: „Desvoltarea forțelor magnetice. Voința. Calmitatea. Încrederea. Vorbirea. Privirea. [...] **Obişnuți-vă a privi în mod fix și hotărât.** [...] ci căutați momentul când el vă fixează cu ochii și profitând de aceasta **priviți-l fix la rădăcina nasului** și faceți-i propunerea definitivă; astfel el nu va avea timpul a judeca și va ceda sigur dacă veți ști să-i stăpâniți privirea”.

P. 131: „**Desvoltarea privirei** se capătă privind gămălia din interiorul bilei în fiecare dimineață și seară **timp** de 5-6 minute fără a clipi din ochi. Acest lucru este foarte greu la început [...] **o înfățișare specială a ochilor și o fermitate vădită a privirii**, sunt rezultatul acestui exercițiu după una sau două luni de exercitare”.

„**Vine din ocult.** Hipnotismul a fost o **parte integrală a ocultului de mii de ani**, fiind folosit de vrăjitori, mediumi spiritiști, șamani, hinduși, budiști și yoghini. **Transa hipnotică, făcută acum prin medici, nu este semnificativ diferită de hipnoza ocultă.**

Este o ușă deschisă pentru demonic. Subiectul, în transă hipnotică, poate să se afunde în zona periculoasă și în întreaga paletă a fenomenelor oculte, care includ...

[...] „Când **mediumii** intră în transe hipnotice și contactează «morții», când clarvăzătorii revelează informații pe care nu le-ar putea cunoaște, când ghicitorii, prin hipnoză autoimpusă, revelează viitorul, Satan este cu siguranță la lucru”.⁵⁶

„Specialiștii” acestei practici înțeleg natura acesteia de posedare, de invocare, după cum scrie în manualele de spiritism (comuniune cu alte entități, medium spiritist, nu în sensul redus de convorbire cu morții) și ocultism atașate, fiind „utilă” pentru „profeție” și „daruri profetice”. Practica hipnozei la Arsenie Boca este relatată în mai multe episoade din viața acestuia, în liceu, în facultate, față de marii duhovnici ai Bisericii, pe care a încercat să îi înșele (la fel cum a încercat/făcut cu întreaga Biserică).

Practica hipnozei este o practică de invocare și nu există o cale de mijloc pentru aceasta, pentru a putea fi socotită „medicală-bună”. Este hipnoza o practică neutră? Hipnoza contravine învățaturii Bisericii, de păzire a minții, iar în transă invită duhuri în mintea și trupul omului. Este, practic, o invitație de posedare, tehnică de posedare,

⁵⁵ C.K. Nicolau, *op. cit.*, p. 31.

⁵⁶ *Hipnotismul: creștin sau ocult?*, <https://satanism.ro/2014/06/07/hipnotismul-crestin-sau-ocult/>.

o tehnică de expunere, de vulnerabilitate a minții și trupului în fața posedării. Iar pe noi ne interesează mai mult latura spirituală decât cea fiziologică.

Nu există hipnoză „cu tămâie” sau „fără tămâie”, fiind aceeași invocare și tehnică. Practica hipnozei este condamnată de Biserică drept invocare demonică, fiind în rândul practicilor canonisite cu 15-25 de ani, din cauza gravității actului săvârșit, a comuniunii și a invocării puterilor demonice. Hipnoza este cu mult mai rea decât vrăjitoria, fiind, în esență, posedare, invitare directă la comuniune. Autohipnoza pe care o practica A. Boca este cheia reușitei „profețiilor” acestuia și este calea prin care a impresionat de atâtea ori auditoriul prin diferite informări și comunicări pe care le aducea în jur. Hipnoza nu este de neglijat la A. Boca, deoarece de la aceasta a dobândit „puteri” destul de rapid, la 30 de ani, după ce din copilărie o practica, având peste 15 ani de practică la momentul dobândirii acestor puteri și a „darului profeției”. Asta înseamnă că activitatea lui cu puterile acestei lucrări era una deosebit de puternică. Era profund afundat în această practică în momentul „dăruirii minunate” din Athos. Un adevărat profesionist al acestei arte, cu o scenă foarte largă de manifestare, întreaga Biserică, acum canonizat.

Nu doar părintele Arsenie Papacioc a fost afectat de această încercare făcută asupra sa de către A. Boca, ci toți cei din jurul acestuia, care își primeau repetat dozele de influență și sugestie pentru a mărturisi apoi despre acesta că vedeau „energiile necreate” în ochii săi, pe Ioan Botezătorul, Proorocul Ilie și alte halucinații: „Unora li se pare, privindu-l, că îl văd pe Iisus sau pe Sfântul Ilie. El e în stare să ghicească, de pildă, că numele cuiva începe cu litera A sau C sau D, sau că respectivul are în buzunar o sută de lei”.⁵⁷

Când A. Boca intra într-o cameră, acesta începea cu influența și sugestia – de aceasta ucenicii acestuia au fost atât de „atașați” de acesta și mărturiseau că vedeau „energiile necreate” în ochii acestuia (Petru Vămvolescu). Toți cei din jurul său au fost iradiați irecuperabil de către acesta. Realitatea este că A. Boca lucra în jurul lui cu influență și sugestie, hipnoză și autohipnoză. Sunt atât de multe mențiuni legate de influență și sugestie, încât acestea pur și simplu nu pot fi acoperite. Și acesta este „darul” canonizat astăzi de Biserică, nicidecum altul.

Iar acest fenomen a ajuns unul de masă, fiind mărturii găsite că țăranii spuneau cum l-au văzut înălțându-se la cer, apărând deja comentarii despre fenomene de masă „iar de ziua Sfântului Ilie s-ar urca la cer într-o căruță de foc”⁵⁸ (fenomene firești pentru orice practician care trebuie să se expună și să își etaleze puterea în fața unui amfiteatru plin – iar Biserica nu putea fi o scenă mai bună pentru un astfel de practician). Oare ce a pățit Biserica de pe urma acestui om și cât de mult a iradiat A. Boca zonele pe unde a trecut, cu neștirea sărmanilor credincioși? Ce a lăsat A. Boca în zonele pe unde a trecut, prin această practică?

⁵⁷ Tatiana Niculescu, *op. cit.*, p. 64.

⁵⁸ V. Lidia Stăniloae Ionescu, *op.cit.*, p. 199.

Hipnoza intră în categoria de agresiune asupra libertății, voinței, intimității, demnității ființei umane. Mai ales în discuțiile despre spiritualitate, este o violență incalificabilă asupra persoanei umane. Sunt sigur că acestea sunt scrise în dosarul de canonizare, de aceea întrebarea de pus este: cum A. Boca, cu fenomene de masă în hipnoză, intrând în această categorie, este canonizat? Din punct de vedere creștin, actul hipnozei are o gravitate deosebită, fiind o leziune majoră adusă omului, libertății, credinței acestuia și comuniunii cu Dumnezeu.

Hipnoza este opusul învățaturii ortodoxe de păzire a minții și ceea ce se pretinde că se rezolvă în hipnoză se rezolvă în Biserică prin Taina Sf. Maslu. Nu este acceptabilă în Biserică. Rugăciunea minții trebuie rostită neîncetat, iar în hipnoză noi acceptăm predarea deplină a minții și a trupului pentru posedare? Hipnoza și auto-hipnoza sunt o așezare în stare de posedare, dar și o tehnică de posedare a altuia, prin privire și putere demonică. În momentul în care arătăm disponibilitate pentru posedare, nu o să stea ispita să o inviți de două ori, doar de asta faci/invoci aceasta – de aceea apar așa de ușor „profeți” în practica auto-hipnozei, auto-invatarea ispitei. Scrie în manualul de ocultism că pe acolo intră duhurile și că este poartă a duhurilor?

Ne acoperim conștiința pentru a scuza un practicant de alte credințe și posedări, care se făcea templu al unor profeții, care a primit puteri mari devenind vas ales al acestor puteri, care se contrazicea cu întreaga Biserică, cu teologi și Sfinți mari, mari asceți, dar și cu ierarhii Bisericii. Și, în spatele acestuia, ucenicii săi schimbă decorul când acesta comite sacrilegii, schimbă fundalul pentru a micșora contrastul, acoperind învățătura ortodoxă care îl descoperă eretic, practicant al unei alte credințe și al hipnozei, care molipsește Biserica de toate bolile sale, inventează ipostasuri pentru a-l scuza. Și, de fiecare dată când se spune ceva negativ despre acesta încep să se miște decorurile în spatele său, și iar și iar se schimbă decorurile. Cumva, trebuia un maestru de ceremonii mai atent aici, care să dea deoparte aceste decoruri, să se vadă mai bine contrastul între Boca și Ortodoxie, să se vadă contrastul între această realitate alterată produsă pentru acesta. O coregrafie amplă este dezvoltată pentru A. Boca, tehnici complexe de culise și decoruri, pentru a acoperi toată această discuție despre ieșirea acestuia din Biserică în ocultism-spiritism, hipnoză și erezie. Din periculos a ajuns incompatibil; când făcea hipnoză, nu se vedea prea bine, era pe înserate, când avea cărți de ocultism, „studia” (cele interzise) și altele la fel. Cineva trebuie să tragă cortina creată în spatele acestuia, care să mascheze bine ce este curat în Ortodoxie și acoperit în această discuție.

În rugăciunea ortodoxă, singuri exercităm un act liber, de voință, de alipire de Dumnezeu, pentru a deveni un vas și **templu al harului Duhului Sfânt**. În hipnoză ne predăm libertatea, voința, mintea, trupul, pentru a fi **templu al unor entități**, numite „forțe magnetice, spirite” și altfel. Nu putem fi templu și subiecți al altor practici și duhuri, care lucrează peste minte, trup și suflet, **în afara de cele rânduite de Biserică**. Există practici care să lucreze asupra sufletului și trupului, precum cele din Biserică, dar în afara Bisericii? Hipnoza este în esență **posedare-controlare din exterior și manipulare interioară**. Este complet opusă întregii învățături ortodoxe, cap-coadă, ca teorie, practică, rezultat, spiritualitate, credință. Am ajuns în

Biserică să „credem” în manifestări „paranormalo-mistice”, exterioare Bisericii, pentru că „aduc beneficii”?

Analiza pentru hipnoză avea totuși un instrument de compensare, chemarea la fața locului a bătrânilor care au văzut acestea la fața locului, în prima linie, pentru care a fost suficient timp să fi fost înregistrați video (părintele Arsenie Papacioc și mulți alții), (pentru că, dacă nu înțelegi ceva, cel puțin aduni pe mai mulți și emiți o poziție generală dacă e greșit), dar care – surpriză! – au fost ocoliți cu dexteritate, având astăzi o mărturie incompletă, care nu are mărturii relevante, care afectează grav cursul discuției, în locul acesteia având te miri ce, luat de te miri unde.

Sfinții Părinți ai Bisericii au avut dreptate când au spus că Boca este periculos pentru Biserică și au stat departe de acesta. Aceasta este poziția de-facto a Bisericii față de A. Boca. Aceasta este o discuție pe câteva capete de idei, pentru că un tratat responsabil, care să spună ce este hipnoza pentru Ortodoxie, ar arăta cu totul altfel și ar schimba discuția – nimeni nu s-ar mai apropia de această credință și practică, demonism mascat. Vorbim despre întreaga experiență ortodoxă, care își găsește o antiteză puternică în **hipnoză**, care devine **o credință a posedării**, nu doar o măruntă tehnică – hipnoza și spiritismul sunt o credință opusă Bisericii, de manipulare și posedare. Și noi le acceptăm tacit, pentru „beneficii”? (Doar se scot bani din asta și nu e bine să strici clientela diferitelor magazine pe subiect, nu e bine să afectezi comerțul.)

Cinstim un **posedator**, pentru că un hipnotizator poate fi denumit alternativ și **posedator/manipulator, în credința posedării și influențării**? Când ajungem la terminologia-rădăcină, mai specifică, mai pe înțelesul tuturor, care să cuprindă mai corect esența fenomenului, nu mai convine discuția, nu mai iese retorica de scuzare și minimizare, de distragere? Dacă practica hipnoza, avea și altă credință? Până unde se poate merge cu „concesia” pentru A. Boca, pentru a putea ieși acesta Sfânt, până la a nega Ortodoxia? Dând deoparte decorurile și terminologia, putem spune că avem un posedator canonizat? Vorbim despre o poveste întreagă de posedare aici.

„A făcut și el puțină hipnoză și acum se leagă toți de el...” – puțină, puțină, dar să vedem cât de puțină, pentru că tot vocabularul care apare legat de Boca și această practică nu este pentru „puțină”, ci este pentru mare maestru și nivel avansat. „Ore întregi”, „bibliotecă mare de cărți de ocultism”, „maestru inițiat și maestru al ocultismului”, la 30 de ani „puteri mari”, fiind deja în rândul profeților (normal, după mai mult de 15 ani de practică, de „8 ore pe zi la oglindă”), cumva cei care l-au cunoscut recunoscând deplin volumul și cantitatea relevantă unui practicant asiduu, expert, profesionist, toată viața. Boca este peste tot **„mare”** în acest meșteșug, multe ore, multe cărți, mari puteri, mare maestru – nicidecum nu este „mic” și neglijabil. Din orice perspectivă, el este mare aici, nicidecum neglijabil. Minimizarea e cam greu de făcut pe acest punct. A studiat Boca Ortodoxia sau antroposofia-hipnoza? Toți spun despre el că „știe foarte bine ce știe despre ocultism”.

În plus, are reflexul imediat, **la purtător**, când face o încercare asupra părintelui Arsenie Papacioc, ceea ce dovedește omniprezența practicii, atacarea marilor părinți ai Bisericii (dar și a întregii Biserici dacă îl socotim pe părintele A. Papacioc drept arhetip al discuției). Adică și **mare dar, și imediat**. Vocabularul care îl însoțește în această practică nu este „de ocazie”, ci este „de expert, permanent, la purtător”. Cum să îl putem scuza, când el avea practica la purtător, o ținea cu el? Nici pentru un practicant „de ocazie” nu este acceptabilă discuția, pentru că trebuie reprimat în Biserică prin pocăință adâncă. Iar pentru un călugăr, preot și teolog cum era, aceasta se traduce în caterisire, imposibilitatea de a reveni în cler (nu cum este astăzi exonerat), dar și penitență de 10-15 ani cel puțin și mirungere. Oricum, fraza asta dovedește naivitate și o modalitate neteologică de a gândi, când discuți despre înșelare: „a făcut și el puțină (multă) înșelare, niște vrăji pe acolo (mai multe), mare lucru, asta e moda, e băiat bun (sau periculos în viziunea părinților), să depășim mărunțișurile teologice (și Sfinții teologi), ce tot atâta hipnoză (să acceptăm posedările)”... o discuție nu superficială, ci nepotrivită, în care teologia devine ceva desuet, un mărunțiș pentru cei care lucrează cu afinități personale, dar nu cu o logică teologică, în care Boca este canonizat pentru atașament personal, dar nu conform unei logici teologice sănătoase. Sfinți canonizați nu pe teologie, dar pe înmulțirea cu zero peste tot a gravității. Boca e canonizat prin patimă puternică, nu prin discernământ ortodox. Boca nu este canonizat pentru sfințenie și dreptate ortodoxă, ci pentru afinitate și percepție iluzorie. O canonizare selectivă, prin selectarea a ce convine din experiență, dar nu a adevărului. Sau poate adevărul are nevoie de mai multă putere și claritate în fața patimii, pentru a fi crezut?

Care este nivelul de cunoaștere, dar și nivelul de practică al acestuia, în ocultism și hipnoză? Răspunsul este foarte simplu, cât timp credincioșii care au făcut diferite mențiuni despre practica acestuia reușesc să identifice întreg cuprinsul manualului de ocultism în experiența acestuia, fără să cunoască gravitatea discuției, este clar că Boca a acoperit întreg spectrul ocultist. Iar, în diferite contexte, Boca dovedește o cunoaștere largă și ține chiar cursuri pe aceste zone. Nivelul de practică se vede clar când nu se sfiește (și nu este singura dată) să facă aceasta ca reflex, în fața unui mare duhovnic, fiind înarmat la purtător cu această practică.

Tehnicile de invocare și invitare a demonilor nu sunt acceptate de Biserică. A. Boca a stat în contact cu hipnoza toată viața. Gravitatea a ce este acolo, la acesta, este undeva între foarte grav și inimaginabil. Este de domeniul lucrării Sfântului Vasile cel Mare și a exorcismelor sale. A aduce în preajma credincioșilor această experiență este ceva greu de înțeles. Experiența aceasta este de domeniul Sfântului Vasile cel Mare, nicidecum de băgat în Biserică. Ne interesează într-o oarecare măsură faptul că Boca a practicat hipnoza, dar drama reală a acestei probleme este că **experiența este scalată într-o canonizare la nivelul întregii Biserici, care este apropiată de experiența spirituală a acestuia**. Problema majoră este aceea a aducerii credincioșilor Bisericii în contact cu influența acestei lucrări a acestuia – **se mută experiența și ispita la credincioși**. Doar de asta se roagă credincioșii la Boca și intră în contact cu „experiența-duhurile” acestuia. Crezi că odată ce te-ai molipsit de

asta scapi ușor de ea? Cu multă chinuială și cu multă rugăciune în Biserică se depărtează de astfel de ispite.

Am avut ocazia să văd diferite fenomene de înșelare și ispitire, între care unul mi-a atras atenția, făcând misologie și văzând în timp suficient de multe. Într-o deplasare cu taxiul prin București, s-a înfiripat o discuție cu un tânăr taximetrist, care mi-a povestit mai multe despre ce se întâmpla la el în casă, după moartea bunicii, vrăjitoare după câte se pare. În timpul vieții, mărturisea că se auzeau trosnete în casă, că se simțeau urmăriți, că visau urât, că mai găseau oase de animale prin așternuturi. La fel, pentru că se certa des cu tatăl său, bunica i-a oferit o soluție: i-a cerut doi pești și a îngropat oasele în interiorul curții, făcând și niște cereri vrăjitorești, ca să îl facă pe tatăl său să tacă atunci când intră – și spunea că tatăl lui nu mai spunea nimic după ce intra pe poartă. Dar, după ce a murit bunica, spunea că o vedea pe garaj, la câțiva metri înălțime, desfigurată, rânjind cumva, sărind de acolo jos; o mai vedea pe hol, însă aceasta nu era/arăta bine - o discuție înfiorătoare din capul locului, spusă de cineva care o trăia. O discuție care arată că nu trebuie să stăm deloc în contact cu astfel de ispite și că acestea nu „pleacă”, doar pentru că ne dorim noi asta. Dacă stai zeci de ani în astfel de ispite, crezi că scapi ușor de ele? Este încă activă puterea și ispita în acest caz, aceasta s-a păstrat activă. Aceasta este problema rădăcină a acestei canonizări, că este activă ispita - iar Biserica nu trebuie alipită de această ispită. Dacă A. Boca s-a atins de așa ceva, nu mai ai nicio garanție că știi ce este acolo. Această experiență a lui A. Boca, din hipnoză, este tranzitivă: credincioșii îl cinstesc pe A. Boca și ajung la experiența acestuia prin el însuși.

O altă întâmplare o găsim la Arsenie Boca, care ne arată practicarea ocultismului de către acesta, în care se văd manifestări trupești, starea de catalepsie/transă, vibrația trupului în momentul ispitirii de duhuri, o stare de transă precum a „profetului” Sf. Ignatie Briancianinov – au una și aceeași lucrare, din care să se înțeleagă că Boca nu e singular în discuție, că avem în Biserică exemple similare, doar că nu mai vrem să le folosim:

„După modelul fahirilor indieni, Arsenie Boca practică și catalepsia. Un martor ocular povestește cum l-a văzut lăsându-se ușor pe spate, căpătând o paloare ca de mort și tremurând: „Și dintr-o dată mi-a spus: **Acum nu mă atinge! Așteaptă puțin! S-a lăsat ușor pe spate**, a dobândit o **paloare ca de mort**, a **vibrat puțin și am crezut că a leșinat**. Vibrația respectivă m-a dus cu gândul la faptul că sunt bolnavi pe care trebuie să-i zgâlțâi ca să își revină. **A stat așa, o vreme, nemișcat, vibrând, după care a surâs, dintr-o dată, și a zis: Nu e cazul! Am avut puțină treabă!** Ce treabă a avut am înțeles după ce ne-am întors cu Părintele, când am ajuns la femeia care cântă la strună aici și care are casa pe colțul spre Prislop, unde, de fapt, o lăsase pe Măicuța Zamfira. Vibrația respectivă sunt absolut convinsă că a fost dorința Măicuței, care trecuse de limita așteptării și probabil se îngrijora de Părintele, că întârziase să ajungă. Sunt absolut convinsă că Părintele stăpânea tehnica teleportării. Nu pot s-o demonstrez, dar sunt absolut convinsă, pentru că femeia asta, când ne-am întors, a zis: Dorinuța, unde l-ai dus pe Părintele? **Că tot așteptă alălalt** aci și de la o vreme se duse după voi. Deci, după ce Părintele și-a revenit din mini-leșinul acela, în care plecase să o liniștească pe maică, mi-a surâs, și ochii i s-au făcut din nou de Cer. A revenit din paloarea aceea ca de mort, vă spun!

Deci eu țineam de mână un trup, în timp ce, îndrăznesc să cred că **astralul** se dusesse și se întorsese.”

O altă întâmplare, care dovedește repertoriul precis de ocultism al lui A. Boca, este următoarea:

„Se laudă unui coleg că el a condus e un cetățean numai comandându-i din gând să meargă la dreapta, la stânga, înainte-înapoi, și acest cetățean executa la milimetru. Când eu m-am oprit să mai gândesc, el nu a mai știut ce să facă.” Vorbește serios? Foarte probabil, căci e un exercițiu care face parte din recuzita oricărui bun mentalist. Oamenii care își exersează sistematic capacitatea de fascinație au puterea „de a domina voințele cele mai tari și a învinge rezistențele cele mai încăpățănate. [...] Povestea „cetățeanului” pe care l-ar fi ghidat cu gândul seamănă, de altfel izbitor cu descrierea capacităților de sugestionare ale unui fachir egiptean făcută de Brunton: Bărbatul mi-a spus că putea să comunice cu ceilalți inițiați după voie și la orice distanță; a adăugat că un inițiat poate controla temporar corpul altei persoane – în general, al unui discipol – printr-un proces prin care își proiectează sufletul în corpul celui alt, cu condiția ca acesta din urmă să fie într-un totu pregătit, dispus, receptiv și pasiv”. (Tatiana Niculescu, p. 161)

În această relatare se vede că **el, personal**, este autorul acestui episod de telepatie și telecomandare, nefiind vorba despre harul lui Dumnezeu. A. Boca spune clar că el este autorul, voința sa, **mintea sa, comanda sa**, prin tehnici specifice de minte, nu prin vreun dar de la Dumnezeu – discuția, prin formularea ei precisă, exclude o abordare duhovnicească a subiectului și este una pur ocultistă. Este practică ocultistă, „puterile și comunicarea” fiind făcute cu duhurile rele.

Modelul de mistică și spiritualitate ortodoxă propus de A. Boca în Biserică se vede în următoarea relatare. Este un exemplu unic în istoria Bisericii, în care „concentrarea personală puternică și exercițiile de concentrare” ajung să fie parte din „invocările” pentru chemarea lui A. Boca. Astfel de exerciții de „voință și concentrare” sunt tipice discuțiilor din ocultism-hipnoză, și ar trebui interzise de Biserică:

„Preoții de la biserica Domnița Bălașa, pe care o frecventează, îi întrețin cultul și misterul. O femeie e povățuită să vină la biserică și să facă un exercițiu de concentrare: să se uite spre locul unde stă de regulă fostul călugăr, să se gândească la el „mult de tot” și, fără să-l fi chemat nimeni, „părintele Arsenie vine lângă dumneata”. (Tatiana Niculescu, p. 64)

Cât de nepotrivită este următoarea mărturie, în care A. Boca merge la un spectacol antroposof, iar așa zisul lui dar este ceva folosit pentru întreținerea spectatorilor. Aceasta nu este darul Duhului Sfânt, pe care orice lucrător nu îl folosește în public pentru deliciul audienței. Astfel de spectacole cu „darul Duhului Sfânt” nu mai sunt întâlnite în Ortodoxie, dar sunt întâlnite în orientalism. Sfințenia este „dovedită” în timpul spectacolelor, în fața unor audiențe, iar darul „clarviziunii” este pentru show sau pentru ajutorarea credincioșilor? Așa zisul său dar este doar pentru întreținerea unui public ahtiat după senzațional, cum pare să fie publicul lui A. Boca.

„În anii 50, urmărind activitatea lui Arsenie Boca, pe atunci călugăr la Prislop, Securitatea semnalează participarea lui la ședințe organizate de o grupare antropozofică. La una dintre întruniri, ținută la Cluj, a rezultat că el are „darul clarviziunii” și că „după ce a intrat în gruparea antropozofică a făcut progrese rapide”.

Arsenie Boca știe foarte bine când face influență și sugestie, cunoaște foarte bine ce sugerează credincioșilor, și aceasta este din repertoriul Ilie-Ioan Botezătorul. Această mărturie se coroborează cu declarația acestuia de la Drăgănescu, cu mărturia părintelui Arsenie Papacioc, cu mărturia călugărului care spunea că l-a auzit pe A. Boca spunând că „era pe acele meleaguri cu 300 de ani înainte, cu Duhul lui Ilie”, cu ce scrie A. Boca despre entitatea Ilie-Ioan, în *Cuvinte Vii*.

„Într-o seară, după slujbă, a început Părintele și a vorbit, de ai fi zis că a coborât Sfântul Ilie. Au fost probleme personale, de-al noastre, de-ale obștii, cu fiecare în parte și la toți ne-a sunat ceea ce ne-a vorbit. În trei ipostaze l-am văzut în seara aceea. Când a zis cuvântul acesta: „*Mă, eu nu vă spun de la mine ce vă spun, ci ceea ce mi se spune să vă spun*”. Atunci l-am văzut în chipul Mântuitorului! Și după aceea, când a vorbit aspru, am văzut chipul Sfântului Ioan Botezătorul și al Sfântului Proroc Ilie. Trei ipostaze în seara aceea... M-am cutremurat. În final, am rămas așa, rezemată de ușă. Mai era o maică, Isidora. Părintele s-a întors spre noi și a zis: „*Mă, ai văzut duhovnicie!*”.⁵⁹

Greu de crezut? Toate mențiunile care răsar de ici de colo sunt precise, relatate de diverși, necunoscători ai acestor tehnici de ocultism, dar care le observă în semnele mari ale acestora. A. Boca este fără putință de tăgăduit un practicant al tehnicilor din ocultism. Sunt mult prea specifice toate aceste mențiuni, regăsite chiar în cărțile aduse ca mărturie pentru acesta de către apărătorii săi, fiind imposibil de contestat veridicitatea acestora, dar și specificitatea ocultistă a detaliilor. Suma de detalii legate de ocultism este mult prea puternică și specifică să poată fi contestată.

Nu putem conecta Biserica la ceea ce A. Boca a fost conectat toată viața, la manualul de ocultism și la puterile acestuia, ca apoi să urmeze o agendă largă de promovare a acestuia în Biserică, pentru ca în spatele acestei agende să fie doar manualul de ocultism, împărtășit din nebăgare de seamă Bisericii. Avem deja o Evanghelie, nu putem să ne conectăm la altă „carte sfântă”, care propune blocarea minții, starea de transă, experiențe transcendente, o altă experiență spirituală, promițând vindecări, profeții, întocmai ca în cuvântul Evangheliei, „*mulți vor veni în numele Meu, și vor face minuni mari, vor profeți*”, întocmai ca în meșteșugul hipnozei. Cât de vizibilă este antiteza între hipnoză și învățătura Bisericii când o scrii pe hârtie și cât de invizibilă este astăzi întregii Biserici! Și toată Biserica a pierdut din vedere punctul central, primirea unei experiențe opuse celei ortodoxe. Cât de vizibilă este distragerea atenției Bisericii de la relevant, printr-un „beneficiu” mărunț, promis

⁵⁹ Ediție îngrijită de Natalia Corlean, *Părintele Arsenie Boca – un om mai presus de oameni (Mărturii – vol. 4)*, Editura Agaton, Făgăraș, 2011, pp. 152-153.

iluzoriu de hipnoză – cu beneficii, deci inofensivă? La ce se reduce, în esență, această canonizare este la împărtășirea manualului de ocultism întregii Biserici, în spatele unui nume căruia i s-a dat o aparență sfântă.

A făcut hipnoză? Atunci totul în jurul acestuia este înșelare, halucinație și dar întunecat. Unde se termină iluzia/halucinația și unde începe realul în experiența A. Boca? Punctul vulnerabil al acestei canonizări și în care trebuia atenție maximă este hipnoza/posedarea. Pe acest punct trebuia atenție maximă, pentru că, de ar fi infinit susținut Boca, peste hipnoză nu se poate trece cu o analiză serioasă și cu manualele de specialitate în față, în contextul puterilor mari ale acestuia, venite din această practică. Specialiștii în hipnoză (a se vedea manualele de spiritism și ocultism atașate) înțeleg și explică natura acesteia, de posedare și de invocare. Cine parcurge manualul de ocultism își dă seama rapid de utilitatea hipnozei pentru „oracole” de tot felul și alte practici pentru puteri „profetice”. Manualele de ocultism și spiritism, dar și alte resurse, explică pe larg legătura practicii cu demonicul.

El a lucrat după ce se spune în manualul de ocultism și este **căzut din harul lui Dumnezeu**, este rupt de Biserică – trebuia reprimit în Biserică prin **mirungere**. Manualul de ocultism nu este compatibil cu Ortodoxia, este manual de lucrat cu alte „forțe, duhuri, demoni, credințe”. Nicidecum nu mai putem vorbi de cinstire, ci de pocăință, pentru cineva rupt de Biserică. Cumva, discuția actuală despre Boca și hipnoză este purtată la un nivel de păreri individuale, superstiții, sau cum am fost întrebat recent: „Este hipnoza mit sau realitate?”, prea puțini fiind conștienți deplin de gravitatea fenomenului și de impactul acestuia în Biserică – grad redus de înțelegere.

Fiind o lucrare a sufletului, dar și a minții, această lucrare ar fi fost cunoscută deja pe larg de Sfinții Bisericii, Duhul nelăsând nedescoperite omului cele folositoare pentru minte și suflet. Dacă hipnoza era o lucrare a Duhului Sfânt, Sfinții Părinți ar fi cunoscut-o cu toții – însă Sfinții Bisericii au cunoscut lucrarea opusă, păzirea minții și a sufletului, dar și dobândirea harului, cumva **hipnoza** devenind **antiteza păzirii de sine din Ortodoxie**, fiind eliberarea de orice pază și predarea de sine benevolă duhurilor, prin invocarea acestora. Este hipnoza o taină a Bisericii? Dacă nu, cât timp afectează mintea și sufletul, ce învățătură există în Biserică pentru aceasta? Despre hipnoză se spune că golește mintea și lansează o invitație altor duhuri – nu ar trebui condamnată de Biserică?

4. Harul la A. Boca

Unul din punctele dramatice ale experienței Arsenie Boca este lipsa unei mărturii autentice a harului. Arsenie Boca nu are nici măcar un singur rând scris despre har. Nu se avântă în această zonă, pentru că nu știe ce este aici. Nu poate cuprinde, nu poate înțelege, nu poate relata nimic despre această experiență. Și aceasta este pentru că experiența pe care el o practica/avea era cea a unui paranormal spiritist, în care, ca orice medium spiritist, reușea doar comuniune și comunicări spiritiste de tipul maicii Veronica (medium spiritist, după cum fusese numită în acel timp, care avea 68 de comunicări spiritiste la activ, a se vedea volumul publicat). De aceea se și rătăcește atât de grav în experiențele mistice greșite deplin din catolicism ale lui Ignațiu de Loyola și Francisc de Assisi, intrând din nou în conflict cu mari asceți, care cunoșteau fenomenul paranormal catolic, care l-au condamnat, Cuviosul Iosif Isihastul, Sfântul Ignatie Briancianinov, dar și cu alții. De aceea i-a luat la rând pe toți din afara Bisericii pe care i-a găsit într-o stare de paranormal compatibilă cu a sa. A. Boca este un consumator de înșelare. Înțelege bine paranormalul, fenomenul mistic distorsionat.

Este greu de acceptat ca un „mare sfânt”, lucrător cu putere al harului, după cum se afirma despre acesta, să nu poată articula câteva rânduri despre experiență. Egal, ar fi trebuit să aibă un ascet și să fie alături de „cei asemenea sieși” – însă surpriză, cu lucrătorii harului era „incompatibil”, însă era compatibil cu „părinții” de la cerul de antroposofie, cu care păstra legături strânse.

Un dar purtat toată viața are o tipologie de manifestare specifică, pe care A. Boca nu o poate descrie. Experiența harului nu este că „ies din tine minuni și comunicări”, cum este la acesta. Este mai bogată, mai detaliată, mai specifică – purtată toată viața, ar fi trebuit să își fi lăsat amprenta în conștiința lui într-un cu totul alt mod, semnele lucrării acestuia trebuind să apară într-o formă sau alta. Harul l-ar fi adunat pe Boca lângă alți lucrători, precum se presupune că era. Însă acești „lucrători ca sine”, au fost doar cei de la cerul de antroposofie, maica Veronica de la Vladimirești, pe zona de spiritism adunându-se ușor cu cei care îi împărtășeau experiența. „Harul” său l-a adunat însă în altă parte. Doar un pasionat al fenomenelor de înșelare din acele timpuri. Iar harul său nu trebuia găsit doar în „spunea la lume”, ci mai ales legat de Tainele Bisericii.

A. Boca nu are un ascet ortodox în care să se regăsească, de care să se alipească în mod continuu, să își identifice corect propria experiență în Ortodoxie și să regăsească undeva în mistica ortodoxă. Nu se poate ancora pe sine în experiența ortodoxă – dar apare, în paralel, discuția despre acesta ca „Ioan Botezătorul”, prorocul Ilie, reîncarnare, în care se regăsește, apărând la acesta întotdeauna acest tip de discuții paralele, în puncte majore, comuniune, har, regăsire pe sine în experiența ortodoxă. El nu poate referența experiența ortodoxă în puncte relevante. A trăit altceva decât trăiește Ortodoxia, de asta găsim atâtea repere distorsionate exterioare și de asta nu are o ancorare corectă, nu știe să lucreze și să meargă în paralel cu

experiența ortodoxă, fiind decuplat în mod real de aceasta. Pe puncte majore din Ortodoxie, se vede imediat ieșirea lui Boca în exterior, unde încearcă să compenseze cu idei străine de Ortodoxie.

Povestea lui A. Boca este foarte simplă: s-a luat cu Eliade și cu moda timpului, a antroposofiei și a spiritismului, a început să învețe lucruri din afara Bisericii și o practică greșită, nu a înțeles ce e cu harul și mistica ortodoxă, și apoi s-a apucat să învețe în Biserică, fiind un gol larg de conectare între Boca și Ortodoxie pe zona de mistică și har, girându-și inițiativa prin practica hipnozei, care i-a dat „certitudine” în „adevărul său personal”. Așteptarea mea era să se fi regăsit în nenumărate puncte în experiența ortodoxă, care să-i fi atras atenția, pe care nu le-ar fi trecut cu vederea, tocmai datorită puterii experienței sale – și el rămâne gol în ancorarea personală în experiența mistică ortodoxă, mai ales că o viață întreagă a avut „daruri”, dar nu s-a regăsit în Biserică. Și în parcursul vieții sale sunt bifate cu conștiinciozitate tot ce trebuia să apară în discuție, începutul, practica, contextul timpului, creșterea în practică, vizibilitate la nivelul duhovnicilor, lucrurile legându-se impecabil și fluid în discuția despre Boca, hipnoză și erezie.

Făcea „minuni”: și unde este conectarea puternică în Ortodoxie, pe zona de mistică, care trebuia să se vadă tocmai datorită a ce se invocă la acesta? Însă, în paralel, e conectat la hipnoză, la eretici și la „inspirație în înșelare”, ca să se vadă la ce trebuia să fie conectat și la ce a fost conectat de fapt, tot la o zonă de mistică, dar negativă. Datorită experienței pe care o avea, în discursul acestuia trebuiau să apară foarte multe mențiuni pe zona de ascetică și o ancorare deplină în ce spune Ortodoxia pe această parte. Or, aici este un gol total. În ocultism este bifat totul la acesta, dar în Ortodoxie lipsește o ancorare puternică, personală. Orice ascet își regăsește experiența proprie la cutare și cutare asceți, care îi rămân în conștiință, se auto-validează, lucruri care rămân în discurs, logică ascetică, și care ies la suprafață în discurs. La Boca au ieșit în discurs Assisi, Loyola, Sundar Sing, eretici, și „inspirație care contrazice Biserica”. Și a lucrat totuși împreună cu părintele Dumitru Stăniloae, la Filocalie (foarte de tânăr), avea suficient material unde să se regăsească – care i-ar fi atras deplin atenția dacă ar fi fost relevant și dacă s-ar fi regăsit în acel material, care se pare că nu i-a atras atenția, deci nu s-a identificat cu acea experiență. Dacă te-ai apucat de rugăciune și ai o experiență ascetică, începi să te regăsești undeva în întreaga Ortodoxie, îți atrag atenția multe elemente care se repetă și la tine – Boca e gol în această discuție. La cât de mare era Boca, nu este acceptabilă lipsa acestei discuții și lipsa acestei ancorări.

Boca sare imediat în ochi că nu știe ce să caute în Ortodoxie, unde să găsească, cum să opereze cu Sfinții din mistică, de unde trebuie în mod obligatoriu să te regăsești integral – și, pentru un lucrător al harului și mistic autentic, mistica ortodoxă devine o a doua natură, devine propria logică de a gândi, pentru aceasta este experiența zilnică a acestuia, care trăiește continuu această experiență, între și alături de Sfinții Părinți, fiind inevitabilă apropierea de aceștia și identificarea personală în această experiență. Mistica devine un magnet și o natură pentru cineva care o trăiește. Îți rămân cel puțin câteva nume și experiențe în minte, pe care le vei folosi în discurs. Pe un ascet autentic îl citești din discurs, vezi cum se orientează și unde pune accent, la ce experiențe se

duce din mistica ortodoxă – de ce părintele Cleopa spunea clar „rugăciunea minții, adunarea minții”? repetând în neștire acest laitmotiv, obsesiv, și avusese o pogorâre a Duhului Sfânt în inimă, rugăciunea spunându-se singură la acesta un timp. Pentru că asta trăia, asta lucra pe fond, acesta era nivelul său de practică – și se ancora în câteva experiențe ortodoxe aici. Iar Boca face marea greșeală să menționeze nenumărate nume din exterior, mistică legitimată de el prin paranormal, care arată că era lucrătorul unui paranormal și nu al misticii ortodoxe. De asta se duce acolo și de asta nu spune nimic despre Ortodoxie. Ce a produs el acolo, nu a fost produs prin ancorare în Ortodoxie. Ieșirile sale în decor nu sunt întâmplătoare, sunt exact unde nu înțelege ceva din Ortodoxie. A. Boca scapă foarte des în vocabular și idei din ocultism, și din antroposofie, cumva aceste ieșiri vândându-i sufletul, prioritățile vieții, dominantele după care mintea sa se călăuzea – acele ieșiri sunt în fondul minții sale, în fondul său de cugetare.

A. Boca nu înțelege fenomenul mistic ortodox, dar îl înțelege pe cel paranormal, exterior, unde se regăsește, legitimând în paralel și experiențele spiritiste de la Vladimirești și, prin aceasta, legitimându-se și pe sine ca spiritist. S-a dus la Vladimirești unde activa un medium spiritist, deci este clar că experiența sa era similară. Este regăsit des umblând în preajma fenomenelor spiritiste ale vremii. Se pare că era prezent des unde erau discuții de acest tip. Ce rămâne în urma acestuia este doar o suită de dispariții și „profeții”, un șoc puternic asupra ucenicilor care l-au propulsat puternic în urma acestor șocuri, neînțelegând deplin experiența acestuia.

Iar, între aceste „minuni”, trebuie să discutăm una: „Într-o zi, pe poarta mănăstirii intră o căruță: un țăran își aduce la biserică fiica de 16 ani care nu mai poate să meargă. Omul a auzit că la Sâmbăta trăiește un călugăr făcător de minuni. Arsenie Boca îi spune s-o lase pe fată câteva zile la mănăstire, timp în care e transportată cu roaba la slujbe. După care fata s-ar fi pus pe picioare și tatăl ei ar fi găsit-o plimbându-se prin curte alături de vindecătorul ei”.

Este această lucrare a harului, a hipnozei sau o liniștire și relaxare/deblocare nervoasă? După cum se relatează, fata pare să fi avut un episod temporar, un blocaj. Fizic, este sănătoasă, pentru că pleacă imediat acasă, iar, după formularea „**nu mai poate**”, găsim că putea undeva înainte. Problema pare să fie psihică și pe sistem nervos, biologicul nefiind afectat, picioarele fiindu-i sănătoase, plecând rapid acasă. Pe scurt, ce a făcut A. Boca sau s-a întâmplat în mănăstire, a liniștit, eventual a deblocat psihic, a hipnotizat/sugestionat puternic un copil pentru a-și reveni – sau poate diavolul a rânduit (cel mai sigur) o ispită pentru a-l ridica drept „mare tămăduitor” în Biserică. Cumva, găsim un tămăduitor în practica sa (dacă a fost aceasta), hipnoza părând să ajute în cazuri marginale, de blocaj psihic, prin manipularea și influențarea psihică a celor hipnotizați. De la deblocare psihică/ispită la har și minune este cu adevărat o cale largă. A reuși pentru unu-doi clienți o deblocare prin practica hipnozei este cu totul altă discuție decât aceea de a fi mare vindecător al Bisericii, prin harul lui Dumnezeu. Manipularea psihică/mentală a unor clienți, prin

hipnoză, nu poate fi trecută ca lucrare divină. Nu putem cinsti toți practicanții de hipnoză care mai au și darul „clarviziunii”, nefiind singurul de acest gen.

Ce anume merită cinstire la acesta, că „spunea la toată lumea”? Acesta este singurul punct pentru care A. Boca merită cinstit? A. Boca nu este mai mult de „spunea la toată lumea”, cu completarea că tot ce spunea erau nimicuri. Credinciosul ortodox nu are nevoie de oracole și de vestiri, precum cele pe care le găsim la acesta și acestea nu au sens duhovnicește, nu au utilitate decât de discuție în afara Bisericii. Acesta este, în esență, un vestitor de nimicuri, fără sens. A. Boca este doar „profetul” din cartea Sf. Ignatie Briancianinov, doar mai cosmetizat și mai îngrijit.

Ce este de înțeles în această discuție sunt cele două perspective discutate despre A. Boca: antroposof-sincretist, cu o viziune greșită și confuză asupra Bisericii, nici măcar credința în Biserică neavându-o corectă, care practica hipnoza și, respectiv, perspectiva „sfântului” care are o singură ocupație, de a „spune la lume” tot felul de nimicuri, pentru care ajunge să fie cinstit. A. Boca nu poate fi un sfânt unilateral dezvoltat, care știa un singur lucru, să „spună la lume” – acesta nu este motiv de cinstire.

5. Spiritualitatea la A. Boca

Continuitatea nealterată a experienței ortodoxe este unul dintre elementele unei decizii de canonizare. Continuarea sănătoasă a experienței ortodoxe este ce dorim de la o canonizare. Biserica are nevoie de sănătate în toate dimensiunile, nu de satisfacerea entuziasmului unor mulțimi în fața unui paranormal pe care nu îl înțeleg (a se vedea aici comentariul părintelui Paulin Lecca legat de entuziasmul naiv în fața paranormalului).

Pilonii mesajului spiritual al lui Arsenie Boca sunt exagerarea argumentului moral, o serie largă de apoftegme, individualitatea personală profundă și orientarea Bisericii în jurul unui centru de atenție greșit, un mesaj teologic confuz, fără priorități corect setate. Arsenie Boca nu a organizat corect și coerent prioritățile mesajului Bisericii, care sunt lucrarea tainelor în Biserică, centralitatea lucrării harului (pe care nu o înțelegea), rolul duhovnicului, ascultarea de Biserică, promovând o credință individualistă, în jurul unui maestru, într-o dreptate personală.

Spiritualitatea lui Arsenie Boca are aceleași verticale ca spiritualitatea protestantă, o duritate a mesajului (limbajul lui Boca fiind unul de o duritate inacceptabilă în Ortodoxie), o înfricoșare exagerată a credincioșilor și un limbaj simbolic exagerat, în stil/tentă protestantă, fiind, în esență, o deviere de la prioritățile și caracteristicile spiritualității ortodoxe, fiind un duh străin de Ortodoxie promovat de acesta. Fără această ponderare responsabilă a mesajului ortodox, a ce trebuie spus despre Ortodoxie, se ajunge în diferite devieri. Părintele Stăniloae a identificat în mod corect acest duh al lui A. Boca drept „duh sectar”, care nu poate fi primit și nici răspândit în Biserică. Dacă nu așezi corect mesajul Bisericii în discurs iese protestantism, nu Ortodoxie, iese spiritualitate protestantă, nu discernământ ortodox.

Boca-centrismul este evident în toată experiența acestuia. Totul în experiența Boca se învâрте în jurul acestuia, ceea ce este un centrism dăunător în Biserică, iar Biserica ajunge să aibă un pol greșit de atenție. Iar „profețiile” și „spunea la lume” ale acestuia sunt, în mare, fără sens, fără utilitate, sunt doar pentru a-și consolida imaginea de profet – nu sunt centralitate în experiența și spiritualitatea ortodoxă. Din A. Boca trebuia să iasă o Ortodoxie curată și neîntinată, nu doar „spunea la lume” (nimicuri) și în rest nu mai este nimic acolo.

6. Acceptabilitatea ereziei și a hipnozei lui Arsenie Boca nu poate fi făcută

Arsenie Boca este eretic și practicant de hipnoză. Volumele și mărturiile rămase în urma sa, dar și analizele teologice pentru acesta, fac imposibilă orice altă concluzie. **Întrebarea la care Biserica** a trebuit să răspundă în această canonizare nu este despre erezia și practica hipnozei, ci **este dacă acestea sunt acceptabile**, dacă există condiții de acceptabilitate.

Răspunsul legitim la această întrebare este că Arsenie Boca nu are niciun fel de îndreptățire în fața Bisericii, în toate ieșirile sale din afara limitelor Bisericii. Acceptabilitate pentru erezie și hipnoză ar presupune circumstanțe deosebite pentru autor. Acesta însă a avut, din cel puțin cinci-șase surse (reducând discuția) și perspective informații care să-l fi ajutat în demersul său de urmare a limitelor Bisericii:

1. Ani de zile **s-a afundat în lecturi interzise de Biserică**, într-o zonă ce propune **sincretism religios, o mistică a suprafirescului/paranormalului**, expunându-se singur la îmbolnăvire în credință, zonă contaminată cu ideile care se regăsesc la sine prin preluare (teosofie, antroposofie, esoterism, hipnoză), nemaiputând fi scuzat după ce ani de zile singur s-a predat ereziei și influențelor greșite în credință. Ce să scuzi după ce ani de zile, când singur s-a pregătit în erezie? Poate ar fi avut o scuză dacă nu stătea de dimineată până seara în antroposofie. La câte mențiuni sunt pentru cufundarea acestuia exact în ideile eretice care sunt scuzate, poate fi scuzat? Fundația sa pentru erezie sunt lecturile eretice, acum este scuzat pentru aceste idei, după ani de scufundare în aceste idei.⁶⁰
2. În calitate de călugăr, a avut nenumărați duhovnici cu care se putea consulta în toate ale sale. Părintele P. Lecca dar și Părintele Cleopa au trimis scrisori către acesta pentru întoarcere. Părintele Cleopa, îndemnat chiar de mitropolitul Nicolae Bălan dar și de mitropolitul Nicolae Mladin, PS. Andrei Mager, mitropolitul Antonie Plămădeală, care se spovedeau și care l-au rugat să discute cu A. Boca⁶¹ a încercat să discute cu acesta, dar fără rezultate. Din nefericire, A. Boca nu a dorit să discute cu duhovnicii Bisericii.
3. În calitate de preot, a avut zeci de ani de practică liturgică, iar textele liturgice repetă încontinuu atât mesajul dogmatic, limitele dogmatice ale Bisericii, cât și interzicerea practicilor greșite, de tipul hipnozei și al altor invocări.

⁶⁰ Toți în Biserică respectăm îndrumarul de spovedanie, care spune clar: „Nu te atingi de lecturi eretice” – numai A. Boca are dispensă oficială de la aceste lecturi, pentru care ține și cursuri în mănăstire, pentru ca după aceasta să primească dispensă și pentru erezie, pentru că a preluat și a promovat din aceste idei? Și asta în calitate de preot-teolog-pictor-călugăr, cu exigențe pentru canonizare?

⁶¹ Arsenie Boca – *sfânt sau înșelat? Mărturii ale 4 mari duhovnici români contemporani cu el*, <https://www.youtube.com/watch?v=3sGFSLaTNko>.

4. În calitate de pictor bisericesc, cunoștea excepțional de bine semnificația icoanei, ca mărturisire de credință (a se vedea și predica Preafericitului Patriarh Daniel, din 1 Martie 2026, Duminica Ortodoxiei, legată de icoană, ca mărturisire de credință, în bibliografie). Drăgănescu este apogeul carierei sale și o mărturisire de credință deplină, în care A. Boca, încredințat deplin de credința sa, o promovează pe larg, în mijlocul Bisericii, într-o scenă pe care singur și-a construit-o pentru sine, alături de o povestire întreagă legată, în mare, de spiritism și de sincretism.
5. În calitate de teolog, care a scris lucrări teologice, a avut un bagaj larg de cunoștințe teologice. A înțeles actul teologic, limitele Bisericii, și că depășirea limitelor Bisericii este în sine erezie. În analiza ereziei lui Arsenie Boca nu plecăm de la înțelegerea catolicismului de către acesta, ci de la înțelegerea limitelor Bisericii, limite descoperite continuu în actul teologic, liturgic, în pictură și în orice mesaj al Bisericii. Poate fi scuzat doar dacă se vede clar că opera sa este un act prin care a încercat pe larg să lucreze, folosind ancorarea Bisericii, folosind referințe largi de la Sfinții Părinți, în colaborare largă cu duhovnicii și teologii Bisericii, să nu se rătăcească. Trebuia să meargă cu trei Sfinți înainte în fiecare afirmație, nu de capul lui.
6. A fost notificat instituțional de către un ierarh, asupra problemelor de la Drăgănescu, dar și de alți teologi și duhovnici, precum mărturisește părintele Paulin Lecca. În momentul notificării sale, orice discuție despre acceptabilitate încetează, pentru că Arsenie Boca în acel moment confirmă înțelegerea afirmațiilor făcute, confirmă că acestea sunt în opoziție cu poziția Bisericii, confirmă că și le asumă și se contrecează pe larg cu ierarhul care nu face decât să enumere limitele Bisericii, poziții fundamentale/bine-cunoscute ale Bisericii, confirmă că, de facto, el își asumă starea de erezie. Din momentul existenței unei discuții instituționale pe un fond binecunoscut de idei, se discută la nivel de erezie. Din acel moment, A. Boca este eretic.
7. A fost în mijlocul informației, al timpului, al oamenilor, fiind la o răspântie de informații, dovedind o cultură largă, dar și o aviditate în a cerceta și a iscodi diferite zone ale paranormalului, aviditate care este incompatibilă cu o discuție despre necunoașterea sau cunoașterea limitată a afirmațiilor făcute.

Acum foarte mulți ani (peste 20) un polițist de la rutieră m-a oprit în Piața Presei Libere, pentru nepurtarea centurii de siguranță având și numere de provincie. Și mi-a explicat că am 3 opțiuni: fifty-fifty (din amendă), sună un prieten din Poliția Generală a Capitalei sau plătește amenda. Am plătit amenda.

Situația e similară aici, ceva de genul, un conducător auto bea o damigeană de vin tare, ia o mașină, face repetat victime (Assisi, Loyola, Ulfila, Sundar Singh, entitatea Ilie-Ioan, pictură antroposofică, studii, cursuri de teosofie și antroposofie predate în mănăstire, mărturii despre hipnoză) și apoi apare întrebarea de ce nu dă socoteală. Răspunsul este simplu, are prieteni. Boca nu a plătit niciodată vreo amendă, deși la el acestea sunt continue în viața sa. Este simplu, are prieteni, este victimizat.

Boca nu poate fi vinovat nici atunci când este vinovat. Este maestrul Boca și, din capul locului, nu poate fi vinovat. Face „minuni”, are prieteni. Și dacă întrebi „Dar cu victimele cum rămâne?”, ți se răspunde: „Da știm, dar are prieteni, nu se aplică”. Pentru unii, Ortodoxia nu se mai aplică, pentru că au prieteni.

Este ca și cum un decan de teologie mărturisește masoneria, protestantismul, martorii lui Iehova, vreo 20 de ani, și apoi, fără niciun fel de explicație, e pus la catedră, cinstit și, chiar mai mult, pus episcop, în timp ce își continuă fundalul „dogmatic”. Undeva e o fractură mare de logică. Analogii găsim multe, dar niciuna nici de departe nu poate fi folosită pentru Boca, pentru a-l scuza.

Pentru a vedea dacă există posibilitatea ca A. Boca să poată fi scuzat, adaug un scurt paragraf, care arată ce anume învăța/preda A. Boca chiar în mănăstire, tocmai spectrul de idei eretice promovat în lucrările sale:

„În vacanțele studenților, **Boca ține la mănăstire un „ciclu de predări științifice”** în care se regăsesc toate preocupările tinereții sale: mistica Părinților Bisericii, **studiile de ocultism oriental, antropozofia**, psihologia, anatomia omului, fiziologia și cercetările asupra funcționării creierului. [...] Cărțile pe care le citează și din care extrage fragmente de comentat sunt desprinse din biblioteca propriilor preocupări. O listă aproximativă îi include [...] Stanislas de Guaita (scriitor specializat în ezoterism și ocultism), Allan Kardec (pedagog, inventatorul științei spiritismului, [...], Elena Blavatsky (întemeietoarea teozofiei), C.W. Leadbeater (teozof, discipol al Elenei Blavatsky și asociat al președintei Societății Teozofice, Annie Besant) [...]”⁶²

Preda acestea de mai sus și este scuzat pentru erezie? Este ca și cum un profesor de medicină, care predă anatomie, poate fi scuzat când spune că omul are patru plămâni, trei inimi și mai multe capete. Era răspândit de (zeci de) ani de zile în antroposofie, teosofie, spiritism, ocultism, în **literatură interzisă de Biserică**, și se mai discută despre acceptabilitate?

În *Cărarea Împărăției*, dar și în repetate locuri, în *Cuvinte Vii*, iar apoi la Drăgănescu, la distanță de peste 20 de ani, repetă concepte antroposofice. Reia discuția despre entitatea Ilie-Ioan la 20 de ani, iar Drăgănescu este același lucru cu *Cărarea Împărăției* și *Cuvinte Vii*, și anume orientalism, capitole întregi, pagini întregi de visare antroposofică, de prezență a conceptelor fundamentale ale orientalismului-antroposofiei. Atât în lucrările de teologie, cât și la Drăgănescu vorbește despre reîncarnare, evoluție, reîncarnarea lui Ilie-Ioan, și găsim prezența pilonilor majori ai antroposofiei, a numelor Sundar Singh, Francisc de Assisi, Ignatiu de Loyola și Ulfila, toate aceste patru nume fiind cheie în antroposofie, fiind prezente în orice bibliografie și pe orice site de antroposofie. De ce, după 20 de ani, reia la Drăgănescu aceeași discuție din *Cărarea Împărăției* și enumeră pe larg toate conceptele antroposofice, de data aceasta direct sub formă de mărturisire de credință,

⁶² Tatiana Niculescu, *op. cit.*, pp. 82-83.

în enunțuri pictate? *Cărarea Împărăției* este același lucru cu Drăgănescu: conceptele antroposofice de bază sunt prezente, în enunțuri, asumate de A. Boca. Acum vorbim deplin despre asumare. A. Boca mărturisește o altă credință, dar nu creștinismul și nicidecum creștinismul ortodox. A. Boca nu mai este creștin la Drăgănescu, este un orientalist veritabil, un antroposof, în care creștinismul este doar o speță de lucru, la fel ca și catolicismul, din care menționează mai multe nume, religiile fiind echivalente, intrând în sfera inițierilor cosmice antroposofice.

Acestea sunt **circumstanțe agravante**, un **fond continuu**, istoric, nicidecum vreo posibilitate de a oferi un sprijin în scuză, acuzându-l cu mult mai mult. La fel, părintele Paulin Lecca i-a trimis după cum mărturisește, o scrisoare să se lepede de aceste erezii – însă fără răspuns. Și nu doar acesta, ci și părintele Cleopa a făcut un apel către acesta la îndreptare. Ierarhii Bisericii la fel, i-au spus să se lepede de aceste erezii. Mai putem discuta despre acceptabilitate, în condițiile în care și-a asumat, preda/învăța și a fost notificat pe larg, din mai multe locuri, asupra ereziilor sale?

Este clar că **vorbim despre o cunoaștere din partea acestuia a poziției în care este, de erezie și de persistență în această stare, după notificare și atâtea informări**. Nu mai putem discuta despre acceptabilitate la acesta. Cu zeci de ani în afundare în aceste lecturi, cu o bibliotecă largă de cărți de ocultism, după ce ținea cursuri pe aceste subiecte, după ce este notificat public de cel puțin doi duhovnici și un ierarh, mai poate A. Boca să fie scuzat? Dacă da, atunci care este scuza pentru acesta, pentru ereziile sale?

Și, ca să încheiem capitolul într-o altă notă, dacă această lucrare conține suficient de multe informații pentru o informare generală, oare cât știa Boca din antroposofie, când el explică impecabil entitatea Ilie-Ioan, și nu pare să greșească nicăieri în discuția despre antroposofie, fiind fără greșală în ce face? Este la un nivel foarte bun de informare și de asumare mai mare decât această lucrare? Și încă un amănunt, antroposofia este vastă, nu este un exercițiu pe 100 de pagini, ci pe mii, care trebuie parcurse, oare cât timp a petrecut A. Boca să o parcurgă? Ca să ajungă la discuția Ilie-Ioan, trebuia să parcurgă bazele (și asta se vede în discuția despre instincte și acte reflexe), despre corpul astral (se vede în cartea pe care o distribuie, care era despre... corpul astral), despre acești reîncarnați și inițiați (plasați clar în context și cu detalii din antroposofie de A. Boca, a se vedea „apostolul antroposof al lui Hristos, Sundar Singh”), dar și despre hipnoză, unde în liceu începe această practică și este surprins ulterior încercând să îi convingă prin această tehnică pe alții. Iar mențiunea despre „biblioteca largă de cărți” este firească, R. Steiner având zeci și sute de volume care trebuie parcurse, dacă dorești să fii informat – avea atâtea cărți pentru că trebuia să aibă atâtea cărți, și fiind atât de multe/cantități mari de cărți, undeva trebuiau să fie vizibile și să apară comentarii.

7. Încălcarea majoră a adevărului de credință în canonizarea acestuia

Se încearcă greșit exonerarea de responsabilitate și transformarea lui A. Boca într-un iresponsabil, care nu și-a asumat acțiunile sale. Pentru acesta apar tot felul de ipostasuri, teologul neștiutor, teologul cu un lapsus și înțelegere limitată, pictorul avangardist, ocultistul la tinerețe, ipostasuri care nu fac decât să evidențieze mai clar că se încearcă eliberarea acestuia de responsabilitatea ereziei și a hipnozei.

În numele cărui adevăr sau al cărei explicații, putem călca aceste trei teze ale acestor trei mari Sfinți Părinți, călcate de Arsenie Boca în nume propriu? În numele cărei concesiі putem desconsidera teologii și teologia Bisericii? Putem desconsidera că A. Boca citea pe larg literatură interzisă de Biserică, învăța în mănăstire așa ceva, preda unui public al Bisericii și apoi promova în scrierile și în pictura sa aceste erezii?

Canonizarea lui Arsenie Boca este un compromis de credință. A. Boca nu poate fi canonizat cu aceste trei teze în față și cu toate cărțile pentru mărturia practicii hipnozei. Poziția ortodoxă legitimă în acest caz a fost depășită prin compromis. De ce se trece peste ce au spus acești Sfinți ai Bisericii și de ce se devalorizează gravitatea teologică a mesajului teologic al lui A. Boca? Cum s-a ajuns la acceptabilitate pentru A. Boca, cum s-au depășit discuțiile despre erezie și hipnoză? Prin compromis/concesie de credință. Această afirmație nu poate fi diluată.

8. Drăgănescu, proiecție a Orientului în Occident și mărturisire de credință a lui A. Boca. Planul antroposofic și planul ortodox

Drăgănescu și lucrările sale *Cărarea Împărăției* și *Cuvinte Vii* sunt același lucru, au aceleași idei antroposofice. De ce? Întrebarea de pus legat de Drăgănescu este de ce să fi pus A. Boca pe pereții Bisericii conceptele fundamentale antroposofice, o paletă largă de antroposofie, după ce identice aceleași concepte le menționează în *Cărarea Împărăției* și în *Cuvinte Vii*?

Mai jos, este un tabel cu principalele concepte teosofice-antroposofice locul și unde pot fi găsite la A. Boca:

Concept	Lucrări	Drăgănescu	Mențiuni
Evoluție	Cuvinte Vii, Cărarea Împărăției	În Ioan-Botezătorul	Credincioșii menționează pe Ilie și Ioan în ochii acestuia, Părintele Papacioc
Reîncarnare	Cuvinte Vii, Ilie-Ioan	Francisc de Assisi (ucenic al lui Buddha) Ioan Botezătorul	Părintele Arsenie Papacioc Călugărul, 300 de ani, Duhul lui Ilie
Ilie-Ioan	Cuvinte Vii	Francisc de Assisi	Părintele Arsenie Papacioc Călugărul, 300 de ani, Duhul lui Ilie
Inițiați antroposofi	Sundar Singh	Ulfula Ioan Botezătorul Francisc de Assisi	Maestru inițiat
Simbolică antroposofică	Pictură doar la Drăgănescu	Curcubeu, culori, arcuri, reîncarnare, lotus	Pictură doar la Drăgănescu
Teorie antroposofie	Biblioteca largă de Rudolf Steiner (care are câteva zeci de volume, fiind firesc pentru un colecționar) Predă cursuri la mănăstire	Reîncarnați și inițiați, Ilie-Ioan, Hristos cosmic	Nenumărate mențiuni personale, fakirism, maestru inițiat, cerc antroposofie, altele

Părintele Patriarh Daniel spune în predica din Duminica Ortodoxiei (1 martie 2026, predică disponibilă în bibliografie și online) că **icoana este mărturisire de credință în fața Bisericii** și repetă pe larg semnificația icoanei și a picturii bisericești. Or, exact asta este **semnificația Drăgănescu, mărturisire de credință a lui A. Boca**.

Dar ce anume a mărturisit A. Boca la Drăgănescu? Budismul, în Francisc de Assisi, reîncarnarea unui ucenic al lui Buddha, un inițiat ocultist și antroposofic în

Ulfila, tot ucenic al lui Buddha și deținător al unor puteri elementare, suprafirescul- inițierea (înșelarea) ca criteriu de comuniune, superioritatea orientală față de Biserică, reîncarnarea proprie în Ilie-Ioan, precum și Hristosul cosmic? Aceasta este mărturisirea lui A. Boca de la Drăgănescu. Cât timp părintele Patriarh spune mărturisire de credință, la Drăgănescu avem de ales pentru A. Boca un întreit-arianism în catolicism, până la orientalism deplin.

A. Boca a atins un pachet fundamental de concepte antroposofice, într-o mărturie de credință, pachet care, firesc, se așază peste o viziune orientală asupra lumii, peste o religie orientală. Ipoteza că A. Boca l-a pus la Drăgănescu pe **Francisc de Assisi** în calitate de catolic este infirmată de celelalte mențiuni din lucrările sale, **Sundar Singh, Loyola, Ulfila**, toți simboluri majore antroposofice, reîncarnați și inițiați. Adică de fapt A. Boca l-a pus pe Buddha pe pereții Bisericii, în unii dintre ucenicii acestuia. Mai mult sau mai puțin, Assisi și Ulfila sunt de fapt Buddha. Iar toate aceste nume nu sunt simple nume din antroposofie, ci sunt mari „**sfinți antroposofi**”, care au sute de pagini, fiind la nivelul Sfinților ortodocși, dacă îi putem numi astfel. Cum vorbim noi de un mare sfânt, la fel vorbesc antroposofii despre Francisc de Assisi. Dacă înțelegem că pe pereții Bisericii și în lucrările lui A. Boca avem patru sfinți antroposofi, discuția e cu totul alta.

Dacă traducem Drăgănescu în concepte primare orientale, avem:

1. Buddha (Assisi, Ulfila)
2. Zarathustra (Hristos în Înviere Sa)
3. Inițiați (Assisi, Ulfila, Sundar Singh)
4. Reîncarnați (Assisi, Ilie-Ioan, Ulfila)
5. Flori de lotus și culori antroposofice, organe senzoriale antroposofice, simbolistică antroposofică.
6. Conceptele de bază teosofice și antroposofice, evoluție, reîncarnare, karma.

Drăgănescu este o realitate orientală, proiectată în creștinism. Este reîntruparea Orientului în creștinism. O proiecție cu noțiuni și concepte echivalente. Icoană orientală, cu personaje din creștinism. Undeva trebuie să se vadă această dihotomie și să fie evidente planurile Occident vs. Orient, și aceasta este la Drăgănescu, unde e clar că sunt două planuri distincte, unite printr-un simbolism antroposofic într-o instanțiere creștină, creștinism adaptat la conceptele antroposofice orientale.

Aceasta este **realitatea Drăgănescu**, pe care și doamna Tatiana Niculescu s-a străduit să o exprime în materialul produs, care, în mare, este aceeași discuție – și asta ca să nu mai ferim discuția despre orientalism. Planul antroposofic sau, mai bine zis, oriental este cel mai de sus, în care este efectiv o **realitate orientală**, cuprinsă într-un echivalent creștin, într-o **proiecție reîncarnată în creștinism**.

Boca mărturisește la Drăgănescu nu o deviere, nu o erezie-confesiune, ci o altă religie. La Boca, problema este că a trecut cu totul în cealaltă parte, în altă cultură, în altă religie. Încrederea și credința sa au devenit suprasetul oriental, alăturat sincretismului cu creștinismul, rezultând ceva cu de toate, panteism, o religie cosmică, sincretism. Cu adevărat Arsenie Boca este mărturisitor, dar al unei credințe străine, și nu al Ortodoxiei. Și aceasta o face nu doar la Drăgănescu, ci și în lucrările sale, care au aceleași idei, putându-se corobora această perspectivă și în aceste lucrări, dar și în mărturiile apărute pe parcursul timpului.

Orientalismul este construit și are ca bază înșelarea, mistica înșelătoare, care este cea care legitimează experiența orientală. Calitatea „inițiatului” este egală cu „calitatea viselor sale” în Orient – într-o antiteză a Ortodoxiei. De asta, Rudolf Steiner, de copil, a plecat de la o viziune-revelație înșelătoare pe care a ținut-o etalon toată viața (a se vedea în Anexă), la fel ca toți din teosofie și antroposofie. Pe asta se construiește logica Orientului și a antroposofiei, pe înșelare, pe paranormal, tradus într-o mistică bolnavă. Ce se numește în teosofie-antroposofie suprafiresc, suprasensibil, este înșelare pură în Ortodoxie – Orientul a construit discuția religioasă pe conceptul creștin de înșelare, pe care l-a dezvoltat într-o mistică și într-o viziune religioasă comprehensivă, alăturată practicilor oculte-hipnozei.

Francisc de Assisi este total nefiresc pentru Ortodoxie, dar este deplin natural pentru antroposofie, unde este primul sfânt al acestora. Ulfila nu are în niciun fel de discuție ce să caute în Ortodoxie, dar este mare sfânt în antroposofie, este natural în acest plan. Sundar Singh este un alt pilon al antroposofiei, nu are ce să caute într-o discuție ortodoxă, dar este obligatoriu în orice discuție antroposofă, Loyola la fel, este natural în antroposofie. Ilie-Ioan sunt, la fel, o simbolistică legată de antroposofie, reîncarnare, fiind obligatorii să fie prezenți în discuție – sunt firești în antroposofie. Hristos, în antroposofie, este obligatoriu legat de Assisi. Hristos diafan, ca o fantomă, numit chiar „fantomă” de antroposofi și prezent chiar ca fantomă pe pereții Bisericii, pentru a arăta că este un spirit cosmic, este obligatoriu în discuție. Acestea sunt dogme în antroposofie, obligatorii în orice discuție, firești acolo, dar inexplicabile pentru Ortodoxie. Assisi nu are legătură cu catolicismul la Drăgănescu, Ulfila nu are legătură cu creștinismul la Drăgănescu. **Concluzia aici este simplă, A. Boca este de altă religie.** Se uită insistent la Orient și predă în Biserică simbolistica superioară a acestuia. Construiește vizibil un plan de antroposofie, care în Ortodoxie, este respins prin neștiință.

Sensul lui Assisi, în acea scenă cu Hristos e de budist – valoarea lui nu e de catolic, ci de ucenic reîncarnat al lui Buddha, nu de ucenic al lui Hristos. Valoarea intrinsecă a acestuia, în această scenă este legată de Buddha, cu o speță în catolicism, nu de catolic. Iar dacă Assisi e pictat prin Buddha, și semnificația lui Hristos este legată tot de Buddha, fiind cumva asemănător acestuia în scena în care apare alături de Assisi. Doar vorbim de antroposofie, unde Buddha și Hristos apar împreună – a se vedea Anexa. Și totuși îl avem pe cel mai mare sfânt al antroposofilor în Biserică, legat de Hristos într-un curcubeu teosofic și nu înțelegem sau nu mai vrem să primim că este antroposofie. Boca e drag tuturor, „spunea la lume”, de asta adevărul e speculație.

Ce a făcut în *Cuvinte Vii* legat de antroposofie și de Ilie-Ioan, Arsenie Boca a repetat identic la Drăgănescu, de data aceasta ca afirmații-enunțuri, în Assisi, Ulfila, Ioan Botezătorul și restul. Afirmațiile de la Drăgănescu transformă *Cuvinte Vii* în afirmații asumate de A. Boca, iar Drăgănescu este egal și completat de *Cuvinte Vii*. Și ca să vezi că Boca a preluat din antroposofie acestea, Steiner a fost expus la catolicism și protestantism, și de acolo a cules spețe în exercițiul său, iar Boca nu se duce mai mult decât Steiner a spus.

Arsenie Boca recită la Drăgănescu din Steiner, dogmele de bază ale antroposofiei. Toate ieșirile lui Boca de la Drăgănescu și din *Cuvinte Vii* au un numitor comun, antroposofia. Toate sunt legate de antroposofie și nu în altă parte. Boca nu se duce natural în catolicism, să poți spune că avea o înclinație și afinitate spre catolicism, dar se duce natural în devieri și discuții cu teme antroposofice. De aceasta la Drăgănescu este un plan antroposofic, și nu scăpări din catolicism și din alte părți.

Conform lui A. Boca, la Drăgănescu îl avem pe Buddha în diferite reîncarnări pe pereții Bisericii. Pare totuși cam mult să avem într-o canonizare pe Buddha pe pereții Bisericii, în diferiți reîncarnați. Iar, ca să închidem dinainte eventuale discuții despre minimizare – de tipul: „a pus și el 4 nume și toți se leagă de el”, minimizare fără justificare –, trebuie să ne uităm că Assisi e budist reîncarnat, Ulfila la fel, Sundar Sing neagă dogma Bisericii și e inițiat, Loyola e alt reîncarnat cu puteri elementare venite de la Buddha, și apoi, în Ilie-Ioan reia discuția din *Cuvinte Vii* la Drăgănescu, tot în spiritul reîncarnării.

Numitorul comun al acestor nume și al acestor concepte este antroposofia. Orice încercare derizorie de a minimiza sau a rupe de acest context, scoatere din context pentru a-l scoate nevinovat pe Boca, este ușor vizibilă. Iar, la acest nivel de gravitate al discuției, nu știu dacă există vreo altă opțiune pentru Biserică decât să oprească cinstirea acestuia.

Antroposofia este o religie gândită ca să concureze creștinismul la sfârșitul veacurilor, fiind rețeta ideală pentru creare de confuzie în creștinism față de care se prezintă ca o „ofertă nouă”, oferind și „creștinism”, dar și „orientalism”, fiind cu de toate, mistica păstrându-o pe cea imediată, hipnoza și transa, posedarea, bazându-se pe nevoia omului de mister, de a experimenta, de a primi rapid profeții, minuni, entuziasm – este ceva ce exploatează intim nevoia omului de senzațional, în toate dimensiunile, având cosmic, pe Buddha, Marte, planete, reîncarnare, inițiere, hipnoză și transă, misterii, omul fiind implicat în „secrete ale inițierii”. Nici orientalii nu știu ce să pună în „conștiință, transă, stări superioare, evoluție, hipnoză, mister, inițiere” – nici ei nu știu ce înseamnă acestea, dar sună interesant și se iau după ele. Și acolo nu este decât înșelare, simbolism gol și diavolul care face scamatorii. Realitatea dură asupra Drăgănescu este că nici măcar catolici și arieni nu avem, avem budiști reîncarnați într-o religie care pare creștină.

Planul antroposofic și planul ortodox sunt cele două planuri distincte găsite la Drăgănescu, fiecare cu caracteristicile lui specifice. Iar planul

antroposof spune că el este cel superior. Planul oriental este cel la care trebuie să ajungem. Și, dacă înlocuim la Drăgănescu chipurile cu orientali, cărora le aparține de facto concepția, Drăgănescu e deja altă discuție. Și problema Bisericii devine conectarea la această concepție și experiență paranormală – acolo nu e harul Duhului Sfânt, e doar înșelare, culori și închipuire legată de o religie cosmică. Acolo e o lume a viselor, a hipnozei și a „organelor senzoriale, flori de lotus colorate, a corpurilor astrale”, în care se admite orice experiență paranormală (înșelare) drept mistică legitimă. **La Drăgănescu, planul antroposofic are caracter de mărturisire de credință a lui A. Boca.**

Dacă ducem responsabil discuția în zona de antroposofie, discuția este incalificabilă, este o grozăvie. Dr. Victor Ardeleanu s-a exprimat corect în lucrările sale asupra a ce găsim aici: **„Grozăviile de la Drăgănescu”**. Iar doamna Tatiana Niculescu a scos în evidență foarte clar toate aceste puncte despre antroposofie în lucrarea domniei sale, volumul exprimând foarte bine o realitate cu rădăcini adânc înfipite, care, chiar dacă nu au fost menționate, sunt acolo, în spatele lucrării. Dr. Ioan Gându, pr. Anițulesei Gheorghe și monahul Teodot au identificat identic, toate aceste probleme în lucrările lor. Mai contează pentru credincioși sutele și miile de pagini ale lui Steiner despre reîncarnare, creștinism, Buddha și ucenici, dar și că îl avem pe Buddha în Biserică, lângă Hristos?

Și ce este Drăgănescu? Este Orientul cu chipul Occidentului. Doar asta spune continuu Steiner, Orient și Occident. Este doar o proiecție a Orientului în creștinism, o preluare și suprapunere peste acesta, o dorință a Orientului de a se legitima în Occident, adusă de/prin Boca. Occidentul prin ochii Orientului, adus de Boca, de cineva care a dorit și a încercat să facă această dominare și confruntare între cele două religii, una a luminii și alta a înșelării, în care înșelarea pozează ca lumină. Orient vs. Occident aduce această antiteză între Hristos și asceza harului în Biserică și orientalism-spirite-reîncarnare și mistică înșelătoare, yoga și hipnoză-posedare. Cumva, două religii puternice se confruntă, fiecare spunând „avem sfinți, facem minuni mari”, dar fiecare pe o altă cale.

Orientul încearcă să se impună și să schimbe în Occident percepția asupra comuniunii, prin înșelare, Assisi, Loyola, Ulfila, Sundar Singh, fiind altceva decât spune Occidentul, conform Orientului. De aceea, Drăgănescu este greu de înțeles, pentru că este o intersecție a două culturi. Steiner a fost amăgit de înșelare, nu a înțeles creștinismul și a preluat prin înșelare orientalismul – iar apoi l-a predat în Occident după un sincretism cu creștinismul, reinterpretând întreg creștinismul după perspective orientale. În fond, asta este Steiner, creștinismul reinterpretat printr-o perspectivă orientală, alăturat practicilor orientale din ocultism-hipnoză. Cinstim un om între două religii, care nici el nu știe bine care este adevărul și se încurcă singur într-un sincretism între orient și occident.

Iar Boca a crezut acestei teorii, fiind la fel de amăgit de exercițiile de influență și sugestie din liceu. Și a plecat pe calea „superiorității” Orientului și a rezultatelor rapide ale „căii mistice orientale”, încercând să impună și să inițieze Biserica Ortodoxă la Drăgănescu în aceste concepte. Iar aceste discuții, Assisi, Ilie-Ioan, nu sunt filosofii

colaterale, sunt de-a dreptul o credință nouă, promovată de A. Boca la Drăgănescu. Nu e doar o aroganță că el se vede ca Sf. Ioan Botezătorul, A. Boca crede efectiv în reîncarnare, el crede efectiv că este aceeași persoană ca Sfântul Ioan și Prorocul Ilie.

Experiența Boca începe greșit încă de la nașterea acestuia, când mama sa visează înșelător chiar „luna și soarele”, care vin și se aproprie de aceasta, adică principalele simboluri antroposofice ale lui Rudolf Steiner. Boca este prevestit înșelător încă de la naștere a fi fiu al lui Steiner și moștenitor al discuției despre lună și soare. Și asta ca să fie lecție de învățătură întregii Biserici, să nu se mai încreadă viselor de peste tot, dar și să înțeleagă că întreaga experiență A. Boca este sub semnul înșelării încă de la început și că tot ce este la Boca este sub auspiciul „lunii și soarelui”, dar în viziunea lui R. Steiner, al cărui principal ucenic a fost. Boca este între cei mai mari ucenici ai lui Steiner, autodidact. A luat ce a spus Steiner de bun și nu a mai stat să discute cu nimeni, girat în inițiativa sa de „experiența mistică alternativă suprafirească” prin tehnica hipnozei.

Închinarea la lună și soare prin Rudolf Steiner și A. Boca nu este o opțiune pentru Biserică. Trebuie spus că ajungem la închinare la soare și lună prin A. Boca, la o religie cosmică, în care sunt entități înșelătoare, cu o practică mistică de comuniune prin yoga, transă, hipnoză, posedare, mistică prin vise, vedenii și înșelare, care cu ușurință primește orice suprafirească drept mistică legitimă. Adică ne cuplăm la toată această religie orientală, care este activă acolo și girează în Orient această religie. Asta e la baza Orientului, asta girează și ține în viață activă această religie și mistică a Orientului, înșelarea, suprafirească, guru, yoghini. Iar această experiență are **două fundături**, una în care ajungem să **cinstim componente din altă religie**, cu totul diferită, și alta în care **ne conectăm prin practicile acestei religii la un paranormal activ greșit, la ce este în spatele Orientului** – pentru că nu avem unde să ajungem în altă parte. Conectăm Occidentul la experiența Orientului-înșelare.

Cumva, în Boca nu mai vorbim despre experiența Boca, ci despre **experiența Boca-Steiner**. Și experiența aceasta se traduce prin cuplarea Occidentului la Orient, prin acest nivel de înșelare și inversarea polarității experienței ortodoxe, alterarea acesteia în acest contact. **O cinstire Boca-Steiner nu este de dorit pentru Biserică.**

9. Concluzie: A. Boca, panteist și sincretist, practicant de hipnoză, care nu poate fi cinstit în Biserică

Formularea cea mai corectă pentru a cuprinde experiența: ***Arsenie Boca este panteist (orientalist) și sincretist, practicant de hipnoză – este cea mai apropiată de realitatea din spatele experienței.***

Arsenie Boca nu mai este creștin prin practicarea sincretismului oriental și a antroposofiei. A. Boca nici măcar religia creștină nu o mai are. El are altă credință decât creștinismul. Este adeptul unei culturi dorite superset al credinței creștine.

Creștinismul (în general) la Boca este doar o speță a realității de comuniune spirituală suprafirească, pe care o asumă prin credința orientală. „Creștinismul” lui Boca este un subset al păgânismului oriental și al viziunii cosmice asupra comuniunii prin suprafiresc, toate religiile fiind doar experiențe văzute ale suprafirescului cosmic, create de mari inițiați, fiind egale. Experiența A. Boca este doar un contact major între două religii, într-o încercare de a le combina și de a aduce principiile orientale peste Occident, pentru a demonstra și educa Occidentul în orientalisme.

Răspunsul la întrebarea dacă A. Boca este eretic este găsit imediat în cele trei teze atașate, unde se vede clar eroarea teologică a acestuia (păstrând doar catolicismul în discuție, discuția minimală teologică, lăsând deoparte discuția largă despre perspectiva antroposofică și sincretismul asupra credinței). Răspunsul la întrebarea dacă A. Boca este practicant de hipnoză și dacă această practică este greșită este găsit imediat în manualele de spiritism și hipnoză, unde cuprinsul ne arată întreg traseul acestuia prin ocultism, dar și în volumele care păstrează mărturii despre practicarea de către Boca a hipnozei. Răspunsul la întrebarea dacă erezia și hipnoza acestuia sunt acceptabile este nu, deoarece au fost **practici de fond, de esență, toată viața, în mijlocul Bisericii și al informației Bisericii, prin atingerea voluntară a literaturii eretice și preluare voluntară**, nu ceva marginal.

Gravitatea ereziei de la Drăgănescu, în care Arsenie Boca susține un întreit-arianism în catolicism (a se vedea gravitatea tezelor Primatului, „Filioque” și Harul creat catolic, atașate la acest memoriu, dar și discuțiile despre antroposofie), **gravitatea practicii hipnozei** care este o practică/tehnici de invocare demonică în sine (a se vedea manualul de ocultism și referințele la forțele „magnetice/demonice” din spatele hipnozei și manualul de spiritism din anexe), dar și **lipsa oricărui argument legat de vreo posibilitate reală de acceptabilitate** (a se vedea argumentele de mai sus), impun ca Arsenie Boca să nu fie cinstit ca sfânt al Bisericii și să fie scos din lista de Sfinți canonizați ai Bisericii.

Când parcurgi bibliografia lui Rudolf Steiner, pe care am adăugat-o ca imagini în anexă, și vezi cuprinsul volumelor în care apar entitatea Ilie-Ioan, Hristos, Apostolii, Misteriul Golgotei, Buddha pe Marte, Lucifer și Ahriman, inițiere, iluminare,

suprafiresh-suprasenzorial, cum ajungem la suprasenzorial (înșelare), înșelarea ca fundament al acestei credințe și filosofii și multe altele, apare întrebarea cum poate fi cinstit cineva care s-a cufundat ca într-un botez în toată această literatură, sincretism între orientalism și creștinism, care neagă creștinismul în general, dar și creștinismul ortodox? Parcurgerea a doar puține dintre cuprinsurile volumelor publicate de Steiner ar trebui să fie suficientă pentru a vedea cum s-a călăuzit A. Boca în discuție și pentru a găsi rapid ideile acestuia la Steiner.

Unul din gravele puncte ale discuției este practicarea hipnozei. Lipsa vizibilă a înțelegerii gravității actului comis în hipnoză, absența bibliografiei despre această practică, în care peste tot scrie „demonic, posedare, forța magnetică”, este nepotrivită. Canonizarea cuiva care avea ca reflex imediat și la purtător hipnoza, după cum vedem în încercarea de a-l hipnotiza pe părintele Arsenie Papacioc, este imposibilă. De ce? Pentru că intră în Biserică această ispită, iar **credincioșii care se roagă acestuia se vor ruga în ispită** prin practicile acestuia de invocare. Acesta este **cel mai grav aspect al acestei canonizări**, canonizarea unui practicant de invocări și aducerea acestei practici în Biserică. **Duci practica hipnozei/ispitei la credincioși.** Gravitatea acestei canonizări stă în acest punct, în introducerea unei grave ispite în Biserică. Impactul asupra Bisericii trebuie corect subliniat în această canonizare.

Totul la A. Boca se dezvoltă pe antroposofie și hipnoză, pe aceste două idei mari, sincretism, toate religiile sunt una, paranormal și hipnoză, după ce ani de zile a parcurs literatură eretică. Când începi să scrii pe o hârtie linie cu linie, pe cele ale lui Boca pentru antroposofie, erezie, hipnoză și spiritism, se adună o poveste de groază, bine legată. Și acesta este adevărul despre A. Boca. Este doar o aducere la viață a „profetului” din volumul Sf. Ignatie Brancianinov, dar pentru o Biserică întreagă.

Este interesant cum toată Biserica vede scris într-un manual: „hipnoză, ocultism, hipnoza baza ocultismului, demonic” – și, totuși, mintea este blocată să înțeleagă cuvintele din fața sa, doar pentru a-și găsi un refugiu să îl poată salva pe Boca, să poată să își salveze speranța că acesta ar fi bun, refuzând asocierea discuției cu demonicul, refuzând discernământul și înțelegerea de bază a realității. Realitatea este refuzată în această discuție în schimbul iluziei de către următorii acestuia. Este uimitor. De unde acest blocaj al minții, de a înțelege o afirmație de bază care stă în fața noastră, că „hipnoza este temelia ocultismului/unei arte demonice”, practică de A. Boca? O discuție despre A. Boca, dar fără acest manual de ocultism, este derizorie. Sau poate Boca a ajuns în mințile credincioșilor atât de mare, percepția despre acesta este atât de puternic formată, încât se ajunge să se respingă realitatea?

Canonizările se fac pentru a continua în mod sănătos experiența ortodoxă, să fie slăvit Dumnezeu, dar și noi, Biserica, să primim ajutor de la cel canonizat. **Continuarea sănătoasă și nealterată a experienței ortodoxe** este obiectivul primar al unei canonizări. A. Boca alterează deplin experiența ortodoxă prin viața sa. Biserica are nevoie de sănătate în toate dimensiunile, nu de satisfacerea entuziasmului unor mulțimi care nu înțeleg paranormalul și fenomenele de înșelare. Pentru a se păstra verticalitatea Bisericii, aceasta trebuie ancorată în lucrarea și sub

acoperământul Duhului Sfânt, prin adevăr. Neadevărul ne depărtează de lucrarea Duhului Sfânt și ne duce în ispită.

Adevărul este cel care ține Biserica, nu mulțimile entuziasmate de diferite numere și spectacole făcute în Biserică. Adevărul statistic, liniștirea cugetelor unor mulțimi care nu înțeleg înșelarea, dar care o urmează, nu este o cale care să ne țină în lucrarea Duhului Sfânt. Nu se pot împăca și adevărul și înșelarea într-o canonizare, chiar dacă mulțimi mari ar striga: „Vrem înșelare!”.

Ocultismul lui A. Boca este un volum, o poveste, nu o mențiune. Volumul doamnei Tatiana N. se învâрте în jurul aceluiași fond și fundal. O narațiune complet de la zero despre A. Boca va avea cel puțin o parte considerabilă despre ocultism. Povestea *A. Boca și ocultismul* stă mai bine pe picioare decât povestea că acesta este „sfânt” și este cu mult mai coerentă. Toate acestea se leagă firesc și curg natural la Boca în discuția despre ocultism, gradual, început, progres, dobândire puteri, vizibilitate în Biserică, mase, desăvârșire la Drăgănescu, încât întrebarea este de ce această poveste este ignorată?

O viață a fost slujitorul acestei puteri cunoscute de acesta, pe care a iradiat-o celor din jur. Acum este canonizată această „putere”. Prin aducerea credincioșilor în preajma lui A. Boca, aceștia sunt puși să se apropie de această experiență personală a acestuia. A. Boca a iradiat în jurul său o putere. Dar aceasta nu a fost a lui Dumnezeu, ci a cărților pe care le ținea în spatele său. Icoana A. Boca având o carte de ocultism în mână este icoana autentică a acestuia.

A. Boca este văzut practicând hipnoza, dar mintea adeptilor este blocată în fața șocului creat de acesta în Biserică: se vede, dar nu se vede, se aude, dar nu se înțelege. S-a canonizat șocantul, dar nu realul – șocul ține de real în această canonizare, impresia contează mai mult decât realitatea, captivitatea în șocant/imaginație este esența acestei canonizări. Șocul psihic puternic este esența discuției la A. Boca – blocarea minții pentru a nu mai putea raționa. Ce mai trebuie spus în povestea *A. Boca și ocultismul* pentru a fi crezută, că este spus totul deja! Ce nu convine la această poveste, nu mai iese Boca după calapodul setat deja de unii pentru el? Dar este acest calapod cel în adevăr sau este cel captiv în șocul creat de povestea acestuia? Trebuie puțină atenție și la latura psihologică a întregii discuții, la manipularea produsă prin șocare, în care se urmărește dezarmarea rațiunii, stare și atitudine transmisă întregii Bisericii, ca în protestantism, care așa funcționează, prin șocarea credincioșilor și aducerea acestora într-o stare pasivă, de temere. Și bagi această stare în toată Biserica și aduci Biserica într-o stare vegetativă, după ce au fost anesteziați/șocați anterior – și normezi asta. O canonizare trebuie să fie o normare pentru mase, să poată fi dusă de toată Biserica, nu să ai nevoie de pregătire dedicată în toată direcțiile să descifrezi încâlcirile din discuție, pentru că altfel te rătăcești. Din capul locului, Boca nu este o discuție pentru mase și nu trebuia adus într-o discuție pentru canonizare.

Este suficient de neadunată teza despre A. Boca, Steiner și ocultism, încât de aceea nu înțelegi nimic de acolo și este respinsă această discuție de mulți. Durează mult, este un proces în timp până când astfel de discuții se așază, până când

vizibilitatea deplină asupra pozițiilor din subiect este obținută – de asta pripirea unor decizii de canonizare nu este benefică pentru Biserică. Dacă erezia nu mai contează în Biserică, peste hipnoză nu ar trebui să se poată trece, pentru că o bagi în Biserică și **ispitești credincioșii Bisericii**.

Dacă citești „Acatistul Arhanghelului Harpsandarius” (sau altele similare) – autor C. Dogaru, comunicator spiritist, având multe astfel de „rugăciuni” publicate –, cu siguranță că nu ajungi la Dumnezeu, deși aparența de legitim, venită din citirea unui acatist pare să fie împlinită, dar o să fii legat tot mai mult de înșelarea în care ești și de experiența trăită de tine. Este exact ca atunci când citești cărți cu Sfinți Părinți. Un acatist în acest caz nu face decât să te ducă și mai rău în înșelarea în care ești.

În paralel, la **A. Boca găsim două lucruri antitetice**: „spunea la oameni” (dar nimicuri în esență) și făcea hipnoză. Și se încearcă anularea discuției despre hipnoză, dosirea acesteia, pentru a rămâne doar discuția despre „darurile sale”. Din nefericire, ambele sunt făcute în paralel de Boca, atât darul „spunerii”, dar și darul hipnozei. Iar hipnoza înmulțește cu minus tot ce A. Boca spunea oamenilor. Iar toate volumele produse pentru acesta, ca „mărturie”, ajung să fie înmulțite cu minus, fiind o mărturie împotriva acestuia, fiind folosite nu pentru o canonizare și cinstire, ci pentru a dovedi cât de mare este înșelarea prin acesta, cât a „lucrat”, dar în sens greșit. Acele volume scrise pentru acesta, în care mai găsim mărturii de tipul „spunea (nimicuri în esență) la oameni”, trebuie coroborate cu darul avut de acesta în paralel, darul hipnozei. Nu sunt mutual exclusive discuțiile cum se încearcă să se spună, ci merg în paralel. A „spus la oameni”, dar a practicat și hipnoza în paralel. Totul la A. Boca este lucrat prin hipnoză/autohipnoză.

Adevărul ajunge speculație, iar înșelarea adevăr atunci când adevărul nu convine în această discuție. Mărturiile pentru antroposofia și hipnoza lui A. Boca nu pot fi anulate discreționar doar pentru că o parte nu le dorește și nu pot fi ignorate doar pentru că „folosesc celeilalte părți”. Cumva, adevărul ajunge speculație, iar înșelarea adevăr (paradigma Occident-Orient, Orientul superior, prin înșelare, simulând a fi chiar originalul), tocmai prin folosirea discreționară a etichetei *speculației*, când este clar că vorbim despre un nivel întreg de antroposofie și hipnoză, prezent în discuție, dar care nu convine. Când se discută despre Boca și antroposofie discuția este „speculație”, neținându-se cont că acesta, în lucrările sale, pătrunde profund în subiecte antroposofice, argumentele adevărate, dar care folosesc celeilalte „părți”, devenind surprinzător „speculație” – doar nu folosesc pentru Boca. Nebăgarea de seamă nu scuză în discuție pe cei care ajung să cinstească pe Boca-Steiner, uzând greșit termenul „speculație”.

La sfârșitul veacurilor adevărul este speculație și înșelarea adevăr – realitatea acestor zile. „Adevărul” Bisericii va fi înșelarea, după cum și Hristos profetește. Asta trăim astăzi: adevărul ca speculație, ca pură speculație.

10. Impactul eclesiologic care impune oprirea cultului și a cinstirii lui A. Boca: hulirea Duhului Sfânt, cuplarea Bisericii la paranormal activ

Impactul eclesiologic al canonizării lui A. Boca poate fi rezumat într-o frază: **cinstirea de către Biserică a panteismului și sincretismului, dar și cuplarea Bisericii la o experiență paranormală, activă, prin A. Boca.** Detaliat, impactul eclesiologic este:

1. **Hulirea Duhului Sfânt**, prin acceptarea de către Biserică a ereziilor sincretismului, catolicismului, dar și a altor erezii învățate de acesta. Pentru A. Boca, Biserica nu este ce spunem noi în Ortodoxie și A. Boca nu împlinește condiția de bază a unei canonizări, credința în Biserică; este un om între două religii; acceptarea cinstirii cuiva care nu este în deplinătatea credinței ortodoxe, care avea o credință confuză. Închinarea se face în Duh și în Adevăr. **Concesie în erezie.**
2. **Afectarea Bisericii – apropierea Bisericii de experiența din spatele hipnozei**, practică asociată cu demonicul și **ispitirea Bisericii în această experiență**, prin invocarea acestuia. **Expunerea și ispitirea credincioșilor**, prin contactul cu lucrarea sa, din spatele hipnozei, practică de A. Boca, transmisă prin cinstirea acestuia credincioșilor.
3. **Alterarea și coruperea spiritualității ortodoxe** prin acceptarea învățăturilor greșite ale acestuia.
4. Devierea atenției Bisericii la o spiritualitate greșită. Experiență greu de înțeles, confuză, dar și alterată, care va aduce o **distragere în Biserică de la spiritualitatea ortodoxă autentică.**

Aceasta este experiența A. Boca în sine, o experiență ortodoxă distorsionată, o perspectivă ortodoxă greșită, alterată, având coordonate greșite, care vor fi preluate de Biserică. Iar în zona de hipnoză, Boca nu poate fi adus într-o discuție de canonizare, pentru că va aduce credincioșilor influență demonică.

Acestea sunt **cele două puncte majore care trebuiau validate atent**: o **viziune eretică de comuniune** pornind de la antroposofie, pe care a studiat-o și a învățat-o ani întregi, o eclesiologie pornind de la paranormal (înșelare), în care găsesc nenumărate repere legate de comuniune în afara Bisericii, precum în catolicism (dar și reîncarnarea și alte erezii), și cel de al doilea punct major, **hipnoza**, o practică în esență de posedare pentru „profeție”. Biserica **nu poate cinsti** pe cineva care nu înțelege ce este Biserica, care consideră că Biserica este legată de sincretism-paranormal, și **nu se poate apropria** de un practicant de hipnoză-demonism, din cauza influenței pe care o va primi de la acesta.

Tranzitivitatea care apare în discuție (când cinstim icoana vorbim despre cinstirea persoanei și o adresare către aceasta, fiind aceeași situație) apare și aici, în situația în care prin A. Boca ajungem direct la experiența din spatele acestuia, este problema majoră a acestei canonizări. Este o problemă de fond, nu de formă. Afectează direct actul liturgic, se duce direct la credincioși. Și, din cauza răspândirii cultului ajunge rapid la foarte mulți credincioși.

Eu nu cinstesc pe cineva care consideră că Biserica este un sincretism, care îi include și pe catolici și pe protestanți, dar și pe orientali, și aceasta după ce studiază teorii despre antroposofie, paranormal-înșelare și hipnoză, care nu crede în Biserică, care nici condiția de bază a unei canonizări, credința în Biserică, nu o are, ci are în schimb o percepție largă, sincretistă, despre comuniune. Și nici nu stau aproape de cineva care a fost toată viața în contact cu practici precum hipnoza, după ce a fost numit maestru al acestora. Conștiința mea ortodoxă nu îmi permite aceasta.

Impactul acestei canonizări este că **astăzi avem în Biserică un antroposof sincretist, practicant de hipnoză/invocări**, cinstit de credincioșii Bisericii, ispitiți în această experiență prin alipirea de experiența negativă a acestuia, și **nu un Sfânt adevărat**. Astăzi, Biserica este pusă să se închine unui sincretist și hipnotist, unui om confuz în credința sa. Când Biserica se roagă astăzi lui Arsenie Boca, **nu se roagă lui Dumnezeu, ci în altă parte, în ispită**.

Acest memoriu cuprinde în adevăr experiența A. Boca și impactul acesteia în Biserică, cuprinde precis poziția autentică a lui A. Boca față de credință și experiența ortodoxă, și arată clar că nu poate fi adus într-o discuție despre cult și cinstire. Mesajul principal al memoriului este că nu se poate ține conectată Biserica la experiența A. Boca. Arsenie Boca nu este mai mult de un eretic, un hipnotizator, dar și o ispită pentru Biserică. Canonizat, necanonizat, lucrurile trebuie să fie clare. A. Boca nu era de canonizat, nu este ceva pentru mase. Punctul terminal al experienței este când Biserica va înțelege integral experiența și va scrie alb pe negru ce a fost cu aceasta.

Pentru aceste motive, cu respect, Vă adresez rugămintea să opriți cultul/cinstirea acestuia în Biserică, în rândul Sfinților, și să îl scoateți din lista de Sfinți ai Bisericii.

Data

9 Mai 2026

București

Semnătura

Doru Nastasă

Bibliografie

1. Doru Nastasă, *De ce Biserica Ortodoxă nu îl poate canoniza pe Arsenie Boca*, Ediția a II-a, București, Editura Smart Publishing, 2024.
2. Doru Nastasă, *Compromisul de credință „Arsenie Boca”. Un Ferrara-Florența al BOR*, București, Editura Smart Publishing, 2025.
3. Tatiana Niculescu, *Ei mă consideră făcător de minuni, Viața lui Arsenie Boca*, București, Editura Humanitas, 2018.
4. C. K. Nicolau, *Curs Practic de Științe Oculte*, Ediția a VIII-a, Vol. 1 și 2.
5. Ion F. Buricescu, *Misterele Sufletului Omenesc. Spiritism și Metapsihică*, Editura Semne, București, 2008, reproducere în facsimil a lucrării *Spiritism și Metapsihică* apărută în anul 1934, la Editura Tipografiile Române Unite.
6. Catolicismul, întreit-arianism, poziția ortodoxă față de catolicism:
 7. Catolicismul – 1. *Primatul Romei, teza zero a dialogului ecumenic. „Totul prin Roma”*, <https://www.unitateaortodoxa.ro/catolicismul-primatul-romei-teza-zero-a-dialogului-ecumenic-totul-prin-roma/>
 8. Catolicismul – 2. *Filioque, problemă teologică artificială, accident lingvistic și enigmă teologică*, <https://www.unitateaortodoxa.ro/catolicismul-2-filioque-problema-teologica-artificiala-accident-lingvistic-si-enigma-teologica/>
 9. Catolicismul – 3. *Harul creat catolic, eroare capitală de poziționare a omului față de Dumnezeu, arianism*, <https://www.unitateaortodoxa.ro/catolicismul-3-harul-creat-catolic-eroare-capitala-de-pozitionare-a-omului-fata-de-dumnezeu-arianism/>.
10. Predica Patriarhului Daniel, *Despre Sfintele Icoane*, Duminica Ortodoxiei, 1 Martie 2026, https://www.unitateaortodoxa.ro/wp-content/uploads/2026/04/Predica-Patriarhului-Daniel_1-Martie-2026-Duminica-I-din-Post-a-Ortodoxiei-Sfintele-Icoane-1.pdf
11. Pr. Ioan Valentin Istrati, *Despre hipnoză*, <https://doxologia.ro/despre-hipnoza>.
12. Arhimandrit Paulin Lecca, *Jurnal Duhovnicesc*, Bacău, Editura Studion, 2013.
13. Sfântul Ignatie Briancianinov, *Despre Îșelare*, București, Editura Anestis, 2005.
14. Teologia grupului de lucru Victor Ardeleanu: <https://www.unitateaortodoxa.ro/adevarul-despre-parintele-arsenie-boca-teologia-dr-victor-ardelean/>.
15. Pr. Anițulesei Gheorghe, *Fenomenul Arsenie Boca*.
16. Arsenie Boca – sfânt sau înșelat? Mărturii ale 4 mari duhovnici români contemporani cu el, <https://www.youtube.com/watch?v=3sGFSLaTNko>
17. Rudolf Steiner, PDF online cu lucrări importante ale acestuia, <https://www.unitateaortodoxa.ro/wp-content/uploads/2026/05/Rudolf-Steiner-PDF-cu-lucrari-importante-ale-acestuia.pdf>

18. Resursele publicate pe site-ul Unitatea

Ortodoxa: <https://www.unitateaortodoxa.ro/de-ce-biserica-ortodoxa-nu-il-poate-canoniza-pe-arsenie-boca/>

19. Resursele publicate pe canalul YouTube Unitatea Ortodoxa, în playlistul pentru necanonizarea lui Arsenie Boca:

https://www.youtube.com/playlist?list=PLRDhD_rwTzRTGXbYj39WbhRW2BaTM9jG3.

Link accesare bibliografie: <https://www.unitateaortodoxa.ro/descarca-pdf/>.

Anexa 1. Erezie - Catolicismul, întreit-arianism

Poziția ortodoxă față de catolicism este văzută în tezele Primatului, Filioque, Harul creat catolic, în articolele de mai jos, care sunt extinderea/completarea pozițiilor teologice ale Sfinților Grigorie Palama, Sf. Patriarh Fotie, Sf. Marcu al Efesului și a Sf. Iustin Popovici. Cu aceste trei teze în față, Arsenie Boca este eretic la Drăgănescu și nu poate fi canonizat, negând teologic o poziție ortodoxă excepțional de importantă, care, în esență, condamnă un întreit-arianism.

1.1 Primatul Romei, teza zero a dialogului ecumenic. „Totul prin Roma”

Primatul Romei este cea mai importantă teză a dialogului ecumenic. În Primat, catolicii afirmă că doar Roma are autoritatea să Îl împărtășească pe Hristos lumii, că Hristos și Evanghelia sunt de la Roma, că Roma este posesoarea și moștenitoarea de drept a Evangheliei, prin Apostolul Petru.

Primatul are un impact eclesiologic major, fiind un **pol centrifug** care a partiționat unitatea Bisericii între Apus și Răsărit. Primatul Romei este și un principiu de discriminare în identitatea Bisericii (superioritate eclesiologică a latinismului) și definește un atribut ontologic nou, dar și o constrângere existențială a Bisericii Apusului. Introduce în eclesiologie un concept de creștinism superior al unei rase creștine superioare latine, care se manifestă prin Roma.

Primatul partiționează eclesiologic Biserica și devine un gând și o conștiință independentă-autonomă de conștiința Bisericii. Aduce o partiționare în catolicitatea-universalitatea Bisericii, fiind o afectare directă a acesteia, în care, în lista de valori eclesiologice din discuția despre catolicitate, care sunt unitate, identitate unică, participare, gând unic, toți, caracter unitar, decizie unică, pe lângă care Roma introduce **adaosul „prin Roma”**, începând lunga listă de adaosuri ale Apusului cu cel mai rău, autoritatea discreționară a Romei de a defini și posedea Biserica. „Totul prin Roma”, totul semnat de Roma, o relație de dependență între un concept temporal pământesc și adevărul Bisericii.

Crezul catolic este alterat prin primat, iar acesta devine **parte a definiției Bisericii Romei: Biserica este Una, Sfântă, Sobornicească, Apostolică, doar prin latinism-Roma**. Afectează axiologia eclesiologică, setul principal de valori eclesiologice majore. Primatul devine o parte constitutivă a catolicismului.

Primatul devine un **dumnezeu al catolicismului** prin poziționarea superioară și definitorie față de lege, identitate, comunitate, divinitate, dar și față de actul Bisericii. Primatul poate defini discreționar identitatea Bisericii și devine un dumnezeu închipuit, dar și un lucifer al comunității Apusului, repetând în Apus istoria Biblică a căderii prin mândrie. Primatul afirmă că mișcă și deține Biserica, egal lui

Hristos, deci este Dumnezeu, având o poziționare față de aceste valori egală cu a divinității.

Alterarea centralității atenției Bisericii, dar și a actului acesteia, este una dintre marile probleme aduse de primat, comunitatea organizându-se în jurul acestuia, în loc de Hristos, primatul substituindu-L în centralitate pe Hristos.

Analiza tezei are mai multe dimensiuni, de management organizațional, argumentare formală, teologică-ecclesiolologică, politică, istorică, la nivel de identitate creștină și cultură.

Argumentarea tezei trebuie făcută prin reducere la un argument dominant și la o antiteză, **unul** vs. **toți**. Este decizia Bisericii prin unul sau prin toți? Scriptura aduce o definiție pentru structura organizațională (Ap. Pavel, „Dumnezeu a instituit în Biserică întâi...”), apoi aduce un Sinod Apostolic în care Apostolul Petru însuși afirmă: **„părutu-S-a Duhului Sfânt și nouă”**, în care enunță **decizie, toți, lucrarea Duhului Sfânt**, subliniind repetat acest concept de „toți”, concept omniprezent în Noul Testament. Sinoadele Ecumenice repetă definiția structurii organizaționale, dar și a definiției deciziei prin toți, timp de un mileniu.

Probatoriul Bisericii Ortodoxe pentru conceptul de „sobornicitate” stă în validarea deciziei prin acest „toți” al Bisericii, în Noul Testament întâi (act dogmatic colectiv în esență, al unui „toți”), făcut în participare, nu contrasemnat de Roma sau de superintendentul Romei. Apoi în Scriptură, în „părutu-S-a Duhului Sfânt și nouă”, unde avem o definiție pentru **decizie, toți, lucrarea Duhului Sfânt**, unde nu apare izolarea și supradecizia Ap. Petru. Apoi în Sinoadele Ecumenice, unde se văd deciziile și semnăturile Sinoadelor Ecumenice, dar și în Pentarhie, unde o poziție onorifică istorică este acordată Romei. Nulitatea Primatului este văzută egal prin raportul de contribuție nulă, timp de un mileniu, față de actele și deciziile Bisericii din Sinoadele Ecumenice, care invalidează pretenția de cenzor/secretar/superior/ superintendent al Sinoadelor Ecumenice și al Bisericii. Conceptul de „toți” este omniprezent în Scriptură, în decizia Bisericii, în definiție și tipologie-unanimitate, totdeauna legată de acest „toți” al Bisericii.

Descentralizarea Bisericii este un dat al Noului Testament. Apostolii sunt toți martori egali care propovăduiesc egal Scriptura în toată Biserica. Hristos nu a adus în Noul Testament o mărturisire a centralizării absolute, fiind nevoit în acest caz să umble cu un singur Apostol după Sine, nu cu 12. Tema centralizării absolute, inventată de Roma, nu există în Scriptură. Dar creștinismul este descentralizat tocmai pentru că actul major al acestuia este de comuniune cu Dumnezeu, iar actul de păstrare și de lucrare a identității nu are nevoie de poli absoluți de autoritate, cum invocă Roma. Centralizarea și descentralizarea schimbă paradigma de funcționare a Bisericii, inversând polii acesteia de la dictator-superior – act dictat/impus la libertate-descentralizare-unitate în Hristos – act asumat.

Primatul Romei este doar o retorică fabricată istoric de catolicism, invocând Matei 16:8, în care, printr-o dublă deducție logică, prin forțare de salt logic, ajung de la piatră-analogie la un concept de superior-superintendent al Bisericii, și, de la

Apostolul Petru, ajung la episcopul Romei, producând un concept de responsabilitate nominală absolută în eclesiologia Bisericii.

Catolicismul se refugiază în istorie pentru ancorarea și supradimensionarea unor mărunte spețe istorice, pentru a încerca o **generalizare forțată**, pe baza unor „autorități particulare” și marginale spețe de „autoritate”, care să gireze Primatul și să păstreze în continuare Apusul în rătăcire.

Primatul eclesiologic nu este singurul primat produs de catolicism, infailibilitatea și vicariatul fiind același concept, un primat în cunoaștere, dar și un primat secularo-teologic, ceea ce ne arată cum în Roma centralizarea absolută este o lucrare eclesiologică naturală, existând de fapt **trei Primați în catolicism**. Curentul ortodox din catolicism (teologi catolici din interiorul catolicismului care susțin Ortodoxia) invalidează la fel această propunere.

Cum va rămâne în istorie Primatul este doar o mentalitate de supremație a Romei, venită din harta Imperiului Roman din secolul al II-lea, mentalitate transformată de episcopii Romei, în secolul al V-lea, într-o închipuită dogmă, prin care s-au rupt de Biserică.

Pentru Ortodoxie, Primatul presupune părăsirea credinței noastre și asumarea unei alte autorități decât cea a lucrării Duhului Sfânt în Sinoadele Ecumenice, părăsirea Bisericii.

Documentul de la Chieti (2016), dar și alte lucrări produse în dialogul ecumenic pentru Primat, precum „Slujind comuniunii. Regândirea relației dintre Primat și sinodalitate” arată că teza este astăzi la nivel de idei primare, în care sunt aduse câteva puncte esențiale dogmatice, fiind o analiză insuficientă pentru a putea progresa în discuție. **Teza Primatului trebuie scrisă** de către Ortodoxie, nivelul curent de discuție având astăzi doar **10%**, din necesar, puncte eclesiologice esențiale cel mult.

Acest articol explică pe scurt parcursul pe care o teză despre Primat trebuie să îl aibă. Am propus în lucrările aduse pe subiect o teză nouă, care acoperă cuprinzător o demonstrație din partea Ortodoxiei, ancorată în ceea ce Sfinții Părinți au spus despre această teză, dar și în propunerea Sfântului Iustin Popovici. Podcastul publicat pe canalul de YouTube „Unitatea Ortodoxă” explică pe scurt propunerea adusă, care poate fi găsită pe larg în volumele menționate mai jos, în bibliografie.

Bibliografie:

1. Prezentarea pentru Primat din podcastul YouTube
2. Podcast YouTube, *Primatul Romei, teza zero a dialogului ecumenic*, partea 1: <https://youtu.be/g8e1O5G-SLo>
3. Podcast YouTube, *Primatul Romei, teza zero a dialogului ecumenic*, partea 2: <https://youtu.be/2zKQCca5eUQ>
4. Doru Nastasă, *Unitatea creștină și Catolicismul*, București, Editura Agaton, 2022, Cap. 3, pp. 195-443

5. Doru Nastasă, *O catedrală teologică a unității creștine*, București, 2023, Cap. I.2, pp. 29-54
6. Doru Nastasă, *Soluția argumentativă a unității creștine*, Editura Smart Publishing, 2024, Cap. II. 3, pp. 103-138
7. <https://www.unitateaortodoxa.ro/unitatea-si-catolicismul/>
8. <https://www.unitateaortodoxa.ro/o-catedrala-a-unitatii/>
9. <https://www.unitateaortodoxa.ro/solutia-teologica/>
10. <https://www.unitateaortodoxa.ro/>.

1.2 *Filioque*, problemă teologică artificială, accident lingvistic și enigmă teologică

Filioque este o problemă teologică ridicată de catolicism, cu mai multe variante dogmatice aduse timp de 1.5 milenii, după sec. al IV-lea. Pentru Ortodoxie, *Filioque* este o erezie. Articolul își propune să explice pe scurt problema teologică, dar și abordarea corectă de soluționare a acesteia.

Filioque este regăsit în istorie ca o sintagmă-expresie-formulare-etichetă teologică: „Duhul Sfânt purcede de la Tatăl **și de la Fiul**”, reprezentând adaosul „și de la Fiul”.

Reformulând *Filioque* (reformulare foarte importantă în discuție), obținem: „Duhul Sfânt purcede de la Tatăl și Fiul este **asemenea** sau **la fel** [egal, identic] Tatălui în purcederea Duhului”. Reformularea ne oferă o perspectivă mult mai clară de înțelegere a propunerii, fiind dificil de lucrat cu sintagma inițială. Ce a încercat catolicismul în istorie a fost să explice acest concept **asemenea** sau **la fel**.

***Filioque* dual-principial.** Sinodul de la Toledo (589) a acceptat varianta directă, imediată de interpretare, în care Fiul este un principiu egal, distinct și identic Tatălui, în purcederea Duhului.

***Filioque* co-principial.** Sinodul de la Lyon (1274) a modificat varianta de la Toledo, și a afirmat că Fiul este co-principiu al Tatălui în purcederea Duhului.

***Filioque* principial-secundar.** Varianta modernă de *Filioque* este creată pe baza Sinodului de la Lyon, cu adăugirile că Tatăl este *principiu fără de principiu*, Fiul este *principiul după principiu*, iar purcederea este realizată **prin Fiul, ca prin respirație**.

Filioque reprezintă un proces greșit de dogmatizare, un proces în care s-au adăugat continuu premise-informații false în această propunere dogmatică:

1. La Toledo (589), neexistând această premisă și informație în istoria Bisericii, s-a introdus direct în dogmatizare informația că Fiul este „egal, identic, distinct”.
2. La Lyon (1274), s-a introdus în dogmatizare informația că Fiul este împreună-cu Tatăl.
3. În varianta modernă s-au introdus informațiile de unitate intratreimică principială, principii fără-după-prin, că Tatăl este principiu fără de principiu, Fiul este principiu după principiu, iar Fiul este principiu prin.

Filioque nu are imutabilitate la nivel de premise informații, așa cum o propunere dogmatică ar trebui să aibă. Ce s-a întâmplat la fața locului este că Apusul a creat o enigmă dogmatică în *Filioque*, nu o dogmă. **Enigma dogmatică *Filioque*** este: *cum pot fi Tatăl și Fiul în purcederea Duhului pentru a rezulta o purcedere*. Enigma dogmatică *Filioque* constă în mutarea dependențelor în purcedere

între Tatăl, Fiul și Duhul, încercându-se mutarea Fiului lângă Tatăl și legarea de Acesta, pentru a rezulta o discuție despre Fiul ca principiu în purcederea Duhului. Imutabilitatea premiselor informaționale, dar și validarea notelor caracteristice ale dogmei, sunt puncte importante în discuția despre caracterul de dogmă al propunerii.

Cum s-a ajuns la crearea acestei enigme dogmatice? În contextul arian, o formulă standard pentru apărarea dumnezeirii Fiului este: „*Duhul purcede de la Tatăl și Duhul este trimis de la Fiul, deci Fiul este Dumnezeu*”. Formulă care, în latină, folosește un singur verb, **procede**, care, în formulare uzuală, suportă o contracție naturală lingvistică, rezultând formula: „Duhul purcede de la Tatăl și de la Fiul”.

Formularea a fost preluată în uz și girată *per-se*, preluată ca formulare, dar nu ca informație dogmatică largă, formulare considerată autoritate în discuție, neînțelegându-se de către partea catolică aceea că este doar o formulare-expresie preluată în Apus, și nu o dogmă prin sine. Ce se invocă de către Apus că este prezentă în diferite scrieri apusene, trebuie înțeles ca **formulă** preluată uzual, dar nu ca informație dogmatică însoțită de un proces de dogmatizare. Expresia Filioque nu a avut de la început toată informația necesară, fiind obligatoriu să fi fost însoțită de la început cu tot acest set de informații, între Tatăl-Fiul, Tatăl-Duhul și Fiul-Duhul, pentru a putea fi considerată în dogmatizare. **Filioque nu a avut niciodată aceste informații, între Tatăl și Fiul** și acestea au fost căutate în permanență. Și astăzi, varianta modernă de Filioque este incompletă și nu are informațiile despre **principiu fără-după-prin**, dar și despre conceptul de unitate treimică intratrinitară. Prezența în explicațiile catolicilor a analogiei „ca prin respirație” arată lipsa majoră de informație din teză.

Faptul că în contextul arian există o formulă pentru apărarea dumnezeirii Fiului, alături de contextul limbii latine care a favorizat apariția acestei formule prin contracție lingvistică, **demonstrează că, de fapt, formularea Filioque este un accident lingvistic** și arată natura de **enigmă teologică**, creată prin derivare, confuzie, prin înlocuire și extindere semantică lingvistică.

Din cauza consecințelor multiple greșite, catolicismul folosește o retorică puternică a *Filioque* ca „explicație”, folosind un silogism, în care invocă un caracter intern, de incluziune, pentru a acoperi discuția despre caracterul de alterare globală a informației, dar și a dogmei treimice pe ansamblu.

Filioque trebuie discutat în dialogul ecumenic nu la nivel dogmatic, unde sunt clare pozițiile eclesiologice și ortodoxă, dar și catolică, ci la nivel de proces de dogmatizare și la nivel de argumentare formală.

Procesul de dogmatizare catolic este greșit, în care avem consecințe de tipul:

1. Două Sinoade pe subiect, 589 și 1274, dar și o variantă actuală.
2. Dogmatizare a unui concept (concept general de purcedere) și nu a unei informații fixe.

3. Scuze pentru a acoperi lipsa de ecumenicitate, dar și alterarea Crezului, prin invocarea unui caracter de incluziune pentru a evita discuția despre caracterul de alterare generală, care, inevitabil, trebuie să apară din cauza nerespectării constrângerilor de dogmatizare, evitate prin scuzare.
4. Un crez catolic metamorfic, alterat, care este și eretic, dar și variabil, prin variabilitatea etichetei Filioque (expresie care în crezul catolic are valoarea de expresie-etichetă), în care în mileniul I catolicismul a crezut ceva, apoi în mileniul al II-lea altceva, și în acest mileniu altceva.
5. Repoziționare intratrinitară a Fiului și contestare a dogmei Treimice a Sinoadelor Ecumenice.
6. Cost de dogmatizare uriaș, în care, între 325-787, Răsăritul a făcut șapte Sinoade Ecumenice în 450 de ani, iar Apusul a mai avut nevoie de încă 450 de ani, până la Lyon, 1274, pentru a înțelege eroarea de la Toledo și pentru a-i aduce o corecție parțială, corecție completată ulterior.
7. Dogmă răspândită ca informație în trei milenii, având capete de informație în fiecare mileniu.

Filioque reprezintă un proces de dogmatizare eșuat și trebuie discutat la nivelul procesului de dogmatizare. Consecințele dogmatice de tipul diteism/diarhie, politeism sau Duhul Sfânt creatură sunt deja discutate (Sfântul Marcu al Efesului) și ar trebui doar să consolideze discuția, care, în natura ei, rămâne despre procesul de dogmatizare, și nu doar despre dogmă – sunt prezentate pe larg în materialele publicate.

La nivel de semnificație eclesiologică, Filioque arată lipsa de direcție a catolicismului în teologie, venită prin părăsirea de către lucrarea Duhului Sfânt, consecință a adoptării în Apus a primatului în secolele IV-V. Problema Filioque este atât abordarea teologică, cât mai ales ruperea de unitatea Bisericii, prin înlocuirea conceptului de „sobornicitate” cu acela de „primat”, cu autoritatea Romei. Catolicismul a avut o propunere dogmatică, dar, egal, nu a putut să o corecteze, fiind rupt de unitatea Bisericii, în timp ce în paralel Ortodoxia a corectat în toate Sinoadele Ecumenice toate propunerile greșite apărute în timp. Corectarea problemelor Bisericii se face împlinind autentic conceptul de „sobornicitate”, în care „sobor”-ul trebuie înțeles și împlinit corect. Din cauza eșecului *Filioque* Apusul trebuie să renunțe la Primatul Romei, care este cauza acestui eșec, fiind un principiu de partiționare și de înlocuire a autorității Bisericii. *Filioque* este un arhetip al procesului de dogmatizare din catolicism, care are în interior o colecție mare de propuneri dogmatizate în mod similar.

Am publicat în mai multe lucrări o analizare a dogmei Filioque din perspective noi, a procesului de dogmatizare, dar și din perspectiva unei argumentări formale. Consider că abordarea istorică este una profund limitată, acoperind doar o felie și doar punctele esențiale dogmatice din discuție, fără a avea o discuție cuprinzătoare asupra subiectului.

Astăzi avem doar 20-40% din *Filioque*. Fără o abordare diferită, la nivelul procesului de dogmatizare, dar și la nivel de argumentare formală, Ortodoxia nu va putea convinge catolicismul în această discuție să se întoarcă în unitatea Sinoadelor Ecumenice, la Ortodoxie.

Bibliografie:

1. Prezentarea pentru Filioque din podcastul YouTube
2. YouTube, *Filioque, problemă teologică artificială, accident lingvistic și enigmă teologică*, partea 1: <https://youtu.be/KzGAsajSiIk>
3. YouTube, *Filioque, problemă teologică artificială, accident lingvistic și enigmă teologică*, partea 2: <https://youtu.be/ESElmcCYbVo>
4. Doru Nastasă, *Unitatea creștină și Catolicismul*, București, Editura Agaton, 2022, Cap. 2, pp. 67-194.
5. Doru Nastasă, *O catedrală teologică a unității creștine*, București, 2023, Cap. I.3, pp. 54-70.
6. Doru Nastasă, *Soluția argumentativă a unității creștine*, Editura Smart Publishing, 2024, Cap. II. 4, pp. 139-159.
7. <https://www.unitateaortodoxa.ro/unitatea-si-catolicismul/>
8. <https://www.unitateaortodoxa.ro/o-catedrala-a-unitatii/>
9. <https://www.unitateaortodoxa.ro/solutia-teologica/>
10. <https://www.unitateaortodoxa.ro/>.

1.3 Harul creat catolic, eroare capitală de poziționare a omului față de Dumnezeu, arianism

Teza harului necreat în Ortodoxie, respectiv a harului creat în catolicism este una deosebit de importantă, reprezentând o paradigmă de poziționare diferită față de divinitate, între Ortodoxie și catolicism, dar și arianism.

Harul creat catolic este rupt de Ființă, este doar o materie spirituală numită „har”, care se presupune că este legată cumva de divinitate și transferă de la Aceasta ce numim „îndumnezeire, slavă, lucrare”, devenind doar o energie creată, trimisă de Dumnezeu omului.

Harul este în Ortodoxie legat de Ființă: „Sfântul Grigorie Palama este cel care definește în cele din urmă harul dumnezeiesc drept acea lucrare a lui Dumnezeu, ce coboară în chip iubitor de oameni pentru mântuirea celor care se învrednicesc de unirea cu Hristos”. „Astfel, pe de o parte ființa e întreagă în fiecare lucrare, dar pe de alta ea rămâne ca un izvor infinit care se poate manifesta totdeauna întreagă în alte și alte moduri și lucrări. Pe de o parte ființa e deci întreagă în fiecare lucrare, pe de alta nu se epuizează în acea lucrare, rămânând ca un izvor capabil de alte și alte moduri de a se manifesta în alte și alte lucrări”.

De ce nu se poate obține convergență între ortodocși și catolici pe această teză? Deoarece este necesară o perspectivă diferită de abordare a discuției față de perspectiva istorică și sunt necesare câteva completări pe care am încercat să le aduc în lucrările scrise pentru subiect.

Care este punctul de plecare al discuției? Trebuie să înțelegem ce dorim de la această teză. Discuția este în esență extrem de simplă, pentru că noi căutăm **o singură informație legată de har**. Teologia caută o singură informație în această discuție. Și ce este de clarificat, sau mai precis pe ce trebuie pus accent, este întâi calea pe care această informație este produsă în catolicism și în Ortodoxie, pentru a pune în evidență în a doua parte a discuției, consecințele teologice apărute.

Pentru a putea structura discuția, am considerat necesar să încerc să reconstruiesc teza de la zero și să văd unde ajung. Dacă dorești să construiești teza de la zero, atunci trebuie în primul rând să te întrebi ce cauți – în acest caz, o singură informație – apoi să vezi unde este prezentă, să vezi ce spune divinitatea despre acest lucru, iar apoi să verifici consecințele dogmatice. O întrebare fundamentală a tezei este cum cauți informația, în Scriptură și la Sfinții Părinți (cum spune Sf. Grigorie Palama) sau deductiv, cum propun catolicii?

Abordarea firească în construirea tezei a fost să văd tipurile existente de informație (directă, indirectă, deducție logică, intrinsecă, experiență) și să văd ce spune divinitatea despre lucrare, care este raportarea divinității despre har. Așteptarea mea este că, dacă există informație despre har să o pot găsi în discuțiile în care divinitatea vorbește despre har, iar apoi în teologiile aferente.

În toată Scriptura sunt găsite informații de raportare între divinitate și lucrarea Sa, dar și o abordare programatică a discuției despre har. Divinitatea enunță harul ca având importanță/condiție existențială, anunță în Ioan 17 un model de unitate intratrinitar extins, prin slava pe care Dumnezeu o împărtășește omului, creează un model de unire intratrinitar, împărtășit și omului dar altfel, anunță un criteriu al unirii dar și un principiu al unirii, împlinit în har. Sfântul Grigorie Palama menționează în teza sa mai multe paragrafe unde se vede clar această raportare. La fel, Ortodoxia construiește folosind teologiile unirii/unității, a chipului și asemănării, a participării, dar și a experienței, în care această informație trebuie să apară în toate aceste teologii.

Construind discuția în acest mod, se ajunge la teza Sfântului Grigorie Palama, care a abordat această structură în teză, deși nu explicit. Ortodoxia urmează acest mod de a gândi teza, folosind câteva categorii de informații.

Cum a construit catolicismul propriul argument al harului creat? Prima afirmație pe care catolicismul o face greșit este că nu există informație pe subiect. Catolicismul nu înțelege de unde această informație se recuperează, deși discuția despre har este supra-licitată și supra-stresată informațional în Scriptură și la Sfinții Părinți (după cum spune și Sf. Grigorie Palama). Deși există această raportare în Scriptură (oare de ce?), deși divinitatea abordează programatic această discuție (nefiind una întâmplătoare, având caracter programatic), catolicismul face o afirmație extrem de puternică, spunând că nu există informație pe acest subiect, deși în paralel teologia harului are nenumărate informații aduse în Scriptură.

După ce face această afirmație, catolicismul pornește pe o cale de deducție logică și încearcă să construiască un argument natural, o logică deductivă, într-un plan al existenței unde nu putem lucra în acest mod. Încearcă să deducă cele despre divinitate, folosind ceva de lângă divinitate, de lângă har sau de lângă natură (fire).

Catolicismul are trei discuții paralele pentru acest subiect, ipostasuri ale aceleiași probleme, prin care în paralel ajunge deductiv la aceeași concluzie greșită:

1. Folosește teza lui Achindin, care pornește de la simplitatea Ființei. Teza lui Achindin în mare are ca eroare fundamentală denaturarea poziției simplității Ființei în poziție de auto-conținere și izolare (după cum și Părintele Dumitru Stăniloae afirmă). Prin denaturarea acestei poziții, Achindin și catolicismul extrag greșit o concluzie de „nimic necreat în afara Ființei, deci harul este creat”, prin negație logică, într-un plan al existenței (dacă poate fi numit astfel) în care nu putem lucra astfel.
2. Al doilea ipostas catolic greșit al problemei este cel al gratuității absolute a harului. Catolicii denaturează poziția gratuității absolute într-o poziție de inutilitate absolută (pentru că aceasta este poziția de lucru catolică în logica deductivă, pornind de la gratuitatea harului), deducând logic că harul nu este necesar, deci este creat. Aici folosește natura drept un instrument pentru reflexie și oglindire, un instrument pentru echivalarea gratuității în inutilitate, un instrument de translatăre între atributele de gratuitate și creat. Catolicismul

începe crearea de instrumente „de reflexie/oglundire” în natură pentru a obține informație despre divinitate.

3. Al treilea ipostas catolic greșit al problemei este cel al naturii pure, al unei naturi care este autonomă, perfectă. Iar această perfecțiune atrage consecința că harul nu este necesar, deci este creat. Din nou, natura este folosită pentru reflexie și oglindă/oglundire a ceva despre divinitate, într-un argument natural.

Catolicismul repetă aceeași greșeală, denaturează poziții teologice la nivelul Ființei, al harului, dar și al naturii, creând poziții de izolare, pe care apoi le introduce într-o logică deductivă pentru a deduce o lipsă de necesitate, transformată apoi în caracter creat. Informația de „creat” în catolicism nu este una directă, ci este una extrasă, fabricată prin introducerea anterioară a acesteia în diferite poziții alterate, a simplității Ființei, înțeleasă ca auto-conținere și izolare, a gratuității absolute a harului înțeleasă ca inutilitate absolută și a naturii perfecte înțeleasă ca autonomie absolută. Eroarea rădăcină a catolicismului este ipostasul – conceptul folosit pentru deducere, crearea unei/unor poziții alterate în care se introduc diferite informații premisă ascunse, extrase apoi ca fiind caracter creat pentru har. De aici, catolicismul își ia informația, nu din Scriptură, sau mai bine spus aici fabrică această informație. De aceea, ce trebuie pus în evidență specific este mai ales poziția alterată creată, unde în mod fals sunt introduse informații premisă greșite.

Decât să o fi luat pe o cale de deducție, mai bine spuneau că nu au informație. Însă, preluând silogismul achindinist, au fost nevoiți să continue pe o cale a unui argument natural și au ajuns în nenumărate speculații teologice legate de gratuitatea absolută, dar și de natura desăvârșită. Teologia catolică a harului creat este doar o sumă de teorii și speculații teologice, un amalgam în care discută despre esență, reflexie, oglundire, atribute, creând în final o logică deductivă atât de complexă, încât nici ei nu o înțeleg, dovada fiind nenumăratele volume publicate în catolicism pentru har, teorii și speculații extravagante pe subiect.

Care sunt consecințele teologice ale acestei teze pentru catolicism? Catolicismul nu înțelege actul de unire cu Dumnezeu, consideră omul rupt de Ființă, consideră că omul este alături de o materie spirituală numită „har”, alături de un reprezentant, de o dumnezeire prin imitare, la distanță, reprezentativă. Și nu are un principiu de unire între această materie spirituală și Dumnezeu. Nu înțelege paradigma omului în existență. În esență, neagă sensul vieții, de alipire la Dumnezeu, de înaintare în îndumnezeire. Nu înțelege actul creștin.

La nivel teologic, catolicismul nu reușește să găsească o cale teologică pentru o teză esențială, de importanță și natură egală/identică problemei arianismului. Problema este un alt arianism, la nivelul firii umane, negând îndumnezeirea omului, negând caracterul harului, este hulită lucrarea Duhului Sfânt și în final este negată legătura Bisericii cu Dumnezeu, dar și necesitatea lui Dumnezeu.

La nivel de dogmatizare, catolicismul a pierdut călăuzirea Duhului Sfânt, la fel ca și în alte teze, și nu poate găsi informații de bază ale Bisericii, dar se și rătăcește în teorii nesfârșite, cu multiple ipostasuri, teorii care nu au sens.

Teza harului creat catolic arată rătăcirea catolică de milenii, în diferite teze, în neguri pierdute de lucrarea Duhului Sfânt. Teza este un alt „adaos” la Scriptură, în care catolicismul continuu adaugă informații, în mod greșit, pe diferite căi, neînțelegând ce trebuie făcut în Scriptură și cum trebuie ascultați Sfinții Părinți. Fără această teză, pierzi sensul real al existenței, nu înțelegi lucrarea corectă a Bisericii alături de Dumnezeu și nu ai această experiență. Această teză arată întunericul catolicismului, arată cum catolicismul nu înțelege iluminarea omului, a Bisericii de către Dumnezeu. Este o teză de înțelegere a actului creștin, a sensului vieții. Catolicismul nu trăiește acest act și nu îl vede nici teologic și nici în experiență.

La Lyon (1274), catolicismul a acceptat indirect Sinodul al 8-lea Ecumenic, legat de Filioque, al Patriarhului Fotie, invalidând Sinodul catolic de la Toledo (589), unde au introdus Filioque dual-principial (Tatăl și Fiul, principii distincte în purcederea Duhului, diteism). Dacă acceptă și această teză ortodoxă despre harul necreat, adică al 9-lea Sinod Ecumenic, Sinodul Sfântului Grigorie Palama legat de harul necreat, atunci vor accepta întreaga teologie ortodoxă și sunt în poziție de întoarcere necondiționată la Ortodoxie, neavând capacitatea pentru a teologhisi, fiind rupți de Biserică.

O prezentare detaliată a subiectului poate fi găsită în podcastul YouTube, dar și în volumele publicate, adăugate mai jos, în bibliografie.

Bibliografie:

1. Prezentarea pentru harul create catolic din podcastul YouTube
2. YouTube, *Harul creat catolic, eroare capitală de poziționare a omului față de Dumnezeu*, partea 1: <https://youtu.be/mY4tAbikgZI>
3. YouTube, *Harul creat catolic, eroare capitală de poziționare a omului față de Dumnezeu*, partea 2: <https://youtu.be/hNErsSDFIwc>
4. Doru Nastasă, *Mărturia harului și a comuniunii*, București, Editura Agaton, 2022, Cap. II, pp. 63-202.
5. Doru Nastasă, *O catedrală teologică a unității creștine*, București, 2023, Cap. I.4, pp. 71-75.
6. Doru Nastasă, *Soluția argumentativă a unității creștine*, Editura Smart Publishing, 2024, Cap. II. 5, pp. 160-164.
7. <https://www.unitateaortodoxa.ro/har-si-comuniune/>
8. <https://www.unitateaortodoxa.ro/o-catedrala-a-unitatii/>
9. <https://www.unitateaortodoxa.ro/solutia-teologica/>
10. <https://www.unitateaortodoxa.ro/>.

Anexa 2. Erezie – Concepte de Teosofie, Antroposofie și Esoterism

Această anexă conține o prezentare pe larg a principalelor concepte de Teosofie, Antroposofie și Esoterism, fiind un suport pentru discuția avută legată de preluarea de către Arsenie Boca a acestor credințe. Citirea cărților de acest tip este interzisă de Biserică, datorită credințelor greșite dar și a practicilor propuse de acestea.

1. Bibliografie pentru Teosofie, Antroposofie, Esoterism și Ocultism

1. Georges Chevrier, *Teosofia, Originile sale. Cele trei legi fundamentale. Evoluție – Reîncarnare – Karma*, București, 1936, Biblioteca Teosofica.
2. Rudolf Steiner, *O introducere în concepția antroposofică despre lume GA 234*, București, 2004.
3. Rudolf Steiner, *Teosofie. Introduce în cunoașterea suprasensibilă a lumii și a menirii omului*, București, 2004
4. Rudolf Steiner, *Evanghelia după Marcu*, Editura Univers Enciclopedic, București, 2006 (Ciclu de zece conferințe ținut la Basel între 15 și 24 septembrie 1912).
5. Rudolf Steiner, *Cum se dobândesc cunoștințe despre lumile superioare?*, Editura Triade, București, 1997.
6. Rudolf Steiner, *Orientul în lumina Occidentului*, Editura Univers Enciclopedic gold, București, 2013.
7. Rudolf Steiner, *Karmă și reîncarnare*, Editura Univers Enciclopedic Gold, București, 2011.
8. Rudolf Steiner, *Știința ocultă*, Editura Univers Enciclopedic, București, 2003.
9. Rudolf Steiner, *Creștinismul ca fapt mistic și misteriiile Antichității*, Editura Humanitas, București, 1993.
10. Rudolf Steiner, *Esoterismul creștin*, Editura Univers Enciclopedic, București, 1993.
11. Rudolf Steiner, *Elemente fundamentale ale esoterismului, GA93a*. (Notițe dintr-o instruire esoterică sub forma a treizeci și una de conferințe ținute în Berlin din 26 septembrie până în 5 noiembrie 1905)
12. Rudolf Steiner, *Manifestările karmei*, Editura Univers Enciclopedic, București, 1999.
13. Rudolf Steiner, *Reîncarnare și karma*, Editura Princeps, Iași, 1993.
14. Rudolf Steiner, *Teze antroposofice*, Editura Univers Enciclopedic, București, 2006.

15. Peter Selg, Rudolf Steiner și Christian Rosenkreutz, Editura Univers Enciclopedic Gold & Triade, București, 2013
16. Rudolf Steiner, *Fiziologie Ocultă*, Editura Univers Enciclopedic, București, 2001.
17. Rudolf Steiner, *Misiunea sufletelor popoarelor*, Editura univers enciclopedic, București, 2006.

2. Georges Chevrier, *Teosofie*

Georges Chevrier, *Teosofia, Originile sale. Cele trei legi fundamentale. Evoluție – Reîncarnare – Karma*, București, 1936, Biblioteca Teosofica.

Volumul este o broșură introductivă, care parcurge pe scurt ideile fundamentale despre această credință.

P1. Știința modernă nu cunoaște nimic despre om.

Pp. 2-3. Totuși, suntem foarte mândri de civilizația noastră [...]. Adevărul este că nu cunoaștem din acest trecut decât o infimă parte. Dacă, în adevăr, lumea occidentală a putut crede multă vreme că civilizația a luat naștere în Grecia, cauza este că nu știa nimic despre antichitatea orientală [...]. Dar, cu cât studiile lor se adâncesc în domeniul arheologiei și al vechilor literaturi, cu atât mai mult se afirmă existența civilizațiilor răspândite pe tot globul, în epoce pe cari istoria noastră este departe de a le atinge, cu atât crește, în același timp, convingerea că acele civilizații au fost întemeiate pe o cunoaștere a omului și a naturii, de mult uitată, și care ar fi definitiv pierdută pentru omenire, căci știința noastră îi este contrară, dacă tradiția n-ar fi rămas fixată în simbolismul voalat al Cărților Sacre ale Orientului, și dacă în același timp n-ar fi fost păstrată, în secret, de un foarte mic număr de paznici, cari și-au transmis-o din epocă în epocă, așteptând ca omenirea să ne fie din nou gata să o primească.

P. 6 Ceea ce numim astăzi „Teoseofia Orientală” este foma sub care această cunoștință a fost prezentată pentru prima oară în istoria noastră, în mod deschis lumii occidentale, către sfârșitul secolului trecut. Cea mai complexă expunere a sa, se găsește în cele șase volume (traducere francez) ale lucrării intitulată „*Doctrina Secretă*”, lucrare a cărei scriitor, dar nu unic autor, a fost Fondatoarea Societății Teosofice, d-na H. P. Blavatsky. [...] Ceea ce urmează este o simplă privire, redusă la expunerea sumară a celor trei legi fundamentale, cari sunt la baza Teosofiei și anume:

1. Legea Evoluției
2. Reîncarnarea; sau legea existențelor succesive;

3. Karma, sau legea justiției imanente.

P. 7. **Legea evoluției**

Ceea ce distinge mai mult ca orice pe om de animal, este nevoia progresului, care-l silește să se perfecționeze, atât din punct de vedere moral, cât și intelectual. [...] Puterea care apare astfel conștiinței nu este limitată decât de voința noastră de a o utiliza [...]. Această forță lucrează în toată natura, pentru a produce ceea ce numește evoluția ființelor, adică spre a le face tot mai conștiente și active.

P. 9. Evoluția este o lege absolută. [...] Această lege a evoluției, așa de fecundă prin lumina ce aruncă asupra scopului și rațiunii de a fi a vieții omenești, a fost mult timp ignorată de lumea noastră occidentală; poate ar fi mai drept să spunem că ea a fost dată uitărei, atunci când tradiția iudeo-creștină i-a substituit în mod imperativ dogma Creațiunii [...]. Dar marile poeme filozofice și religioase ale Indiei mărturisesc că doctrina evoluțiunii ocupă un loc de frunte, cu cât aprofundăm mai mult trecutul. Iată principalele idei conducătoare ce se pot deduce din principiul Evoluție:

1. Legea universal este „progres”: acest cuvânt însemnând creșterea Conștiinței și activității Creatoare a ființelor.
2. Binele este ceea ce-i conform acestei Legi...
3. Această cunoaștere nu ne vine nici de la simțuri, nici de la raționament; ea există în noi ca reflex în conștiința noastră, nu a ceea ce este, dar a ceea ce trebuie să fie, după legea evoluției.
4. A lucra la această îndeplinire este chiar scopul existenței omenești.
5. A crede că cineva se spune Naturii, lăsându-se pradă instinctelor ființei sale animale, este cea mai grosolană eroare fiind negațiunea principiului evolutiv însuși. Instinctele reprezintă ceea ce a lăsat în noi o evoluție animală de mult timp depășită... ” (pp. 10-11)

P. 14. **Legea reîncarnării sau a existențelor succesive**

Moartea ființei fizice, distrugerea organismului său, nu ating pe Omul adevărat, Ființa care evoluează. Progresele datorite efortării individuale rămân câștigate pentru Individualitate: o individualitate a cărei viață se desfășoară într-un număr nesfârșit de existențe succesive, trăite în corpuri omenești, care sunt numai instrumentele sale de acțiune, și pe cari ea le leapădă, unul după altul, pe măsură ce devin improprii de a o servi, fără a fi afectată de reînnoirea lor periodică și fără ca sentimental personalității să fie alterat prin reînnoirea neîncetată a celulelor din care e format organismul său.

La fiecare naștere, această Individualitate reapare ca o ființă nouă, inconștientă de acele cari au precedat-o, dar – singur acest fapt este important – moștenitoare a operii lor.

P. 18. Fiecare din experiențele, nesfârșit de numeroase și variate, s-a gravat în dinamismul esențial al Ființei și s-a tradus printr-o stare de conștiință, adică printr-o amintire și printr-o capacitate. Astfel Ființa trece, încetul cu încetul de la inconștient la conștient.

Monada central, eul real, este izvorul și principiul geniului creiator, a inspirației [...]. În ea rezită toată conștiința latent, făcută dintr-un formidabil trecut de nenumărate experiențe, de nenumărate achiziții, de nenumărate realizări [...]. Tot ceea ce constituie Ființa, ca cunoștințe și capacități, tot formidabilul său trecut, îi vor fi atunci accesibile, integral, direct, regulat, normal. De asemeni capacitățile supranormale vor fi supuse voinței conștiente”.

P. 22. Karma sau legea justiției imanente

Karma este un cuvânt sanscrit care însemnează Acțiune, și iată înțelesul termenului de „Acțiune imanentă”.

P. 22-23. Nu există faptă ale cărei efecte să nu fie mai curând sau mai târziu suportate de către individualitate, care a săvârșit-o; este, sub o formă mai general, ceea ce se numește în Mecanică principiul acțiunii și al reacțiunii. **Fiecare act angajează irevocabil responsabilitatea noastră cu privire la urmările sale**, și orice responsabilitate atrasă aduce o sancțiune, totdeauna inevitabilă, oricât de tardive, afară de cazul când o altă acțiune nu dă naștere unei reacțiuni inverse. În asemenea materie, chestiunea de timp nu intervine, căci responsabilitatea actului săvârșit se leagă de Individualitatea permanentă, și nu de personalitatea trecătoare, care a fost instrumental execuției.

P. 25. [...] Karma unei Individualități este totalitatea responsabilităților atrase asupra-și de ea, în timpul vieților trecute.

3. Rudolf Steiner, *Antroposofie*

Rudolf Steiner, *O introducere în concepția antroposofică despre lume GA 234*, București, 2004.

Antroposofia este un curent spiritual modern, fundamentat de austriacul Rudolf Steiner (1861-1925), personalitate complexă, dotată cu capacitatea de a dezvolta în mod consecvent și interactiv atât mistica înaltă bazată pe experiențe interioare care l-au dus la cercetări aprofundate în lumea spirituală, cât și gândirea riguros științifică despre spirit, prin opoziție cu tendințele materialismului dominant în secolul al XIX-lea și prima parte a secolului al XX-lea [...]. Unul din principalele scopuri ale antroposofiei constă în deschiderea căilor cunoașterii de sine, fapt necesar

pentru evoluția viitoare a omenirii [...]. În consecință, **antroposofia este știința despre spirit care ne dă posibilitatea înțelegerii rațiunii de a fi a structurilor și evenimentelor aparținând lumii sensibile**, precum și a înlănțuirii acestora în timp și spațiu [...]. Mișcarea antroposofică, care s-a separat din mișcarea teosofică, s-a dezvoltat independent, și numai în mod eronat sau abuziv este asociată cu alte curente și organizații actuale.

Conștiința meditativă.

Ieri mi-am propus să vă arăt cum poate omul să se contemple din două direcții, și cum din cele două direcții se apropie de el enigma lumii și enigma omului [...]. Și atunci pot spune: Eu dețin mai întâi corpul fizic, apoi corpul eteric pe care îl percep prin intermediul conștiinței meditative, apoi pe cel de-al treilea om pe care îl numesc omul astral. Pretutindeni am însă ceea ce aici era al doilea în lume, eterul lumii. Acest eter este ca o mare eterică nedefinită [...].

[...] Trecerea de la știința obișnuită la cunoașterea inițiatică

Omul crede astăzi că destinul său, karma sa există aici, pe Pământ; el nu privește către stele pentru a găsi în ele aluzii la ceea ce este destinul uman. Antroposofia trebuie să focalizeze participarea omului la lumea suprasenzorială. Însă tot ce îl înconjoară pe om aparține numai corpului său fizic și cel mult corpului său eteric. Și oricât de departe privim în lumile stelare, vedem stelele prin lumina lor. Lumina este un fenomen eteric. Tot ceea ce percepem în lume prin lumina este un fenomen eteric. Astfel, oricât de departe am privi în Cosmos, în timp ce lăsăm să rățăcească privirea, nu putem ieși din eteric. Dar ființa umană trece în suprasenzorial. Omul își introduce ființa suprasenzorială din existența preterestră în cea pământească și își extrage iarăși după moarte această ființă suprasenzorială atât din esența sa fizică, cât și din cea eterică [...].

Există însă **două porți care conduc afară din lumea fizicului și din lumea etericului, în suprasenzorial. O poartă este Luna, cealaltă este Soarele**. Iar noi înțelegem Luna și Soarele în sensul corect numai dacă devenim conștienți că ele sunt porți către lumea suprasenzorială, care au un rol important pentru ceea ce viețuiește omul ca destin al său aici pe Pământ [...].

Iar cel care contemplă o dată, din acest punct de vedere, fie Vedele Indiei, fie filosofia Yoga, acela va căpăta o adâncă venerație față de ceea ce îl întâmpină mai mult în forma poetică [...].

Au existat cândva tovarăși ai omului pe Pământ care nu trăiau într-un corp fizic. Aceștia erau marii învățători primordialii ai omenirii, care au dispărut de pe Pământ. Nu numai Luna fizică a plecat în spațiul cosmic, și aceste entități au plecat în Cosmos o dată cu Luna. Astfel încât cel care privește către Lună cu înțelegere adevărat poate spune: Acolo sus este o lume care are în sine ființe ce au trăit cândva aici pe Pământ, printre noi, ne-au învățat în viața noastră pământească timpurie, și care s-au retras acum în colonia lunară [...].

Astfel tot ceea ce are legătură cu Luna ne trimite spre trecutul omenirii. [...] Și în timp ce noi, între naștere și moarte, nu ne întâlnim cu acele entități despre care tocmai am vorbit, care erau cândva ființe pământești iar acum au devenit ființe lunare, le întâlnim totuși în existența preterestră, în existența dintre moarte și o nouă naștere. Iar ceea ce purtăm în noi, ceea ce ne trimite mereu dincolo de nașterea noastră într-o existență anterioară, ceea ce urcă din subconștientul nostru și nu ajunge la o deplină claritate rațională, ceea ce are de-a face adesea cu inima și cu sentimentul omului [...].

Ceea ce purtăm în noi inconștient, aceasta ne îndreaptă către Lună. Și o dovadă pentru asta ne place să spunem că este și faptul că tocmai Luna a fost cândva unită cu Pământul, iar ființele care o populează erau, de asemenea, atunci, unite cu Pământul. În acest fel este **Luna o poartă spre suprasenzorial**. Și cine o studiază atent, acela va primi în schimb, din structura ei fizică exterioară, un punct de sprijin, pentru că Luna este o poartă către suprasenzorial [...].

Dacă privim astfel Luna, ajungem la un fel de știință despre Lună care nu se înscrie numai în capul, ci și în inima omului. Ajunge, la o relație cu Cosmosul spiritual, privim **Luna ca o poartă către Cosmosul spiritual**. [...] Noi ne smulgem neîncetat existenței lunare. [...] Numai că Soarele acționează asupra noastră pe cale ocolită, prin intermediul corpului fizic omenesc. [...]

Dacă omul trece prin ce am descris eu în lucrarea *Cum se dobândesc cunoștințe despre lumile superioare* sau în partea a doua a lucrării *Știința ocultă*, atunci el viețuiește și în alt mod relația cu celălalt. [...] Ceea ce trăiește în adâncul voinței noastre este ca un vis treaz. Iar pentru inițiat acest vis treaz devine chiar o conștiință plină de conținut. [...]

Înțelepciunea este în lumină. El trebuie să folosească întreaga sa putere sufletească pentru aceasta, pentru a gândi: Înțelepciunea este în lumină. [...] Noi ne fortificăm gândirea, în timp ce ne încordăm să exersăm mereu această activitate, indiferent ce semnificație are gândul. [...] Nici nu se bănuiește cât de mare este forța sugestivă care provine din astfel de reminiscențe ale vieții. [...] Printr-o astfel de concentrare, omul ajunge să viețuiască gândurile într-adevăr ca pe o ființă interioară. [...] Apoi, după ce v-ați fortificat gândirea în sine, după ce îl simțiți pe cel de-al doilea om în sinea dumneavoastră, atunci vine momentul când vă interesați în mod deosebit de acest al doilea om [...].

Iată cum ia naștere un conținut foarte precis al conștiinței. Ia ființă conținutul de conștiință; acesta poate fi caracterizat în următorul mod [...]. Dar, cu gândirea fortificată, eu încep să constat tot o astfel de relație între cel de-al doilea om care trăiește în mine și ceea ce ne înconjoară în spațiu extrapământesc. [...] Acum încep să știu: eu însumi sunt făcut ca al doilea om, din ceea ce îmi face vizibile [...] Acesta este un salt foarte important pe care îl face omul în conștiința sa. Este o metamorfoză completă a conștiinței. Și de aici înainte omul începe să-și spună: Dacă stai pe Pământ, vezi fizicul care are legătură cu corpul tău fizic; dacă îți fortifici gândirea, la fel cum înainte pentru tine fizicul Pământului era o lume care te interesa, tot așa ajunge existența spațială extrapământească o lume care te interesează, și anume pe tine și pe

omul pe care l-ai descoperit în tine, apoi, așa cum îi atribui lumii fizice originea corpului tău fizic, vei atribui eterului cosmic prin ale cărui activități ajung vizibile lucrurile pământești o a doua existență. Iar tu vorbești acum din experiența ta astfel, încât spui că ai corpul tău fizic și că ai corpul tău eteric.

Eu întind brațul meu fizic, iar mâna mea fizică cuprinde un obiect. Simt precum curentul care apucă aici. Prin această fortificare a gândului se simte cum acesta, mobil în sine, produce în om și un fel de pipăire, un fel de pipăire care trăiește acum, de asemenea; într-un organism, în organismul eteric, în organismul suprasenzorial delicat care se află și el aici la fel ca organismul fizic, care nu are însă legătură cu pământescul, ci cu extrapământescul.

Aceasta este ce a atins omul acum: a rămâne pe deplin conștient, a nu avea nici o impresie senzorială exterioară, și, cu toate acestea, a nu adormi, doar a veghea. [...] În timp ce mai înainte a privit numai în afară, în ambianța fizică extrapământescă care este de fapt ambianța eterică, în timp ce omul a privit spațialul, acum pătrunde înăuntru, ca din depărtări nedefinite, prin Cosmos, din toate părțile, ceva nou, spiritualul propriu-zis. Spiritualul vine înăuntru de la capătul lumii, abia după ce omul a parcurs acest drum, pe care l-am descris. [...]

Omul își spune: Tu porți corpul tău fizic și corpul tău eteric pe care l-ai cuprins în gândirea fortificată, și porți încă ceva [...] ce te pătrunde ca un al treilea om. Acesta se apropie prin eterul Cosmosului, îl pătrunde pe om ca un al treilea om. Iar omul începe să vorbească din experiență, pe drept cuvânt, despre aceasta: a existat primul om, omul fizic; al doilea om, omul eteric; al treilea om, omul astral [...]. Omul poartă în sine omul astral, al treilea om. Acesta vine din spiritual, nu numai din eteric. Omul poate vorbi despre corpul astral, despre omul astral. [...]

Acestea sunt lucrurile care ne-au putut conduce mai întâi la cele trei mădulare ale naturii umane, la corpul fizic, la corpul eteric, la corpul astral [...]. **Am arătat cum este constituit omul, din corp fizic, corp eteric, corp astral**, și cum se poate ajunge, printr-un anumit exercițiu al propriilor forțe de cunoaștere, al forțelor simțirii și ale voinței, până acolo încât să se obțină o înțelegere profundă a acestei alcătuirii a omului. [...]

Acest corp eteric are însă în Univers, în Cosmosul propriu-zis, tendința de a primi formă sferică. Împotriva acestei forme sferice trebuie să lupte tocmai ceea ce există în om ca ființă superioară, omul astral și omul-eu.

Omul are corpul său fizic. Prin acesta trăiește în fiecare moment în actualitatea fizică a Pământului. Omul are corpul său eteric. Prin acesta el își trăiește de fapt viața neîncetată, până înaintea nașterii sale, când și-a adunat corpul eteric din eterul cosmic general. El are corpul său astral. Prin aceasta trăiește tot timpul existenței dintre moartea sa anterioară și această coborâre pe Pământ. Și apoi, el are eul său. Aici el trăiește în viața pământească anterioară. [...]

Și aceasta face omul în lumea spirituală, în timp ce parcurge contraimaginile spirituale ale tuturor viețuirilor prin care a trecut în timpul vieții pământești.

4. Rudolf Steiner, *Teosofie*

Rudolf Steiner, *Teosofie. Introducere în cunoașterea suprasensibilă a lumii și a menirii omului*, București, 2004

P. 16. [...] fiecare ochi spiritual poate fi deschis, și deschiderea lui nu este decât o chestiune de timp [...].

Omul numește „divinitate” suprema realitate spre care își poate ridica privirea. Și el trebuie să realizeze prin gândire faptul că menirea sa cea mai înaltă se află, într-un fel oarecare, în legătură cu această divinitate. De aceea, înțelepciunea care depășește domeniul sensibil, care îi dezvăluie omului ființa sa și, o dată cu aceasta, și menirea sa, poate fi numită „înțelepciune divină” sau teosofie. Cercetarea proceselor spirituale din viața umană și din univers poate fi denumită știință a spiritului. [...]

Astfel omul se unește neconținut în acest mod întreit cu lucrurile lumii. Pentru moment, să nu adăugăm nimic la acest fapt, ci să-l înțelegem așa cum se înfățișează. Din el rezultă că **omul are trei părți în ființa sa**. Acest lucru și nimic altceva va fi deocamdată indicat aici prin cele trei cuvinte: **trup, suflet și spirit**. Print *trup* se înțelege aici acea parte prin care i se revelează omului lucrurile din lumea înconjurătoare, ca în exemplul de mai sus, florile de pe pajiște. Cuvântul *suflet* se referă la acea parte prin care omul leagă lucrurile de propria sa existență, prin care simte plăcere și neplăcere, dorință și aversiune, bucurie și durere față de ele. Iar prin *spirit* se înțelege acea parte din om care se manifestă în el atunci când, după expresia lui Goethe, privește obiectele ca „ființă oarecum divină”. [...] Sufletul omului se revarsă oarecum în afară prin actele sale de voință. [...]

Bineînțeles, orice om poate privi în propria sa lume de senzații; însă numai văzătorul al cărui „ochi spiritual” s-a deschis, poate vedea lumea senzațiilor unei alte ființe.

P. 36. Pe când eram copil mic, stăteam într-o dimineată în pragul ușii și priveam la stânga spre magazia de lemne; deodată, viziunea lăuntrică „sunt un Eu” m-a străbătut ca un fulger din cer, și de atunci a rămas luminând; în acel moment, Eul meu s-a văzut pe sine pentru prima oară și pentru totdeauna. [...] În „Eu”, omul concentrează tot ceea ce viețuiește el ca entitate trupească și sufletească.

Pp. 40-42. Pentru cel care „vede” în domeniile spirituale, această entitate spirituală a omului este, drept parte superioară – propriu-zis spirituală – a *aurei*, o realitate perceptibilă.

De aici rezultă că omul întreg este alcătuit în felul următor:

A. Corp fizic

- B. Trup eteric sau trup al vieții
- C. Trup sufletesc
- D. Suflet al senzației
- E. Suflet al înțelegerii
- F. Suflet al conștiinței
- G. Sine spirituală
- H. Spirit al vieții
- I. Om-spirit

Trupul sufletesc (C) și sufletul senzitiv (D) formează o unitate în omul pământesc, tot astfel și sufletul conștiinței (F) formează o unitate cu Sinea spirituală (G). – În acest fel, rezultă șapte părți ale omului pământesc:

1. Corpul fizic
2. Trupul eteric sau al vieții
3. Trupul sufletesc senzitiv
4. Sufletul înțelegerii
5. Sufletul conștiinței umplut de spirit
6. Spiritul vieții
7. Omul-spirit.

P. 43. Bazându-ne pe toate acestea, putem da următoarea împărțire a omului:

1. Trup fizic
2. Trup al vieții
3. Trup astral
4. Eu ca miez al sufletului
5. Sine spiritual drept trup astral transformat
6. Spirit al vieții drept trup al vieții transformat
7. Om-spirit drept trup fizic transformat.

Pp. 48-49. Despre reîncarnare

Fiecare trup al vieții este o repetare a predecesorului său.

P. 61. Trupul este supus legii eredității; sufletul este supus destinului pe care și l-a creat el însuși. Acest destin creat de om se numește, după o veche expresie, *karma*. Iar **spiritul este supus legii reîntrupării**, legii vieților pământești repetate.

P. 77. În măsura în care lumea sufletească este locul unde omul poposește imediat după moarte, ea poate fi numită „loc al poftelor”. Diferitele sisteme religioase, care au în învățătura lor o conștiință a acestor relații, numesc acest „loc al poftelor”, „purgatoriu”, „foc purificator” ș.a.m.d.

Pp. 105-107. **Despre formele gândurilor și despre aura omenească**

Un gând uman, care de altfel nu trăiește decât în înțelegerea prin gândire a ascultătorului, apare de pildă ca fenomen de culoare perceptibil spiritual. [...]

Efectele de culoare, perceptibile „ochiului spiritual”, care radiază în jurul omului fizic perceput în timpul activității sale și care îl învăluie ca un nor (de formă aproximativ ovoidală) formează *aura umană*. Mărimea aurei diferă de la un om la altul. Totuși, în medie, trebuie să ne reprezentăm că omul întreg apare de două ori mai înalt și de patru ori mai înalt decât omul fizic.

În aura fluctuează cele mai diferite nuanțe de culoare.

Aura este foarte diferită, în funcție de diferitele temperamente și predispoziții sufletești ale oamenilor.

P. 112. Aura întreită este expresia suprasensibil-vizibilă a entității umane. În ea ajung să se exprime cele trei părți constitutive: trupul, sufletul și spiritul. [...]

În toate cele trei părți ale aurei se găsesc culori de cele mai variate nuanțe. Un sentiment personal puternic dezvoltat, trufia și ambiția, se exprimă prin formațiuni brune și portocalii. Curiozitatea se manifestă prin pete roșii-galbene. Un galbene deschis oglindește o gândire clară și inteligentă; **verdele este expresia înțelegerii vieții și a lumii**. [...] Rozul indică o entitate binevoitoare, iubitoare, albastrul este semnul evlaviei [...].

Culorile fundamentale ale celei de a treia aure sunt galbenul, verdele și albastrul. Galbenul deschis apare aici când gândirea este plină de idei înalte, cuprinzătoare ... Verdele exprimă iubirea pentru toate ființele; albastrul este semnul capacității altruiste de jertfă pentru toate ființele”.

5. Rudolf Steiner, *Evanghelia după Marcu*

Rudolf Steiner, *Evanghelia după Marcu*, Editura Univers Enciclopedic, București, 2006 (Ciclu de zece conferințe ținut la Basel, între 15 și 24 septembrie 1912).

P. 5. *Cuprins*: Conferința a III-a, Basel, 17 septembrie 1912. **Substraturile spirituale ale figurii Botezătorului**. Sensul botezului. **Entitatea spirituală a lui Ilie. Ilie-Ioan-Rafael**

Cuprins: Conferința a V-a, Basel, 19 septembrie 1912. Revelațiile lui Krishna. Buddha, urmașul lui Krishna. Ioan Botezătorul, înaintemergătorul lui Christos.

Cuprins: Conferința a IV-a, Basel, 20 septembrie 1912, Concepția orientală și occidentală despre lume, mod de a privi atemporal și istoric. **Sufletul lui Ilie și Cei**

doisprezece apostoli. Mărturisirea lui Petru, un punct nodal în evoluția omenirii. Monologul cosmic-istoric al lui Dumnezeu înainte de revelarea Misteriilor.

Cuprins: Conferința a X-a, Basel, 24 septembrie 1912, Ecce homo. Eșuarea cunoașterii exterioare a omenirii în raport cu Evenimentul christic. Cheia pentru înțelegerea Misteriului de pe Golgota. Necesitatea căutării unei înțelegeri pe căi suprasensibile. Cercetarea clarvăzătoare ca drum spre adevărata înțelegere a Misteriului de pe Golgota.

P. 61. Biblia pare deci să ne spună că Nabot a fost omorât de Izabela; Izabela însă nu a declarat că vrea să-l omoare pe Nabot, ci că îl va omorî pe Ilie. Faptele deci nu concordă. Aici intervine investigația ocultă și ne dă cheia enigmei. Ea ne spune că Ilie avea un spirit atotcuprinzător, care parcurge oarecum invizibil țara lui Ahab, și că din când în când el ia în posesie sufletul lui Nabot, astfel Nabot este personalitatea fizică a lui Ilie, iar atunci când vorbim de personalitatea lui Nabot, vorbim în realitate de personalitatea fizică a lui Ilie. Ilie, în sensul Bibliei, este personalitatea invizibilă, iar Nabot este expresia, forma ei vizibilă în lumea fizică. Toate acestea le-am prezentat pe larg în conferința „Profetul Ilie în lumina științei spiritului”. [...]

P. 62. Ilie acționează ca un element, ca o lege a naturii înșeși. Și, pentru a cunoaște puterea care se exercita prin spiritul lui Ilie, cel mai bine ar fi să ne lăsăm pătrunși de descrierea lui Iahve sau a naturii care acționează toate lucrurile. Este evident că Ilie nu trebuie să fie identificat cu această zeitate însăși; el este imaginea pământească a acesteia, care este în același timp sufletul vechiului popor evreu. Este un fel de Iehova diferit, un fel de Iehova pământesc, sau, în termenii Vechiului Testament, el este precum fața lui Iehova.

P. 62. Astfel privite lucrurile, **ni se revelează și mai clar că același spirit, care trăiește în Ilie-Nabot, reapare în Ioan Botezătorul.** Cum acționează el acum în Ioan Botezătorul? Și ce este în realitate acest botez? În Biblie și în special în Evanghelia după Marcu, el acționează prin botez. În ce scop îl face Ioan Botezătorul persoanelor care vin să fie botezate? [...] Cei care fuseseră botezați știau de acum prin propria lor experiență clarvăzătoare, oricât de trecătoare a fost ea, că vorbele sale erau exprimarea unui fapt istoric universal.

Spiritul lui Ilie, care acționa de asemenea în Ioan Botezătorul, ni se arată în adevărata lumină numai când avem în vedere acest aspect. El ne apare ca spiritul însuși al poporului evreu, al poporului Vechiului Testament. Dar ce fel de spirit este acesta? [...] Faptul că acest spirit, care plutea oarecum deasupra oamenilor și a istoriei lor, trebuia să-și facă tot mai mult intrarea în fiecare piept omenesc, constituia marele eveniment pe care îl anunța însuși Ilie-Ioan când spunea, în timp ce boteza. [...]

Date fiind aceste împrejurări, putem foarte bine să ne așteptăm ca în Ioan Botezătorul să se arate într-un fel ceva asemănător cu ceea ce am observat la Ilie; și anume, ceva ce este mai mult decât personal lui Ioan Botezătorul, ceva ce depășește această personalitate individuală și acționează peste aceasta, ca o aură, ca o atmosferă

ce trăiește printre oamenii în mijlocul cărora se află. Așa cum Ilie acționa ca o atmosferă, la fel ne putem aștepta ca el să acționeze în Ioan Botezătorul, ca o atmosferă. Ne mai putem aștepta și la altceva: ca **entitatea spirituală a lui Ilie, care acum este legată de persoana lui Ioan Botezătorul**, să continue să acționeze spiritual și când acesta încetează de a mai fi. Or, ce urmărește această ființă spirituală? Ea vrea să pregătească drumul lui Christos. Este deci posibil ca Ioan Botezătorul să dispară fizic, dar ființa sa suprasensibilă să rămână, ca atmosferă spirituală [...]. Cu alte cuvinte, se poate spune: Ioan Botezătorul nu mai este acolo, dar spiritul lui Ilie care trăia în el este prezent, și în atmosfera rămasă după plecarea lui Christos. [...]

Pp. 66-67. Fiindcă ei își pierduseră maestrul, fiindcă nu-l mai aveau pe Ioan Botezătorul, de care se spune că tocmai îi îngropaseră corpul decapitat. [...] Nu se poate exprima mai clar că Christos îi învață pe ucenicii lui Ioan Botezătorul. El îi învață fiindcă spiritul lui Ilie, care era în același timp spiritul lui Ioan Botezătorul, acționa încă printre ei. [...] Am spus în mai multe rânduri că sufletul lui Ilie-Ioan a reapărut în persoana pictorului Rafael. [...] Nu putem presimți oare și la Rafael această aură a lui Ilie-Ioan ce plutește în jurul lui, că și în cazul lui există ceva asemănător ca și la ceilalți doi. [...] Aș vrea să vorbesc de ea nu numai din punct de vedere al personalității lui Ioan Botezătorul, ci **ținând cont de întreaga entitate Ilie-Ioan**, iar pentru aceasta aș vrea să descriu **evoluția pe care a parcurs-o sufletul lui Ilie-Ioan în Rafael**.

P. 73. Sensul profund al Evangheliei după Marcu este acesta: să arate cum ființa lui Christos pătrunde, umple complet persoana fizică a lui Iisus din Nazaret și că ea acționează în ceea ce noi recunoaștem a fi Eul general omenesc. [...] De la primele capitole ale Evangheliei după Marcu, figura lui Christos ne apare într-un fel ca opunându-se celei a lui Ilie-Nabot și chiar celei a lui Ilie-Ioan.

P. 117. Buddha este deci urmașul lui Krishna. Tot așa, Ioan Botezătorul este înaintemergătorul lui Christos Iisus.

P. 157. Conferința a VIII-a Tainele adânci ale Misteriului de pe Golgota. Semnificația ocultă a expresiilor „pe munte”, „la mare”, „în casă”. Scena Schimbării la față. Moise și Ilie. Ungerea din Betania.

P. 157. Când se pomenește despre „munte” în Evanghelii și în celelalte scrieri sfinte, faptul indică deja că este vorba de ceva secret. Când este vorba de ceva ocult, muntele ca atare semnifică întotdeauna că cei care sunt conduși în vârful său sunt introduși în anumite cunoștințe secrete ale existenței. [...]

P. 158. Pe „munte” Christos îi alege întâi pe Cei doisprezece, cu alte cuvinte le încredințează misiunea ocultă. Aici avem de-a face cu o educație ocultă. Tot pe munte are loc și Transfigurarea. „Acasă”, unde ai Săi Îl declară „ieșit din fire”, avem a treia ipostază. Toate cele trei lucruri sunt de cea mai mare și mai cuprinzătoare importanță.

P. 160. Pe munte, într-un aer rarefiat, unde raportul oxigen-azot este diferit, conștiința clarvăzătoare este mai predispusă să viețuiască inspirativ, să dea naștere la forțe noi de clarvedere. De aceea, expresia „a urca pe munte” nu este spusă doar simbolic; muntele favorizează posibilitatea de a dezvolta în sine forțe oculte noi.

Pp. 160-161. De aceea, faptul că Evanghelia ține seama de ceea ce s-a spus aici are un sens foarte profund și este extras din aspectele naturale. Oculte. Evanghelia respectă aceste lucruri din considerente oculte cu totul obiective. Astfel, întotdeauna întâlnim situațiile care urmează. Atunci când se vorbește de „a fi la malul mării”, când se spune că un eveniment a fost strămutat la malul mării deja sunt întrebuintate anumite forțe, forțe vindecătoare sau forțe clarvăzătoare. [...] De aceea, în momentul în care sunt aleși Cei doisprezece, când, să zice, așa, Christos decide ca ei să primească spiritul-grup al lui Ilie, scena s-a petrecut pe munte.

P. 161. Acum noi trebuie să studiem scena Transfigurării chiar din acest punct de vedere. Cei mai capabili, cei mai apti să pătrundă tainele profunde ale Misteriului de pe Golgota se arată a fi cei trei ucenici, Petru, Iacob și Ioan. Și **ochii clarvăzători care li se deschid acestora trei le apar transfigurați, adică în entitatea lor spirituală, Ilie pe de-o parte, Moise de alta și Christos Iisus însuși la mijloc.**

P. 162. Din considerațiile făcute asupra Evangheliei după Luca mai știm de asemenea că în acel Iisus, despre care vorbește în special Evanghelia după Matei, mai precis **Copilul Iisus, trebuie să-l vedem pe Zaratuștra reîncarnat.** Știm de asemenea că acest Zaratuștra, prin ceea ce ținea de el și era în el, a avut ca sarcina să pregătească această încarnare viitoare a sa.

P. 204. Iată despre ce este vorba și de ce trebuie să ținem seama atunci când ne îndreptăm încă o dată atenția spre Fiul omului care a fost părăsit, spre făptura omului care stă în fața noastră în momentul în care, conform Evangheliei după Marcu, Christosul cosmic nu se mai află decât într-o foarte slabă legătură cu Fiul omului. Acolo, în fața omenirii căreia i-au fost prezentate toate aceste lucruri, s-a aflat omul, omul în alcătuirea pe care i-au dat-o puterile divin-spirituale. El se afla acolo sub această înfățișare, însă înnobilit, spiritualizat cu totul datorită șederii lui Christos timp de trei ani în Iisus din Nazaret. Așa stătea el acolo înaintea semenilor. În ce privește inteligența, **oamenii și-au însușit doar ceea ce a rezultat ca înțelegere și cunoaștere de-a lungul a mii de ani de influență a lui Lucifer și Ahriman.** Acolo însă se afla omul, care în timpul celor trei ani eliminase din sine influențele luciferice și ahrimanice. [...] Omul a ajuns din nou în starea de dinainte de a fi fost strămutat din lumea spirituală în cea fizică doar datorită impulsului lui Christos cosmic. [...]

P. 205. Ceea ce a fost descris drept „fantomă” în ciclul de conferințe de la Iisus la Christos ținut de mine la Karlsruhe, a pornit tocmai de la această afundare în noroi a propriei entități. **Căci datorită faptului că omul și-a târât propria ființă în noroi, ceea ce era chipul exterior al divinității, s-a transformat în „fantomă”,** care se amplifică și care poate, în cursul evoluției viitoare a omenirii, să pătrundă mai intens în suflete, așa cum s-a arătat în ciclul de conferințe de la Karlsruhe.

P. 208. Și tânărul, adică **Christosul cosmic, se arată întâi lor; abia apoi adeptilor bărbați. Adevăratul ocultism, adevărata știință a spiritului intră până în aceste detalii, până în detalii de compoziție și în conținutul Evangheliilor**, în special Evanghelia plină de sevă a lui Marcu.

[Notă! Oare de ce A. Boca insistă la Drăgănescu asupra acestor idei din „Evanghelia de la Marcu”, adică Ilie-Ioan, cei 12 Apostoli, Hristos în Schimbarea la Față, toate tratate pe larg la Rudolf Steiner în această lucrare, și are mare grijă la compoziția artistică asupra acestora?]

P. 209. În realitate, oamenii vor înțelege că Pământul este legat de lumile spirituale abia atunci când vor cunoaște că realitatea spirituală Christos a trăit ca entitate cosmică în trupul lui Iisus din Nazaret, când vor ști că toți conducătorii omenirii care au existat vreodată în lume au fost trimiși întâi de Christos ca premergători ai Lui, ca aceia care trebuiau să-i pregătească Lui calea, pentru a putea să fie înțeles și recunoscut.

6. Rudolf Steiner, *Cum se dobândesc cunoștințe despre lumile superioare?*

Rudolf Steiner, *Cum se dobândesc cunoștințe despre lumile superioare?*, Editura Triade, București, 1997.

P. 102 Dezvoltarea corpului sufletesc, așa cum tocmai a fost descrisă aici, dă omului **putința de a percepe fenomene suprasensibile**. Însă celui care vrea să se orienteze într-adevăr în această lume nu-i e îngăduit să se oprească pe această treaptă de evoluție. [...] Omul trebuie să fie în stare să dirijeze și să stăpânească, independent și pe deplin conștient, **mișcarea organelor sale spirituale**. Altminteri ar deveni o minge în mâinile unor forțe și puteri exterioare. Ca să nu devină asta, el trebuie să-și dobândească facultatea de a percepe așa-numitul „cuvânt interior”. Pentru a ajunge la aceasta nu trebuie dezvoltat numai corpul sufletesc ci și corpul eteric. [...] Corpul eteric are aproximativ mărimea și forma corpului fizic, așa încât umple aproape același spațiu pe care îl ocupă și corpul fizic. Culoarea sa fundamentală este alta decât vreuna din cele șapte culori continue în curcubeu.

P. 106. Cu aceasta, **omul intră în lumea spirituală**. Odată atinsă această treaptă, el dobândește o nouă înțelegere pentru învățăturile propovăduite de **marii învățători ai omenirii. Cuvântările lui Buddha și Evangheliile**, de pildă, acționează acum într-un fel nou asupra lui.

7. Rudolf Steiner, *Orientul în lumina Occidentului*

Rudolf Steiner, *Orientul în lumina Occidentului*, Editura Univers Enciclopedic gold, București, 2013.

P. 114. Astfel, în evoluția sa, sufletul omenesc ajunge să găsească pe Christos nu numai în lumea exterioară, ci să afle natura dionisiacă a lui Christos, Christosul mistic. Mai întâi a existat Christosul istoric, apoi prin acțiunea acestuia s-au produs astfel de efecte asupra sufletului omenesc încât a devenit posibilă existența unui Christos mistic. Astfel putem vorbi și în epoca modernă de o experiență interioară, mistică a lui Christos, dar problema trebuie înțeleasă în sensul că înaintea intrării Sale în lumea pământească El a fost mai întâi un Christos cosmic.

P. 115 Când vechii Rishi ai Indiei își ridicau privirea spre lumile spirituale și vorbeau de Vishva-Karman, ei se refereau la aceeași **ființă cosmică pe care Zoroastru o va numi Ahura Mazda**. Aceasta era **Entitatea Christos, Cel care, în zilele noastre, poate fi găsit în sufletul omenesc**. Acesta este rezultatul acțiunii lui Christos însuși pe Pământ; **Christosul cosmic astronomic, devine Christos mistic; divinitatea exterioară s-a interiorizat, încetul cu încetul**.

P. 116. Când Christos a acționat suficient în suflet, substanța Sa pătrunde în acesta și îi conferă, prin christificarea sa, maturitatea necesară pentru a avea din nou acces la împărăția entităților luciferice. Primii oameni care au făcut această experiență au fost inițiații rosicrucieni, care s-au străduit să înțeleagă și să-L contemple pe Christos, Acesta pătrunzând în sufletul lor în calitate de Christos mistic, și să-L simtă trăind în ei; **viața lor interioară se fortifică prin existența lui Christos în interiorul lor**, care devine o forță și o armă împotriva tuturor ispitirilor. **Trăirea istorică a lui Christos străluminează trăirile sufletului nostru, în așa fel încât ne permite să regăsim accesul la împărăția lui Lucifer**.

8. Rudolf Steiner, *Karmă și reîncarnare*

Rudolf Steiner, *Karmă și reîncarnare*, Editura Univers Enciclopedic Gold, București, 2011.

P. 124. Să ne întoarcem la civilizația vechilor Rishi. Ei au arătat spre **originea omului**. Au arătat spre **acea lume în care omul s-a aflat înainte de a fi coborât spre încarnările sale**. Această învățătură a străbătut secolele și mileniile. **Marele Buddha le-a predicat-o oamenilor**, spunând: Oamenii au pierdut toate acestea din cauza tendinței de a se încarna, care realiza legătura cu lumea originii lor. El i-a îndemnat pe oameni să privească lumea încarnărilor, pentru ca sufletul să poată trăi din nou în lumile spirituale ale originii sale. Iar **profeții, vestindu-l pe**

Christos, au arătat spre un viitor în care oamenii vor găsi din nou țelul lor pământesc just. Și apoi, Christos însuși apare pe Pământ, el săvârșește Misteriul de pe Golgota. Și pe urmă, prin acest Misteriu de pe Golgota, omul poate fi condus spre viitorul divin-spiritual al Pământului.

P. 125. Nu trebuie să înțelegem de aici că Christos se va reîntoarce El însuși, într-un asemenea corp fizic, în alte încarnări viitoare. Dar ceea ce El îi învață pe ucenicii Săi și pe toți oamenii este următorul lucru: Întoarceți-vă mereu în acest templu pământesc, de la o încarnare la alta, pentru a face în fiecare din ele ca impulsul christic să devină mai mare, mai puternic, pentru ca noi, oamenii, să putem primi tot mai mult de la o existență pământească, spre a sta, începe din urmă, în așa fel, încât să putem spune: În aceste încarnări noi am lucrat pentru a deveni mai asemănători cu Christos.

Pp. 130-131. Eu vorbesc adeseori de cele trei trepte ale cunoașterii spirituale: imaginația, în cazul căreia vedem, pentru început, o lume de imagini, inspirația, când în această lume de imagini intră realitatea, ființialitatea spirituală și apoi intuiția, când ne aflăm în interiorul realității și ființialității spirituale.

P. 131. Dacă proiectăm lumină în somnul care stă la baza voinței, în timp ce ne aflăm în stare de veche, dăm de karma care acționează din viețile pământești trecute. Când începem să percepem trăirile dintre adormire și trezire, vedem cum din faptele noastre libere, pe care le săvârșim în prezent, se țese *karma* care se va realiza de abia în următoarea viață pământească.

9. Rudolf Steiner, *Știința ocultă*

Rudolf Steiner, *Știința ocultă*, Editura Univers Enciclopedic, București, 2003.

P. 164 O deosebită importanță o are în această epocă intervenția Spiritelor înțelepciunii în modul descris. [...] La reunirea Soarelui și unii, aceste regnuri inferioare sunt antrenate în domeniul Soarelui. Tot ce fusese fizic în ele acum se eterizează. [...] Acum, **tot ceea ce a venit pe Lună pe Soare se impregnează cu forțele Spiritelor înțelepciunii.** Din această cauză, ceea ce devine în această perioadă evolutivă din **formațiunea Soare-Lună poate fi numit Cosmos al înțelepciunii.**

[Notă! Când A. Boca a fost profețit la naștere de către mama sa care a visat că luna și soarele se apropiau de dânsa, s-a profețit ca fiind legat de această formațiune Soare-Lună de la Rudolf Steiner?]

P. 166 Pe treapta lunară, sufletul rațiunii și sufletul senzației nu apar ca și cum ființa umană însăși s-ar exprima deja prin ele, ci ca și cum ar fi instrumente ale ființei umane la îndemâna Fiilor vieții. [...] Omul lunar se simte umbrit de Fiul vieții; el își

apare ca unealtă a acestei ființe superioare. În timpul separării Soarelui și a Lunii el simțea, când era întors de la Soare, o independență crescută [...]

P. 167 Evoluția lunară propriu-zisă a fost precedată de o pregătire. A avut loc, într-un anume sens, o repetare a evoluțiilor saturniană și solară.

10. Rudolf Steiner, *Creștinismul ca fapt mistic și misteriiile Antichității*

Rudolf Steiner, *Creștinismul ca fapt mistic și misteriiile Antichității*, Editura Humanitas, București, 1993.

P. 148. Despre esența creștinismului. Influența cea mai profundă asupra adeptilor creștinismului trebuia s-o exercite faptul că principiul divin, Cuvântul, Logosul veșnic nu-i mai întâmpina în întunericul tainic al misterului, ca spirit doar, ci, dacă vorbeau despre acest Logos, ei erau întotdeauna îndrumați spre persoana istorică, omenească a lui Iisus. Înainte, în cadrul realității, acest Logos putea fi văzut fiindând doar pe diferitele trepte ale desăvârșirilor umane. Puteau fi observate diferențele subtile, intime din existența spirituală a personalității și se putea vedea în ce mod și în ce grad era viu Logosul în personalitățile singulare ce căutau inițierea. Un grad superior de maturitate trebuia considerat drept o treaptă superioară de evoluție a existenței spirituale. Treptele premergătoare acestui nivel trebuiau căutate într-o viață spirituală încheiată. Iar viața prezentă putea fi considerată drept treaptă premergătoare a viitoarelor trepte de evoluție spirituală. Păstrarea forței spirituale a sufletului, veșnicia acestei forțe putea fi afirmată, în sensul învățăturii oculte iudaice (Cartea Zohar) astfel: „Nimic în lume nu se pierde, nimic nu cade în deșertăciune, nici măcar cuvintele și glasul omului; totul își are locul și rostul său”.

P. 149. Acest Logos, care se transformă, a fost condus prin creștinism de la personalitatea singulară la personalitatea unică a lui Iisus. Ceea ce înainte era împărțit asupra întregii lumi, acum era întrunit într-o singură persoană. Iisus a devenit singurul om-Dumnezeu. *Odată*, în Iisus a fost prezent ceva, ce trebuia să-i apară omului drept cel mai mare ideal cu care, în viitor, prin repetatele sale vieți, omul o să se unească tot mai mult. Iisus a luat asupra sa îndumnezeirea întregii omeniri.

11. Rudolf Steiner, *Esoterismul creștin*

Rudolf Steiner, *Esoterismul creștin*, Editura Univers Enciclopedic, București, 1993.

P. 9 I. Origina esoterismului creștin. Vom descoperi deci, în aceste conferințe, o scurtă trecere în revistă a ceea ce dr. Steiner numește Antroposofie. [...] Principiile sale alcătuiesc o teogonie, o cosmogonie și o psihologie complete. Pe această filosofie se întemeiază o morală, o pedagogie și o estetică aparte. Învățătura acestui Gânditor clarvăzător cuprinde toate domeniile.

P. 10. În vremea când ținea conferințele sale, dr. Steiner mai era încă secretarul general (pentru Germania) al Societății Teosofice Orientale, fondată de doamna Blavatsky, actualmente prezidată de doamna Annie Besant și al cărei sediu se află la Madras. În ciuda lacunelor și a meandrelor ulterioare, această teorie orientală, plecată din India și împrumutând numele de teosofie din tradiția alexandrină, a avut marele merit de a integra mentalității Occidentului neinițiat două idei fundamentale ale tradiției esoterice universale: 1. Pluralitatea existențelor ascendente ale sufletului omenesc aflate sub legea karmei; 2. Evoluția omenirii sub influența puterilor spirituale care o dirijează.

P. 10. În epoca în care R. Steiner își ținea prelegerile la Societatea Teosofică, pe care și-o alesese drept cârmă de acțiune a începuturilor sale, el se afla deja în deplina posesie a doctrinei datorate inițierii sale personale. Conferințele din 1906, cuprinse în acest volum, sunt dovada acestui fapt.

P. 10. Diferența esențială între teosofia hindusă și antroposofia rezidă în rolul capital pe care aceasta din urmă îl atribuie lui Christos în evoluția umană precum și în legăturile sale cu tradiția rosicruciană. [...] Mai bine decât oricare alt ocultist, Rudolf Steiner a văzut transformarea profundă care s-a operat, de-a lungul vârstelor, în constituția fizico-psihico a omului și în maniera lui de a percepe adevărul. Într-un străvechi ciclu (înainte de Christos), omenirea era încă înzestrată cu o clarviziune atavică și colectivă. În epoca Atlantidei, omul trăia mai mult în lumea de dincolo decât în cea de aici. Rațiunea lui era embrionară. Clarviziunea psihică era facultatea sa dominantă și principalul său mod de cunoaștere. Dar nu avea decât o percepție confuză și haotică asupra lumilor superioare. În evoluția sa ulterioară această facultate s-a diminuat dispărând treptat; observarea naturii și rațiunea i-au luat locul. *Yoga* marilor înțelepți (Rishi) ai Indiei, din care s-au născut toate mitologiile și religiile ariene, a constituit un puternic efort pentru regăsirea clarviziunii pierdute și, în același timp, pentru ordonarea ei în raport cu ierarhia puterilor cosmice. Dar, cu puțin înainte de venirea lui Christos, omenirea, ajunsă pe ultima treaptă a coborârii în materie, traversa o criză redutabilă. Patimile lumii animale, din care se ivise, amenințau s-o strivească. Civilizația însăși era în pericol. Omeneasca *Psyche* care, printr-o îndelungată străduință, se desprinsese din întunecimile începuturilor, risca să piară în decadența greacă și în orgia romană.

Pp. 11-12. Iisus Christos, axa evoluției umane. Inițierea rosicruciană

Acesta era marele pericol care a făcut necesară încarnarea „Cuvântului care a fost la început”, a Verbului divin, într-o făptură omenească. Aceasta a fost misiunea lui Iisus Christos, prezisă de foarte multă vreme sub diverse nume în sanctuarele din India, Persia sau Chaldeea, vestită în special de viziunea lui Osiris înviat din morți, numit *Soarele miezului de noapte*, din criptele Egiptului. Omenirea era atât de mult coborâtă în materie, încât nu mai putea fi salvată decât dacă Spiritul divin I se revela în plan fizic. Iată de ce lumina, care până în acea zi plutea deasupra lumii, avea „Lumină plină de har și de adevăr”, a coborât în adâncurile internului terestru pentru a se încarna în personal lui Iisus din Nazaret, devenind axa evoluției umane. [...]

P. 12. Or, **scopul esențial al esoterismului creștin** a fost, chiar de la începuturile sale, să atenueze acest dualism și **să pregătească conceptele și o disciplină capabilă să împace cele două puteri rivale: Religia și Știința, Intuiția și Rațiunea**, prin a căror înțelegere și acțiune combinată s-ar putea ajunge la adevăr, **asigurându-se dezvoltarea normală a omenirii**.

P. 13. **Două idei esențiale au caracterizat dintotdeauna tradiția esoterică**. Mai întâi, **pluralitatea existențelor ascendente ale sufletului**; apoi **o concepție aparte asupra originii răului și asupra modului în care omul îl poate stăpâni**. Marii maeștri ai esoterismului au recomandat discipolilor lor să practice simultan, pentru a descoperi adevărul, două căi de inițiere: calea mistică sau contemplația extatică a lumii spirituale și calea rațională sau contemplația sintetică a universului vizibil [...].

P. 23. **Ce este de fapt Teologia?** [În viziune antroposofică] O cunoaștere a lui Dumnezeu, impusă din afară sub formă de dogmă, ca un fel de logică mai presus de fire, dar exterioară omului.

Și ce este Teosofia? Cunoașterea lui Dumnezeu deschizându-se ca o floare în adâncul sufletului individual. Dumnezeu, dispărut din lume, renaște în taina inimilor. Un asemenea creștinism, înțeles în sensul Rosicrucienilor, este în același timp cea mai formidabilă dezvoltare a libertății individuale și a religiei universale prin fraternitatea sufletelor libere. Tirania dogmelor este atunci înlocuită prin strălucirea Înțelepciunii divine care este în același timp Inteligență, Iubire și Acțiune.

P. 24. Iată diferența între Logos și Sofia, între Știință și Înțelepciunea divină, între Teologie și Teosofie. Astfel, Christos rămâne mereu în centrul evoluției esoterice a Occidentului.

P. 33. Involuție și evoluție

Așa sunt organele motorii ale urechii și ochiului care nu mai folosesc la nimic; apendicele, și mai ales glanda pineală, situată în creier și având forma unui minuscule con de pin. [...] **Glanda pineală este ceea ce a mai rămas dintr-un organ de percepție**, care la omul primitiv avea o foarte mare importanță, un fel de creier extern care-i servea de antenă, de ochi și de ureche. Organul a existat la om din perioada sa rudimentară, când pământul, jumătate lichid, jumătate vapori, era încă unit cu luna. [...] Percepțiile sale aveau un caracter vizionar, alegoric. Curenții calzi evocau pentru el impresia unui roșu-strălucitor și a unei sonorități puternice. Curenții reci îi evoca culorile verde și albastru, sonoritățile cristaline și fluide. Glanda pineală, foarte dezvoltată la omul primitiv, juca deci un rol capital. [...]

P. 36. Transa subiectului hipnotizat și a mediumului nu este decât un fenomen atavic, legat de declinul conștiinței. Clarvăzătorul, inițiatul, nu este un dezechilibrat, un vizionar; el posedă deja acel grad de conștiință al oamenilor viitorului; el este la fel de solid ancorat de pământ ca și cel mai pozitiv om, iar rațiunea lui este la fel de limpede, la fel de sigură.

P. 39. Yoga orientală și cea occidentală

Trebuie să avem în vedere înainte de a aborda acest subiect, că, de când ocultismul a fost popularizat, adică de vreo câteva zeci de ani, o anume literatură teolosofică a răspândit idei eronate cu privire la scopul urmărit de ocultism. S-a pretins că el a urmărit anihilarea corpului prin ascetism. S-a răspândit ideea că realitatea este o iluzie care trebuie învinsă. S-a apelat la Maya hindusă. Aceasta este nu numai o exagerare, este o veritabilă eroare teoretică contrazisă de știința și practica ocultismului. [...]

P. 39. Ocultismul nu disprețuiește realitatea, ci o înțelege și o folosește. Corpul nu este veșmântul, ci instrumentul spiritului. Știința ocultă nu este știința care suprimă corpul, ci aceea care ne învață să ne servim de el în scopuri superioare.

P. 40. Înțelepciunea superioară a fost păstrată în secret mii de ani în interiorul confreriilor oculte. Trebuia să aparții acestora pentru a cunoaște fie chiar numai și primele elemente ale științei oculte.

Cele șapte principii constitutive ale omului sunt:

1. Corpul fizic. – Omul vizibil cu ochiul material, omul natural.
2. Corpul eteric. – Cum poate fi perceput? Știm că hipnoza trezește o altă conștiință nu numai în subiectul hipnotizat, ci și în hipnotizatorul care sugerează subiectului tot ceea ce vrea. El poate să-l facă pe acesta să ia un scaun drept un cal, dar îi poate, de asemenea, sugera că scaunul nu este acolo sau că nu se află nimeni într-o cameră plină de lume. Inițiatul poate exersa în voie această putere asupra lui însuși și poate face abstracție complet de corpul fizic al persoanei care se află în fața lui. Atunci, în locul corpului fizic, el zărește nu vidul, ci corpul eteric. Acest corp se aseamănă cu corpul fizic, dar cu unele diferențe. Îmbracă forma acestuia, depășindu-l cu puțin. Este mai mult sau mai puțin luminos și

fluid. În el organele sunt înlocuite de curenți de diferite culori, iar inima se înfățișează ca un veritabil nod de forțe, un vortex al acestor curenți.

3. Corpul astral nu are forma corpului eteric, nici a corpului fizic. Prezintă o formă ovoidală și depășește corpul ca un nor, o aură. Corpul astral poate lua toate culorile curcubeului în funcție de pasiunile care-l animă.
4. Eul, Manas în sanscrit, Ioph în ebraică, este sufletul inteligent și conștient; este individualitatea umană indestructibilă care poate învăța să zidească alte corpuri; este inexprimabilul, în același timp Eu omenesc și Eu divin. [...]
5. Atunci când inițiatul și-a purificat corpul astral de toate pasiunile animale, când l-a făcut să fie într-un tot lumina (acesta este prima fază în inițiere), el a ajuns la katharsis, la purificare. Doar atunci poate acționa asupra corpului eteric și prin intermediul lui își poate pune pecetea pe corpul fizic. [...] Datoria discipolului este deci să realizeze transformarea corpului astral și a corpului eteric, apoi să dobândească puteri depline asupra corpului fizic; în acest fel devine magistrul și transformă cele trei principii inferioare ale naturii sale în trei principii superioare: 5. Manas, 6. Budhi, 7. Atma. [...]

P. 43. Diferența între inițierea orientală și inițierea occidentală constă în metoda prin care maestrul își conduce discipolul să lucreze asupra corpului eteric.

P. 44. În ceea ce-l privește pe inițiator, el știe că, pentru a fi maestru el trebuie să fie și slujitor. Pentru el, problema nu e de a modela sufletul discipolului după imaginea sa, ci de a-i ghici taina și de a-i găsi soluția.

P. 45. Trebuie să stabilim din capul locului faptul că Yoga sau inițierea nu constituie un eveniment precipitat, ci un lent antrenament, o schimbare dintre cele mai intime. [...] Vom vorbi de regulile practice ale acestui antrenament. Se spune adesea că începutul inițierii este periculos, iar cel care îl întreprinde se expune la serioase pericole. Există un adevăr în toate acestea și vom încerca să-l explicăm științific.

Inițierea sau **Yoga constituie un fel de aducere pe lume a sufletului superior latent în orice ființă umană**; ea prezintă pentru sufletul inferior sau mai exact pentru corpul astral, pericole analoge cu cele ale nașterii fizice, sufletul divin născându-se în dureri din sufletul pasionat, ca un copil din pântecul mamei sale, cu diferența că nașterea spirituală va dura un timp mult mai îndelungat. [...]

P. 46. Iată de ce prima condiție care i se cere unui inițiat este un caracter ferm și înfrânarea pasiunilor. **Yoga trebuie să fie precedată de o disciplină severă** și de anumite condiții din care cele dintâi sunt **calmul și singurătatea**. Morala obișnuită nu ajunge. Aceasta nu se referă decât la conduita omului în lumea exterioară. Yoga se referă la omul interior. [...]

[Notă! Oare de ce A. Boca se însingurase de tânăr, la facultate practicând ore întregi tehnici de întărire a privirii, pentru hipnoză?]

Se pune problema pentru ocultist, pentru adevăratul inițiat, de a-și schimba direcția curentului vieții. Omul actual este determinat și împins în actele sale de senzații, adică de lumea exterioară. Tot ceea ce este determinat de loc și de timp nu are nicio valoare. Acestea trebuie depășite. Care sunt mijloace folosite în acest scop?

1. Să-ți fixezi gândul asupra unui singur obiect, ceea ce se numește dobândirea controlului asupra gândirii.
2. Să acționezi la fel în privința tuturor actelor, mici sau mari; să le domini, să le reglezi, să le pui sub controlul voinței. Toate trebuie să pornească acum dintr-o inițiativă interioară, ceea ce reprezintă controlul actelor.

[De aici și discuția despre Boca cu privire la controlul actelor reflexe, instinctelor, voinței, pentru că A. Boca se pregătea pentru inițiere, pentru a deveni maestru. Când a fost recunoscut drept mare inițiat, cunoștea deplin calea inițierii, singurătatea, voința, controlul actelor, instinctelor.]

P. 49. Care sunt etapele superioare în Yoga?

Prima etapă: Inițiatul obține liniștea sufletului. Atunci își face apariția viziunea astrală care este imaginea simbolică a realității.

A doua etapă: Visele încetează să mai fie haotice, devenind ordonate. Inițiatul sesizează adevăratul raport între simbolismul viselor și realitate, devenind stăpânul astralului.

A treia etapă: se realizează continuitatea conștiinței între starea de veche și starea de somn.

P. 63. Planul astral

Cum concepem planul astral sau lumea cealaltă?

În ocultism se disting trei lumi:

1. Lumea fizică (cea în care trăim)
 2. Lumea astrală (care corespunde purgatoriului)
 3. Lumea spirituală sau, după termenul sanscrit, devakhanică (raiul creștin).
- [...]

P. 64. Tot așa se deschide și lumea astrală prin clarviziune. Aceasta este o altă stare de conștiință.

Culorile sunt acțiuni ale luminii, acțiuni și pasiuni. [...] Culorile și lumina sunt fenomene care se află în strânsă legătură.

Natura vorbește astfel de sus în jos tuturor simțurilor, celor cunoscute, celor neînțelese sau necunoscute, întreținându-se cu ea însăși și cu noi prin mii de fenomene. Pentru observatorul atent ea nu este nici moartă, nici mută.

P. 68. Viața crepusculară a unui mare număr de mediumuri este un fenomen analog. Mediumul se dezorientează oscilând între diversele lumi și nu mai poate distinge adevărul de ceea ce este fals.

P. 71. Ocultistul nu este niciodată un om care se gândește să impună dogme. Este doar un om care relatează ce a văzut, ce a experimentat în plan astral și în plan spiritual sau ceea ce maeștri demni de încredere i-au revelat. [...]

Vom vorbi aici despre omul astral, așa cum îi apare clarvăzătorului. Omul astral cuprinde o lume întreagă de senzații, de pasiuni, de emoții și impulsuri ale sufletului. Acestea se traduc pentru simțul interior în forme și culori. Corpul astral însuși este un nor de formă ovoidală care scaldă și învâluie omul. El poate fi perceput din interior.

Capacitatea clarvăzătorului constă în a vedea din afară ceea ce în viața obișnuită simțim din interior. Atunci sentimentele, pasiunile, gândurile, toate se traduc în forme vii și vizibile, constituind aura învelișului fizic, aureola.

Așa cum corpul eteric construiește fizic, pasiunile construiesc corpul astral. Tot ceea ce trăiește în aură se exprimă în acest scop. Fiecare aură umană posedă nuanțele ei speciale, culorile dominante. Pe această culoare fundamentală se răsfrâng toate celelalte. De exemplu, temperamentul melancolic dă o nuanță albastră; dar în aura se revarsă din afară atâtea impresii diferite, că observatorul se poate ușor înșela, mai ales dacă se ocupă de propria lui aură. [...]

P. 72. **Toți fondatorii de religii au fost clarvăzători desăvârșiți și călăuze spirituale ale omenirii**, iar sentințele lor morale s-au constituit în reguli de viață, motivate de adevăruri astrale și spirituale. Așa se explică **similitudinile dintre toate religiile**. O asemenea similitudine există între cele **opt cărări ale Căii lui Buddha** și cele **opt Beatitudini ale lui Christos**. Fondul de adevăr constă în faptul că de fiecare dată când omul dezvoltă o virtute, el își dezvoltă și o nouă facultate de percepție. Dar de ce sunt opt etape? Pentru că cel înzestrat cu clarvedere știe că aceste facultăți, care pot deveni organe de percepție sunt opt.

Organele de percepție ale corpului astral se numesc în ocultism flori de lotus (roți sacre, chakra): roata cu șaisprezece spițe, sau floarea de lotus cu șaisprezece petale, se află în zona laringelui.

În timpuri străvechi, **floarea de lotus se învârtea într-un anume sens, în sens invers acelor de ceasornic**, adică de la dreapta la stânga. La omul de astăzi, roata s-a oprit; nu se mai învârte. Numai la clarvăzători începe acum din nou să se uite, dar în sens contrar, adică de la stânga la dreapta. Opt petale din șaisprezece erau vizibile altădată. [...] Primele opt sunt datorate acțiunii de inițiere inconștiente, rezultată din efortul personal. Aceste opt petale din urmă sunt cele care dezvoltă beatitudinile lui Christos.

Omul posedă și altă floare de lotus, cu douăsprezece petale, situată în regiunea inimii.

P. 74. Din acest adevăr se nasc ritualurile și ceremoniile culturale ale religiilor. În adâncul tuturor riturilor și al cultelor stabilite de clarvăzători vorbește înțelepciunea

divină, **lumea astrală se exprimă prin ele în lumea fizică**. Ritualul reprezintă un reflex a ceea ce se petrece în lumile superioare. Așa se întâmplă și în ritualul francmason și în religiile asiatice. La nașterea unei noi religii, un inițiat pune bazele pe care se va ridica ritualul cultului exterior. Evoluând, ritualul, imagine vie a lumii spirituale, se îndreaptă spre sfera creației artistice, arta provenind tot din lumea astrală, iar ritualul devine frumusețe.

P. 78. Ceea ce în mod obișnuit se numește în sanscrită Devakhan cuprinde un lung interval de timp care se scurge între moartea omului și noua lui naștere. După moarte, sufletul învață mai întâi, în plan astral, să se dezobișnuiască de instinctele legate de corp. Trece apoi în Devakhan, unde petrece o viață îndelungată între două încarnări.

P. 81. Cu totul alta este situația unui discipol care a trecut prin inițiere. El și-a dezvoltat încă de pe pământ corpul eteric în așa fel încât să-l poată păstra, să-l facă apt să intre după moarte în Devakhan. El a reușit pe pământ să trezească în forțele sale eterice un spirit de viață, constituindu-și una din cele trei părți, de acum nepieritoare ale ființei sale. Acest corp eteric elaborat în spirit de viață se numește în sanscrită budhi.

P. 119. Mântuirea și Eliberarea

Lucifer este deci principiul care permite omului să devină cu adevărat un om independent de zei. Christos, Logosul, manifestat prin om, este principiul care-i permite să urce până la Dumnezeu.

Înainte de Christos, omul poseda principiul lui Iehova care-i conferea formă și pe acela al lui Lucifer care-o individualiza. [...] Ceea ce explică și Sfântul Pavel care face din libertate și iubire principii creștine prin excelență: vechea alianță s-a bazat pe legea cea nouă, se sprijină pe iubire. **Găsim deci în om trei principii inseparabile și necesare evoluției sale: Iehova, Lucifer și Christos.**

Dar Iisus Christos nu este numai un principiu difuz în lume. El este o ființă care a apărut într-un moment determinant al istoriei. Sub forma omenească, El a revelat prin cuvântul și viața lui o stare de perfecțiune pe care toți oamenii o vor dobândi prin propria lor voință, la sfârșitul timpurilor. El a apărut într-un moment de criză teribilă când arcul descendent al omenirii era gata să atingă punctul ei cel mai de jos în materialism. [...]

Karma și Christos rezumă deci toată evoluția. Karma este legea cauzei și efectului în lumea spirituală; ea reprezintă spirala evoluției. Forța lui Christos intervine în dezvoltarea liniei karmice ca un ax director. Această forță se află în adâncul fiecărei ființe umane de la venirea lui Christos pe pământ.

P. 126 Apocalipsa

Înainte de Creștinismului, adevărul mai presus de fire se vedea în revelațiile, riturile și reprezentările dramatice ale misterelor. După apariția Creștinismului, ele

trebuiau crezute prin intermediul persoanei divine a lui Christos. Dar în toate timpurile a existat o diferență între adevărul esoteric cunoscut de inițiați și forma lui exoterică, adaptată mulțimii și exprimată prin religie. Așa s-a întâmplat și cu Creștinismul. Evangheliile sunt mesajul, vestea cea bună adusă Universului. Dar există o învățătură mai profundă și ea se află închisă în simbolurile Apocalipsei.

p. 127. Există un anume mod de a citi Apocalipsa care n-a putut fi dezvăluit decât în epoca noastră. Dar el a fost practicat în Evul Mediu, în școlile oculte ale Rosicrucienilor. [...]

Creștinismul esoteric nu se sprijină pe un idealism vag și sentimental, ci pe un ideal precis, izvorât din cunoașterea lumilor superioare. Această cunoaștere a avut-o autorul Apocalipsei, marele vizionar din Patmos care a dezvăluit viitorul omenirii din punctul de vedere creștin [...].

P. 129. Când un mag chaldeean contempla cerul, care pentru noi nu reprezintă decât o problemă de mecanică, el avea o cu totul altă imagine, un cu totul alt sentiment, s-ar putea zice chiar o cu totul altă senzație decât noi.

P. 132. Omul va purta semnul celor șapte faze terestre. Cartea cu șapte peceti va fi deschisă, acea carte despre care vorbește Apocalipsa. **Femeia înveșmântată în soare, cu luna la picioare, se referă la timpul în care pământul se va uni din nou cu soarele și luna.** Trâmbițele Judecății de Apoi vor răsună, căci pământul va trece în faza devakhanică, unde nu va mai domni lumina, ci sunetul. Sfârșitul existenței terestre va fi marcat prin principiul lui Christos care va pătrunde întreaga omenire”.

12. Rudolf Steiner, *Elemente fundamentale ale esoterismului*

Există șapte grade ale conștiinței umane: conștiința de transă, conștiința de somn profund, conștiința de vis, conștiința de veghe, conștiința psihică, conștiința suprapsihică și conștiința spirituală. De fapt există în total douăsprezece trepte de conștiință, celelalte cinci sunt trepte de conștiință creatoare. [...] Pe aceste douăsprezece trepte trebuie să le parcurgă omul una după alta. El s-a înălțat prin conștiința de transă, conștiința de somn profund și conștiința de vis până la conștiința de veghe clară de azi. [...] Corpul fizic are conștiința de transă, așa cum a fost dobândită de om pe vechiul Saturn. Corpul eteric al omului are conștiința de somn fără vis, așa cum a luat naștere ea pe vechiul Soare. Corpul astral visează așa cum visează el în timpul somnului. [...]

Cei doisprezece apostoli reprezintă trepte de conștiință prin care a trecut Christos.

Când un om este atât de departe, încât el și-a transformat întregul său corp eteric, atunci nu mai are nevoie de Devakchan. Acesta este cazul discipolului ocult

instruit, care și-a transformat întregul său corp eteric astfel încât întregul său corp eteric dăinuie după moarte și nu mai are nevoie să parcurgă Devachanul. Un om poate fi lăsat să-și prelucereze corpul eteric, dacă există siguranța că el nu mai aduce nimic rău în restul lumii; astfel, și-ar aduce instinctele rele în lume. În hipnoză se poate întâmpla ca cel hipnotizat să aducă în lume instinctele rele ale hipnotizatorului. La omul obișnuit, corpul fizic împiedică să fie atras și târât corpul eteric în toate direcțiile. Când corpul fizic se află în letargie, se poate lucra asupra corpului eteric. Când un om îl hipnotizează pe altul și introduce în acela instincte rele, atunci acestea dăinuie după parte. Multe practici ale magiei negre au constatat în faptul că ele și-au creat în acest fel servitori docili. Regula celui ce practică magia albă este să nu lase pe nimeni să lucreze asupra corpului său eteric altfel, decât dacă și-a trecut deja instinctele sale prin catharsis. [...]

Mai târziu vor exista numai trei membre: inima ca membru Buddhi, floarea de lotus cu două petale între sprâncene și mâna stângă ca membru de locomoție. La acest viitor se referă și comunicarea doamnei Blavatsky (despre o a doua coloană vertebrală). Glanda pineală (epifiza) și glanda pituitară (hipofiza) organizează o a doua coloană vertebrală care se unește mai târziu cu cealaltă. [...]

Cele două organe, epifiza și hipofiza, trebuie să se dezvolte ca organe active alături de organul văzului (ochiul) și organul căldurii (inima). [...]

Unul care a asimilat întreaga experiență pământească, astfel încât știe despre orice lucru cum poate fi valorificat și a devenit astfel un creator, este numit Bodhisattva, adică un om care a asimilat suficient în sine pe Bodhi, pe Budhi al Pământului. [...]

Încarnările diferite ale individualității umane sunt un fel de pendulare înapoi și înapoi, până apare o liniște ritmică, iar partea superioară a omului află în fizic o expresie potrivită, un instrument potrivit. Cam de când există reîncarnările omului, de atunci există poziția Soarelui, a Lunii și a Pământului, așa cum este acum.

Trebuie să înțelegem că omul aparține marelui organism cosmic. În perioadele în care în viața omului apar mari schimbări, și în Cosmos se petrec schimbări grandioase. Odinioară, înainte de a exista reîncarnarea, Soarele Luna și Pământul nu erau separate ca acum. [...] De când Soarele, Luna și Pământul au luat naștere ca și corpuri separate din ceața de foc primordial, de atunci a început să se încarneze și omul. [...]

Noi avem aici noțiunea de a opta sferă. Omul trebuie să parcurgă șapte sfere. Cele șapte planete corespund celor șapte corpuri:

- Saturn corespunde corpului fizic
- Soarele corespunde corpului eteric
- Luna corespunde corpului astral
- Pământul corespunde Eului
- Jupiter corespunde lui Manas
- Venus corespunde lui Buddhi
- Vulcan corespunde lui Atma

Acum luați în considerare întregul Univers, mai întâi ca ceva fizic: Pământ Soare, Lună și stele, Calea Lactee, etc. În dosul acestuia se află un mare Spirit intuitiv. Este același Spirit care se exprimă în acțiunile noastre; el se află de asemenea în dosul marelui Universal. Creștinismul îl numește Tatăl, fiind el este cunoscut atât de puțin, este numit de asemenea Dumnezeu necunoscut, iar în literatura teosofică Primul Logos. În dosul a tot ce este viu se află Spiritul Imaginațiunii. Este același Spirit, care colaborează la vorbirea noastră, de aceea el este numit în religia creștină Cuvântul. Prin aceasta se înțelege ceva foarte exact, foarte real. Acest Spirit care se află în dosul a tot ce este viu, acționează și azi în vorbirea noastră, în fiecare cuvânt al nostru, este numit așadar pe drept „Cuvântul”, o altă desemnare este Fiul sau Christos. Este Spiritul care trăiește în tot ce este viu ca Imaginațiune. [...]

Treapta evolutivă a Pământului a avut trei trepte preliminare: Saturn, Soare și Lună. Aceste trei trepte preliminare au fost recapitulate pe scurt în primele trei ronduri ale Pământului. În primul rond al Pământului a fost recapitulată existența saturniană, în al doilea rând apăruse existența pământească propriu-zisă și atunci omul ajunsese pe o treaptă ceva mai înaltă decât pe vechea Lună [...]

Adeptii lunari se numesc „Lucifer”; ei sunt dătorii a ceea ce este intelectualitate umană. Ei au dat aceasta corpului astral și corpului fizic, altfel Monadele nu ar fi putut intra în aceste corpuri. [...]

O copie materială a procesului spiritual de inoculare a Monadei în omul inferior este respirația. **Respirația înseamnă: inspirarea Monadei.** De aceea **în Hatha-Yoga discipolul trece de asemenea printr-un proces respirator.** Discipolul reglează ritmic ce posedă omul ca proces natural, pentru ca respirația care azi e un proces natural, să ajungă sub controlul său. Așa cum, mai înainte ca omul să treacă la acest proces respirator, el primea și reda în mod asemănător căldură din și în exterior iar aceasta se transforma în proces circulator al sângelui cald, tot așa caută și discipolul Hatha-Yoga să-și formeze din procesul respirator un proces interior, să-l ia în stăpânire. Reglementarea Hatha-Yoga înseamnă transformarea respirației într-un astfel de proces...

Trebuia să existe așadar o religie care cobora complet pe planul fizic, altfel oamenii nu ar fi coborât complet. Această religie care îi cobora pe oameni complet pe planul fizic, trebuia să aibă o **revelație exterioară**, o astfel de revelație care face abstracție de componentele Atma, Buddhi și Manas, **de reîncarnare, și are doar indicații generale.**

Anexa 3. ChatGPT: Care sunt primele 10 nume mistice în Antroposofie? Francisc de Assisi și Sundar Singh între acestea

A lucra cu Chat GPT pe subiectul „Rudolf Steiner” este destul de ușor, instrumentul AI oferind răspunsuri destul de exacte, având acces la foarte multă informație, fiind folosit în acest exercițiu/memoriu pentru a căuta informație. Mai jos adaug lista principalelor nume oferite

Prompt ChatGPT: care sunt primele 10 nume mistice în antroposofie?

Răspuns ChatGPT:

În antroposofie (curent fondat de Rudolf Steiner), nu există o „listă oficială” de mistici, dar există un **canon informal** de figuri spirituale frecvent invocate în conferințe și lucrări. Acestea sunt considerate exemple de **experiență directă a lumii spirituale**.

Mai jos, ai o listă solidă cu **10 nume centrale** în acest sens:

1. Francisc de Assisi

- Model de **unire cu natura și cu Hristos**
- Steiner îl vede ca expresie a unei **iubiri cosmice creștine**

2. Meister Eckhart

- Reprezentant al **mistici intelectuale profunde**
 - Important pentru ideea de „Dumnezeu în suflet”
-

3. Johannes Tauler

- Discipol al tradiției lui Eckhart
 - Accent pe **transformarea interioară**
-

4. Jakob Böhme

- Extrem de important pentru Steiner
 - Viziune asupra **structurii cosmice a divinității**
-

5. Sfânta Tereza de Avila

- Experiențe mistice intense (extaze)
 - Model de **viață interioară creștină**
-

6. Ioan al Crucii

- Conceptul de „**noaptea întunecată a sufletului**”
 - Drumul purificării spirituale
-

7. Novalis

- Misticism romantic
 - Viziune poetică asupra **lumii spirituale**
-

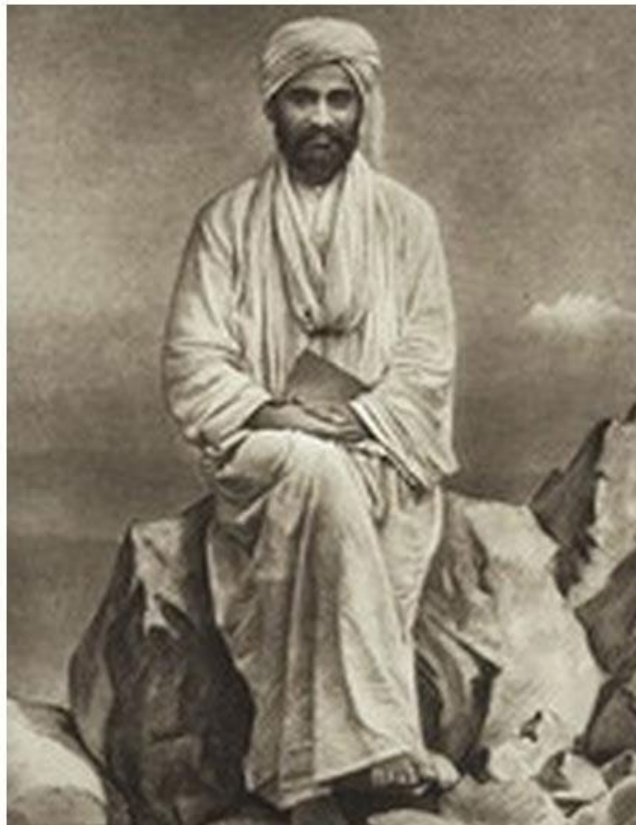
8. Goethe

- Nu mistic clasic, dar esențial pentru Steiner
 - Intuiție spirituală prin **observație vie (Goetheanism)**
-

9. Christian Rosenkreuz

- Figură centrală în tradiția rosicruciană
 - Steiner îl consideră un **inițiat real (în sens esoteric)**
-

10. Sadhu Sundar Singh

- Exemplu modern de experiență directă a lui Hristos
- Asociat de antroposofi cu ideea de „**Hristos în eteric**”

Anexa 4. Hipnoza, practică interzisă de Biserică. Mărturii despre practicarea acesteia de către Arsenie Boca

Adaug mai jos câteva lucrări în care se poate vedea practicarea de către Arsenie Boca a hipnozei, dar și apartenența hipnozei la ocultism/invocări demonice, la un set larg de practici de invocare interzise de Biserică, lucrări trimise împreună cu acest memoriu sau disponibile online, la adresa menționată mai jos:

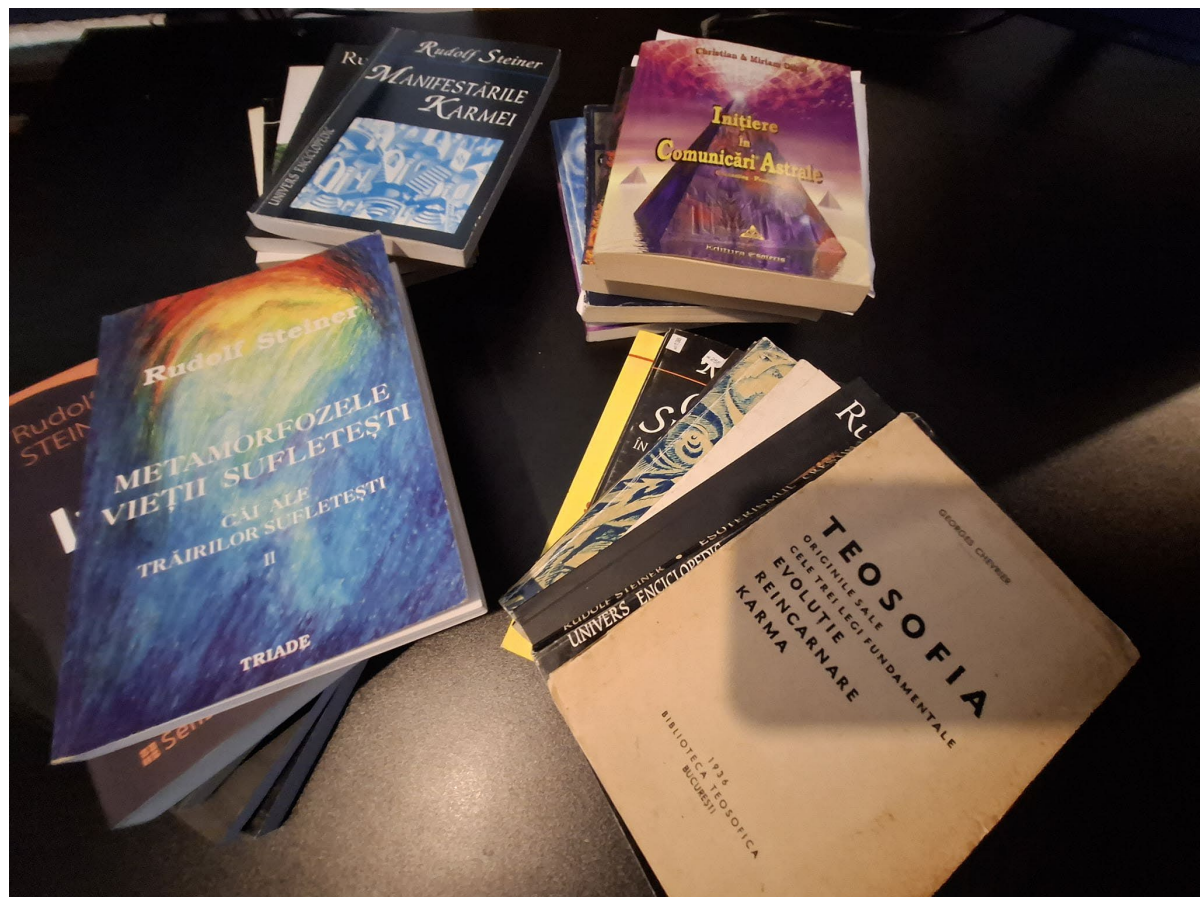
1. Tatiana Niculescu, *Ei mă consideră făcător de minuni. Viața lui Arsenie Boca*, Editura Humanitas, București, 2018.
2. Doru Nastasă, *De ce Biserica Ortodoxă nu îl poate canoniza pe Arsenie Boca*, Ediția a II-a, Editura Smart Publishing, București, 2024.
3. Ocultism și înșelare în viața lui Arsenie Boca, Teologia grupului de lucru Victor Ardeleanu, <https://www.unitateaortodoxa.ro/ocultism-si-inselare-viata-parintelui-arsenie-boca-dr-victor-ardeleanu/>.
4. Ion F. Buricescu, *Misterele Sufletului Omenesc. Spiritism și Metapsihică*, Editura Semne, București, 2008, reproducere în facsimil a lucrării *Spiritism și Metapsihică* apărută în anul 1934 la Editura Tipografiile Române Unite – Manual de Spiritism.
5. C. K. Nicolau, *Curs Practic de Științe Oculte*, Ediția a VIII-a, Vol. 1 și 2 – Manual de Ocultism.

Link accesare bibliografie: <https://www.unitateaortodoxa.ro/descarca-pdf/>.

Anexa 5. Imagini din volume de antroposofie, R. Steiner, ocultism, știința spiritului

Copertile și cuprinsul volumelor ne arată clar diferența între Orient și Occident și ce primim ca mistică, dacă nu suntem atenți în discuție.

GEORGES CHEVRIER

TEOSOFIA

ORIGINILE SALE

CELE TREI LEGI FUNDAMENTALE

EVOLUȚIE

REINCARNARE

KARMA

1936

BIBLIOTECA TEOSOFICA
BUCUREȘTI

GEORGES CHEVRIER

TEOSOFIA

ORIGINILE SALE
CELE TREI LEGI FUNDAMENTALE
EVOLUȚIE
REINCARNARE
KARMA

Tipografia
Ziarului
„UNIVERSUL”
București
Brezoianu, 23

1936
BIBLIOTECA TEOSOFICA
BUCUREȘTI

TEOSOFIA - ORIGINILE SALE
UNU167740
80.00 RON
100-B

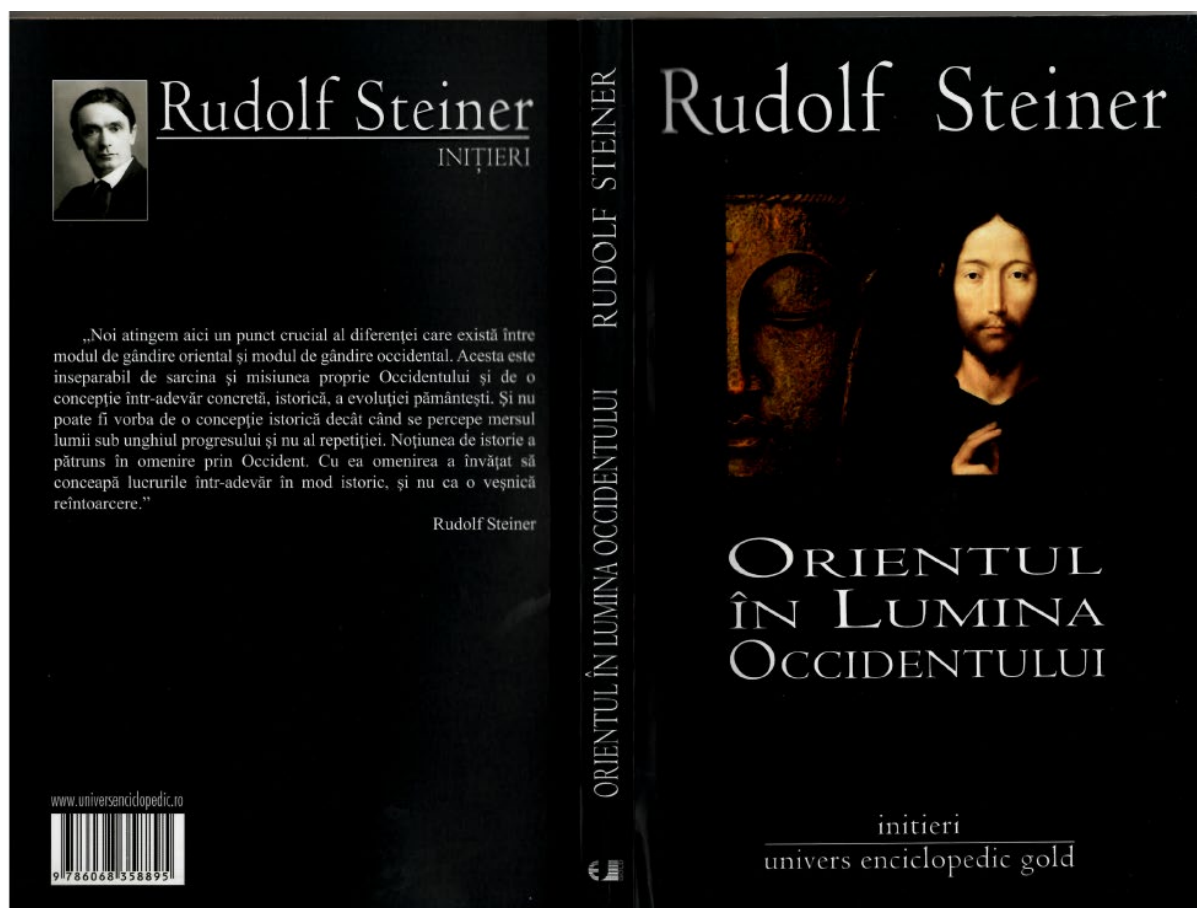

Rudolf Steiner

ORIENTUL ÎN LUMINA OCCIDENTULUI

initieri
univers enciclopedic gold

Aceasta cinstim în Arsenie Boca, pe cineva care studia „adevărata natură a lui Lucifer”, după cum se spune de atâtea ori în titlurile capitolelor.

GRUPUL EDITORIAL UNIVERS ENCICLOPEDIC GOLD

Str. Luigi Cazzavillan nr. 17, sector 1, București, 010784
Tel.: 021.317.90.35; 0372.753.773; 0731.110.662;
Fax: 0378.105.781
e-mail: difuzare@universenciclopedic.ro
www.universenciclopedic.ro

Tiparul executat la Regia Autonomă „Monitorul Oficial”

GA 113

Titlul ediției germane, publicată după o stenogramă
revăzută de conferențiar:

*Der Orient Im Lichte Des Okzidentes
Die Kinder des Luzifer und die Brüder Christi*

Toate drepturile pentru traducerea în limba română
sunt rezervate Editurii Univers Enciclopedic Gold

CUPRINS

Treptele adevărului (biolog dr. Petre Papacostea	7
În legătură cu publicarea conferințelor lui Rudolf Steiner	11
Cuvânt înainte (Rudolf Steiner).....	13
CONFERINȚA I, München, 23 august 1909 Misiunea cunoașterii spirituale în lumea Occidentului. În legătură cu reprezentarea dramei lui Edouard Schuré <i>Copiii lui Lucifer</i>	15
CONFERINȚA a II-a, München, 24 august 1909 Primele patru trepte ale inițierii occidentale.....	31
CONFERINȚA a III-a, München, 25 august 1909 Caracteristicile lumilor superioare: lumea suflătoare și lumea spirituală. Natura conștiinței morale: Erinile și Eumenidele. Evoluția Pământului prin fazele Saturn, Soare, Lună și Pământ și natura cvadripartită a ființei umane. Evenimentul chistic... ..	51
CONFERINȚA a IV-a, München, 26 august 1909 Stadii vechi și actuale ale evoluției. Pherekydes din Syros. Diferența dintre modurile de gândire oriental și occidental. Conceptul de istorie. Iehova. Iahve. Christos.....	71

5

CONFERINȚA a V-a, München, 27 august 1909 Cele două curente ale migrațiilor: curentul din nord și curentul din sud. Lumea zeilor de sus și a zeilor de jos	89
CONFERINȚA a VI-a, München, 28 august 1909 Evenimentul chistic. Lumea zeilor indieni, persani și greci. <u>Adevărata natură a lui Lucifer. Inițiații rosicrucieni</u>	104
CONFERINȚA a VII-a, München, 29 august 1909 Evoluția omenirii în cursul timpurilor postatlanteene. Modificări în organismul ființei omenești. Legenda lui Oedip și legenda lui Iuda	121
CONFERINȚA a VIII-a, München, 30 august 1909 <u>Natura principiului luciferic. Cele șapte epoci culturale post- atlanteene. Numărul 7 și numărul 12</u>	139
CONFERINȚA a IX-a, München, 31 august 1909 Tainele numerelor. Evenimentul chistic. <u>Iisus din Nazareth și Christos. Înțelepciunea Misteriilor în viitor. Scythianos, Gauthama Buddha, Zoroastru, Manes. Legenda lui Varlaam și Josafat</u>	162

TREPTELE ADEVĂRULUI

Antroposofia este un curent spiritual modern, fundamentat
de austriacul Rudolf Steiner (1861–1925), personalitate
complexă, dotată cu capacitatea de a dezvolta în mod consecvent
și interactiv atât mistică înaltă bazată pe experiențe interioare
care l-au condus la cercetări aprofundate în lumea spirituală, cât
și gândirea riguroasă științifică despre spirit, prin opoziție cu
tendențele materialismului dominant în secolul al XIX-lea și
prima parte a secolului al XX-lea. Materialismul urmărea elimi-
narea nivelului divin-spiritual din cunoaștere prin contestarea
existenței acestuia în Univers, ceea ce l-a îndreptățit pe Rudolf
Steiner să afirme: „Tragedia materialismului constă în faptul că
nu poate înțelege ce este materia”.

Pentru a sintetiza conținutul de idei al antroposofiei sau
științei despre spirit vom porni de la un principiu de bază
formulat chiar de Rudolf Steiner: „Oricărei realități materiale
din Univers îi corespunde ceva spiritual și orice realitate spiri-
tuală din Univers primește la un moment dat expresie în lumea
materială”. Întreaga evoluție, mai întâi biologică și apoi social-
istorică, a umanității este o ilustrare vie a acestui principiu.
Cunoașterea directă a resorturilor spirituale ale umanității, ca și
cunoașterea exterioară a materiei, se obține numai prin eforturi
susținute de perfecționare a structurilor noastre sufletești și

7

RUDOLF STEINER

REÎNCARNARE

**ȘI
KARMA**

Coperta și ilustrația: CARMEN-SILVIA BIGHIU

I.S.B.N. 973-95246-5-6

Textele originale au apărut în „Operele complete” ale lui Rudolf Steiner (Rudolf Steiner Gesamtausgabe).

Prezenta versiune a fost realizată după ediția în limba franceză EDITIONS ANTHROPOSOPHIQUES ROMANDES, Genève/Suisse 1976.

Drepturile asupra acestei versiuni aparțin Editurii PRINCEPS - România - Iași, Aleea Mihail Sadoveanu nr.12, tel. (098)14.96.40

CUPRINS

REÎNCARNARE ȘI KARMA

- I. Contemplarea (inițierea) directă a miezului psihic-spiritual (al ființei umane) ce străbate viețile pământești succesive 9
- II. Necesitatea dezvoltării unei capacități de aducere aminte prin sentiment, în vederea realizării unei adevărate experiențe a reîncarnării. Aleșii lui Christian Rosenkrentz 24
- III. Experiințe ale Reîncarnării și Karmei prin antrenarea gândirii 45
- IV. Exemple de efecte karmice de la o întrupare la alta 64
- V. Forța morală a Reîncarnării și Karmei 89

VIAȚA DE DUPĂ MOARTE

- I. Distrugerea primului Goetheanum și un impuls nou pentru mișcarea antropozofică, Crăciun 1923. Esența omului între moarte și o nouă naștere, văzută sub trei aspecte, în relație cu cele trei trepte de cunoaștere: Imaginația, Inspirația, Intuiția. Sfera lunară. Întâlnirea cu marii învățători ai omenirii. Prototipul lui Strader. Exteriorizarea sufletului în cosmos; reminiscența experienței terestre; primul embrion al noii întrupări. Experiința durerilor provocate celor din jur ... 113

- II. Vindecarea. Sferile planetare: misterul sferei lui Mercur, existența în sfera Venusiană, viața solară. Compensarea răului în om în această sferă 127
- III. Ierarhia regiunii solare. Intervenția lui Christos în sfera solară. Înălțarea sufletului omenesc în sfera lui Marte, Jupiter și Saturn. Formarea karmei noii vieți pământești prin contemplarea ierarhiilor superioare. Amprenta, caracterul individual al karmei influențat de cele trei sfere; exemple: Voltaire (Marte), Victor Hugo (Saturn), Eliphas Lévy (Jupiter) 141
- IV. Cunoașterea universului spiritual 163

REÎNCARNARE ȘI KARMA

Rudolf Steiner

ESOTERISMUL CREȘTIN

ISBN 973-90989-5-6

20.00

LEI 3000

Coperta reproduce: Hans Burgkmair, *Ioan la Patmos*.

CUPRINS

Cuvânt înainte	7
I. Zămislirea Intelectului și Misiunea Creștinismului	19
II. Misiunea Maniheismului	25
III. Dumnezeu, Omul, Natura	29
IV. Involuție și evoluție	33
V. <u>Yoga</u> orientală și cea occidentală	39
VI. <u>Yoga</u> orientală și cea occidentală (partea a II-a)	45
VII. Evanghelia Sfântului Ioan	51
VIII. Misterul creștin	56
IX. Planul astral	63
X. Planul astral (partea a II-a)	71
XI. Devakhan sau Cerul	78
XII. Devahan (partea a II-a)	84
XIII. Logosul și Lumea	92
XIV. Logosul și Omul	100
XV. Evoluția Planetelor și a Pământului	105
XVI. Cutremure, Vulcani și Voință Umană	112
XVII. Mântuirea și Eliberarea	119
XVIII. Apocalipsa	126

Rudolf Steiner
L'Ésotérisme chrétien
Triades, Paris, 1957

©Toate drepturile pentru traducerea în limba română sunt rezervate
Editurii UNIVERS ENCICLOPEDIC

Rudolf Steiner

EVANGHELIA DUPĂ MARCU

inițieri
univers enciclopedic

EVANGHELIA DUPĂ MARCU	
GA 139	
© Rudolf Steiner, <i>Das Markus-Evangelium</i> Dornach / Elveția, 1985	
Toate drepturile pentru traducerea în limba română sunt rezervate Editurii UNIVERS ENCICLOPEDIC	
	CUPRINS
	<i>istorico religioasă exterioră opus</i>
Treptele adevărului (biolog dr. Petre Papacostea)	9
În legătură cu publicarea conferințelor lui Rudolf Steiner.	13
Cuprinsul pe larg (Marie Steiner).	15
Cuvânt înainte al autorului	23
CONFERINȚA I, Basel, 15 septembrie 1912	
Împlinirea timpurilor vechi și un nou început. Hector-Hamlet. Empedocle-Faust	25
CONFERINȚA a II-a, Basel, 16 septembrie 1912	
Istoria ca revelație exterioară a proceselor spirituale interioare. Caracterul profund artistic, forța și gradarea spiritual-dramatică din compozițiile Vechiului Testament și din Evanghelii	42
CONFERINȚA a III-a, Basel, 17 septembrie 1912	
Substraturile spirituale ale figurii Botezătorului. Sensul botezului. Entitatea spirituală a lui Ilie. Ilie-Ioan-Rafael	60
CONFERINȚA a IV-a, Basel, 18 septembrie 1912	
Buddha și Socrate. Curente polar-opuse ale evoluției omenirii și legătura lor prin intermediul lui Christos Iisus	83

CONFERINȚA a V-a, Basel, 19 septembrie 1912	
Revelațiile lui Krishna. Buddha, urmașul lui Krishna. Ioan Botezătorul, înaintemergătorul lui Christos	101
CONFERINȚA a VI-a, Basel, 20 septembrie 1912	
Concepția orientală și occidentală despre lume, mod de a privi atemporal și istoric. Sufletul lui Ilie și Cei doisprezece apostoli. Mărturisirea lui Petru, un punct nodal în evoluția omenirii. Monologul cosmic-istoric al lui Dumnezeu înainte de revelarea Misteriilor	119
CONFERINȚA a VII-a, Basel, 21 septembrie 1912	
Misteriul de pe Golgota, o inițiere. Relațiile reciproce dintre sufletul lui Christos și sufletul Celor doisprezece apostoli. Impregnarea corporalității omenesci cu forța Eului. Pherekydes din Syros. Strigătul unor suflete ca Empedocle. Răspunsul Golgoței	138
CONFERINȚA a VIII-a, Basel, 22 septembrie 1912	
Tainele adânci ale Misteriului de pe Golgota. Semnificația ocultă a expresiilor „pe munte”, „la mare”, „în casă”. Scena Schimbării la față. Moise și Ilie. Ungerea din Betania. Smochinul	157
CONFERINȚA a IX-a, Basel, 23 septembrie 1912	
Caracterul profund artistic al compoziției interioare a Evangheliei după Marcu. Posibilitatea triplei înțelegeri a misiunii lui Christos Iisus în perioada Misteriului de pe Golgota: prin intermediul apostolilor; prin conducătorii vechiului popor evreu; prin romani	173
CONFERINȚA a X-a, Basel, 24 septembrie 1912	
Ecce homo. Eșuarea cunoașterii exterioare a omenirii în raport cu Evenimentul christic. Cheia pentru înțelegerea Misteriului de pe Golgota. Necesitatea căutării unei înțelegeri pe căi suprasensibile. Cercetarea clarvăzătoare ca drum spre adevărata înțelegere a Misteriului de pe Golgota	191
Note	216
Lucrări ale lui Rudolf Steiner traduse și apărute în limba română	219

Coordonatorul colecției: biolog dr. PETRE PAPACOSTEA
Redactor: MARIA STANCIU
Tehnoredactor: LILIANA KIPPER
Coperta: SILVIU IORDACHE

ISBN 973-637-132-8
978-973-637-132-5

RUDOLF STEINER

EVANGHELIA DUPĂ MARCU

Ciclu de zece conferințe ținut la Basel
între 15 și 24 septembrie 1912

Cu un cuvânt introductiv de Rudolf Steiner

Traducere de ADRIAN ILIESCU și ADRIANA ONOFREI

univers enciclopedic
București, 2006

Rudolf Steiner

ȘTIINȚA OCULTĂ

UNIVERS ENCICLOPEDIC

ȘTIINȚA AȚIUTĂ

Traducere de biolog dr. PETRE PAPACOSTEA

Lucrarea a fost tradusă după ediția în limba germană
Rudolf Steiner
Die Geheimwissenschaft im Umriss
Rudolf Steiner Verlag, Dornach/Schweiz, 1977
(GA 13)

Toute drepturile pentru traducerea în limba română
sunt rezervate Editurii UNIVERS ENCICLOPEDIC.

CUPRINS

Treptele adevărului (biolog dr. Petre Papacostea)	7
În legătură cu publicarea conferințelor lui Rudolf Steiner	9
Observații preliminare la prima ediție	11
Observații preliminare la ediția a IV-a	18
Introducere la edițiile a VII-a-a XVI-a	24
Introducere la edițiile a XVI-a-a XX-a	25
Caracterul științei oculte	31
Ființa umană	46
Somnul și moartea	67
Evoluția lumii și omul	110
Cunoașterea lumilor superioare (despre inițiere)	227
Prezentul și viitorul evoluției lumii și a umanității	298
Aspecte particulare din domeniul științei spiritului	313
Corpul eteric al omului	313
Lumea astrală	315
Despre viața omului după moarte	316
Biografia omului	318
Domeniile superioare ale lumii spirituale	320
Mădularile ființiale ale omului	320
Starea de somn	321

§

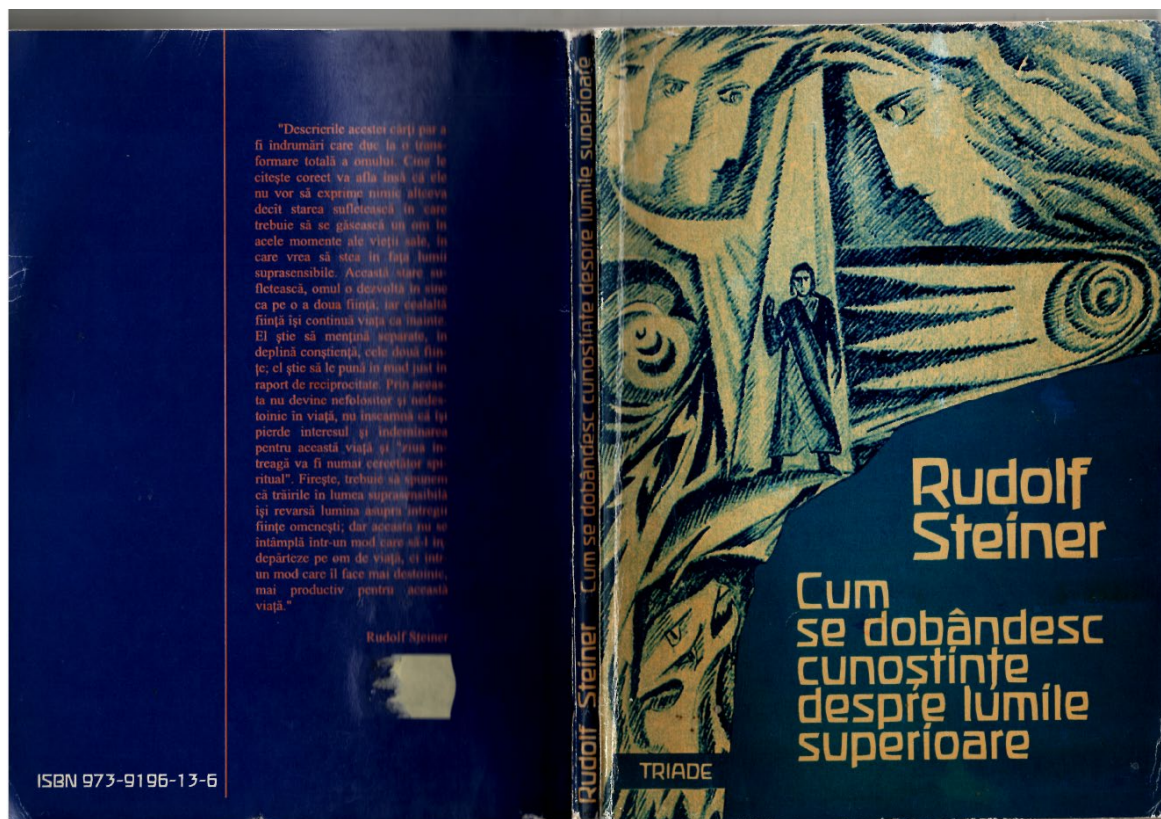
Cu privire la dobândirea cunoștințelor suprasensibile	322
Observarea unor evenimente și ființe deosebite ale lumii spirituale	323
Observații importante	325
Note	331
Lista lucrărilor lui Rudolf Steiner traduse și tipărite în limba noastră	333

TREPTELE ADEVĂRULUI

Antroposofia este un curent spiritual modern, fundamentat de austriacul Rudolf Steiner (1861-1925), personalitate complexă, dotată cu capacitatea de a dezvolta în mod consecvent și interactiv atât mistica înaltă bazată pe experiențe interioare care l-au condus la cercetări aprofundate în lumea spirituală, cât și gândirea riguroasă științifică despre spirit, prin opoziție cu tendințele materialismului dominant în secolul al XIX-lea și prima parte a secolului al XX-lea. Materialismul urmărea eliminarea nivelului divin-spiritual din cunoaștere prin contestarea existenței acestuia în Univers, ceea ce l-a îndreptat pe R. Steiner să afirme: „Tragedia materialismului constă în faptul că nu poate înțelege ce este materia”.

Pentru a sintetiza conținutul de idei al antroposofiei sau științei despre spirit vom porni de la un principiu de bază formulat chiar de Rudolf Steiner: „Oricărei realități materiale din Univers îi corespunde ceva spiritual și orice realitate spirituală din Univers primește la un moment dat expresie în lumea materială”. Întreaga evoluție, mai întâi biologică și apoi social-istorică, a umanității este o ilustrare vie a acestui principiu. Cunoașterea directă a resorțurilor spirituale ale umanității, ca și cunoașterea exterioară a materiei, se obține numai prin eforturi sustinute de perfecționare a structurilor noastre sufletești și spirituale, pentru a deveni apți și demni de dezvoltarea conștientă și responsabilă a relației omului cu lumea spirituală în toată puritatea indispensabilă acestui scop. Unul din principalele scopuri ale antroposofiei constă în deschiderea căilor cunoașterii de sine, fapt necesar pentru evoluția viitoare a omenirii. Atât cunoașterea de sine cât și înțelegerea coerentă a lumii interioare și a ambianței telurice și cosmice se pot dobândi prin studiul scrierilor antroposofice, întrucât logica riguroasă a expunerii or oferă gândirii posibilitatea

7

Coperta: Florea Florin Imaginea de pe copertă: Adriana Crișan; prelucrare după o schiță din lucrarea: "Lebenschrift, Bildwege" de Heten Wilkens și Walther Roggenkamp. Editura Freies Geisteslebens, Stuttgart, 1983 Volum realizat cu sprijinul Fundației Hauser din Stuttgart Redactor: Agenor Crișan Prezenta lucrare este o traducere după ediția integrală a volumului "Wie erlangt man Erkenntnisse der höheren Welten?" Bibliografie Nr. 10, Ediția a 24-a, Editura Rudolf Steiner, Dornach 1992, apărută în serie "Rudolf Steiner: Opere Complete" Apărută prima dată în revista "Lucifer-Gnosis", numerele 13 – 28, Berlin, 1904-1905 Pentru realizarea acestei ediții s-a utilizat traducerea realizată de: Constantin Oarcea, Ioan Ionașu, Justin Iustinian Textul a fost lectorat de: Sorin Țigăreanu, Adriana Onofrei, Agenor Crișan Tehnoredactare: Editura TRIADA Copyright © 1997 Editura TRIADA, pentru prezenta versiune ISBN 973-9196-13-6	
CUPRINS	
Prefață la ediția a treia (prima sub formă de carte)	7
Prefață la ediția a cincea	11
Prefață la ediția a opta	14
Cum se dobândesc cunoștințe despre lumile superioare?	15
Condiții	15
Linie interioară	24
Treptele inițierii	34
1. Pregătirea	35
2. Iluminarea	42
Controlul gândurilor și al sentimentelor	45
Inițierea	57
Aspecte practice	68
Condițiile disciplinei oculte	77
Despre unele efecte ale inițierii	86
Modificări în viața de vis a discipolului ocult	117
Dobândirea continuității conștiinței	124
Scindarea personalității în decursul educației spirituale	131
Păzitorul pragului	140
Viața și moartea. Marele păzitor al pragului	148
Cuvânt de încheiere la edițiile în care s-au tipărit exemplarele de la 8000 la 11000	156
Note	166
Din operele lui Rudolf Steiner	168

Biblioteca Enciclopedică a Științelor Oculte

Invățământul
Magnetismului Personal

CURS PRACTIC

DE

ȘTIINȚI OCULTE

DE

C. K. NICOLAU

DIPLOMAT ÎN OCULTISM

Influența Personală
Magnetismul Personal
Desvoltarea Forțelor Magnetice
Aparate Mecanice în Hipnotism
Mesmerismul și Psihoterapia

Ediția VIII-a

INIȚIAȚIE
SIMBOLISM
DOCTRINE SECRETE
MAGNETISM
SUGESTIUNE
HIPNOTISM
MAGIE
PSIHOTERAPIE
FIZIONOMIE
TELEPATIE
SPIRITISM
FACHIRISM
ASTROLOGIE
GRAFOLOGIE
CARTOMANCIE
VRĂJITORIE

La autor: C. NICOLAU
Str. Dr. Istrati, 20 — Cămpina

INIȚIAȚIE
SIMBOLISM
DOCTRINE SECRETE
MAGNETISM
SUGESTIUNE
HIPNOTISM
MAGIE
PSIHOTERAPIE
FIZIONOMIE
TELEPATIE
SPIRITISM
FACHIRISM
ASTROLOGIE
GRAFOLOGIE
CARTOMANCIE
VRĂJITORIE

Biblioteca Enciclopedică a Științelor Oculte

Invățământul
Magnetismului Personal

CURS PRACTIC DE ȘTIINȚI OCULTE

DE
C. K. NICOLAU
DIPLOMAT ÎN OCULTISM

Influența Personală
Magnetismul Personal
Desvoltarea Forțelor Magnetice
Aparate Mecanice în Hipnotism
Mesmerismul și Psihoterapia

Ediția VIII-a

La autor: C. NICOLAU
Str. Dr. Ibrăile, 20 — Cluj-Napoca

Biblioteca Enciclopedică a Științelor Oculte

Învățământul
Magnetismului Personal

CURS PRACTIC
DE
ȘTIINȚI OCULTE

DE
C. K. NICOLAU
DIPLOMAT ÎN OCULTISM

INFLUENȚA PERSONALĂ
MAGNETISMUL PERSONAL
APARATELE MECANICE
PSIHOTERAPIA

Ediția VIII-a

La autor: C. NICOLAU
Str. Dr. Istrati, 20 — Cămpina

Const. K. Nicolau

Andrei Găvruta

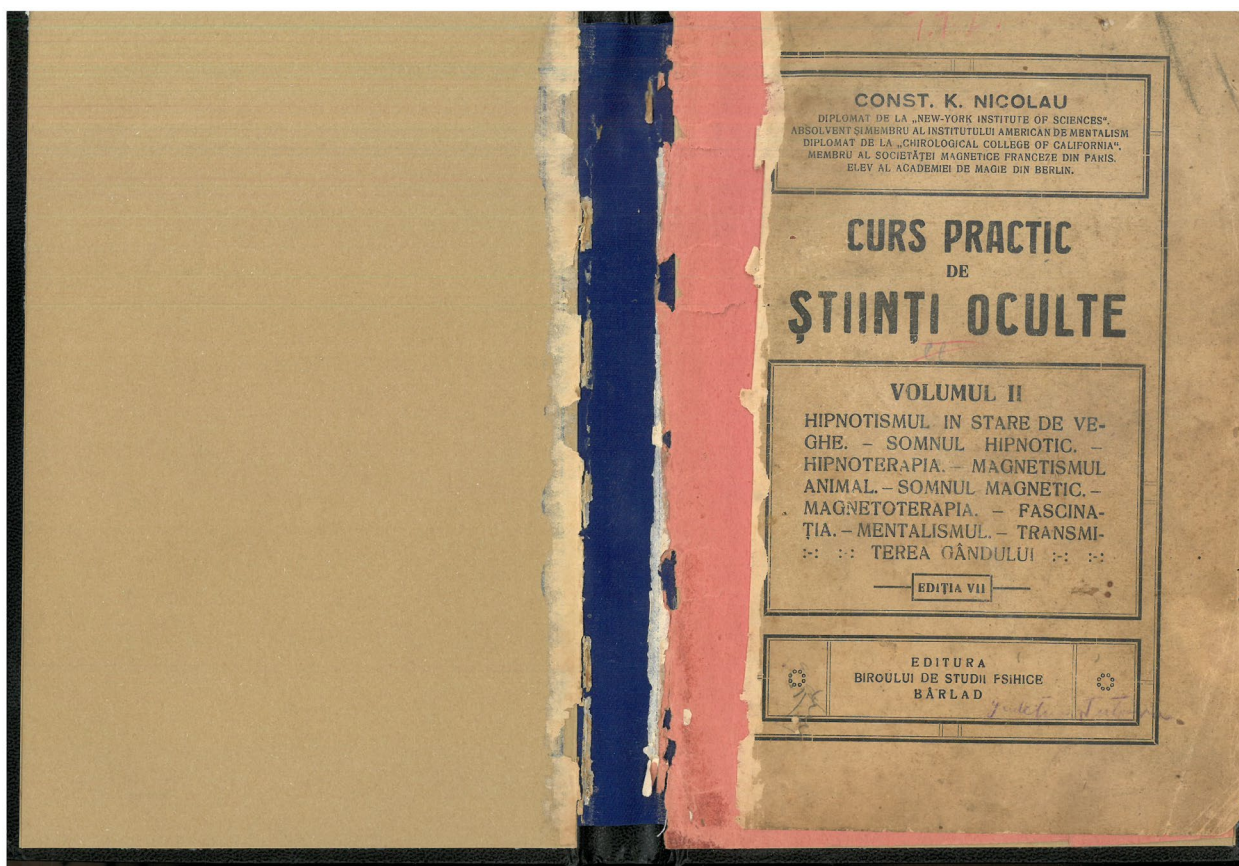
CURS PRACTIC
DE
ȘTIINȚI OCULTE

VOLUMUL II

HIPNOTISMUL ÎN STARE DE VE-
GHE. — SOMNUL HIPNOTIC. —
HIPNOTERAPIA. — MAGNETISMUL
ANIMAL. — SOMNUL MAGNETIC. —
MAGNETOTERAPIA. — FASCINA-
ȚIA. — MENTALISMUL. — TRANSMI-
ȚIA. — TEREA GÂNDULUI

EDIȚIA VII

EDITURA BIROULUI PSIHI-
C BÂRLAD

CONST. K. NICOLAU

DIPLOMAT DE LA „NEW-YORK INSTITUTE OF SCIENCES”.
ABSOLVENT ȘI MEMBRU AL INSTITUTULUI AMERICAN DE MENTALISM
DIPLOMAT DE LA „CHIROLOGICAL COLLEGE OF CALIFORNIA”.
MEMBRU AL SOCIETĂȚII MAGNETICE FRANCEZE DIN PARIS.
ELEV AL ACADEMEI DE MAGIE DIN BERLIN.

**CURS PRACTIC
DE
ȘTIINȚI OCULTE**

VOLUMUL II

HIPNOTISMUL ÎN STARE DE VE-
CHE. - SOMNUL HIPNOTIC. -
HIPNOTERAPIA. - MAGNETISMUL
ANIMAL. - SOMNUL MAGNETIC. -
MAGNETOTERAPIA. - FASCINA-
ȚIA. - MENTALISMUL. - TRANSMI-
ȚIA. - TEREA GÂNDULUI

— **EDIȚIA VII** —

EDITURA
BIROULUI DE STUDII PSIHICE
BĂRLAD

Ion S. Rădu

Const. N. Nicolau

Ex libris
EUGEN NITU
CURS PRACTIC
DE

ȘTIINȚI OCULTE

VOLUMUL I

INFLUENȚA PERSONALĂ
MAGNETISMUL PERSONAL
APARATELE MECANICE
:: PSIHOTERAPIA ::

EDIȚIA VII

EDITURA BIROULUI PSIHIC
BĂRLAD

Const. K. Nicolau

CURS PRACTIC
DE
ȘTIINȚI OCULTE
VOLUMUL II

HIPNOTISMUL IN STARE DE VE-
GHE. - SOMNUL HIPNOTIC. -
HIPNOTERAPIA. - MAGNETISMUL
ANIMAL. - SOMNUL MAGNETIC. -
MAGNETOTERAPIA. - FASCINA-
ȚIA. - MENTALISMUL. - TRANSMI-
ȚIA. - TEREA GÂNDULUI

EDIȚIA VII

EDITURA BIROULUI PSIHIC
BÂRLAD

Const. H. Nicolau

CURS PRACTIC
DE
ȘTIINȚI OCULTE
VOLUMUL III

FACHIRISMUL
TELEPATIA
SPIRITISMUL

EDIȚIA VII

EDITURA BIROULUI PSIHIIC
BARLAD

Const. N. Nicolau

CURS PRACTIC
DE
ȘTIINȚI OCULTE

VOLUMUL IV

MAGIE. – FRANCMASO-
NERIA. – PRESTIDIGITA-
ȚIA. – REȚETE CURIOASE
DE MAGIE

EDIȚIA VII

EDITURA BIROULUI PSIHIC
BARLAD

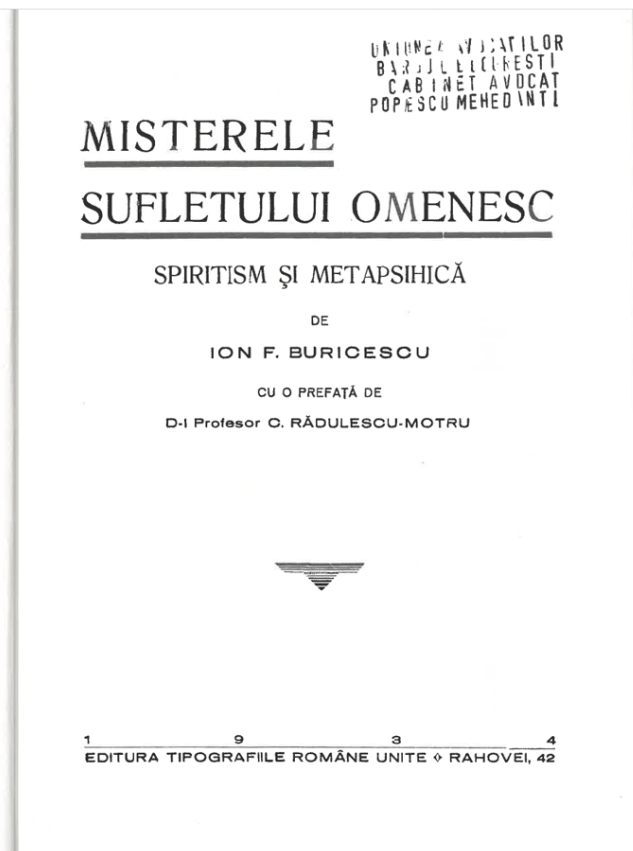
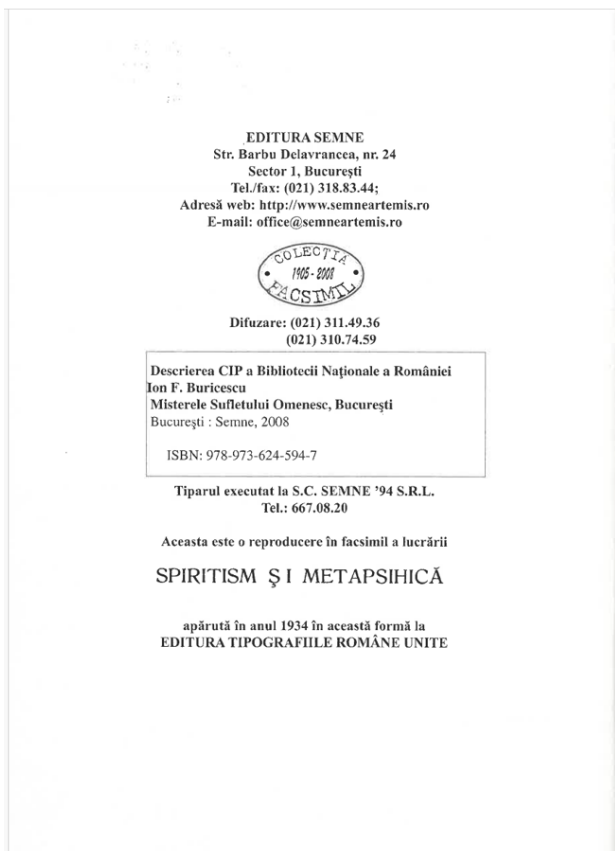
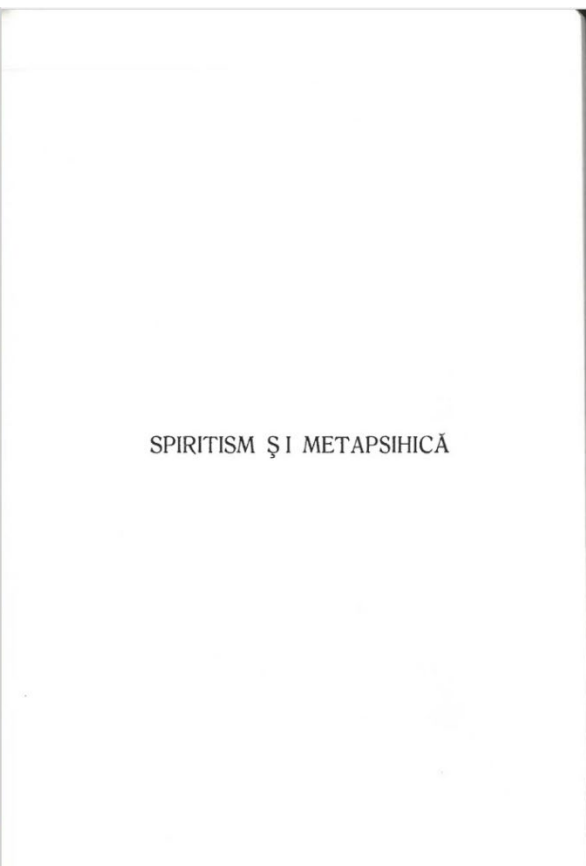
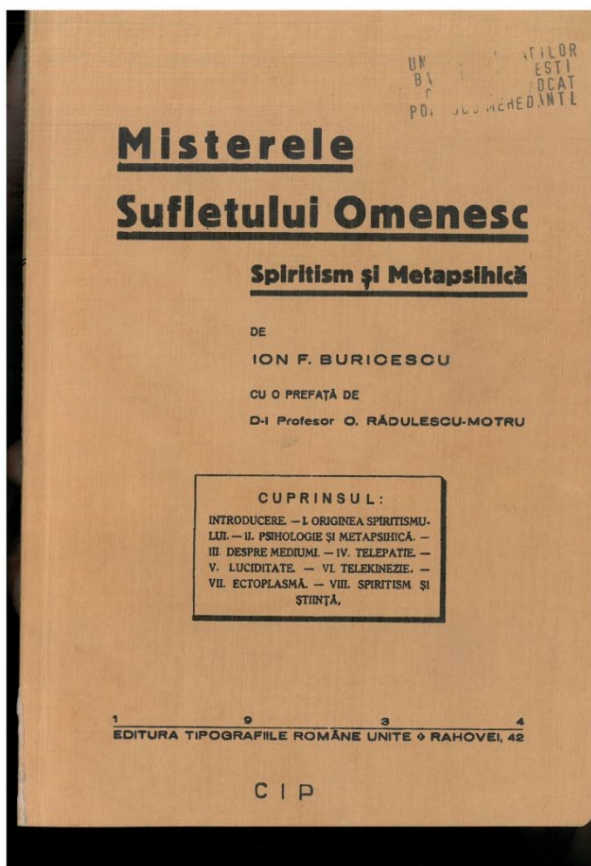

TABLA DE MATERII

	<u>Pagina</u>
1. Prefața	5
2. Introducerea	7
3. Originea și dezvoltarea spiritismului	15
4. Psihologie și Metapsihică	40
5. Despre medii	67
6. Telepatia	91
7. Luciditatea	121
8. Telekinezie	151
9. Ectoplasma	181
10. Spiritism și știință (concluzii)	203

